

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB2000006

(wersja 29.01.2016)

Opracowano w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-277/10 „Przygotowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w ramach działania 5.3 priorytetu V.

Spis treści:

1. Etap wstępny pracy nad Planem	4	
1.1 Informacje ogólne		4
1.2 Ustalenie terenu objętego Planem		5
1.3 Mapa obszaru Natura 2000		7
1.4 Opis założeń do sporządzenia Planu		8
1.5 Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem		13
1.6 Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu		22
1.7 Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności		23
1.8 Zespół Lokalnej Współpracy		30
2. Etap II Opracowanie projektu Planu	39	
Moduł A	39	
2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony		39
2.2. Ogólna charakterystyka obszaru		44
2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów		46
2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka		47
2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego		50
2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane		56
2.6.1 Gatunki ptaków i ich siedliska występujące na terenie obszaru – część opisowa		60
Moduł B	137	
3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem	137	
4. Analiza zagrożeń	186	
5. Cele działań ochronnych	224	

Moduł C	234
6. Ustalenie działań ochronnych	234
7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony	278
8. Wskazania do dokumentów planistycznych	297
9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony	301
10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	301
11. Zestawienie uwag i wniosków	319
12. Literatura	339
13. Spis załączników	347
14. Indeks skrótów	348

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1 Informacje ogólne

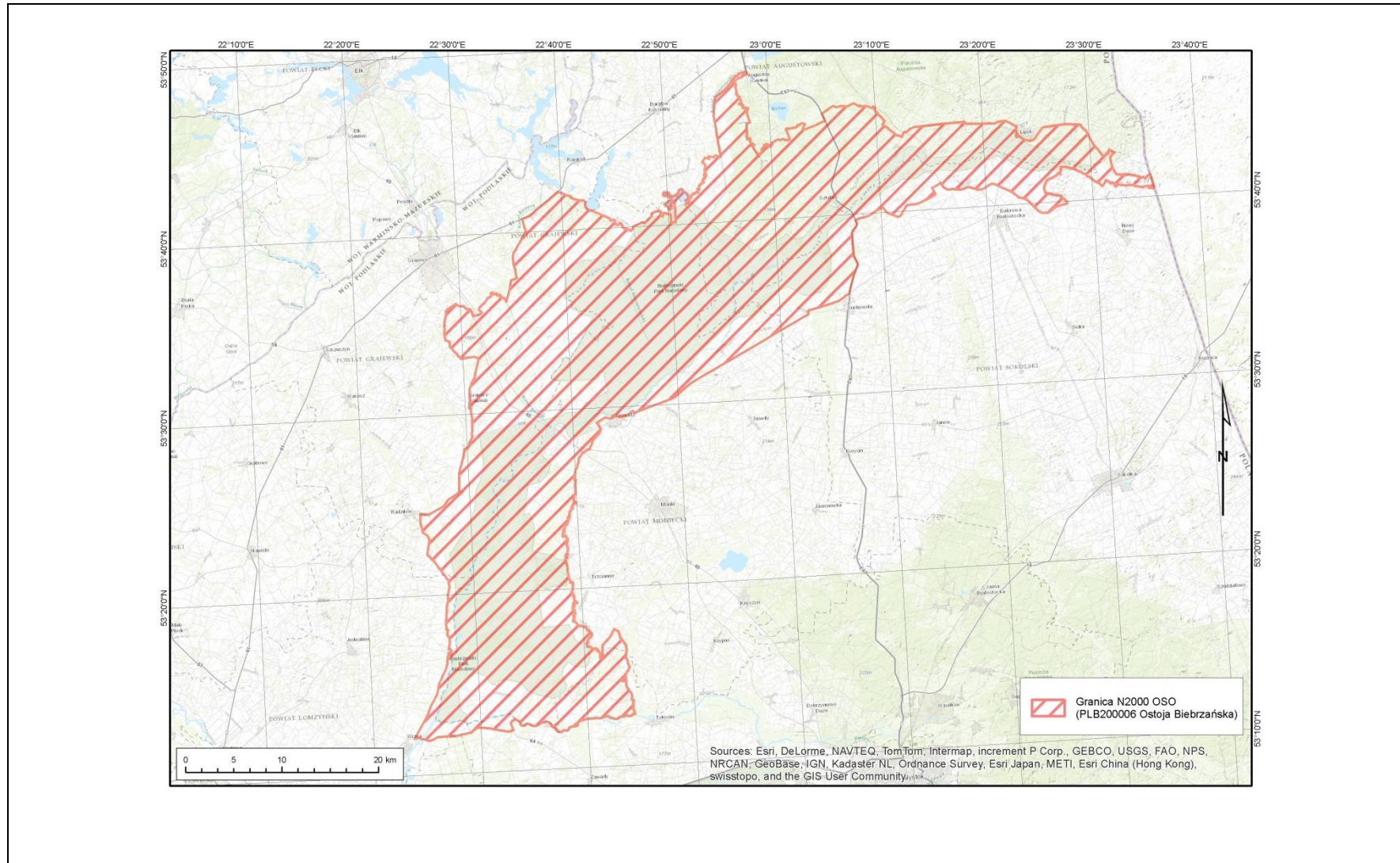
Nazwa obszaru	<i>Ostoja Biebrzańska</i>
Kod obszaru	PLB200006
Opis granic obszaru	Załącznik nr 1
SDF	Załącznik nr 2
Położenie	województwo Podlaskie, powiat augustowski: gminy Augustów, Bargłów Kościelny, Lipsk, Sztabin, powiat białostocki: gminy: Tykocin, Zawady, powiat grajewski: gminy: Grajewo, Radziłów, Rajgród, powiat łomżyński: gminy: Jedwabne, Wizna, powiat moniecki: gminy Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzcianne, powiat sokólski: gminy Nowy Dwór, Dąbrowa Białostocka, Suchowola
Powierzchnia obszaru (w ha)	148 509,33 ha (powierzchnia wg aktualnego SDF)
Status prawny	Obszar wyznaczony na mocy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U.L 020 z 26/01/2010, 0007-0025). Zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U Nr 25 poz. 133)
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	23-02-2011
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	Andrzej Weigle Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, a.weigle@nfos.org.pl, tel. 22 877 23 59; fax 22 877 23 59
Planista Regionalny	Iwona Naliwajek, inaliwajek@rdos.gov.pl, tel.: 85 740 69 81 wew. 47, fax: 85 740 69 82
Sprawujący nadzór	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok; Biebrzański Park Narodowy, Osowiec Twierdza 8; 19-110 Goniądz

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
1	2	3	4	5
1.	Biebrzański Park Narodowy	Brak obowiązującego planu ochrony.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	59 223,0
2.	Rezerwat przyrody Szelągówka	Plan ochrony ustanowiony rozporządzeniem nr 9/07 Wojewody Podlaskiego z dnia 3.08.2007 r.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	62,04
3.	Rezerwat przyrody Czapliniec Bełda	Plan ochrony ustanowiony zarządzeniem nr23/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 18.06.2010 r.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	11,58
4.	Nadleśnictwo Augustów	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Augustów okres 01.01.2005 – 31.12.2014	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Augustów w 2010 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	25 474,95
5.	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Czarna Białostocka na okres 01.01.2006 – 31.12.2015	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Czarna Białostocka w 2010 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	10 415,12

6.	Nadleśnictwo Knyszyn	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Knyszyn na okres 01.01.2008 – 31.12.2017	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Knyszyn w 2010 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	20 955,70
7.	Nadleśnictwo Łomża	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Łomża na okres 01.01.2010 – 31.12.2019	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Łomża w 2009 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	2 171,71
8.	Nadleśnictwo Płaska	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Płaska na okres 01.01.2005 – 31.12.2014	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Płaska w 2010 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	1 696,64
9.	Nadleśnictwo Rajgród	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Rajgród na okres 01.01.2010 – 31.12.2019	Dla dokumentu sporządzono Prognozę Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Rajgród w 2009 roku. Prognozę opracowano w trybie tzw. Uproszczonym, co oznacza, iż dokument ten nie został poddany konsultacjom społecznym – brak strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma podstaw do wyłączenia z PZO	28 318,23

1.3 Mapa obszaru Natura 2000

Projekt realizowany przez konsorcjum
Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska i Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku

1.4 Opis założeń do sporządzenia Planu

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych (PZO) jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. W przypadku obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska, przedmiotami ochrony są wyłącznie gatunki ptaków. PZO tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Projekt PZO sporządza się na bazie wiedzy o obszarze Natura 2000 jaka jest dostępna i jaką uda się uzyskać podczas procesu planowania. W ramach tego procesu przeprowadza się prace terenowe w takim zakresie, jaki jest potrzebny do pilnego zaplanowania ochrony. Jeżeli zostanie zidentyfikowane, że potrzebne jest bardziej gruntowne uzupełnienie wiedzy, która w najbliższej przyszłości będzie potrzebna do ochrony obszaru, może to być jednym z planowanych działań. Podstawowym celem opracowania projektu PZO jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. W tym celu konieczna jest identyfikacja zagrożeń, postawienie celów operacyjnych i znalezienie sposobów ich realizacji, wyrażonego listą konkretnych zadań do wykonania.

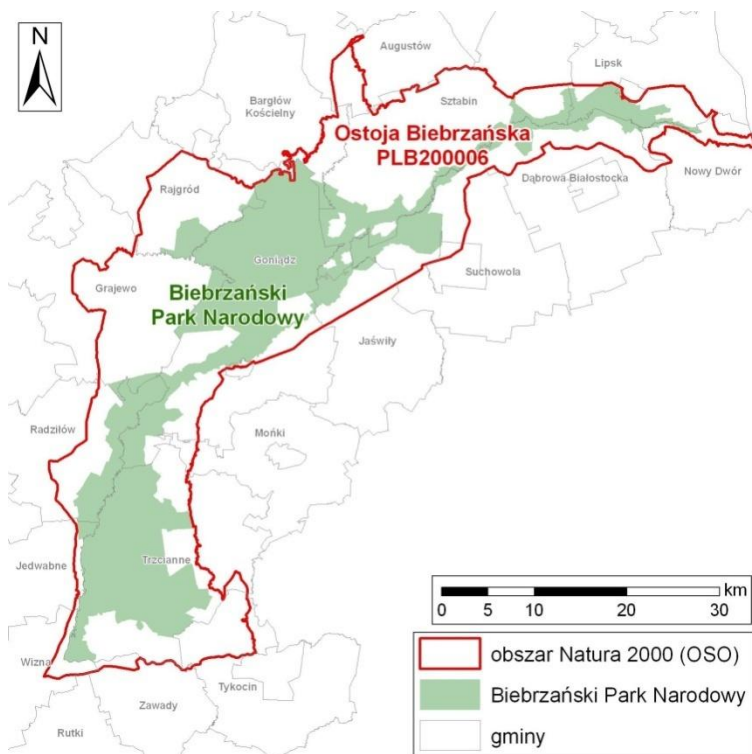
Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 Nr 151, poz. 1220, ze zm.). Wyżej wymieniony Plan, ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, właściwy terytorialnie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska na okres 10 lat. W przypadku przedmiotowego obszaru Natura 2000, zgodnie z dyspozycją art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody, za ustanowienie PZO odpowiedzialny jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Projekt planu zadań ochronnych, sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera: opis granic obszaru, ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony, identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków, dla których wyznaczono obszar, cele działań ochronnych – konieczność zachowania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, wykaz działań ochronnych wraz z podaniem obszarów ich wdrażania oraz określeniem podmiotu odpowiedzialnego za ich wykonanie, wskazania do istniejących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Propozycja włączenia doliny Biebrzy do sieci Natura 2000 pojawiła się od początku prac nad tym systemem w Polsce (2001) i znalazła się w grupie pierwszych obszarów zgłoszonych przez rząd RP do akceptacji przez Komisję Europejską w kwietniu 2004 r.

Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska wg danych z obowiązującego Standardowego Formularza Danych (aktualność grudzień 2014) obejmuje grunty o powierzchni 148509,33 ha położone w województwie podlaskim, powiat augustowski, gminy Augustów, Bargłów Kościelny, Lipsk, Sztabin, powiat białostocki, gminy: Tykocin, Zawady, powiat grajewski, gminy: Grajewo, Radziłów, Rajgród, powiat łomżyński, gminy: Jedwabne, Wizna, powiat moniecki, gminy: Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzcianne, powiat sokólski, gminy: Nowy Dwór, Dąbrowa Białostocka, Suchowola (rys. 1).

Obszar ten obejmuje grunty wchodzące w skład nadleśnictw: Augustów, Czarna Białostocka, Knyszyn, Łomża, Płaska i Rajgród (rys. 2).

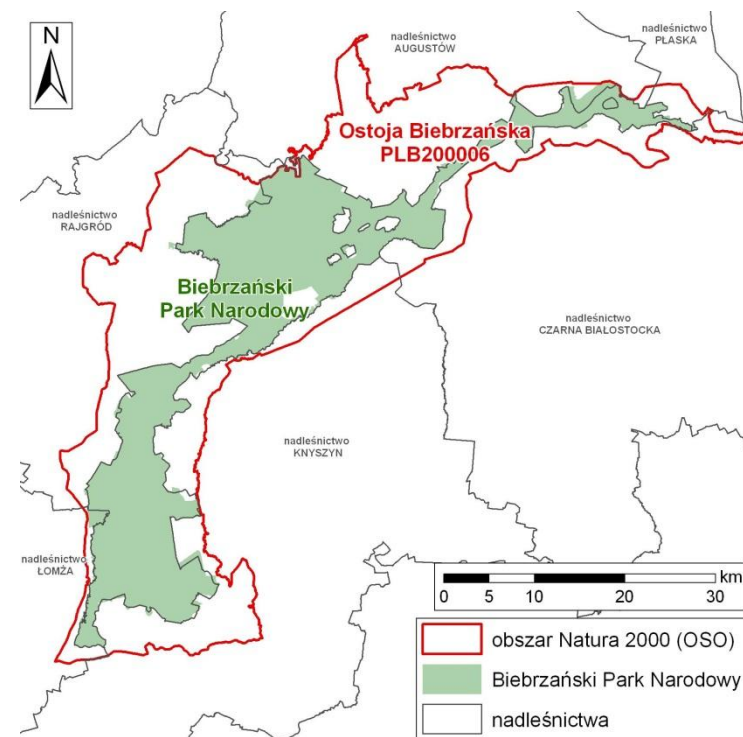
Rys. 1 Położenie obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy

Znaczącą część (40%) obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 znajduje się w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego. W południowej części znajdują się rezerwat Szelałówka, a w środkowej rezerwat Czapliniec Belda. 81% obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Biebrzańska pokrywa się z obszarem specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008 (rys. 3).

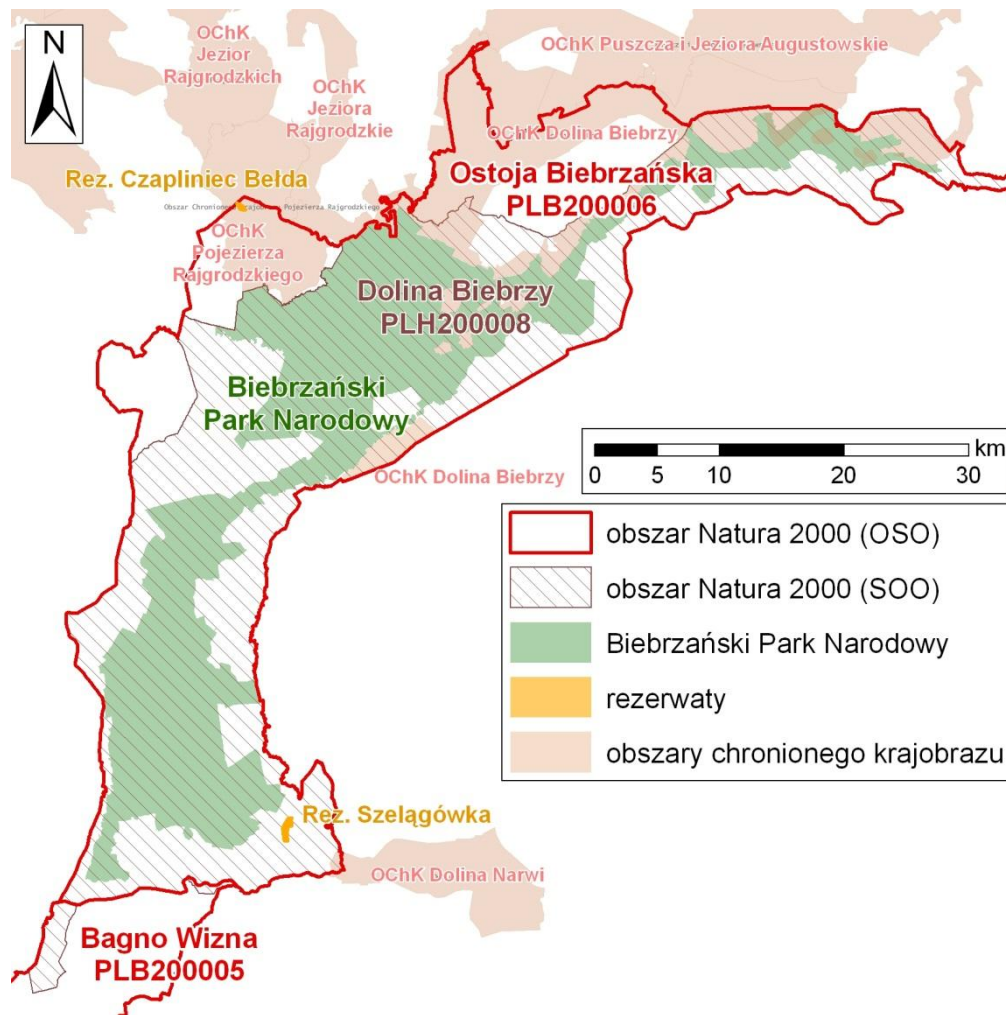
Część obszaru Natura 2000 pokrywa się także z obszarami chronionego krajobrazu (OChK): Dolina Biebrzy, OChK Pojezierza Rajgrodzkiego Dolina Narwi oraz Dolina Biebrzy.

Wg obowiązującego SDF (aktualizacja grudzień 2014) istnieje 41 przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 (40 gatunków ptaków, ponieważ przedmiotem ochrony jest populacja lęgowa oraz odrębnie wędrowna (migrująca, przelotna) żurawia *Grus grus* mających ocenę A,B lub C. Ponadto 16 gatunków ma ocenę D (w tym populacja lęgowa bataliona *Philomachus pugnax*, którego populacja wędrowna jest przedmiotem ochrony).

Należy zwrócić uwagę, że liczba przedmiotów ochrony zmieniła się dwukrotnie w trakcie prac nad PZO. W porównaniu z danymi z SDF z 2011 roku, w październiku 2013 r. przedmiotem ochrony przestały być błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (zmiana z oceny A na D) i batalion *Philomachus pugnax* - populacja lęgowa (zmiana z oceny C na D).

Rys. 2 Położenie obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy na tle podziału administracyjnego na tle nadleśnictw

Rys. 3 Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska na tle innych obszarów chronionych.

Jednocześnie, przeprowadzenie inwentaryzacji w ramach prac nad PZO pozwoliło na przygotowanie kolejnej propozycji aktualizacji przedmiotów ochrony, poprzez dodanie nowych gatunków: lelka *Caprimulgus europaeus* oraz rybitwy białoskrzydłej *Chlidonias leucopterus* oraz poprzez podniesienie dotychczasowej oceny D dla dzięcioła średniego *Dendrocopos medius*. Zmiany te zostały zaakceptowane przez GDOŚ i uwzględnione w obowiązującej wersji SDF (aktualizacja grudzień 2014). W ramach prac nad Planem Zadań Ochronnych opracowanych zostało 41 przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 (PZO) został przygotowany w ramach projektu POIS.05.03.00-00-277/10 pt. „Przygotowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w ramach działania 5.3 priorytetu V, przez konsorcjum: Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska (NFOŚ) i Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku (BULiGL), na zlecenie dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego (BbPN). Przedmiot zamówienia i zakres prac określony został w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ), natomiast ramy prawne opracowania określają Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U 2004 Nr 92 poz. 880 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U 2010 r. Nr 34 poz. 186). Prace nad PZO dla obszaru „ptasiego” Natura 2000 Ostoja Biebrzańska prowadzone były równolegle z pracami nad PZO dla obszaru „siedliskowego” Natura 2000 Dolina Biebrzy.

Realizacja projektu rozpoczęła się latem 2011 r.

Zgodnie z wymogami SIWZ, proces planistyczny prowadzący do sporządzenia projektu PZO składał się z następujących etapów:

- Etap I. Wstępny
- Etap II. Przeprowadzenie inwentaryzacji przedmiotów ochrony
- Etap III. Opracowanie projektów Planów
- Etap IV. Konsultacje społeczne

Etap I (jesień 2011 – wiosna 2012) poświęcony był na przygotowanie organizacyjne i merytoryczne całości projektu, w tym m.in.:

- 1) Opracowanie raportu metodycznego określającego metodykę zakres i harmonogram prac terenowych niezbędnych do oceny bądź weryfikacji stanu ochrony przedmiotów ochrony (Załącznik nr 3). Metodyka ta została zatwierdzona przez Zamawiającego i stała się podstawą dalszych prac;
- 2) Zgromadzenie dostępnych informacji o obszarach i przedmiotach ochrony;
- 3) Weryfikacja granic obszaru;

Etap II, najdłuższy (wiosna 2012 – lato 2013) i wymagający największego zaangażowania wykonawców PZO, obejmował następujące działania:

- 4) Weryfikacja i uzupełnienie zgromadzonej informacji;
- 5) Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- 6) Identyfikacja i analiza zagrożeń;

Etap III (jesień 2013- wiosna 2014) obejmował prace kameralne mające na celu:

- 7) Ustalenie celów działań ochronnych;
- 8) Ustalenie działań ochronnych;
- 9) Ustalenie potrzeby sporządzenia planu/planów ochrony;
- 10) Ustalenie niezbędnych wskazań do studiów i planów;
- 11) Sporządzenie redakcyjne dokumentacji PZO;
- 12) Sporządzenie projektów zarządzeń w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych;
- 13) Weryfikację SDF;

Etap IV de facto prowadzony był w trakcie całego okresu opracowywania projektu Planu Zadań Ochronnych i obejmował:

- 14) Udział w konsultacjach społecznych (w różnych formach).

Zgodnie z zapisami SIWZ, przedmiotem inwentaryzacji terenowej w ramach prac na PZO miały być następujące przedmioty ochrony (razem 17 gatunków):

bączek *Ixobrychus minutus*, bąk *Botaurus stellaris*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, derkacz *Crex crex*, dubelt *Gallinago media*, dzięcioł białogrzbiety *D. leucototos*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, kropiatka *Porzana porzana*, muchołówka mała *Ficedula parva*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, uszatka błotna *Asio flammeus*, zielonka *Porzana parva*, żuraw *Grus grus*,

oraz następujące potencjalne przedmioty ochrony (razem 5 gatunków):

dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, lelek *Caprimulgus europaeus*, lerka *Lullula arborea*, podróżniczek *Luscinia svecica*.

Inwentaryzacji wymagały także zgrupowania migrujących (wędrownych) ptaków wodno-błotnych *Non-passeriformes*.

Ostatecznie przedmiotem inwentaryzacji terenowej były następujące gatunki:

batalion *Philomachus pugnax*, bączek *Ixobrychus minutus*, bąk *Botaurus stellaris*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, derkacz *Crex crex*, dubelt *Gallinago media*, dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, gęś białoczelna *Anser albifrons*, kropiatka

Porzana porzana, krwawodziób *Tringa tetanus*, kszczyk *Gallinago gallinago*, kulik wielki *Numenius arquata*, lelek *Caprimulgus europaeus*, łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii* (*Cygnus columbianus*), muchołówka mała *Ficedula parva*, podróżniczek *Luscinia svecica*, rożeniec *Anas acuta*, rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa rzeczna *Sterna hi rundo*, rycyk *Limosa limosa*, świstun *Anas penelope*, uszatka błotna *Asio flammeus*, zielonka *Porzana parva*, żuraw *Grus grus* – których liczebności pozwoliły ostatecznie na uznanie za przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska.

Nie potwierdzono obecności w obszarze błotniaka zbożowego *Circus cyaneus* jako gatunku lęgowego.

Wyniki obserwacji terenowych zapisywane były na kartach obserwacyjnych, których zapisy przeniesione zostały do bazy danych. Komplet kart terenowych przekazano do BbPN.

W trakcie inwentaryzacji terenowej, obejmującej oprócz inwentaryzacji nakierowanej na poszczególne gatunki (zgodnie z przyjętą metodyką) także jednokrotną kontrolę całego obszaru, notowano wszystkie inne średnioliczne i nieliczne gatunki lęgowe obserwowane na terenie obszaru Natura 2000, a wyniki te dołączono do bazy danych GIS.

Dane dla następujących przedmiotów ochrony przekazane zostały przez Biebrzański Park Narodowy:

cietrzew *Tetrao tetrix*, bocian czarny *Ciconia nigra*, bocian biały *Ciconia ciconia*, trzmiełojad *Pernis apivorus*, bielik *Haliaeetus albicilla*, gadożer *Circaetus gallicus*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, orlik grubodzioby *Aquila clanga*, puchacz *Bubo bubo*, wodniczka *Acrocephalus paludicola*, czapla biała *Egretta alba*.

Kierownikiem projektu z ramienia konsorcjum Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska i Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej był Andrzej Weigle – wiceprezes Zarządu NFOŚ, a koordynatorem PZO dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska – dr Grzegorz Grzywaczewski. Zespół wykonawców PZO liczył prawie 50 osób zaangażowanych w różnego rodzaju prace (inwentaryzacja terenowa, opracowanie kameralne wyników, przygotowanie bazy danych GIS). Recenzentem opracowania ze strony Zamawiającego (BbPN) był dr hab. Przemysław Chyla-recki.

Wyniki projektu zestawione zostały w postaci niniejszej dokumentacji Planu Zadań Ochronnych, projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 wraz z uzasadnieniem (Załącznik nr 7), map siedlisk występowania przedmiotów ochrony w skali 1:10 000 (Załącznik nr 5), map działań ochronnych w skali 1:10 000 (Załącznik nr 8) oraz bazy danych GIS (Załącznik nr 13), przygotowanej zgodnie z obowiązującym standardem.

1.5 Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Dane w tabeli 1.5 są zgodne z SDF wg stanu aktualizacji na grudzień 2014. Przed przystąpieniem do sporządzania PZO brak było materiałów, umożliwiających ich wiarygodną weryfikację.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. lęgowa	Pop. migrująca	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z1	A294	wodniczka	<i>Acrocephalus paludicola</i>			2528-2742 śpiewających samców			A	A	A	A	Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez OTOP.
Z2	A229	zimirdek	<i>Alcedo atthis</i>			0-10 par			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z3	A054	rożeniec	<i>Anas acuta</i>				10000 osobników		C	C	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO. Gatunek inwentaryzowany w ramach PZO.
Z4	A050	świstun	<i>Anas penelope</i>				25000 osobników		C	C	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO. Gatunek inwentaryzowany w ramach PZO.
Z5	A041	gęś białoczarna	<i>Anser albifrons</i>				50000 osobników		C	C	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO. Gatunek inwentaryzowany w

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. lęgowa	Pop. migrująca	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
													ramach PZO.
Z6	A255	świergotek polny	<i>Anthus campestris</i>			40-100 par			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z7	A091	orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>			0-1 para			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z8	A090	orlik grubodzioby	<i>Aquila clanga</i>			21-23 par			A	A	A	A	Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN, KOO, Ptaki Polskie i G. Maciorowskiego (niepublikowane).
Z9	A089	orlik krzykliwy	<i>Aquila pomarina</i>			34-35 par			B	A	C	B	Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN, KOO, Ptaki Polskie i G. Maciorowskiego (niepublikowane).
Z10	A222	uszatka błotna	<i>Asio flammeus</i>			0-4 pary			A	A	C	A	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. lęgowa	Pop. migrująca	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z11	A021	bąk	<i>Botaurus stellaris</i>			27-120 samców			B	A	C	B	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z12	A215	puchacz	<i>Bubo bubo</i>			34-35 par			B	A	C	B	Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN
Z13	A153	biegus zmienny	<i>Calidris alpina</i>						D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
pZ14	A224	lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>			138-138 par			B	B	C	B	Gatunek nie wykazany w wyjściowym SDF (dodany maj 2014). Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z15	A196	rybitwa białowąsa	<i>Chlidonias hybrida</i>			1-150 par			B	A	C	B	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
pZ16	A198	rybitwa białoskrzydła	<i>Chlidonias leucopterus</i>			300-4700 par			A	B	B	B	Gatunek nie wykazany w wyjściowym SDF (dodany maj 2014). Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. lęgowa	Pop. migrująca	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z17	A197	rybitwa czarna	<i>Chlidonias niger</i>			200-700 par			A	A	C	A	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z18	A031	bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>			300-400 par			B	B	C	B	Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN.
Z19	A030	bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>			24-26 par			B	A	C	B	Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN.
Z20	A080	gadożer	<i>Circaetus gallicus</i>			0-1 para			A	B	B	B	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z21	A081	błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>			170-296 par			A	A	C	A	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z22	A082	błotniak zbożowy	<i>Circus cyaneus</i>						D				Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z23	A084	błotniak łąkowy	<i>Circus pygargus</i>			97 pary			A	A	C	A	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z24	A231	kraska	<i>Coracias garrulus</i>			0-3 pary			D				Gatunek nie inwentaryzowany w

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. lęgowa	Pop. migrująca	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
													ramach PZO*.
Z25	A122	derkacz	<i>Crex crex</i>			700-2000 samców			A	A	C	A	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z26	A037	łabędź czarno-dzioby	<i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>)				300 osobników		C	C	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z27	A038	łabędź krzykliwy	<i>Cygnus cygnus</i>			1 para			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z28	A239	dzięcioł biało-grzbisty	<i>Dendrocopos leucotos</i>			80-110 par			A	A	A	A	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
pZ29	A238	dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>			130-340 par			C	B	C	C	Gatunek z oceną D w wyjściowym SDF, podniesioną w maju 2014 do oceny C. Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z30	A236	dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>			150-200 par			D				Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z31	A027	czapla biała	<i>Egretta alba</i>			0-10 par			C	C	C	C	Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. lęgowa	Pop. migrująca	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
													BbPN.
Z32	A379	ortolan	<i>Emberiza hortulana</i>			50-100 par			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z33	A320	muchotłwka mała	<i>Ficedula parva</i>			250-350 par			B	B	C	B	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z34	A153	kszyk	<i>Gallinago gallinago</i>			2500 par			A	C	C	B	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z35	A154	dubelt	<i>Gallinago media</i>			400-480 samców			A	A	B	A	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z36	A127	żuraw	<i>Grus grus</i>			600 par			B	A	C	B	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z37	A127	żuraw	<i>Grus grus</i>				1900 osobników		B	A	C	B	Populacja migrująca nie inwentaryzowana w ramach PZO. Dane uzyskane w ramach PMŚ.
Z38	A075	bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>			12-13 par			C	C	C	C	Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN, KOO, G.Maciorowski (niepublikowane).

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. lęgowa	Pop. migrująca	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z39	A092	orzełek	<i>Hieraaetus pennatus</i>			2 pary			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z40	A022	bączek	<i>Ixobrychus minutus</i>			7 par			C	A	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z41	A177	mewa mała	<i>Larus minutus</i>			3 pary			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z42	A156	rycyk	<i>Limosa limosa</i>			200 par			B	C	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z43	A246	lerka	<i>Lullula arborea</i>			150-300 par			D				Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z44	A272	podróżniczek	<i>Luscinia svecica</i>			100 par			B	C	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z45	A073	kania czarna	<i>Milvus migrans</i>			1 para			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z46	A074	kania ruda	<i>Milvus milvus</i>			3 pary			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z47	A160	kulik wielki	<i>Numenius arquata</i>			50 par			B	C	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. lęgowa	Pop. migrująca	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z48	A072	trzmiełojad	<i>Pernis apivorus</i>			28-35 par			B	A	C	B	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z49	A151	batalion	<i>Philomachus pugnax</i>						D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z50	A151	batalion	<i>Philomachus pugnax</i>				20000 osobników		C	C	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z51	A241	dzięcioł trójpalczasty	<i>Picoides tridactylus</i>			3 pary			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z52	A234	dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>			70-80 par			B	A	C	B	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z53	A120	zielonka	<i>Porzana parva</i>			27-80 samców			B	A	C	B	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z54	A119	kropiatka	<i>Porzana porzana</i>			300-1500 samców			A	A	C	A	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO
Z55	A195	rybitwa białoczelna	<i>Sternula albifrons</i>			8 par			D				Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO*.
Z56	A193	rybitwa rzeczna	<i>Sterna hirundo</i>			42-50 par			C	C	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadła	Pop. lęgowa	Pop. migrująca	Pop. zimująca	Ocena pop. / Stopień repreze.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. względna	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z57	A409	cietrzew	<i>Tetrao tetrix tetrix</i>		107 samców				B	B	C	B	Gatunek nie inwentaryzowany w ramach PZO. Dane przekazane przez BbPN.
Z58	A162	krwawo-dziób	<i>Tringa totanus</i>			195 par			C	C	C	C	Dane z SDF wymagały zweryfikowania w ramach prac nad PZO

Gdzie symbol: oznacza Z – zwierzęta (w tym ptaki). p - oznacza przedmioty ochrony nie występujące w SDF obowiązującym w momencie rozpoczęcia prac nad PZO

* Gatunki nie przewidziane przez Zamawiającego (BbPN) do inwentaryzacji w ramach PZO.

1.6 Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu

Obwieszczenie Dyrektora Biebrzańskiego Parku Narodowego (BbPN) o przystąpieniu do opracowania projektu Planu Zadań Ochronnych zostało opublikowane w prasie lokalnej (publikacja w dn. 23.02.2011 r.). Ponadto, obwieszczenie to zostało umieszczone na tablicach ogłoszeń urzędów gmin i starostw właściwych ze względu na miejsce i przedmiot postępowania oraz na stronie internetowej BbPN.

Utworzony został Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW) będący grupą roboczą skupiającą przedstawicieli zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Zaplanowano osiem spotkań Zespołu. Przedstawiciele ZLW byli każdorazowo informowani o terminach i miejscach spotkań dyskusyjnych. Informacja o spotkaniach zamieszczona była każdorazowo także na internetowej stronie BbPN. Przed pierwszym spotkaniem, w dniach 12-16.09.2011 r., w 38 miejscowościach (Klimaszewnica, Mścichy, Okrasin, Radziłów, Łoje-Awissa, Brzostowo, Mocarze, Burzyn, Sieburczyn, Sambory, Grądy-Woniecko, Góra Strękowa, Strękowa Góra, Laskowiec, Kołodzieje, Zajki, Łazy Małe, Łaziuki, Wyszowate, Krynica, Szorce, Trzcianne, Wilamówka, Kulesze, Downary, Koszarówka, Szymany, Koty Rybno, Osowiec, Płochowo, Budne Żarnowo, Ciszewo, Kuligi, Orzechówka, Wroceń, Dolistowo, Zwierzyniec Wielki, Szuszałewo) na tablicach ogłoszeń umieszczono zaproszenie mieszkańców do uczestnictwa w spotkaniach.

Terminy i tematy spotkań:

1. 12.10.2011 – *Przygotowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska – wprowadzenie;*
2. 19.12.2012 – *Wstępne wyniki przeprowadzonej w 2012 roku inwentaryzacji przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska ;*
3. 06.06.2013 – *Badania naukowe i monitoring przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska ;*
4. 19.06.2013 – *Turystyka, rekreacja i edukacja w kontekście potrzeb zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków obszarów Natura 2000 SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska ;*
5. 05-06.09.2013 – *Gospodarka rolna i ochrona lądowych ekosystemów nieleśnych w kontekście potrzeb zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków Natura 2000;*
6. 20.09.2013 – *Gospodarka wodna w kontekście potrzeb zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków obszarów Natura 2000 SOO Dolina Biebrzy i OSO Ostoja Biebrzańska ;*
7. 27-28.03.2014 – *Ustalenia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dolina Biebrzy i Ostoja Biebrzańska w aspekcie dokumentów i zamierzeń planistycznych gmin oraz Propozycje ustaleń planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dolina Biebrzy i Ostoja Biebrzańska;*
8. 03.12.2014 – *Podsumowanie prac nad Planem Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dolina Biebrzy i Ostoja Biebrzańska.*

W trakcie tworzenia projektu Planu Zadań Ochronnych wszystkie informacje związane z PZO były umieszczane na stronie internetowej: <http://www.pzonatura2000.biebrza.org.pl/>. Dotyczy to również zamieszczenia poszczególnych części dokumentu Planu Zadań Ochronnych obszaru PLB200006 w miarę postępu prac.

Wszelki pytania i wątpliwości związane z PZO można było kierować w trakcie trwającego procesu tworzenia dokumentu PZO do Planisty regionalnego: Iwony Naliwajek tel. (85) 7406981 wew. 47; inaliwajek@rdos.gov.pl i Koordynatora PZO: Andrzeja Weigle - Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, a.weigle@nfos.org.pl, tel. 22 877 23 59; fax 22 877 23 59.

Istniała również możliwość składania przez wszystkich zainteresowanych uwag i wniosków w trakcie powstawania projektu Planu Zadań Ochronnych w formie pisemnej lub ustnej do protokołu w siedzibie Biebrzańskiego Parku Narodowego Osowiec-Twierdza 8, 19-110 Goniądz, tel. +48 857380620, 857383000 wew. 233, fax +48 857383021, e-mail:

sekretariat@biebrza.org.pl.

Konsultacje społeczne Projektu Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB200006 przeprowadzone zostały w dniach od 11.12.2014 do 02.01.2015 r. u poprzez wyłożenie dokumentu w siedzibie Biebrzańskiego Parku Narodowego: Osowiec-Twierdza 8, 19-110 Goniądz oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok, a także poprzez stronę internetową RDOŚ <http://www.bialystok.rdos.gov.pl/natura2000pzo> i BbPN <http://www.pzonatura2000.biebrza.org.pl/>. Do materiałów zgłoszono szereg uwag, które wraz z informacją na temat sposobu ich uwzględnienia zestawione zostały w pkt. 12 niniejszej Dokumentacji.

1.7 Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze kraju, decyzje administracyjne na poziomie krajowym, nadzór nad wszystkimi formami ochrony przyrody, w tym obszarami sieci Natura 2000, promocja i udostępnianie informacji w tym zakresie	ul. Wawelska 52/54 00-922 Warszawa	22 57-92-900 kancelaria@gdos.gov.pl
2.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	Realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze województwa, nadzór nad obszarami sieci Natura 2000, promocja i udostępnianie informacji w tym zakresie	ul. Dojlidy Fabryczne 23 15-554 Białystok	85 74 06 981 biuro@rdos.eu
3.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Decyzje administracyjne władz wojewódzkich, polityka regionalna, planowanie przestrzenne, promocja regionu województwa podlaskiego, udostępnianie	ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1 15-888 Białystok	85 74 85 101 kancelaria@umwp-podlasie
4.	Urząd Gminy Augustów	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Wojska Polskiego 5116-300 Augustów	87 643 30 56
5.	Urząd Gminy Grajewo	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Komunalna 6, 19-200 Grajewo	86 2723000
6.	Urząd Gminy Jaświły	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie	ul. Jaświły 7, 19-124 Jaświły	85 7168001

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
		środowiska na obszarze gminy		
7.	Urząd Gminy Łomża	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. M. Curie-Skłodowskiej 1a 18-400 Łomża	86 216 52 63 sekretariat@gminalomza.pl
8.	Urząd Gminy Radziłów	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	Plac 500-lecia 14, 19-213 Radziłów	86 2737110
9.	Urząd Gminy Trzcianne	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Wojska Polskiego 10, 19-104 Trzcianne	85 7385056
10.	Urząd Gminy Wizna	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	pl. Raginisa 35 18-430 Wizna	86 219 60 18 wizna@wizna.pl
11.	Urząd Gminy Zawady	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Plac Wolności 12 16-075 Zawady	85 714 00 28 sekretariat@gminazawady.pl
12.	Urząd Miasta i Gminy Dąbrowa Białostocka	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Solidarności 1, 16-200 Dąbrowa Białostocka	85 7121100
13.	Urząd Miejski w Goniądzu	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	Plac 11 Listopada 38, 19-110 Goniądz	85 7380039

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
14.	Urząd Miejski w Lipsku	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Żłobikowskiego 4/2, 16-315 Lipsk	87 6422705
15.	Urząd Miejski w Mońkach	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Słowackiego 5a, 19-100 Mońki	85 7162587
16.	Urząd Miejski w Suchowoli	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i planowanie przestrzenne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Plac Kościuszki 5, 16-150 Suchowola	85 7229400
17.	Starostwo Powiatowe w Augustowie	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. 3 Maja 29, 16-300 Augustów	87 6439650
18.	Starostwo Powiatowe w Białymstoku	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. Borsucza 2 15-569 Białystok	85 740 39 51 starosta@powiatbialostocki.pl
19.	Starostwo Powiatowe w Grajewie	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. Strażacka 6b, 19-200 Grajewo	86 2738463
20.	Starostwo Powiatowe w Łomży	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. Szosa Zambrowska 1/27 18-400 Łomża	86 215 69 00 starosta.blm@powiatypolskie.pl
21.	Starostwo Powiatowe w Mońkach	Zarządzanie gospodarką przestrzenną i realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie, nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	ul. Słowackiego 5a, 19-100 Mońki	85 7278822
22.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Nadzór nad gospodarką leśną, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze Lasów	ul. Lipowa 51 15-424 Białystok	85 74 818 00 rdlp@bialystok.lasy.gov.pl

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
		Państwowych		
23.	Nadleśnictwo Augustów	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	ul. Turystyczna 19 16-300 Augustów	87 643 99 00, augustow@bialystok.lasy.gov.pl
24.	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	ul. Marszałkowska 27 16-020 Czarna Białostocka	85 710 33 80 czarnabialostocka@bialystok.lasy.gov.pl
25.	Nadleśnictwo Knyszyn	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Al. Niepodległości 31 19-101 Mońki	85 727 82 11 knyszyn@bialystok.lasy.gov.pl
26.	Nadleśnictwo Łomża	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	ul. Nowogrodzka 60 18-400 Łomża	86 216 54 94 lomza@bialystok.lasy.gov.pl
27.	Nadleśnictwo Płaska	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Sucha Rzeczką 60 16-326 Płaska	87 641 87 23 plaska@bialystok.lasy.gov.pl
28.	Nadleśnictwo Rajgród	Realizacja gospodarki leśnej, promocja i udostępnianie informacji w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej na obszarze nadleśnictwa	Tama 12 19-206 Rajgród	86 273 33 10 rajgrad.biuro@bialystok.lasy.gov.pl
29.	Biebrzański Park Narodowy	Realizacja ochrony przyrody na terenie parku, promocja i udostępnianie informacji w tym zakresie, edukacja przyrodnicza społeczeństwa	Osowiec-Twierdza 8 19-110 Goniądz	85 738 06 20
30.	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	Nadzór nad infrastrukturą urządzeń, obiektów wodnych i melioracyjnych wszystkie obowiązki Państwa w stosunku do zarządzanych wód	ul. Handlowa 6 15-399 Białystok	85 74 81 200 sekretariat.wzmiuw@wzmiuw.wrotapodlasia.pl

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
31.	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku	Planowanie w gospodarce leśnej, ochrona przyrody	ul. Lipowa 51 15-424 Białystok	85 652 21 08 sekretariat@bialystok.buligl.pl
32.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	Planowanie w gospodarowaniu wodami	ul. Zarzecze 13B 03-194 Warszawa	22 587 02 00 sekretariat@warszawa.rzgw.gov.pl
33.	Związek Komunalny Biebrza	Podjęcie i kontynuowanie działań w zakresie ochrony środowiska na terenie gmin wschodzących w skład Związku	Dolistowo Stare I 144, 19-124 Jaświły	609 900 160, zkb@op.pl
34.	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	Prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz programów rolno-środowiskowych	18-210 Szepietowo	86 275 89 00 wpo@zetobi.com.pl
35.	Podlaska Izba Rolnicza	Prowadzenie doradztwa w zakresie produkcji rolnej i eko-żywności, fundusze UE, SAPARD, PHARE, kwoty mleczne, dopłaty do produkcji rolnej	Porosły 36D 16-070 Choroszcz	85 676 08 62 bialystok@pirol.pl
36.	Bioserwis	Dzierżawca, ochrona czynna	Aleja Solidarności 9, 15-751 Białystok	85 651 48 27, sekretariat@bioserwis.com
37.	Polski Związek Łowiecki – Zarząd Okręgowy w Białymstoku	Gospodarka łowiecka	ul. Jurowiecka 33 15-101 Białystok	085 675-24-35 zo.bialystok@pzlow.pl
38.	Polski Związek Łowiecki – Zarząd Okręgowy w Łomży	Gospodarka łowiecka	ul. Kaktusowa 8 18-400 Łomża	86-216-41-42
39.	Gminna Spółka Wodna w Trzciannem	Gospodarka wodna w ramach sieci melioracji szczegółowej	ul. Wojska Polskiego 10, 19-104 Trzcianne	85 7385056
40.	Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie	Gospodarowanie nieruchomościami wojskowymi	ul. Saperska 1, 10-073 Olsztyn	54 21600, rziolsztyn@wp.mil.pl
41.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w	Wspieranie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich poprzez wdrażanie instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz	ul. Nowa 2 18-400 Łomża	86 215 63 11-12

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
	Łomży	udzielanie pomocy ze środków krajowych, zgodnie z Ustawą z dnia 9 maja 2008r o ARMiR (Dz.U. Nr 98 poz. 634, z późn. Zm.)		
42.	Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku	Wykonywanie czynności z zakresu gospodarki przestrzennej, zadań obronnych i obrony cywilnej	ul. Młynowa 21 15-404 Białystok	85 7443507 bialystok@pbpp.bialystok.pl
43.	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Białymstoku	Zadania planistyczne i inwestycyjne związane z infrastrukturą drogową	ul. Elewatorska 6 15-620 Białystok	85 67 67 130 sekretariat@pzd.w.wrotapodlasia.pl
44.	Instytut Badawczy Leśnictwa	Monitoring i badania	Sękocin Stary, ul. Braci Leśnej 3, 05-090 Raszyn	22 7150300, ibl@ibles.waw.pl
45.	Instytut Biologii Ssaków PAN	Monitoring i badania	ul. Waszkiewicza 1, 17-230 Białowieża	85 6827750
46.	Instytut Biologii Uniwersytetu w Białymstoku	Monitoring i badania	ul. Świerkowa 20 B, 15-950 Białystok	85 7457300, biologia@uwb.edu.pl
47.	Instytut Rybactwa Śródlądowego	Monitoring i badania	ul. Oczapowskiego 10, 10-719 Olsztyn	89 5240171
48.	Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska Politechniki Białostockiej	Monitoring i badania	ul. Wiejska 45A, 15-351 Białystok	8 57469653, wb.koiks@pb.edu.pl
49.	Zakład Hydrologii i Zasobów Wodnych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego	Monitoring i badania	ul. Nowoursynowska 159, 02-776 Warszawa	22 5935300, t.okruszko@levis.sggw.pl
50.	Komitety Ochrony Orłów	Ochrona dzikich ptaków i ich siedlisk	ul. Niepodległości 53/55 10-044 Olsztyn	89 5353254 kontakt@koo.org.pl
51.	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	Ochrona dzikich ptaków i ich siedlisk	ul. Odrowąża 24 05-270 Marki k. Warszawy	48 22 761 82 05 biuro@otop.org.pl
52.	Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	Ochrona dzikich ptaków i ich siedlisk	ul. Ciepła 17 15-471 Białystok	85 664 22 55 sekretariat@ptop.org.pl

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	2	3	4	5
53.	Klub Przyrodników	Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna społeczeństwa	ul. 1 maja 22 66-200 Świebodzin	48 683828236 kp@kp.org.pl
54.	Stowarzyszenie Ptaki Polskie	Organizacja pozarządowa, ochrona ptaków i ich siedlisk	ul. Dolistowska 21, 19-110 Goniądz	85 8710332, ptakipolskie@ptakipolskie.pl
55.	ProHabitat	Organizacja pozarządowa, ochrona siedlisk przyrodniczych	ul. Wołodyjowskiego 8A/1 15-309 Białystok	29amocki@prohabitat.pl
56.	Agroturystyka "Na uboczu"	Organizacja turystyki	Dolistowo Stare 114, 19-124 Jaświły	85 7161575, t.danilko@gmail.com
57.	Biebrza Eco-Travel	Organizacja turystyki	ul. Kościuszki 26 /11 19-110 Goniądz	85 7380785
58.	Ekoturystyka „Na Karczaku”	Organizacja turystyki	Nowa Wieś 133, 19-104 Trzcianne	605 0700001, karczak@karczak.pl
59.	Natura International Polska	Realizacja projektu Life+ ochrony dubelta	ul. Tartaczna 3/4, 82-300 Elbląg	58 7356529, info@natura-international.org.pl
60.	Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Olsztynie Filia w Suwałkach	Realizacja zadań z zakresu struktury obszarowej gospodarstw, restrukturyzacji oraz prywatyzacji mienia, administrowania i zabezpieczenia zasobów majątkowych Skarbu Państwa	ul. Sportowa 22 16-400 Suwałki	87 5663591 suwalki@anr.gov.pl
61.	Park Dzikich Zwierząt Kadzidłowo	Reintrodukcja cietrzewi w Polsce	Kadzidłowo, 12-220 Ruciane Nida	87 4257365, park@kadzidlowo.pl
62.	Polski Związek Wędkarski Okręg w Białymstoku	Użytkowanie obwodów rybackich	ul. Jurowiecka 33 15-101 Białystok	85 675 25 26 pzwzobial@wp.pl
63.	Anna Mydlińska	Przewodnik biebrzański	dane nieudostępione	annamyd@interia.pl

1.8 Zespół Lokalnej Współpracy

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
1.	Roman Skąpski	Organ sprawujący nadzór nad obszarami N2000: Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 06 20, biebrza@biebrza.org.pl
2.	Iwona Naliwajek	Planista Regionalny	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	85 740 69 81 wew. 47, inaliwajek@rdos.gov.pl
3.	Andrzej Weigle	Wykonawca, kierownik projektu	Wykonawca, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska	22 877 23 59 62, a.weigle@nfos.org.pl
4.	Grzegorz Grzywaczewski	Wykonawca, ekspert ds. ptaków, koordynator PZO dla obszaru Ostoja Biebrzańska PLB200006	Wykonawca	698864099, grzegorz.grzywaczewski@up.lublin.pl
5.	Jerzy Solon	Wykonawca, koordynator PZO dla obszaru N2000 Dolina Biebrzy PLH200008	Wykonawca	22 665 65 41, j.solon@twarda.pan.pl
6.	Adam Hermaniuk	Wykonawca, ekspert ds. płazów	Wykonawca	adamher@uwb.edu.pl
7.	Aleksander Rachwald	Wykonawca, ekspert ds. nietoperzy	Wykonawca	a.rachwald@hi-fi.com.pl
8.	Edyta Alicja Karpierz	Wykonawca, ekspert ds. lasów	Wykonawca	85 652 21 08, sekretariat@bialystok.buligl.pl
9.	Emilia Brzosko	Wykonawca, ekspert ds. flory	Wykonawca	85 745 73 12, emilka@uwb.edu.pl
10.	Ewa Jabłońska	Wykonawca, ekspert ds. szaty roślinnej i flory	Wykonawca	e.jablonska@uw.edu.pl
11.	Grzegorz Lesiński	Wykonawca, ekspert ds. nietoperzy	Wykonawca	glesinski@wp.pl
12.	Jacek Ksepko	Wykonawca, ekspert ds. GIS	Wykonawca	jacek.ksepko@bialystok.buligl.pl
13.	Jan Taylor	Wykonawca, ekspert ds. ważek	Wykonawca	taylor@uwb.edu.pl
14.	Krzysztof Gajko	Wykonawca, ekspert ds. GIS	Wykonawca	Krzysztof.gajko@bialystok.buligl.pl
15.	Marcin Sielezniew	Wykonawca, ekspert ds. motyli	Wykonawca	marcins@uwb.edu.pl
16.	Paweł Janiszewski	Wykonawca, ekspert ds. bobra i wydry	Wykonawca	janisz@uwm.edu.pl
17.	Roman Kujawa	Wykonawca, ekspert ds. ryb	Wykonawca	reofish@uwm.edu.pl

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
18.	Szymon Cios	Wykonawca, ekspert ds. ptaków	Wykonawca	szymoncios@interia.pl
19.	Tomasz Borowik	Wykonawca, ekspert ds. wilka	Wykonawca	85 682 77 86, borowik@ibs.bialowieza.pl
20.	Wojciech Misiu-kiewicz	Wykonawca, ekspert ds. bobra i wydry	Wykonawca	castor_f@poczta.wp.pl
21.	Wojciech Nowicki	Wykonawca, moderator spotkań	Wykonawca, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska	w.nowicki@nfos.org.pl
22.	Beata Bezubik	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i PLB Ostoja Biebrzańska poza granicami Parku Narodowego	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	85 740 69 81 wew. 32, bbezubik@rdos.gov.pl
23.	Grzegorz Piekarski	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i PLB Ostoja Biebrzańska poza granicami Parku Narodowego	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku	85 740 69 81, gpiekarski@rdos.gov.pl
24.	Andrzej Grygoruk	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 02, Andrzej.Grygoruk@biebrza.org.pl
25.	Bogusław Zieliński	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 02, Boguslaw.Zielinski@biebrza.org.pl
26.	Cezary Werpachowski	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 06 20, cwerpachowski@biebrza.org.pl
27.	Helena Bartoszek	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i PLB Ostoja Biebrzańska w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 12, Helena.Bartoszek@biebrza.org.pl

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
28.	Iwona Wroceńska	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 50, Iwona.Wrocenska@biebrza.org.pl
29.	Joanna Zawadzka	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 20, Joanna.Zawadzka@biebrza.org.pl
30.	Krzysztof Frąckiel	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 18, Krzysztof.Frackiel@biebrza.org.pl
31.	Łukasz Krajewski	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 12, lkrajewski@biebrza.org.pl
32.	Magdalena Maliszewska	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000: Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 06 20, mmaliszewska@biebrza.org.pl
33.	Robert Kowalewski	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 30 02, Robert.Kowalewski@biebrza.org.pl
34.	Urszula Biereźnoj-Bazille	Przedstawiciel organu sprawującego nadzór nad obszarami N2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i Ostoja Biebrzańska PLB200006 w granicach Parku Narodowego	Biebrzański Park Narodowy	85 738 06 20, urszula.biereznoj@biebrza.org.pl
35.	Anna Czarnecka-Orpik	Przedstawiciel gminy	Gmina Lipsk	87 642 27 00, gmina@lipsk.pl

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
36.	Bernard Zaniewski	Przedstawiciel gminy	Gmina Suchowola	85 722 94 00, um@suchowola.com.pl
37.	Bożena Kuczyńska	Przedstawiciel gminy	Gmina Grajewo	86 272 30 00, uggrajewo@onet.pl
38.	Dariusz Lipski	Przedstawiciel gminy	Gmina Dąbrowa Białostocka	85 712 11 01, dabrowab@beep.pl
39.	Edmund Zaniewski	Przedstawiciel gminy	Gmina Goniądz	85 738 00 39, um@goniadz.pl
40.	Jadwiga Cendrowska	Przedstawiciel gminy	Gmina Radziłów	86 273 71 10, gminaradzilow1@poczta.onet.pl
41.	Justyna Jarmołowska	Przedstawiciel gminy	Gmina Goniądz	85 738 00 39, um@goniadz.pl
42.	Kazimierz Marciszewski	Przedstawiciel gminy	Burmistrz Suchowoli	85 722 94 00, um@suchowola.com.pl
43.	Marek Gierasimiuk	Przedstawiciel gminy	Gmina Trzciannie	85 738 50 56, trzciannie@ug.pl
44.	Marzena Zambrzycka	Przedstawiciel gminy	Gmina Rutki	86 276 31 61, ug.rutki@wp.pl
45.	Michał Mikłosz	Przedstawiciel gminy	Gmina Dąbrowa Białostocka	85 712 11 01, dabrowab@beep.pl
46.	Ryszard Prolan	Przedstawiciel gminy	Gmina Jaświły	85 716 80 01, gmina@jaswily.iap.pl
47.	Tadeusz Ciszkowski	Przedstawiciel gminy	Gmina Dąbrowa Białostocka	85 712 11 01, dabrowab@beep.pl
48.	Tadeusz Zelero-wicz	Przedstawiciel gminy	Gmina Rutki	86 276 31 61, ug.rutki@wp.pl
49.	Władysław Kalejnik	Przedstawiciel gminy	Gmina Dąbrowa Białostocka	85 712 11 01, dabrowab@beep.pl
50.	Zbigniew Karwowski	Przedstawiciel gminy	Gmina Mońki	85 716 25 87, monki@um.pl
51.	Zdzisław Dąbrowski	Przedstawiciel gminy	Wójt gminy Trzciannie	85 738 50 56, trzciannie@ug.pl
52.	Zofia Jarmoszko	Przedstawiciel gminy	Gmina Dąbrowa Białostocka	85 712 11 01, dabrowab@beep.pl
53.	Alicja Rutkowska	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Grajewie	86 272 30 00, wr@starostwograjewo.pl
54.	Grzegorz Dadura	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Augusto-	87 643 96 50, powiat.augustowski@home.pl

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
			wie	
55.	Janusz Korsak	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Grajewie	86 272 30 00, wr@starostwograjewo.pl
56.	Joanna Kulikowska	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Mońkach	85 727 88 00, starostwo@monki.pl
57.	Krystyna Kulesza	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Mońkach	85 727 88 00, starostwo@monki.pl
58.	Marek Siuchno	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Mońkach	85 727 88 00, starostwo@monki.pl
59.	Mariola Grużewska	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Grajewie	86 272 30 00, wr@starostwograjewo.pl
60.	Stanisław Krajewski	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Zambrowie	86 271 24 18, starosta@powiatzambrowski.com
61.	Sylwia Chomicz	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Grajewie	86 272 30 00, wr@starostwograjewo.pl
62.	Wacław Sierbiński	Przedstawiciel samorządu powiatowego	Starostwo Powiatowe w Łomży	86 215 69 19, wacław.sierbinski@powiatlomzynski.pl
63.	Anna Radziejewska	Przedstawiciel urzędu marszałkowskiego	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	85 66 54 120, kancelaria@umwp-podlasie.pl
64.	Adam Kwiatkowski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	85 748 18 00, rdlp@bialystok.lasy.gov.pl
65.	Alina Kuc	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Knyszyn	85 727 82 11, knyszyn@bialystok.lasy.gov.pl
66.	Andrzej Gołębiewski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Knyszyn	85 727 82 11, knyszyn@bialystok.lasy.gov.pl
67.	Edmund Sarnowski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	85 710 33 80, czarnabialostocka@bialystok.lasy.gov.pl
68.	Ewa Drabek	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Rajgród	86 273 33 10, rajgrad.biuro@bialystok.lasy.gov.pl
69.	Grzegorz Androsiuk	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Augustów	87 643 99 00, augustow@bialystok.lasy.gov.pl
70.	Jakub Kacprzak	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	85 710 33 80, czarnabialostocka@bialystok.lasy.gov.pl
71.	Karol Chodkiewicz	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Rajgród	86 273 33 10,

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
				rajgrad.biuro@bialystok.lasy.gov.pl
72.	Kazimierz Trzaskowski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Augustów	87 643 99 00, augustow@bialystok.lasy.gov.pl
73.	Robert Cierech	Przedstawiciel Lasów Państwowych	RDLP Białystok	85 748 18 00, rdlp@bialystok.lasy.gov.pl
74.	Tomasz Gajewski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Knyszyn	85 727 82 11, knyszyn@bialystok.lasy.gov.pl
75.	Dariusz Kalicki	Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców	Bioserwis	85 651 48 27, sekretariat@bioserwis.com
76.	Katarzyna Ramotowska	Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców	Biebrza Eco-Travel	85 738 07 85, eco-travel@biebrza.com
77.	Mariusz Grunwald	Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców	Bioserwis	85 651 48 27, sekretariat@bioserwis.com
78.	Monika Kurzawa	Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców	Biebrza Eco-Travel	85 738 07 85, eco-travel@biebrza.com
79.	Piotr Ślepówroński	Przedstawiciel lokalnych przedsiębiorców	Bioserwis	85 651 48 27, sekretariat@bioserwis.com
80.	Bogdan Jaroszewicz	Przedstawiciel nauki	Członek Rady Naukowej BbPN, Stacja Geobotaniczna UW	b.jaroszewicz@uw.edu.pl
81.	Cezary Bystrowski	Przedstawiciel nauki	Instytut Badawczy Leśnictwa	22 715 03 00, ibl@ibles.waw.pl
82.	Paweł Prus	Przedstawiciel nauki	Instytut Rybactwa Śródlądowego	89 524 01 71
83.	Piotr Banaszuk	Przedstawiciel nauki	Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska Politechniki Białostockiej	85 746 96 53, wb.koiks@pb.edu.pl
84.	Tomasz Kłosowski	Przedstawiciel nauki	Członek Rady Naukowej BbPN	tklosowski1@tlen.pl
85.	Tomasz Okruszko	Przedstawiciel nauki	Przewodniczący Rady Naukowej BbPN, SGGW	t.okruszko@levis.sggw.pl
86.	Adam Zbyryt	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	azbyryt@ptop.org.pl
87.	Andrzej Kamocki	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	ProHabitat	504288448, kamocki@prohabitat.pl
88.	Andrzej Lićwinko	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Związek Komunalny Biebrza	85 712 05 05, zkb@op.pl
89.	Anna Mydlińska	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Towarzystwo Biebrzańskie	85 745 73 12

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
90.	Dariusz Gatkowski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	22 761 82 05, biuro@otop.org.pl
91.	Grzegorz Maciorowski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Komitet Ochrony Orłów	kontakt@koo.org.pl
92.	Ireneusz Mirowski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	22 761 82 05, biuro@otop.org.pl
93.	Krzysztof Jurczak	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Stowarzyszenie Ptaki Polskie	85 871 03 32, krzysztof.jurczak@ptakipolskie.pl
94.	Lars Lachmann	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	22 761 82 05, biuro@otop.org.pl
95.	Łukasz Mucha	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	22 761 82 05, biuro@otop.org.pl
96.	Michał Korniluk	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Fundacja Natura International Polska	michal.korniluk@natura-international.org.pl
97.	Paweł Mirski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Komitet Ochrony Orłów	604234306, mirski.pawel@gmail.com
98.	Paweł Sidło	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Stowarzyszenie Ptaki Polskie	85 871 03 32, pawel.sidlo@ptakipolskie.pl
99.	Piotr Marczakiewicz	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Towarzystwo Biebrzańskie	85 745 73 12
100.	Piotr Świętochowski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Społeczny opiekun obszaru Ostoja Biebrzańska	spoza@buziaczek.pl
101.	Józef Hiero	Przedstawiciel rolników	Rolnik	
102.	Łukasz Kaczyński	Przedstawiciel rolników	Rolnik	posejdontango@gmail.com
103.	Monika Malinowska	Przedstawiciel rolników	Rolnik	
104.	Tadeusz Daniłko	Przedstawiciel rolników	Rolnik, przewodnik turystyczny po dolinie Biebrzy	t.danilko@gmail.com
105.	Wojciech Zalewski	Przedstawiciel rolników	Rolnik	691401332
106.	Zenon Sawicki	Przedstawiciel rolników	Rolnik	

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
107.	Luiza Giełczyńska-Wierzba	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	86 275 89 00, dyrwpodr@zetobi.com.pl
108.	Małgorzata Czar-kowska	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Powiatowy Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Mońkach	monodr@zetobi.com.pl
109.	Marek Marciszewski	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	86 275 89 00, dyrwpodr@zetobi.com.pl
110.	Mariusz Cylwik	Przedstawiciel ośrodków doradczych dla rolników	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	86 275 89 00, dyrepodr@zetobi.com.pl
111.	Armin Kobus	Inne	Park Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie	87 425 73 65, park@kadzidlowo.pl
112.	Benon Waśniewski	Inne	Gminna Spółka Wodna Trzcianne	85 738 50 56
113.	Cezary Wiszniewski	Inne	Nadzór Wodny Augustów	augustow@warszawa.rzgw.gov.pl
114.	Ireneusz Olszewski	Inne	Podlaska Izba Rolnicza	bialystok@pirol.pl
115.	Jerzy Łucki	Inne	Polski Związek Wędkarski o. Białystok	85 675 25 26, pzwzobial@wp.pl
116.	Krzysztof Czarnecki	Inne	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie	22 587 02 11, sekretariat@warszawa.rzgw.gov.pl
117.	Krzysztof Szaciło	Inne	Podlaska Izba Rolnicza	bialystok@pirol.pl
118.	Marek Jadeszko	Inne	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku	85 748 12 00, sekretariat.wzmiuw@wzmiuw.wrotapodlsia.pl
119.	Marian Magnuszewski	Inne, przedstawiciel Powiatowego Biura ARiMR	Rolnik, ARiMR w Mońkach	marian.magnuszewski@doplaty.gov.pl
120.	Marianna Danuta Sak	Inne	Gminna Spółka Wodna Trzcianne	85 738 50 56
121.	Stanisław Rogulski	Inne	Podlaska Izba Rolnicza	bialystok@pirol.pl
122.	Wioleta Lipińska	Inne	Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie	895 423 258, sos_rziolsztyn@wp.pl

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	2	3	4	5
123.	Przemysław Chyla-recki	Recenzent planu zadań ochronnych dla obszaru N2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006	Recenzent	604555862, pch@miiz.waw.pl
124.	Wiktor Kotowski	Recenzent planu zadań ochronnych dla obszaru N2000 Dolina Biebrzy PLH200008	Recenzent	22 553 05 70, w.kotowski@uw.edu.pl

Zespół Lokalnej Współpracy został powołany w ramach projektu dotyczącego łącznie Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 i Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008 i zbierał się na spotkaniach dotyczących obu obszarów.

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
1.	Materiały publikowane	Brodecki Z., Koncewicz T., Kupczyk M., Pchałek M. 2010. Ochrona przyrody przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości: Komentarz. OTOP, Marki.	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
2.		Chmielewski S. 2009. Metoda inwentaryzacji. W: Chmielewski S., Stelmach R. (red.). 2009. Ostoje ptaków w Polsce. Wyniki inwentaryzacji, część I.: ss. 14 – 29. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.	Charakterystyka ostoi, dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
3.		Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa.	Opis metod badawczych	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
4.		Dyrz A., Werpachowski C. (red.) 2005. Przyroda Biebrzańskiego Parku Narodowego. Monografia. Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.	Opis terenu	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
5.		EC (=European Commission) 2000. Managing Natura 2000. The provisions of Article 6 of the 'Habitats' Directive (92/43/CEE). Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg. [polskie tłumaczenie: Komisja Europejska 2007. Zarządzanie obszarami Natura 2000. Postanowienia artykułu 6 dyrektywy "siedliskowej" 92/43/EWG. WWF Polska, Warszawa].	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
6.		EC (=European Commission) 2007. Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under the Habitats Directive 92/43/EEC. On-line document.	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
7.		GDOŚ. 2012. Wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie wprowadzania zmian do bazy danych o obszarach Natura 2000 z dnia 02 października 2012. Dokument on-line.	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
8.		Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
					ogólnodostępny (publikacja)
9.		Heath M.F., Evans M.I. (red.). 2000. Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation, Northern Europe. Birdlife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 8).	Charakterystyka ostoi	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
10.		Jones S.L., Geupel G.R. (eds.) 2007. Beyond Mayfield: measurements of nest-survival data. Studies in Avian Biology 34: 1-159.	Informacje pomocnicze	Średnia	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
11.		Komisja Faunistyczna. 1998. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1997. Not. Orn. 39: 151- 174	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
12.		Komisja Faunistyczna. 1993. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1991. Not. Orn. 34: 347- 358	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
13.		Korniluk M., Świętochowski P., Tumiel T., Wereszczuk M. 2010. Liczebność i rozmieszczenie rybitwy białoskrzydłej <i>Chlidonias leucopterus</i> w dolnym basenie Biebrzy w roku 2010. Dębelt 2: 90-93.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
14.		Lewartowski Z. 1996. Inwazja rybitw białoskrzydłej i białowąsej (<i>Chlidonias leucopterus</i> , <i>Ch. hybridus</i>) na Nizinie Północnopodlaskiej. Orlik 14: 8-10	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
15.		Polak M., Kasprzykowski Z. 2009. Bąk <i>Botaurus stellaris</i> . ss. 96-108 W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.) Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. GIOŚ, Warszawa.	Opis metod badawczych	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
16.		Polakowski M. 2011. Wysokie zagęszczenie wodniczki <i>Acrocephalus paludicola</i> w Dolinie Biebrzy wiosną 2010 roku. Ornithologia, 52: 67-69	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
17.		Polakowski M., Broniszewska M., Jankowiak Ł., Ławicki Ł., Siuchno M. 2011. Liczebność i dynamika wiosennego przelotu gęsi w Kotlinie Biebrzańskiej. Ornithologia 52: 169-180.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
18.		Pugacewicz E. 1994. Populacja orlika krzykliwego (<i>Aquila pomarina</i>) na Nizinie Północnopodlaskiej. Not. Orn. 35: 139-156	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
					(publikacja)
19.		Pugacewicz E. 1994. Stan populacji bociana czarnego (<i>Ciconia nigra</i>) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1985-1994. Not. Orn. 35: 297-308	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
20.		Pugacewicz E. 1995. Stan populacji orlika grubodziobego (<i>Aquila clanga</i>) w Kotlinie Biebrzańskiej w latach 1989-1994. Not. Orn. 36: 311-322	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
21.		Pugacewicz E. 1995. Stan populacji puchacza (<i>Bubo bubo</i>) na Nizinie Północno-podlaskiej w latach 1984-1994. Not. Orn. 36: 119-134	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
22.		Pugacewicz E. 1998. Aktualna sytuacja populacji cietrzewia (<i>Tetrao tetrix</i>) w Kotlinie Biebrzańskiej. Not. Orn. 39: 77-90	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
23.		Pugacewicz E. 1999. Stan populacji żurawia (<i>Grus grus</i>) na Nizinie Północnopodlaskiej. Chrońmy Przyr. Ojcz. 4: 20-31	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
24.		Pugacewicz E. 2002. Liczebność i rozmieszczenie dubelta <i>Gallinago media</i> . Not. Orn. 43: 1-7	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
25.		Pugacewicz E. 2002. Stan populacji dzięcioła białogrzbietego <i>Dendrocopos leucotos</i> (Bechstein, 1803) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1984-2000. Chrońmy Przyr. Ojcz. 58: 5-24	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
26.		Pugacewicz E., Kowalski J. 1997. Pierwsze w 20-tym wieku lęgi czapli białej (<i>Egretta alba</i>) w Polsce. Not. Orn. 38: 323-325	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
27.		Pugacewicz E., Zub K. 1999. Liczebność, rozród oraz pokarm sowy błotnej (<i>Asio flammeus</i>) w Kotlinie Biebrzańskiej. Not. Orn. 40: 69-77	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
28.		Sidło P.O., Błaszowska B. i Chylarecki P.(red.) 2004. Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP. Warszawa	Charakterystyka ostoi, dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
29.		Sikora A. 2009. Metodyka liczenia żurawi <i>Grus grus</i> na zlotowiskach - propozycja monitoringu w Polsce. Not. Orn. 50: 29-41	Opis metod badawczych	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
30.		Sikora A., Chylarecki P., Meissner W., Neubauer G. (red.). 2011. Monitoring ptaków wodnych w okresie wędrówek. Poradnik metodyczny. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.	Opis metod badawczych	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
31.		Sikora A., Rhode Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
32.		Świętochowski P., Korniluk M., Tumie T., Wereszczuk M. 2010. Liczebność i rozród czapli białej <i>Egretta alba</i> na Bagnach Biebrzańskich w roku 2010. Dubelt 2: 97-99	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
33.		Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTP "proNatura", Wrocław	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
34.		Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP Marki	Charakterystyka ostoi, dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
35.		Włodarczyk A. 1999. Rozmieszczenie i liczebność Polskiej populacji biegusa zmiennego <i>Calidris alpina schinzii</i> . Not. Orn. 40: 45-49	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
36.		Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa	Opis metod badawczych	Wysoka	Materiał ogólnodostępny (publikacja)
37.	Materiały niepublikowane	Grzywaczewski G., P. Marczakiewicz. 2009. Raport z badań wodniczki <i>Acrocephalus paludicola</i> w Biebrzańskim Parku Narodowym w 2009 roku. Maszynopis, Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
38.		Chylarecki P. 2014. Wyniki inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce w roku 2013. Opracowanie na potrzeby projektu POIS.05.01.00-00-380/12 "Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce". T.P. „Bocian” (http://ochronakulika.pl/attachments/article/100/RaportKulik_v45.pdf)	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
39.		Chylarecki P. 2013. Założenia metodyczne do inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce. Niepublikowany maszynopis opracowany w ramach projektu POIS.05.01.00-00-380/12 "Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce"; TP "Bocian", Warszawa.	Opis metod badawczych	Wysoka	Biblioteka BbPN
40.		Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk. Msc.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
41.		Grzywaczewski G., Cios Sz. Kus K., Szczepaniak P., Szczech R. 2011. Inwentaryzacja i waloryzacja awifauny z określeniem wskazań ochronnych na obszarze realizacji projektu LIFE09 NAT/PL/000258 „Renaturyzacja sieci hydrograficznej w Basenie Środkowym doliny Biebrzy. Etap I”. Maszynopis. Stowarzyszenie Ochrony Sów, Bodzentyn. Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
42.		Grzywaczewski G., Marczakiewicz P. 2007. Sprawozdanie z badań wodniczki <i>Acrocephalus paludicola</i> w Biebrzańskim Parku Narodowym w 2007 roku. Maszynopis, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Biebrzański Park Narodowy, Osowiec.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
43.		Grzywaczewski G., Marczakiewicz P. 2007. Sprawozdanie z badań wodniczki <i>Acrocephalus paludicola</i> w Biebrzańskim Parku Narodowym w 2007 roku. Maszynopis, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Biebrzański Park Narodowy, Osowiec.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
44.		Grzywaczewski G., P. Marczakiewicz. 2009. Raport z badań wodniczki <i>Acrocephalus paludicola</i> w Biebrzańskim Parku Narodowym w 2009 roku. Maszynopis, Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
45.		Krogulec J., Kloskowski J. 1997. Występowanie, liczebność i wybiórczość siedliskowa wodniczki (<i>Acrocephalus paludicola</i>) w Polsce w 1997 roku. Raport Końcowy OTOP. OTOP, Gdańsk (mat. niepubl.)	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
46.		Krogulec J., Kloskowski J. 1997. Występowanie, liczebność i wybiórczość siedliskowa wodniczki (<i>Acrocephalus paludicola</i>) w Polsce w 1997 roku. Raport niepublikowany, OTOP, Lublin.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
47.		Kuczyński L., Krupiński D. 2013. Krajowy cenzus błotniaka łąkowego. Raport roczny. TP Bocian	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
48.		Sidor T. 2000. Waloryzacja zgrupowań ptaków z terenu objętego projektem. Renaturyzacja sieci hydrograficznej w basenie środkowym Doliny Biebrzy. Maszynopis, Grajewo	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN

L.p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	2	3	4	5	6
		(http://renaturyzacja.biebrza.org.pl/aktualizacja/data/pliki/819_Waloryzacja_zgrupowan_ptakow.pdf - dostęp 20.12.2011 r.).			
49.		Świętochowski P. 2012. Monitoring parametrów rozrodu wybranych gatunków siewkowych <i>Charadriiformes</i> na niektórych obszarach Biebrzańskiego Parku Narodowego - raport z prac w roku 2012. Biebrzański Park Narodowy, maszynopis,	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN
50.		Świętochowski P. 2014. Monitoring parametrów rozrodu wybranych gatunków siewkowych <i>Charadriiformes</i> na niektórych obszarach Biebrzańskiego Parku Narodowego - raport z prac w roku 2014. Biebrzański Park Narodowy, maszynopis.	Dane porównawcze i uzupełniające	Wysoka	Biblioteka BbPN

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 PLB20006 Ostoja Biebrzańska

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski Kondrackiego (1988) obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska położony jest w znaczącej większości w mezoregionie Kotliny Biebrzańska należącym do makroregionu Nizina Północnopodlaska w obrębie podprovincji Wysoczyzny Podlasko-Białoruskiej i prowincji Niżu Wschodniobałtycko-Białoruskiego. Jedynie niewielki fragment górnego odcinka doliny Biebrzy jest położony w północnej części mezoregionu Wzgórz Sokólskich. Od zachodu Kotlinę Biebrzańską ogranicza Wysoczyzna Kolneńska, od południa Wysoczyzna Wysokomazowiecka, od wschodu Wysoczyzna Białostocka i Wzgórz Sokólskie, od północy Pojezierze Elckie i Równina Augustowska.

Według regionalizacji klimatycznej Okołowicza (1978) obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska położony jest w strefie klimatu o przewadze wpływów kontynentalnych charakteryzujących się w odniesieniu do Polski centralnej większą roczną amplitudą temperatury powietrza, dość późną i krótką wiosną oraz długą i stosunkowo chłodną zimą.

Zgodnie z podziałem hydrograficznym Polski obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska leży w dorzeczu Biebrzy wchodzącej w skład dorzecza Narwi, a następnie Wisły i zlewiska Morza Bałtyckiego. Długość rzeki wynosi ok. 165 km, a powierzchnia dorzecza 7051,2 km². Przeciętny spadek Biebrzy wynosi 0,36‰, natomiast na obszarze Pradoliny jest o połowę mniejszy i wynosi 0,19‰. Średni przepływ roczny (na wysokości Burzyna) wynosi 27,5 m³/s. Cechuje go duża nierównomierność. Charakterystyczne są wysokie wezbrania wiosenne pochodzenia roztopowego i głębokie niżówki letnio-jesienne. Pradolina Biebrzy cechuje się największą w Polsce pojemnością retencyjną - porównywalną do pojemności największych w kraju zbiorników wodnych. W XIX w. przeprowadzono na obszarze Kotliny Biebrzy wielkie prace hydrotechniczne (zbudowano m.in. Kanał Augustowski łączący dorzecze Biebrzy z Niemnem). Spowodowały one zmiany zarówno w sieci wodnej jak i w układzie poziomym wód gruntowych. Torfowiska Doliny Biebrzy są zasilane ciekami, a także wodami podziemnymi i wysiękowymi. Występują one przede wszystkim wzdłuż krawędzi doliny, zwłaszcza w basenie północnym i południowym.

Z geomorfologicznego punktu widzenia obszar Natura 2000 zajmuje dolinę Biebrzy będącej szerokim, płaskim obniżeniem terenu, położonym od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów poniżej sąsiadujących wysoczyzn. Dolinę otaczają wysoczyzny morenowe, z wyjątkiem północy i północnego wschodu, gdzie wchodzi do niej sandry: Augustowski, Rajgrodzki i Elcki. Wyróżnia się w niej trzy niższe jednostki geomorfologiczne zwane basenami: północny - obejmujący dolinę na wschód od Sztabina, środkowy - od Sztabina do Osowca i trzeci, południowy - od Osowca do ujścia Biebrzy do Narwi. Baseny rozdzielone są przewężeniami doliny o szerokości ok. 1 km. Obszar obejmuje także Basen Wizny.

Basen Północny zwany też Basenem Górnym Biebrzy obejmuje 40 - kilometrowy odcinek doliny o szerokości 1-3 km. Łoża torfu osiągają tu miąższość 3-6 m i miejscami są podścielone

gityą. Jest to tzw. odcinek torfowy pradoliny Biebrzy, gdyż koryto rzeki wycięte jest całkowicie w torfie, a cała powierzchnia doliny jest stosunkowo równa, lekko opadająca od brzegów ku rzece, która płynie najczęściej środkiem doliny. Brzegi koryta są słabo wyodrębnione, a szuwary lub trzęsawiska turzycowe wchodzi bezpośrednio do wody. Cechą charakterystyczną rzeźby terenu Basenu Górnego jest obecność ostańców morenowych.

Basen Środkowy ma kształt zbliżony do trapezu o wymiarach 20 x 40 km. Jest to kompleks torfowisk o powierzchni ok. 45000 ha i miąższości torfu 1-3 m. W północnej jego części pod złożami torfu zalega piasek i żwir, a w południowej osady wodne i glina. Basen Środkowy wyróżniają otoczone torfowiskami rozległe piaszczyste wydmy, ukształtowane w wyniku procesów eolicznych. Jednak ważniejszą rolę w krajobrazie Basenu Środkowego odgrywają liczne, aczkolwiek niewielkie wyniesienia (2-4 m nad poziomem torfowisk), będące widocznymi pozostałościami tarasu pradolinowego. Powierzchnie takich wysp są płaskie i bardzo łagodnie zapadają pod osady tarasu zalewowego. Kilka wysp tarasowych grupuje się we wschodniej części Basenu Środkowego. Mają one zróżnicowany charakter: Kopytkowo, Jasionowo i Dębowo zbudowane są z piaszczystej gliny morenowej, Jagłowo i Polkowo z piasków i żwirów.

Basen Południowy, najbardziej naturalny w dolinie Biebrzy, zwany też Basenem Dolnym, ma kształt rynny o długości 30 km i szerokości 12-15 km. Torfowiska o miąższości torfu 1-2 m zajmują tu powierzchnię ok. 21000 ha. Charakteryzuje się obecnością pasa wydm w części północno-wschodniej oraz niewielkich wyniesień mineralnych (wydm, grądzików). Wzdłuż koryta rzeki rozciąga się strefa mułowa szerokości 1-2 km z licznymi starorzeczami i zakolami.

Dominującymi siedliskami na Obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska są siedliska mokradłowe: zalewane wodami rzeczными lub podtapiane wodami podziemnymi torfowiska niskie ze zbiorowiskami turzycowymi i turzycowo-mszystymi, corocznie zalewane wodami rzeczными mułowiska i torfowiska porośnięte szuwarami właściwymi, bagienne olsy, okresowo zalewane przyrzeczne równiny madowe oraz odwodnione i zagospodarowane torfowiska ze zbiorowiskami łąkowymi.

Torfowiska doliny Biebrzy są największym, prawie nie zmienionym kompleksem torfowisk dolinowych w Europie Środkowej i Zachodniej. Koryto rzeki Biebrzy z licznymi meandrami i starorzeczami w różnym stadium zarastania ma naturalny charakter. Rezultatem naturalnego charakteru rzeki są rozległe, coroczne zalewy. Długo utrzymujące się zalewy, jak też zasilanie wodami podziemnymi sprawia, że duże obszary torfowisk objęte są czynnym procesem torfotwórczym, a zbiorowiska torfowiskowe zajmują wielkie przestrzenie. Z powodu silnego uwilgotnienia, a tym samym trudnego dostępu, były one przez stulecia użytkowane w sposób bardzo ekstensywny.

W Ostoi Biebrzańskiej stwierdzono 271 gatunków ptaków, tj. ok. 60 % gatunków ptaków stwierdzonych w Polsce (100%=453 gatunki) i ok. 30% gatunków ptaków Europy (100%=902 gatunki). Poza tym, na terenie ostoi stwierdzono 180 gatunków lęgowych, tj. ok. 70% gatunków lęgowych Polski (100%=247 gatunków lęgowych) i ok. 35% gatunków lęgowych Europy (100%=514 gatunków lęgowych). W ostoi stwierdzono występowanie 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I „Dyrektywy Ptasiej”, tj. ok. 24% wszystkich gatunków z dyrektywy (100%=182 gatunki z Dyrektywy). 25 gatunków zostało umieszczonych w *Polskiej czerwonej księdze zwierząt*. W Ostoi Biebrzańskiej występuje ponad 20% światowej populacji wodniczki i około 50% populacji Unii Europejskiej orlika grubodziobego. Orlik grubodzioby na terenie ostoi osiąga zachodni kraniec światowego zasięgu występowania. Najwyższą liczebność w Polsce i jedną z największych w Unii Europejskiej, osiągają: dubelt, błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, uszatka błotna, kropiatka, rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła.

W otoczeniu Obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska zostało ustanowionych szereg obszarów chronionych. Od strony północnej sąsiaduje on ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk Ostoja Augustowska i obszarem specjalnej ochrony ptaków Puszcza Augustowska. W bliskim sąsiedztwie położone są również specjalne obszary ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska i Narwiańskie Bagna oraz obszary specjalnej ochrony ptaków Bagienna Dolina Narwi i Puszcza Knyszyńska, a na południu Bagno Wizna. Obszar Natura 2000 Ostoja Biebrzańska pokrywa się w znaczącej części ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk Dolina Biebrzy (rys. 3). W otoczeniu obszaru funkcjonują ponadto dwa parki narodowe (Wigierski PN i Narwiański PN) oraz Łomżyński Park Krajobrazowy Dolnej Narwi i Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej.

Układ zróżnicowanej struktury przyrodniczej regionu oraz istnienie gęstej sieci obszarów chronionych zdecydował o uznaniu za szczególnie ważne zachowanie roli korytarza ekologicznego przebiegającego od Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi, poprzez dolinę Biebrzy, Wigierski Park Narodowy do Suwalskiego Parku Krajobrazowego, a następnie na terytorium Republiki Litewskiej. Potwierdzeniem jego ekologicznego znaczenia było nadanie mu statusu międzynarodowego obszaru węzłowego w Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET (26 M).

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
1	2	3	4
Lasy	Skarb Państwa	29204,27	19,67
	Komunalna	93,13	0,06
	Prywatna	13137,97	8,85
	Inna	232,92	0,16
Grunty orne	Skarb Państwa	404,21	0,27
	Komunalna	55,14	0,04
	Prywatna	20158,47	13,57
	Inna	85,00	0,06
Łąki trwałe	Skarb Państwa	2882,84	1,94
	Komunalna	60,92	0,04
	Prywatna	33463,76	22,53
	Inna	475,24	0,32
Pastwiska trwałe	Skarb Państwa	671,27	0,45
	Komunalna	32,13	0,02
	Prywatna	10645,69	7,17
	Inna	134,42	0,09
Sady	Skarb Państwa	1,72	0,00
	Komunalna	0,14	0,00
	Prywatna	121,81	0,08
	Inna	0,22	0,00
Grunty pod stawami	Skarb Państwa	0,00	0,00
	Komunalna	0,00	0,00
	Prywatna	0,00	0,00
	Inna	0,00	0,00

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
1	2	3	4
Nieużytki	Skarb Państwa	16649,41	11,21
	Komunalna	53,95	0,04
	Prywatna	11291,98	7,60
	Inna	434,44	0,29
Wody stojące	Skarb Państwa	28,78	0,02
	Komunalna	0,93	0,00
	Prywatna	7,97	0,01
	Inna	0,09	0,00
Wody płynące	Skarb Państwa	1719,49	1,16
	Komunalna	1,30	0,00
	Prywatna	16,40	0,01
	Inna	0,29	0,00
Grunty zabudowane	Skarb Państwa	111,13	0,07
	Komunalna	35,75	0,02
	Prywatna	1125,75	0,76
	Inna	27,81	0,02
Inne	Skarb Państwa	1304,44	0,88
	Komunalna	1982,74	1,34
	Prywatna	1805,31	1,22
	Inna	50,10	0,03
	RAZEM	148509,33	100,00

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE (w ha) / Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu		
		Dopłaty bezpośrednie*	ONW*	Programy rolno-środowiskowe**

1	2	3	4	5
Lasy	wszystkie	93004	79215	58 208,57
Sady	wszystkie			
Trwałe użytki zielone	wszystkie			
Wody	wszystkie			
Tereny zadrzewione lub zakrzewione	wszystkie			
Inne	wszystkie			

* - Podana powierzchnia jest sumą powierzchni ewidencyjnej działek objętych odpowiednimi dopłatami - bez uwzględniania form użytkowania.

** - Powierzchnia wdrażania programów rolno-środowiskowych (wg stanu na 2013):

Numer pakietu i wariantu	Nazwa wariantu	Powierzchnia
1	2	3
Pakiet 1	Rolnictwo zrównoważone	
Wariant 1.1	Zrównoważony system gospodarowania	1 190,85
Pakiet 2	Rolnictwo ekologiczne	
Wariant 2.1	Uprawy rolnicze (dla których zakończono okres przestawiania)	1 015,63
Wariant 2.2	Uprawy rolnicze (w okresie przestawiania)	326,39
Wariant 2.3	Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania)	13 845,77
Wariant 2.4	Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)	410,26
Wariant 2.5	Uprawy warzywne (dla których zakończono okres przestawiania)	33,28
Wariant 2.6	Uprawy warzywne (w okresie przestawiania)	7,42
Wariant 2.9	Uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania)	5,17
Wariant 2.10	Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	6,38
Wariant 2.11 Wariant 2.11.1	Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania)	28,20
Pakiet 3	Ekstensywne trwałe użytki zielone	
Wariant 3.1 Wariant 3.1.1	Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach	0,64
Wariant 3.1 Wariant 3.1.2		12 180,88
Pakiet 4	Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000	
Wariant 4.1	Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	0,78

Numer pakietu i wariantu	Nazwa wariantu	Powierzchnia
1	2	3
Pakiet 5	Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000	
Wariant 5.1	Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	26 308,43
Wariant 5.2	Mechowiska	377,18
Wariant 5.3	Szuwary wielkoturzycowe	229,84
Wariant 5.4	Łąki trzęślicowe i selernicowe	589,92
Wariant 5.5	Murawy ciepłolubne	7,40
Wariant 5.6	Półnaturalne łąki wilgotne	516,72
Wariant 5.7	Półnaturalne łąki świeże	9,76
Wariant 5.10	Użytki przyrodnicze	37,50
Pakiet 6	Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	
Wariant 6.4	Sady tradycyjne	1,34
Pakiet 8	Ochrona gleb i wód	
Wariant 8.2 Wariant 8.2.1	Międzyplon ozimy	460,35
Wariant 8.3 Wariant 8.3.1	Międzyplon ścierniskowy	618,48
Razem		58 208,57

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
1.	Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Podlaskiego. Uchwała Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego*	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Augustów. Uchwała Rady Gminy Augustów Nr 13/87/2000 z 22.02.2000 r.*	Gmina Augustów	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
3.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bargłów Kościelny. Uchwała Nr XV/165/01 Rady Gminy Bargłów Kościelny z dnia 26 kwietnia 2001 r., zmienione Uchwałą Nr V/40/07 z dnia 20 lipca 2007 r.*	Gmina Bargłów Kościelny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Bargłów Kościelny, w Gminie Bargłów Kościelny. Uchwała nr V/41/07 Rady Gminy Bargłów z dnia 20 lipca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 190, poz. 1929)*	Gmina Bargłów Kościelny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów letniskowych we wsi Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/31/98 Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 58)*	Gmina Bargłów Kościelny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
6.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/32/98 Rady Gminy Bargłów z dnia	Gmina Bargłów Kościelny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
	30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 59)*				
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Barszcze-Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/30/98 Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 57)*	Gmina Bargłów Kościelny	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
8.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Dąbrowa Białostocka. Uchwała Nr XXXVIII/206/98 Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej z dnia 18 czerwca 1998 r.*	Gmina Dąbrowa Białostocka	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
9.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Goniądz. Uchwała Rady Miejskiej w Goniądzu Nr 94/XIX/2000 z dnia 30 marca 2000 r., zmienione Uchwałą Nr 27/161/08 z dnia 12 listopada 2008 r. oraz Uchwałą 7/46/11 z dnia 11 czerwca 2011 r.*	Gmina Goniądz	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
10.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Goniądz. Uchwała Rady Miejskiej w Goniądzu Nr XIX/75/04 z dnia 28 kwietnia 2004 r. wraz z zm. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1089)*	Gmina Goniądz	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
11.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Goniądz. Uchwała Rady Miejskiej w Goniądzu Nr XIII/60/03 z dnia 21 grudnia 2003 r. wraz z zm. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 2, poz. 39)*	Gmina Goniądz	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
12.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo. Uchwała Nr 179/XXXV/09 Rady Gminy Grajewo z	Gmina Grajewo	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
	dnia 28 października 2009 r., zmienione Uchwałą Nr 105/XIX/12 Rady Gminy Grajewo z dnia 30 października 2012 r.*				
13.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły, Uchwała Nr XII/77/00 z dnia 30 marca 2000 r., zmienione Uchwałą Nr XV/69/08 Rady Gminy Jaświły z dnia 27 czerwca 2008 r. oraz Uchwałą XXVI/123/09 30 czerwca 2009 r.*	Gmina Jaświły	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
14.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Jaświły. Uchwała Nr XVIII/86/08 Rady Gminy Jaświły z dnia 4 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 289, poz. 2899)*	Gmina Jaświły	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
15.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Jedwabne. Uchwała Nr VIII/57/03 Rady Miejskiej w Jedwabnem z dnia 16 lipca 2003 r.*	Gmina Jedwabne	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
16.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Lipsk nad Biebrzą. Uchwała Nr XXII/206/02 z dnia 26 marca 2002 r.*	Gmina Lipsk	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
17.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mońki. Uchwała Nr XXIV/199/12 Rady Miejskiej w Mońkach z dnia 30 października 2012 r.*	Gmina Mońki	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
18.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Mońki. Uchwała Nr IX/64/03 Rady Miejskiej w Mońkach (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr. 122, poz. 2247)*	Gmina Mońki	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
19.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radziłów. Uchwała Nr XVII/78/2000 Rady Gminy Radziłów z dnia 24 lutego 2000 r., zmienione Uchwałą XXXV/225/13 z dnia 31 maja 2013 r.*	Gmina Radziłów	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
20.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Radziłów. Uchwała Nr XXXVIII/189/02 Rady Gminy Radziłów z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 59, poz. 1328)*	Gmina Radziłów	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
21.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rajgród. Uchwałą Rady Miejskiej w Rajgrodzie Nr XXV/184/01 z dnia 26 października 2001 r., zmienione Uchwałą Nr XXVII/176/09 z dnia 31 sierpnia 2009 r.*	Gmina Rajgród	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
22.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów wsi: Czarna Wieś, Pieńczykowo, Woźnawieś i w mieście Rajgrodzie. Uchwała Nr VIII/53/03 Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 14 sierpnia 2003 r.*	Gmina Rajgród	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
23.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Suchowola. Uchwała Nr XV/77/99 Rady Miejskiej w Suchowoli z dnia 29 grudnia 1999 r.*	Gmina Suchowola	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
24.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sztabin. Uchwała Nr XVI/156/04 Rady Gminy Sztabin z dnia 29 grudnia 2004 r.*	Gmina Sztabin	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
25.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Gmina Sztabin	Dokument nie zawiera zapisów, które	Dokument nie zawiera zapisów,	-

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
	Gminy Sztabin. Uchwała Nr VI/91/2003 Rady Gminy Sztabin z dnia 29 lipca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 88, poz. 1707)*		w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	
26.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Trzciannie. Uchwała Nr 56/XIII/2000 Rady Gminy Trzciannie z dnia 24 lutego 200 r.*	Gmina Trzciannie	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
27.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Trzciannie. Uchwała Nr 48/IX/03 Rady Gminy Trzciannie z dnia 21 sierpnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr. 88, poz. 1722)*	Gmina Trzciannie	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
28.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Tykocin. Uchwała Nr XIV/131/2000 Rady Miejskiej Tykocin z dnia 29 września 2000 r.*	Gmina Tykocin	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
29.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wizna. Uchwała Nr IV/23/02 Rady Gminy Wizna z dnia 30 grudnia 2002 r.*	Gmina Wizna	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
30.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zawady. Uchwała Rady Gminy Zawady Nr XXX/138/02 z dnia 30 stycznia 2002 r.*	Gmina Zawady	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
31.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Augustów okres 01.01.2005 – 31.12.2014*	Nadleśnictwo Augustów	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
32.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Czarna Białostocka na okres 01.01.2006 – 31.12.2015*	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/ programu/ wdrażanie projektu	Ustalenia planu/ programu/ projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	2	3	4	5	5
33.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Knyszyn na okres 01.01.2008 – 31.12.2017*	Nadleśnictwo Knyszyn	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
34.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Łomża na okres 01.01.2010 – 31.12.2019*	Nadleśnictwo Łomża	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
35.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Płaska na okres 01.01.2005 – 31.12.2014*	Nadleśnictwo Płaska	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-
36.	Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Rajgród na okres 01.01.2010 – 31.12.2019*	Nadleśnictwo Rajgród	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	Dokument nie zawiera zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony.	-

* dla dokumentów nie wykonywano strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba *	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających / Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i>	B		43-65 samców	Terytoria lęgowe na obszarach porośniętych trzcinowiskami w środkowym i dolnym basenie Biebrzy	Bardzo dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 roku
2.	A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	C		7-10 par	Pojedyncze pary lęgowe wzdłuż Biebrzy w dolnym basenie	Dostateczny	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
3.	A027 czapla biała <i>Egretta alba</i>	B		10-116 par	Biebrza w dolnym basenie	Bardzo dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2008-2012)
4.	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	B		14-18 par	Pojedyncze pary lęgowe w podmokłych lasach	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2012-2013)
5.	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	B		300-490 par	Przeważająca większość par lęgowych związana jest z ternami zabudowanymi na całym obszarze Natura 2000	Bardzo dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2008-2013)
6.	A037 łabędź czarnodzioby <i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>) – populacja wędrowna	B		320-400 osobników	Rozlewiska wody w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku oraz dane z: Polakowski, Broniszewska 2013, Polakowski mat. niepublik.
7.	A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> – populacja wędrowna	B		50000-90000 osobników	Rozlewiska wody w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku oraz dane z: Polakowski i inni 2011, Polakowski mat. niepublik.
8.	A050 świstun <i>Anas penelope</i> – populacja wędrowna	C		25000 osobników	Wody płynące, wody stojące i inne miejsca okresowo zalewane i wypełnione wodą	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba *	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających / Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	2	3	4	5	6	7	8
9.	A054 rożeniec <i>Anas acuta</i> – populacja wędrowna	C		10000 osobników	Wody płynące, wody stojące i inne miejsca okresowo zalewane i wypełnione wodą	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
10.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	B		12-35 par	Pojedyncze pary lęgowe w lasach liściastych na całym obszarze Natura 2000	Dostateczny	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za rok 2013)
11.	A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	C		11-13 par	Pojedyncze pary lęgowe w lasach na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2012-2013)
12.	A080 gadożer <i>Circaetus gallicus</i>	B		0-1 para	Lasy na torfowiskach wysokich	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2009-2013)
13.	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	B		55-140 par	Większość par lęgowych związana jest z trzcinowiskami na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku.
14.	A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	B		45-97 par	Większość par lęgowych rozmnaża się na turzycowiskach na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
15.	A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	B		20-25 pary	Pojedyncze pary lęgowe w lasach głównie w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za lata 2012-2013)
16.	A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	A		13-18 par	Pojedyncze pary lęgowe w lasach głównie w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za lata 2012-2013)
17.	A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i>	A		300-3250 samców	Tereny podmokłe na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba *	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających / Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	2	3	4	5	6	7	8
18.	A120 zielonka <i>Porzana parva</i>	B		18-80 samców	Tereny gdzie występuje woda stojąca lub obrzeża cieków wodnych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
19.	A122 derkacz <i>Crex crex</i>	B		400-2000 samców	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 roku
20.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> – populacja lęgowa	B		370-600 par	Lasy wilgotne na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 roku
21.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> – populacja wędrowna	B		5200-9300 osobników	Tereny otwarte przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Bardzo dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za lata 2010-2013)
22.	A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i> – populacja wędrowna	C		20000 osobników	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
23.	A153 kszczyk <i>Gallinago gallinago</i>	A		2500 – 8000 par	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku
24.	A154 dubelt <i>Gallinago media</i>	A		155-186 tokujących samców	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
25.	A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	B		150-350 par	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku
26.	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	B		50-100 par	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku (Chylarecki 2014)
27.	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	B		160-320 par	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba *	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających / Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	2	3	4	5	6	7	8
28.	A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	C		5-50 par	Obszar zalewowy w basenie dolnym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
29.	A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	B		1-200 par	Obszary z wodą stojącą lub wolno płynącą w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
30.	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	B		45-50 par	Obszary z wodą stojącą lub wolno płynącą w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
31.	A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	B		300-4700 par	Obszary z wodą stojącą lub wolno płynącą w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
32.	A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	B		21-27 par	Podmokłe lasy, przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (z lat 2009-2013)
33.	A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	B		0-7 par	Otwarte turzycowiska, przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i w 2013 roku
34.	A224 lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	C		108-138 samców	Suche i świeże bory sosnowe na całym obszarze Natura 2000	Dostateczny	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 roku
35.	A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	B		10-80 par	Lasy na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku
36.	A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	C		130-340 par	Lasy liściaste na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku
37.	A239 dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	A		65-110 par	Lasy liściaste na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 roku
38.	A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	B		160-360 śpiewających samców	Strefa krzewów pomiędzy lasem i otwartymi, podmokłymi torfowiskami i łąkami na całym obszarze Natura 2000	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2013 roku

L.p.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba *	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających / Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
1	2	3	4	5	6	7	8
39.	A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	A		2528-2742 śpiewających samców	Otwarte torfowiska niskie głównie w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Bardzo dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za rok 2012)
40.	A320 muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>	C		48-350 par	Grądy głównie w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Inwentaryzacja ornitologiczna w 2012 i 2013 roku
41.	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	B		48-50 tokujących samców	Wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy	Dobry	Dane przekazane przez Biebrzański Park Narodowy (za lata 2012-2013)

* Szczegółowe wyniki inwentaryzacji poszczególnych gatunków oraz ich porównanie z danymi literaturowymi przedstawiono w Załączniku nr 4.

2.6.1 Gatunki ptaków i ich siedliska występujące na terenie obszaru – część opisowa

Poniżej przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, w tym ogólną charakterystykę gatunku, ogólną metodykę jego inwentaryzacji na potrzeby PZO oraz najważniejsze wyniki. Szczegółową metodykę inwentaryzacji, która została opracowana na potrzeby projektu i zatwierdzona przez Biebrzański Park Narodowy (jako Zamawiającego) i recenzenta przedstawiono w Załączniku nr 3. Szczegółowe wyniki inwentaryzacji poszczególnych gatunków przedstawiono w Załączniku nr 4.

A021 bąk *Botaurus stellaris*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 69-81 cm, rozpiętość skrzydeł (RS) 100-130cm. Duża płowobrazowa czapla, krępa i przysadzista z grubszą szyją zwykle wtuloną w ramiona. Lata dość niechętnie. Podczas lotu charakterystyczne szerokie skrzydła, „gruby” przód i „wleczone” nogi; z daleka zdaje się cały rudobrazowy (może przypominać myszołowa lub sowę). Ukrywa się wśród trzin, jego obecność zwykle zdradza charakterystyczny głos, zaniepokojony przyjmuje postawę maskującą z wyciągniętym ku górze dziobem [Svensson i in. 2012]. Bąk zasiedla całą niżową Polskę, wyraźnie unikając obszarów górskich [Dombrowski 2001]. Najliczniej gniazduje w strefie pojezierzy, a w szczególności w Wielkopolsce i na Mazurach [Kupczyk 2000, Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Obecnie krajowa populacja tego gatunku szacowana jest na 4100–4800 samców [Dombrowski 2004b, Chylarecki i Sikora 2007, Chylarecki i in. 2009]. W Polsce bąk uznany został za gatunek zagrożony i został wpisany do pierwszej i drugiej edycji Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt [Lewartowski i Pugaczewicz 1992, Dombrowski 2001]. Przylot bąków na łęgowiska jest rozciągnięty w czasie i trwa od marca do początku maja [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Pomiędzy sezonami występują duże różnice, które w dużej mierze uzależnione są od warunków pogodowych, m.in. temperatur oraz terminów ustąpienia pokrywy lodowej na zbiornikach wodnych [Polak i Kasprzykowski 2009]. Odlot tego gatunku trwa od sierpnia do listopada [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Wraz z ocieplaniem się klimatu narasta zjawisko regularnego zimowania bąka w Polsce. W Polsce najważniejszymi środowiskami łęgowymi bąka są: litoral jezior eutroficznych oraz szuwały zlokalizowane w podmokłych dolinach rzecznych, natomiast w regionach pozbawionych jezior, głównym biotopem dla tego gatunku są stawy rybne. Kluczowymi wymaganiami gniazdowymi tego gatunku jest gęsta i wysoka roślinność, pozwalająca skutecznie ukryć gniazdo, oraz obecność wody w miejscu łęgowym, która jest zarówno barierą dla drapieżników, jak i miejscem, gdzie bąki zdobywają pokarm [Polak i Krogulec 2006].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cały obszar OSO. **Indeks:** samce odzywające się głosem godowym. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** zwarte płaty szuwarów trzcinowych rosnące przy Biebrzy, jej starorzeczach oraz innych większych rzekach w ostoji. **Obiekt liczeń:** samce odzywające się głosem godowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 20-30 kwietnia, 1-10 maja i 10-20 maja. **Pora doby:** od godziny przed do godziny po wschodzie słońca – pierwsza i trzecia kontrola, od godziny przed do godziny po zachodzie słońca – druga kontrola. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd** – nie prowadzono.

Fot. Widok siedliska łęgowego bąka

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 43-65 samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A022 bączek *Ixobrychus minutus*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 33-38 cm, RS 49-58 cm. Bardzo mała czapla. W locie charakterystyczne szybkie, nierówne uderzenia skrzydłami oraz wyróżniające go kremowe plamy na skrzydłach u dorosłych osobników, mniej zarysowane u młodych. Dorosły ♂ ciemny i wierzch ciała czarne; plama na skrzydle płowobiała, wyraźna, kontrastowa. Dorosła ♀: partie czarne u ♂ są brązowe; plama na skrzydle płowobrazowa, niekreskowana, ale mniej kontrastowa [Svensson i in. 2012]. Bączek jest bardzo nielicznym ptakiem lęgowym występującym w Polsce niżowej. Rozmieszczony jest nierównomiernie — najbardziej rozpowszechniony w zachodniej i południowej części kraju (w Wielkopolsce, na Górnym Śląsku i w Małopolsce) — natomiast na północy jest skrajnie nieliczny [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Kupczyk i Cempulik 2007, Betleja 2009]. Liczebność gatunku szacowana jest na 700–800 par. Charakterystyczne są dla niego także krótkoterminowe znaczne fluktuacje liczebności [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Kupczyk i Cempulik 2007]. Przelot wiosenny trwa od początku kwietnia do końca maja. Składanie jaj rozpoczyna się przeważnie w drugiej połowie maja i w czerwcu. Przelot jesienny obejmuje okres od drugiej dekady sierpnia do końca września, a ostatnie osobniki notowano jeszcze w końcu października [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Dombrowski 2004a, Betleja 2009]. Bączek zasiedla różne typy zbiorników wodnych, zarówno naturalnych, jak i antropogenicznych. Odpowiednie są dla niego obiekty płytkie z dobrze rozwiniętą roślinnością — trzcinowiskami, szuwarami pałki wąskolistnej lub szerokolistnej, zaroślami lęgowymi, zaroślami krzewiastych wierzb. Gniazda umieszcza w trzcinach, szuwarach pałki lub na krzewach do 2 m nad lustrem wody lub lądem [Cempulik 1994, Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Dombrowski 2004a, Kupczyk i Cempulik 2007, Nieoczym 2007, Betleja 2009]. Żywi się rybami, żabami, owadami.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus. Badania terenowe obejmowały obszary wzdłuż Biebrzy (ze szczególnym uwzględnieniem starorzeczy), podczas spływów, a także kontrole z lądu. **Indeks:** wszystkie stwierdzenia bączka. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** zwarte płyty szuwarów trzcinowych rosnące przy Biebrzy i jej starorzeczach. **Obiekt liczeń:** wszystkie stwierdzenia słyszanych i widzianych bączków, kierunek skąd słyszano głos lub kierunek przelotu. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 spływy połączone z inwentaryzacją rybitw w terminach: 5-25 maja; 5-15 czerwca; 1-15 lipca. Dodatkowo jedna kontrola siedlisk z lądu w terminie 1 czerwca-30 lipca. **Pora doby:** obserwacje prowadzone cały dzień ze szczególnym uwzględnieniem pór od wschodu słońca do godz. 9 i od 4 godz. przed zachodem słońca do zachodu słońca. **Przebieg kontroli w terenie:** w trakcie spływów, a także w miejscach wyniesionych lub pozwalających na dłuższe obserwacje potencjalnych siedlisk. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd** – nie prowadzono.

Fot. Widok siedliska lęgowego bączka

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 7-10 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A027 czapla biała *Egretta alba*

Ogólna charakterystyka gatunku. Czapla biała to ptak wielkości 85-100 cm, o rozpiętości skrzydeł 145-170 cm – jest największą czaplą Europy. Charakterystyczną cechą są tej czapli są śnieżnobiałe pióra oraz żółty nieopierzony fragment skóry w kątach dzioba. Podczas okresu lęgowego (szata godowa), dziób u tej czapli jest czarny, a są nogi żółte. Po lęgach (szata spoczynkowa) dziób staje się żółty, a nogi są ciemno-żółtozielone [Svensson i in. 2012]. Czapla biała jest skrajnie nielicznym gatunkiem lęgowym w Polsce. Pierwsze współczesne lęgi w Polsce odnotowano w 1997 roku [Pugacewicz i Kowalski 1997, Tomiałoć i Stawarczyk 2003, Janiszewski 2009]. Jedynie w trzech miejscach zarejestrowano przynajmniej dwukrotne gniazdowanie: w dolinie Biebrzy oraz w ujściu Warty i na Zbiorniku Jeziorsko [Tomiałoć i Stawarczyk 2003]. Czapla biała może gniazdować zarówno pojedynczo, jak i kolonijnie, często z innymi gatunkami ptaków – w Polsce z czapla siwa, ślepowronem lub kormoranem [Pugacewicz i Kowalski 1997, Janiszewski i Glubowski 2002]. W roku 2002 jej liczebność na znanych krajowych stanowiskach wynosiła 28 par, podczas gdy w pozostałych sezonach było to tylko kilka par [Tomiałoć i Stawarczyk 2003, Stawarczyk 2004, Świętochowski i in. 2010]. Zakłada tylko jeden lęg w sezonie. Zniesienie zawiera zwykle 3–5 jaj, rzadko 2 lub 6 [Cramp i Simmons 1980]. Podczas wiosennej wędrówki pojawia się w kraju od początku marca do końca maja. Gatunek zasiedlający płytkie i rozległe zbiorniki retencyjne lub stawy rybne. Odnotowano również kilka stanowisk lęgowych znajdujących się w trudno dostępnych zaroślach wierzbowych, a na jednym czaple gniazdujące w trzcinowiskach [Stawarczyk 2004]. W Polsce gniazda czapli białej znajdowały się zazwyczaj w zalanych wodą, zwartych i trudno dostępnych łożowiskach. Czapla biała jest rybożerna.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda. **Warstwa do inwentaryzacji:** nie dotyczy. **Obiekt liczeń:** gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy:** jedna kontrola w kolonii lęgowej w czerwcu. **Pora doby:** cały dzień. **Przebieg kontroli w terenie:** penetracja obszaru kolonii lęgowej w celu policzenia zajętych gniazd oraz określenia sukcesu lęgowego. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

Fot. Widok środowiska żerowania czapli białej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 10-116 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A030 bocian czarny *Ciconia nigra*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 90-105 cm, RS 173-205 cm. Z bliska łatwo odróżnialny po czarnej głowie, szyi, piersi, z metalicznym zielonym lub fioletowym połyskiem. W locie należy zwrócić uwagę, że spód skrzydeł ma białe trójkąty na podbarkówkach. Dorosłe osobniki dziób i nogi czerwone, juwenalne dziób i nogi mają szarozielone [Svensson i in. 2012]. Żywi się głównie płazami, owadami. Bocian czarny jest szeroko rozpowszechnionym ptakiem lęgowym na terenie całego kraju, od nizin po obszary górskie, gdzie gnieździ się do wysokości 1000–1200 m n.p.m. Liczebność w Polsce szacowana jest aktualnie na 1400–1600 par [Zieliński i in. 2011a]. Najniższy stan liczebności populacji lęgowej bociana czarnego, po silnym regresie trwającym od XIX wieku, obserwowano w Polsce w latach 20. XX w. Od tamtego czasu obserwuje się systematyczny wzrost liczby gniazdujących par [Czuchnowski i Profus 2009, Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Obecnie ok 40 % populacji występuje w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 [Raport krajowy z wdrożenia Dyrektywy Ptasiej, 2013]. Z zimowisk bociany czarne powracają na przełomie kwietnia i marca, jednakże pierwsze osobniki przylatują już na początku drugiej dekady marca [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Okres lęgowy jest dość znacznie rozciągnięty w czasie. Najwcześniejsze lęgi w północno-wschodniej Polsce stwierdzono w końcu marca, najpóźniejsze natomiast między 15 a 20 maja [Pugacewicz 1994b]. Siedliskiem optymalnym są zwarte, rozległe, stare lasy liściaste i mieszane w pobliżu obfitujących w pokarm rzek, strumieni, stawów rybnych, starorzeczy, oczek wodnych, podmokłych łąk, bagien i rozlewisk. Ważną rolę odgrywa obecność odpowiednich drzew gniazdowych, tj. szczególnie starych, ponad, stuletnich dębów i sosen na nizinach oraz jodeł i buków w górach [Walasz i Mielczarek 1992, Pugacewicz 1994b, Treinys i in. 2009, Zieliński i in. 2011b].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda oraz rewiry w przypadku par bez zlokalizowanego aktualnego gniazda. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk podmokłych. **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje w siedlisku gniazdowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** pierwsza kontrola w II i III dekadzie kwietnia w celu stwierdzenia zajęcia gniazda w znanych rewirach i wyszukiwania nowych rewirów oraz gniazd; druga kontrola w I i II dekadzie lipca w celu określenia efektu lęgu. **Pora doby:** cały dzień (koniec kontroli nie później niż 2 godz. przed zachodem słońca). **Przebieg kontroli w terenie:** wyszukiwane i kontrolowane gniazda, a uzupełniając notowane wszystkie obserwacje bocianów czarnych w siedlisku lęgowym. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

Fot. Widok siedliska lęgowego bociana czarnego Fot. K. Henel

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 14-18 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A031 bocian biały *Ciconia ciconia*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 95-110 cm, RS 180-218 cm. Bardzo duży, z długą szyją i długimi nogami. Czarno biały z czerwonym dziobem i czerwonymi nogami. Nie do pomylenia, gdy jest widziany na ziemi. W locie trzyma szyję wyciągniętą, ma wystające nogi i krąży w mało zsynchronizowany sposób [Svensson i in. 2012]. Gniazduje na otwartych terenach rolnych z dostępem do bogatych dolin rzecznych, mokradeł i terenów zalewowych. Ostoja w wschodzie Europy. Zimuje a Afryce tropikalnej. Z zimowiska ptaki powracają w ostatnich dniach marca lub w kwietniu. Tuż po przylocie poprawiają swoje stare gniazda lub przystępują do budowy nowych. Dojrzałość płciową osiągają w wieku 3-5 lat i wówczas po raz pierwszy przystępują do lęgu. Pierwsze jaja składają na ogół w drugiej dekadzie kwietnia. Żywi się żabami, owadami, także węzami, pisklętami.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Warstwa do inwentaryzacji:** warstwa „zabudowania”. **Obiekt liczeń:** wszystkie stwierdzenia gniazd zajętych przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy:** 1 liczenie w pierwszej połowie lipca. **Pora doby:** cały dzień. **Przebieg kontroli w terenie:** wyszukiwano i notowano zajęte gniazda, wraz z informacją o efekcie lęgu. W 2012 r. cenzus został przeprowadzony na obszarze objętym corocznym monitoringiem bociana białego przez służby BbPN w otulinie Parku. Do oceny liczebności z części OSO nie objętej monitoringiem wykorzystane zostały dane zebrane podczas całościowej inwentaryzacji w latach 2009 - 2011.

Fot. Bocian biały – widok nietypowego miejsca lęgowego i typowego środowiska żerowania

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 300-490 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A037 łabędź czarnodzioby *Cygnus bewickii* (*Cygnus columbianus*) – populacja wędrowna

Ogólna charakterystyka gatunku. Gatunek ten osiąga wielkość 115-127 cm, a rozpiętość jego skrzydeł wynosi 170-195 cm i jest mniejszą od łabędzia krzykliwego - z krótszą szyją, większą głową i bardziej krępy tułowiem oraz dziobem. Na dziobie ma mniej żółci niż czerni, a żółta plama jest zwykle kwadratowa lub zaokrąglona, rzadziej klinowata. Młode jasnoszare, rozróżnialny „dorosły” wzór na dziobie(koniec różowy, nasada brudnobiała [Svennson i in. 2012]. Łabędź czarnodzioby w Polsce nie jest gatunkiem lęgowym. Pojawia się jedynie w okresie wędrówek, a stada łabędzia czarnodziobego zwykle nie przekraczają 500 ptaków. Największe zgromadzenia stwierdzano w północno-zachodniej i zachodniej części kraju (Zalew Wiślany, jezioro Miedwie, Zalew Szczeciński, stawy Dzwonowo, ujście Warty, dolina Dolnej Odry, stawy Osiek, Smogulec i Występ w dolinie Noteci, dolina Baryczy), a na wschodzie kraju w dolinie Biebrzy [Wieloch 2002, Wieloch, Czyż 2008, 2009]. W latach 90. XX wieku łabędź czarnodzioby wykazywał silny wzrost liczebności [Delany, Scott 2006] [Rees et al. 1997c]. Natomiast od końca XX wieku, liczebność populacji europejskiej obniżyła się o około 30%. (Nagy et al. 2012). Pomimo tego w Polsce, od lat 70. XX w. obserwuje się coraz liczniej łabędzie czarnodziobe (Ławicki i in. 2011, Dudzik i in. 2012, Wylegała 2012.). Wędrówka wiosenna, jak i jesienna są wyraźnie zaznaczone. Jesienią pierwsze ptaki pojawiają się w Polsce na początku października. Szczyt przelotu przypada na przełom października i listopada [Dyrcz i in. 1991, Kosiński i Winiecki 2000, Wieloch i Czyż 2008]. Większość ptaków dociera do zimowisk w listopadzie [Mathiasson 1991]. Wiosną przelot rozpoczyna się na początku marca, ze a ostatnie osobniki spotykane są na początku maja. Łabędzie czarnodziobe chętnie zatrzymują się na rozlewiskach w szerokich dolinach rzecznych.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: całość OSO. **Cenzus** - liczenia w celu wykrycia dużych stad ptaków wodno-błotnych podczas wiosennej wędrówki. **Warstwa do inwentaryzacji** - badania terenowe prowadzone we wskazanych miejscach (punktach obserwacji). Także kontrolowane pozostałe miejsca w ekosystemach nieleśnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozlewisk i dużych kompleksów podmokłych łąk i pastwisk. **Obiekt liczeń** - wszystkie osobniki ptaków wodno-błotnych. **Liczba kontroli i ich terminy** – 6 kontroli w poszukiwaniu zgromadzeń ptaków wodno-błotnych, co dekadę w okresie od drugiej dekady marca do pierwszej dekady maja. Dodatkowo 3 kontrole w celu dokładnego ustalenia liczebności tych zgromadzeń, w terminach: 1-30 marca; 1-30 kwietnia; 1-10 maja. **Pora doby** – kontrole dzienne. **Przebieg kontroli w terenie.** W ramach liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych dwa rodzaje kontroli: kontrola mobilna w celu wykrycia miejsc większych koncentracji ptaków wodno-błotnych w całej ostoi, polegająca na aktywnym wyszukiwaniu miejsc koncentracji ptaków oraz stacjonarna mająca na celu ustalenie liczebności poszczególnych gatunków migrujących ptaków wodno-błotnych w całej ostoi. **Stymulacja głosowa** – nie.

Fot. Wiosenne rozlewiska Biebrzy – środowisko występowania wędrownej populacji łabędzia czarnodziobego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 320-400 osobników

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A041 **gęś białoczelna** *Anser albifrons* – populacja wędrowna

Ogólna charakterystyka gatunku. Wielkość ciała waha się od 64 do 78 cm, rozpiętość skrzydeł wynosi 130-160 cm. Gęś średniej wielkości z dość krótką kręwą szyją. Nogi pomarańczowoczerwone. U dojrzałych osobników występuje wyraźna biała plama wokół nasady dzioba oraz poprzeczne czarne plamy na brzuchu, masywniejszy dziób, biała plama zwykle nie sięga ciemnienia, a jej skraj jest niemal prosty. Młode ptaki nie mają białej plamy i ciemnego rysunku na brzuchu, dziób ciemnoróżowy z ciemnym paznokciem. Ciemniejsze, szare upierzenie wokół nasady dzioba i na czole, kontrastujące z jaśniejszym policzkiem, ponadto mniej wydatne jasne brzegi piór na wierzchu ciała, a nasada żuchwy niejednolicie czarna [Svensson i in. 2012]. W Polsce pojawia się licznie podczas wędrówek, a kluczowymi obszarami w tym okresie są: PN Ujście Warty, Dolina Dolnej Odry, Jezioro Miedwie, Zalew Wiślany, dolina Noteci, dolina Neru, Zbiornik Jeziorosko, Bagna Biebrzańskie [Staszewski i Czeraszewicz 2001, Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Ławicki i in. 2010a, Ławicki i in. 2010b, Wilk et al. 2010, Wylegała i Krąkowski 2010, Wylegała i in. 2010].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: całość OSO. **Cenzus** - liczenia w celu wykrycia dużych stad ptaków wodno-błotnych podczas wiosennej wędrówki. **Warstwa do inwentaryzacji** - badania terenowe prowadzone we wskazanych miejscach (punktach obserwacji). Także kontrolowane pozostałe miejsca w ekosystemach nieleśnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozlewisk i dużych kompleksów podmokłych łąk i pastwisk. **Obiekt liczeń** - wszystkie osobniki ptaków wodno-błotnych. **Liczba kontroli i ich terminy** – 6 kontroli w poszukiwaniu zgrupowań ptaków wodno-błotnych, co dekadę w okresie od drugiej dekady marca do pierwszej dekady maja. Dodatkowo 3 kontrole w celu dokładnego ustalenia liczebności tych zgrupowań, w terminach: 1-30 marca; 1-30 kwietnia; 1-10 maja. **Pora doby** – kontrole dzienne. **Przebieg kontroli w terenie.** W ramach liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych dwa rodzaje kontroli: kontrola mobilna w celu wykrycia miejsc większych koncentracji ptaków wodno-błotnych w całej ostoi, polegająca na aktywnym wyszukiwaniu miejsc koncentracji ptaków oraz stacjonarna mająca na celu ustalenie liczebności poszczególnych gatunków migrujących ptaków wodno-błotnych w całej ostoi. **Stymulacja głosowa** – nie.

Fot. Środowisko występowania wędrownej populacji gęsi białoczelnej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 50000-90000 osobników

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A050 świstun *Anas penelope* – populacja wędrowna

Ogólna charakterystyka gatunku. Ptak ten, osiąga wielkość 42-50 cm, a rozpiętość skrzydeł wynosi 71-85 cm. Jest średniej wielkości kaczką, z krótką szyją, z okrągłą, stosunkowo dużą głową oraz małym dziobem i spiczastym ogonem. We wszystkich szatach widoczna jest wyraźna biała plama na brzuchu. Podbarkówki i pokrywy podskrzydłowe są nieskontrastowane i jasnoszare. Szata godowa dorosłych samców jest nie do pomylenia. Głowa i szyja są kasztanowe, czoło i ciemię kremowożółte, a pierś szaroróżowa - reszta ciała szara z czarno-białym tyłem. Dorosłe samice są ubarwione rdzawobrazowo lub szaro, ze zmienną ilością rozmytych plamek lub kresek. Najlepiej odróżnialna po dość ciemnym upierzeniu, kształcie, małym jasnosinym dziobie z czarnym końcem oraz kontrastowo białym brzuchu. Lusterko ciemne, matowe. Młode wyglądają jak dorosłe samice ale biały spód jest często delikatnie plamkowany, a lusterko jeszcze bladsze [Svensson i in. 2012]. Odżywia się pokarmem roślinnym zdobywanym w zbiornikach wodnych, natomiast zimą, często można je spotkać żerujące na polach uprawnych.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: całość OSO. **Cenzus** - liczenia w celu wykrycia dużych stad ptaków wodno-błotnych podczas wiosennej wędrówki. **Warstwa do inwentaryzacji** - badania terenowe prowadzone we wskazanych miejscach (punktach obserwacji). Także kontrolowane pozostałe miejsca w ekosystemach nieleśnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozlewisk i dużych kompleksów podmokłych łąk i pastwisk. **Obiekt liczeń** - wszystkie osobniki ptaków wodno-błotnych. **Liczba kontroli i ich terminy** – 6 kontroli w poszukiwaniu zgrupowań ptaków wodno-błotnych, co dekadę w okresie od drugiej dekady marca do pierwszej dekady maja. Dodatkowo 3 kontrole w celu dokładnego ustalenia liczebności tych zgrupowań, w terminach: 1-30 marca; 1-30 kwietnia; 1-10 maja. **Pora doby** – kontrole dzienne. **Przebieg kontroli w terenie.** W ramach liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych dwa rodzaje kontroli: kontrola mobilna w celu wykrycia miejsc większych koncentracji ptaków wodno-błotnych w całej ostoi, polegająca na aktywnym wyszukiwaniu miejsc koncentracji ptaków oraz stacjonarna mająca na celu ustalenie liczebności poszczególnych gatunków migrujących ptaków wodno-błotnych w całej ostoi. **Stymulacja głosowa** – nie.

Fot. Miejsca występowania świstunów

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 25000 osobników (pozostawiono wg danych z SDF)

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A054 rożeniec *Anas acuta* – populacja wędrowną*

Ogólna charakterystyka gatunku. Rożeniec to ptak wielkości około 51-62 cm, którego rozpiętość skrzydeł wynosi 79-87 cm. Skrzydła ma długie, wąskie i spiczaste, ogon u tego ptaka jest długi i zaostrowany - zwłaszcza u samców. Samce charakteryzują wydłużone środkowe sterówki. Poza tym, głowa i górna część szyi u samców są brązowe, pierś i dolna część szyi białe. Na skrzydłach występują lusterka czarniawo-zielone. Dorosła samica jest brązowo-łuskowana i plamkowana, o smukłym białym dziobie, niemal jednolicie brązowej głowie, kontrastującej z raczej szarym tułowiem pokrytym wyraźnie łuskowanym rysunkiem. Lusterka u samicy są ciemnobrązowe. Młode lotne ptaki wyglądem są takie jak dorosłe osobniki, ale rysunek na tułowiu mniej wyraźnie łuskowany, raczej rozmyty, plamkowany i prążkowany. W Polsce rożeniec jest skrajnie nielicznie lęgowy, a liczenie występuje podczas wędrówek [Svensson i in. 2012].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: całość OSO. **Cenzus** - liczenia w celu wykrycia dużych stad ptaków wodno-błotnych podczas wiosennej wędrówki. **Warstwa do inwentaryzacji** - badania terenowe prowadzone we wskazanych miejscach (punktach obserwacji). Także kontrolowane pozostałe miejsca w ekosystemach nieleśnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozlewisk i dużych kompleksów podmokłych łąk i pastwisk. **Obiekt liczeń** - wszystkie osobniki ptaków wodno-błotnych. **Liczba kontroli i ich terminy** – 6 kontroli w poszukiwaniu zgrupowań ptaków wodno-błotnych, co dekadę w okresie od drugiej dekady marca do pierwszej dekady maja. Dodatkowo 3 kontrole w celu dokładnego ustalenia liczebności tych zgrupowań, w terminach: 1-30 marca; 1-30 kwietnia; 1-10 maja. **Pora doby** – kontrole dzienne. **Przebieg kontroli w terenie.** W ramach liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych dwa rodzaje kontroli: kontrola mobilna w celu wykrycia miejsc większych koncentracji ptaków wodno-błotnych w całej ostoi, polegająca na aktywnym wyszukiwaniu miejsc koncentracji ptaków oraz stacjonarna mająca na celu ustalenie liczebności poszczególnych gatunków migrujących ptaków wodno-błotnych w całej ostoi. **Stymulacja głosowa** – nie.

* W 2014 r. stwierdzono występowanie par przystępujących do rozrodu w granicach obszaru Natura 2000, co uwzględniono w propozycji rozszerzenia listy przedmiotów ochrony o populację lęgową rożeńca.

Fot. Środowisko występowania wędrownej populacji rożeńca

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 10000 osobników

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A072 trzmielojad *Pernis apivorus*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 52-59 cm, RS 113- 135 cm. Nieco dłuższy i bardziej długoskrzydły od myszołowa. Z mniejszej odległości widać smuklejszą szyję, głowa w locie trzymana do przodu jak u kukułki; ogon dość długi, mniej więcej dorównuje szerokości skrzydła, boki lekko wypukłe a rogi zaokrąglone; w ślizgu widziane od przodu skrzydła łagodnie wygięte do dołu; lot aktywny z wolniejszymi, miększymi uderzeniami skrzydeł. Ubarwienie zmienne, w tym odmiany ciemna, pośrednia, jasna i rdzawa, zarówno u dorosłych ptaków jak i u młodych. Dla obu kategorii wiekowych wspólna jest obecność prostokątnej bądź owalnej, ciemnej plamy nadgarstkowej [Svensson i in. 2012]. Trzmielojad występuje w całym kraju, przeważnie jako gatunek bardzo nielicznie lub nielicznie lęgowy. Aktualna liczebność szacowana jest na 2000–4000 [Chylarecki i Sikora 2007] lub 3000–5000 par lęgowych [Neubauer i in. 2011]. Co najmniej 1% krajowej populacji (30 par) gniazduje w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 [Wilk i in. 2010, uaktualnione i zmienione]. Najwyższe zagęszczenia trzmielojada stwierdzono w Lasach Strzeleckich — 3,0–3,7 p/10 km² [Matusiak i in. 2002]. Gatunek wędrowny. Pierwsze osobniki przylatują do Polski na przełomie kwietnia i maja, wyjątkowo wcześniej [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Rozpoczynanie lęgów ma miejsce od trzeciej dekady maja do połowy czerwca. Wysiadywanie trwa 30-37 dni. Młode przebywają w gnieździe ok. 35–40 dni [Lontkowski 2009b]. Odlot trwa do końca sierpnia do października, większość ptaków opuszcza nasz kraj do połowy września. Trzmielojad gnieździ się głównie w dużych kompleksach leśnych, na obszarach przylegających do terenów otwartych. Rzadziej występuje w śródpolnych niewielkich lasach. Preferuje lasy liściaste i mieszane oraz bory mieszane. W północno-wschodniej Polsce gniazda często lokowane są na świerkach.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: obserwacje punktowe. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na co najmniej 20 punktach leżących w granicach lub w pobliżu potencjalnych siedlisk. **Indeks:** zajęte rewiry oraz pozostałe obserwacje. **Warstwa do inwentaryzacji:** lasy liściaste i mieszane w wieku 60 lat i więcej. **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje w siedlisku gniazdowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w terminach: 20 czerwca - 15 lipca, 1-20 sierpnia. **Pora doby:** od 7:30-8:00 do 10:30-11:00 (3 godziny). **Przebieg kontroli w terenie:** obserwacje z możliwie wyniesionych punktów, pozwalających na objęcie polem widzenia jak największego obszaru. Punkty położone w pobliżu potencjalnych siedlisk lęgowych. Także notowane wszystkie inne, przypadkowe obserwacje trzmielojadów. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd** – nie stosowano.

Fot. Trzmielojad – widok siedliska łąkowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 12-35 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A075 bielik *Haliaeetus albicilla*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 76-92cm, RS 190- 240 cm. Bardzo duży, z długimi, szerokimi skrzydłami o bardzo „palcastej dłoni”. Dość krótki, tępy, klinowaty ogon i długa szyja oraz masywny dziób nadają charakterystyczną sylwetkę w locie. Od przodu skrzydła ma płaskie lub nieco wygięte (przedramię podniesione, dłoń opuszczona) Lot aktywny z długimi seriami spokojnych, dość płytkich uderzeń, od czasu do czasu przerywany krótkim ślizgiem; charakterystyczne są nagłe niewielkie zmiany pułapu lotu. Może długo krążyć na znacznej wysokości. Dorosły ptak jest brązowy z jaśniejszymi, żółtobrązowymi głową i nogami. Dziób żółty. Ogon śnieżnobiały lub biały z brązowymi plamami u nasady i przy końcu [Svensson i in. 2012]. Bielik jest nielicznym gatunkiem lęgowym, który od połowy lat 80. XX wieku wykazuje wyraźny i bardzo dynamiczny wzrost liczebności [Mizera 1999, Zawadzka i in. 2009]. W 2010 r. szacunek uzyskany poprzez ekstrapolację liczeń na wybranych losowo powierzchniach próbnych w ramach Monitoringu Ptaków Polski (Państwowy Monitoring Środowiska) wykazał 1450 par, natomiast w 2012 r. nawet 1760 par (<http://monitoringptakow.gios.gov.pl/app/trendy>). Obecnie bielik występuje niemal w całym kraju. Największe zagęszczenia i liczebności osiąga na zachodzie i północy kraju, a kolonizuje centrum. Największy przyrost liczby nowych par lęgowych odnotowano w województwie łódzkim [Anderwald i in. 2007, Anderwald i Przybyliński 2011] Okres lęgowy, zależnie od panujących warunków pogodowych, jest bardzo długi — od końca stycznia/początku lutego do końca czerwca/połowy lipca. Jaja (1–3) składane są zwykle od drugiej dekady lutego do trzeciej dekady marca. [Anderwald — mat. niepubl.]. Siedliska lęgowe bielika to zwykle rozległe stare lasy sosnowe, bukowe i łęgi nadrzeczne, najczęściej w wieku 90–120 lat [Mizera 1999]. Bieliki mogą jednak gnieździć się we wszystkich typach lasów. Warunkiem jest obecność starych drzew z rozłożystymi koronami zdolnymi utrzymać duże gniazdo, osiągające czasami wagę do 1 tony. W dużych kompleksach leśnych gniazda umieszczane są w najstarszych, luźnych drzewostanach. W Polsce bieliki budują gniazda na co najmniej 15 gatunkach drzew. Gatunkiem gniazdowym najczęściej wykorzystywanym jest sosna zwyczajna (w skali kraju 70% gniazd), a następnie buk (9% gniazd) [Zawadzka i in. 2009].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda oraz uzupełniając rewiry w przypadku par bez zlokalizowanego aktualnego gniazda. **Warstwa do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne. **Obiekt liczeń:** gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy:** pierwsza kontrola w marcu celem stwierdzenia zajęcia gniazda w znanych rewirach i wyszukiwania nowych rewirów oraz gniazd; druga kontrola w I i II dekadzie czerwca w celu określenia efektu lęgu. **Pora doby:** cały dzień (koniec kontroli nie później niż 2 godz. przed zachodem słońca). **Przebieg kontroli w terenie:** kontrolowane zajęte gniazda, w przypadku stwierdzenia niezajęcia gniazda w okolicy obserwacje prowadzone w celu potwierdzenia zajęcia stanowiska oraz poszukiwania nowego gniazda. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

Fot. Bielik

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 11-13 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A080 gadożer *Circaetus gallicus*

Ogólna charakterystyka gatunku. Gadożer lub inaczej krótkoszon, to duży od 62 do 69 cm, jasny ptak z długimi i szerokimi skrzydłami o rozpiętości 162-178 cm. Szyja u tego gatunku jest krótka, głowa szeroka. Charakterystyczna sylwetka w ślizgu - mocno wysunięte skrzydła do przodu. Długość ogona ok. 4/5 lub równa szerokości skrzydła, a sam ogon jest wąski, u nasady i równo ścięty. Gadożer ma bardzo jasny spód ciała, który odróżnia go od większości innych gatunków. Typowo srebrzystobiały z ostro ograniczoną ciemnoszarą głową/piersią, rzędy ciemnych plamek w poprzek brzucha i pokryw skrzydłowych oraz rzadko prążkowane lotki i sterówki. Na ogonie trzy równomiernie rozmieszczone ciemne pręgi, u niektórych ślad czwartej, pręgi są widoczne także z wierzchu. Ocena wieku jest trudna [Svensson i in. 2012]. Gadożer występuje we wschodniej Polsce. Jest skrajnie nielicznym gatunkiem lęgowym, a jego aktualną liczebność szacuje się na 10-15 par, a nawet zaledwie 2-5 par [Sikora i in. 2012]. Jedna para lęgowa to około 7-10% krajowej populacji. Krótkoszon jest gatunkiem wędrownym - pierwsze osobniki przylatują na przełomie marca i kwietnia, natomiast główny przylot przypada na kwiecień [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Do lęgów przystępuje w ostatniej dekadzie kwietnia oraz pierwszej dekadzie maja - znosi tylko 1 jajo, które jest stosunkowo duże w porównaniu do wielkości ptaka [Cramp i Simmons 1980]. Odlot trwa do końca września i początku października [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Gatunek występujący na obszarach leśnych urozmaiconych otwartymi terenami podmokłymi. Gnieździ się w podmokłych i bagiennych drzewostanach, przeważnie w borach i lasach bagiennych w pobliżu otwartych torfowisk, mszarów oraz podmokłych łąk [Wójciak 2005, Lontkowski 2009a]. Warunkiem występowania gadożera są bogate w gady i płazy żerowiska na otwartych torfowiskach i kompleksach podmokłych, oraz naturalnych, ekstensywnie użytkowanych łąkach [Zawadzka i inn. 2013].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda oraz uzupełniając rewiry w przypadku par bez zlokalizowanego aktualnego gniazda. **Warstwa do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne. **Obiekt liczeń:** gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy:** w przypadku dokonania obserwacji gadożerów w sezonie lęgowym (maj-sierpień) przeprowadzenie dodatkowych kontroli w celu ustalenia czy terytorium jest zajęte oraz ewentualnie wyszukiwanie gniazda. **Pora doby:** cały dzień. **Przebieg kontroli w terenie:** w przypadku dokonania obserwacji gadożerów przeprowadzenie dodatkowych kontroli w celu ustalenia czy terytorium jest zajęte oraz ewentualnie wyszukiwanie gniazda. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 0-1 para

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B*

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U2

* Do czasu zmiany zapisów Standardowego Formularza Danych, gadożer pozostaje przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000, stąd pozostawiono ocenę ogólną wg aktualnego SDF (B). Gatunek ten nie został jednak potwierdzony jako lęgowy po 2004 r. W drugiej połowie XX wieku w granicach obszaru Natura 2000 prawdopodobnie regularnie występowały dwie pary lęgowe - jedno gniazdo znaleziono w 1981 r., drugie w 1992 r. (Dyrz i in. 1972, Dyrz i Werpachowski 2005, Tomiałojć i Stawarczyk 2003). W XXI wieku nie potwierdzono gniazdowania gatunku w obszarze (Sikora i in. 2007), pomimo że prowadzono w tym okresie intensywne obserwacje ptaków szponiastych. W raportach Komisji Faunistycznej Sekcji Ornitologicznej PT-Zool wykazywane są tylko nieregularne obserwacje niełgowych osobników. Również podczas inwentaryzacji ptaków w ramach przygotowania PZO nie dokonano obserwacji sugerujących możliwość gniazdowania gatunku na obszarze.

A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 43- 55 cm, RS 115- 140 cm. Największy błotniak, nieco większy od myszołowa, o smuklejszym tułowi, węższych skrzydłach i dłuższym ogonie. Szybkuje ze skrzydłami uniesionymi w płytkie V, w locie ślizgowym przedramię uniesione, a dłoń bardziej pozioma. ♂: kontrastowo czarne końce skrzydeł, jednolicie jasny sinoszary ogon, głowa i pierś jasne, żółtobiałe, wierzch skrzydła trój- lub czterobarwny. ♀: ciemnobrązowa z kremowobiałym ciemieniem, gardłem i przodem skrzydła. Często jasna plama na piersi [Svensson i in. 2012]. Najliczniejszy jest na zachodzie, północy i północnym wschodzie kraju. Aktualna liczebność szacowana jest na 4300–7700 par lęgowych [Kuczyński i Chylarecki 2012]. W ostatnim 30-leciu odnotowano wyraźny wzrost liczebności błotniaka stawowego w kraju [Buczek 2007]. Nowsze dane wskazują na istotny spadek liczebności w wielu regionach: w Dolinie Dolnej Noteci o ponad 30% [Wylegała 2003, Wylegała i in. 2010, 2012]. Gatunek wędrowny. Pierwsze osobniki przylatują do Polski na początku marca. Sporadycznie pojedyncze ptaki zimują podczas łagodniejszych zim [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Rozpoczynanie lęgów ma miejsce od połowy kwietnia, a szczyt przypada na koniec kwietnia. Możliwe jest w niektórych latach przesunięcie tego terminu na początek maja. Wysiadywanie rozpoczyna się po złożeniu pierwszego jaja i trwa przeciętnie 33 dni [Buczek i Keller 1994]. Błotniak stawowy występuje na obszarach bogatych w trzcinowiska i szuwały wokół zbiorników wodnych oraz na torfowiskach zarastających trzcinami i zaroślami wierzbowymi. Gniazduje głównie w łąkach trzcin, w szuwarach pałkowych i oczeretowych, porastających jeziora, zbiorniki retencyjne, stawy rybne, zalewy nadmorskie, starorzecza i śródpolne oczkach wodne. Na torfowiskach błotniak stawowy lęgnię się w łąkach kłoci wiechowatej i szuwarach wielkoturzycowych. Błotniaki stawowe żerują najchętniej na rozległych terenach łąkowych oraz penetrują uprawy rolne (zboża i okopowe). Występowaniu tego gatunku sprzyja mozaikowość siedlisk w zróżnicowanym krajobrazie otwartym [Buczek 2007].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km) leżących w granicach warstwy do inwentaryzacji. Wylosowanych 30 powierzchni próbnych. Dodatkowo weryfikowane wszystkie przypadkowe, mogące wskazywać na gniazdowanie, obserwacje z obszaru całej ostoi. **Indeks:** pary lęgowe. **Warstwa do inwentaryzacji:** wszystkie obszary nieleśne z wyłączeniem obszarów zabudowanych, pól ornych i wód. Do losowania wybrano te kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie ponad 50% powierzchni całego kwadratu (czyli więcej niż 2 km²). **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje błotniaków wykazujących zachowania lęgowe: toki, przenoszenie pokarmu lub materiału na gniazdo, wielokrotne zapadanie ptaków w ten sam fragment potencjalnego siedliska lęgowego, budowa gniazda, przekazywanie pokarmu, zaniepokojenie i obrona terytorium, rodzina. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 20 kwietnia- 10 maja; 11 - 30 maja; 10 czerwca- 15 lipca. **Pora doby:** kontrole dzienne, w godzinach od 15.00 - 21.00. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Błotniak stawowy – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 55-140 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 39- 50 cm, RS 96- 116 cm. Bardzo długie i wąskie skrzydła, smukły tułów i wąski, długi ogon. Lot sprężysty i przypominający rybitwę, zwłaszcza ♂. W Europie ♂ przypomina błotniaka zbożowego ale różni się pokrojem, lotem i czarnymi paskami drugorzędowymi (jeden z wierzchu, dwa od spodu), rozleglejszą czernią na końcach skrzydeł, ciemniejszym grzbietem i nasadą skrzydła. ♀: najlepiej odróżniana od błotniaka zbożowego po sylwetce [Svensson i in. 2012]. Błotniak łąkowy jest bardzo nielicznym, lokalnie nielicznym ptakiem lęgowym niżu Polski [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Występuje nierównomiernie, najliczniej w centrum i na wschodzie kraju, zwłaszcza na Podlasiu (450–500 par) [Pugacewicz 1997a, 1997b]. W świetle danych MPD (Monitoring Ptaków Drapieżnych realizowanego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska) z lat 2007–2009 liczebność krajowej populacji oceniono na 3300–3550 par przy rozpowszechnieniu obejmującym 33% powierzchni kraju [Cenian 2009]. Analiza danych MPPL (Monitoring Pospolitych Ptaków Lęgowych) dała zbliżone wartości — ok. 3200 par [1890–5390, Kuczyński i Chylarecki 2012]. Całkowita liczebność błotniaka łąkowego w Polsce w roku 2013 została oszacowana na 3722 rewirów (Kuczyński, Krupiński 2013). Błotniak łąkowy jest migrantem dalekodystansowym. Z zimowisk, położonych w strefie Sahelu w środkowej Afryce, powraca na przełomie kwietnia i maja. Pierwsze ptaki (głównie samce) są obserwowane już w drugiej, a sporadycznie nawet w pierwszej dekadzie kwietnia. Lęgowiska opuszcza w sierpniu, rzadziej we wrześniu. W warunkach krajowych należy przyjąć, iż sezon lęgowy błotniaka łąkowego obejmuje okres od połowy kwietnia do końca sierpnia. Błotniak łąkowy jest związany z terenami otwartymi. Wykorzystuje różne typy siedlisk, zarówno podmokłe, jak również suche uprawy rolne. Gniazda na polach są zlokalizowane w uprawach zbóż ozimych (głównie pszenżyta, żyta, pszenicy, rzadziej jęczmienia) oraz rzepaku.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km) leżących w granicach warstwy do inwentaryzacji. Wylosowano 30 powierzchni próbnych. dodatkowo weryfikowane wszystkie przypadkowe, mogące wskazywać na gniazdowanie, obserwacje z obszaru całej ostoi. **Indeks:** pary lęgowe. **Warstwa do inwentaryzacji:** obszary nieleśne z wyłączeniem obszarów zabudowanych, pól ornych i wód. Do losowania wybrano kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie ponad 50% powierzchni całego kwadratu (czyli więcej niż 2 km²). **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje błotniaków wykazujących zachowania lęgowe: toki, przenoszenie pokarmu lub materiału na gniazdo, wielokrotne zapadanie ptaków w ten sam fragment potencjalnego siedliska lęgowego, budowa gniazda, przekazywanie pokarmu, zaniepokojenie i obrona terytorium, rodzina. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 20 kwietnia: 10 maja; 11 - 30 maja; 10 czerwca: 15 lipca. **Pora doby:** kontrole dzienne, w godzinach od 15.00 - 21.00. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Błotniak tåkowy – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 45-97 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U2

A089 orlik krzykliwy *Aquila pomarina*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 55-65 cm, RS 143- 168 cm. Średniej wielkości, ciemny i krępy orzeł. Skrzydła równej szerokości, końce bardzo „palcaste”, dłoń mniej rozłożysta. Ogon zaokrąglony, długość ogona 2/3 do 3/4 szerokości skrzydła. W locie skrzydła lekko zgięte w nadgarstku, a lotki I rzędu opuszczone, zwłaszcza w ślizgu. Głowa i szyja jak myszołowa, dziób mały jak na orła. Nozdrza okrągłe (typowe dla orlików). Najlepiej odróżniany po ubarwieniu: ciemnobrązowy z kontrastowo jaśniejszymi głową/szyją i pokrywami naskrzydłowymi, z wierzchu małe rozjaśnienia u nasady lotek I rzędu [Svensson i in. 2012]. Orlik krzykliwy jest bardzo nielicznym, krajowym gatunkiem lęgowym, zasiedlającym niewiele ponad 20% powierzchni kraju [Rodziewicz i in. 2007]. Najliczniej orlik krzykliwy występuje na Warmii i Mazurach, gdzie może aktualnie gniazdować 40% krajowej populacji gatunku (ok. 1000 par). Reszta znaczących populacji: zachodniopomorska, karpacka, lubelska i podlaska liczą po około 300 par. Zagęszczenie populacji lęgowej w obrębie zwartego arealu w Polsce kształtuje się przeważnie w przedziale od 1 do 5 par/100 km² [Cenian i in. 2006, Cenian 2009]. Orlik krzykliwy spędza w Polsce niecałe 6 miesięcy w roku. W pierwszej i drugiej dekadzie września większość orlików rozpoczyna jesienną migrację na zimowiska, które znajdują się, aż w południowej Afryce. Do Polski orliki wracają w pierwszej i drugiej dekadzie kwietnia, choć pierwsze osobniki mogą pojawiać się już pod koniec marca. Za sezon lęgowy orlika krzykliwego należałoby uznać okres od początku kwietnia do końca września. Pisklęta opuszczają gniazda najczęściej na przełomie lipca i sierpnia, ale po tym okresie ptaki mogą jeszcze powracać do gniazda na karmienie. Orlik krzykliwy gniazduje najczęściej w dojrzałych drzewostanach, często podmokłych i o urozmaiconym podszyciu, przeważnie do kilkuset metrów w głąb lasu [Mirski 2009, Zub i in. 2010]. Na nizinach, w Polsce północno-wschodniej i całej północnej części zasięgu orlika krzykliwego wyraźnie preferowanym gatunkiem drzewa gniazdowego jest świerk [Mirski i in. 2013, Väli i in. 2004]. Żerowiskami orlika krzykliwego są najczęściej rozległe użytki zielone oraz mozaika łąk, pastwisk i upraw w krajobrazie rolniczym [Pugacewicz 1994a, Mirski 2009, Zub i in. 2010]. Żywi się gryzoniami, płazami i drobnymi ptakami.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda oraz uzupełniając rewiry w przypadku par bez zlokalizowanego aktualnego gniazda. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne. **Obiekt liczeń:** gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy:** pierwsza kontrola w II połowie kwietnia lub I dekadzie maja celem stwierdzenia zajęcia gniazda w znanych rewirach i wyszukiwania nowych rewirów oraz gniazd; druga kontrola w lipcu celem określenia efektu lęgu. **Pora doby:** cały dzień (koniec kontroli nie później niż 2 godz. przed zachodem słońca). **Przebieg kontroli w terenie:** wyszukiwane i kontrolowane będą gniazda, a uzupełniając notowane wszystkie obserwacje orlików w siedlisku lęgowym. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

Fot. Widok siedliska żerowania orlika krzykliwego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 20-25 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A090 orlik grubodzioby *Aquila clanga*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 59- 69 cm, RS 153-177 cm. Duży, ciemny, krępy orzeł. Sylwetka w locie bardzo podobna jak orlika krzykliwego; nieznacznie rozłożystsza dłoń i duże „palce”. Dziób średnio duży. Nozdrza okrągłe. Ubarwienie ciemnobrązowe, od spodu zwykle pokrywami ciemniejszymi od lotek (odwrotnie niż u krzykliwego) i bez wyraźnie jaśniejszych pokryw naskrzydłowych. Rozjaśnienie u nasady lotek I rzędu od góry słabsze, tworzone głównie przez białe nasady stosin, i szersze, sięgające niemal tylnej krawędzi skrzydła. Głowa bardzo ciemna, z kontrastowymi żółtymi zajadami [Svensson i in. 2012]. Orlik grubodzioby jest skrajnie nielicznym gatunkiem lęgowym. Obecnie gnieździ się tylko w północno-wschodniej części kraju [Pugacewicz 1995a]. Wielkość krajowej populacji lęgowej utrzymuje się na poziomie ok. 20 par [Maciorowski i in. 2006, Maciorowski i Mizera 2009].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte gniazda oraz uzupełniające rewiry w przypadku par bez zlokalizowanego aktualnego gniazda. **Warstwa do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne. **Obiekt liczeń:** gniazda zajęte przez pary lęgowe. **Liczba kontroli i ich terminy:** pierwsza kontrola w II połowie kwietnia celem stwierdzenia zajęcia gniazda w znanych rewirach i wyszukiwania nowych rewirów oraz gniazd; druga kontrola w lipcu celem określenia efektu lęgu. **Pora doby:** cały dzień (koniec kontroli nie później niż 2 godz. przed zachodem słońca). **Przebieg kontroli w terenie:** wyszukiwane i kontrolowane gniazda, a uzupełniające notowane wszystkie obserwacje orlików w siedlisku lęgowym. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak.

Fot. Widok siedliska łęgowego orlika grubodziobego. Fot. K. Henel

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 13-18 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A119 kropiatka *Porzana porzana*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 19-22,5 cm. Wędrowny gatunek lęgowy, nieliczny. Trochę mniejsza od wodnika. Rozpoznawana po krótkim, prostym dziobie, zwykle płowych pokrywach podogonowych, zielonkawych nogach i w trzepotliwym locie, białym przednim brzegu skrzydła. Z bliska delikatne kropkowanie szyi, piersi i spodu ciała oraz żółtoszary dziób z czerwoną plamką u nasady [Svensson i in. 2012]. Zamieszkuje głównie grząskie turzycowiska i podmokłe łąki. Trudno ją wypłoszyć do lotu, wymyka się niepostrzeżenie nawet wśród niskich turzyc. W Polsce rozmieszczona wyspowo. Polską populację tego gatunku ocenia się na 2500–3500 samców [Tomiałojć i Stawarczyk 2003].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 20 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 1x1 km) leżących w granicach potencjalnych siedlisk. **Indeks:** odzywające się głosem godowym kropiatki i terytorialne samce zielonki. **Warstwa GS do inwentaryzacji:** szuwar trzcinowy, turzycowiska i podmokłe łąki. Do losowania wybrano te kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie więcej niż 50% powierzchni całego kwadratu. **Obiekt liczeń:** ptaki odzywające się głosem godowym lub zaniepokojenia. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w terminach: 5-15 maja; 16-31 maja. **Pora doby** - kontrolę prowadzono pół godziny po zachodzie słońca i zakończyć przed wschodem słońca. **Stymulacja głosowa:** tak. **Wyszukiwanie gniazd** – nie wyszukiwano.

Fot. Kropiatka – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 300-3250 samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A120 zielonka *Porzana parva*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 17- 19 cm. Mała, podobna do karliczki; różni się silną projekcją lotek, dość długim ogonem, u ad. czerwoną plamką u nasady dzioba, niemal zupełnym brakiem białego rysunku na wierzchu, oraz ograniczonym prążkowaniem tyłu boków. Dymorfizm płciowy (samiec) od spodu niebieskoszary ♀. Płowo szarobiła z niebieskoszarym cieniem na głowie [Svensson i in. 2012]. Zielonka to bardzo nieliczny, lokalnie nieliczny lub skrajnie nieliczny, ptak lęgowy niżu [Tomiałojc i Stawarczyk 2003, Lontkowski 2007]. Gatunek ten występuje w znacznym rozproszeniu – najmniej rozpowszechniony jest na Pomorzu Środkowym, znacznych połaciach Śląska, Kielecczyny, Lubelszczyzny oraz Suwalszczyzny [Lontkowski 2007]. Preferuje szerokie, przybrzeżne pasy trzciny, pałki wąskolistnej lub turzycy na stawach, jeziorach i innych płytkich zbiornikach. Występowanie zielonki jest uzależnione od poziomu wody, zapewniającego nie tylko bezpieczeństwo lęgów, ale również odpowiednią bazę pokarmową [Dombrowski 2004d, Lontkowski 2007]. Zielonka odbywa często 2 lęgi w roku. Składanie jaj rozpoczyna się w drugiej dekadzie maja i trwa do końca czerwca [Cramp i Simmons 1980].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 20 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 1x1 km) leżących w granicach potencjalnych siedlisk. **Indeks:** odzywające się głosem godowym kropiatki i terytorialne samce zielonki. **Warstwa GS do inwentaryzacji:** szuwar trzcinowy, turzycowiska i podmokłe łąki. Do losowania zostaną wybrano kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie więcej niż 50% powierzchni całego kwadratu. **Obiekt liczeń:** ptaki odzywające się głosem godowym lub zaniepokojenia. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w terminach: 5-15 maja; 16-31 maja. **Pora doby** - kontrolę prowadzono pół godziny po zachodzie słońca i zakończyć przed wschodem słońca. **Stymulacja głosowa:** tak. **Wyszukiwanie gniazd** – nie wyszukiwano.

Fot. Widok siedliska łęgowego zielonki

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 18-80 samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A122 derkacz *Crex crex*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 22-25 cm. Mniejszy od kuropatwy i dużo smuklejszy. Pokrojem przypomina wodnika, ale z krótkim, grubym dziobem. Upierzenie szarawo żółto-brązowe z sinoszarą brwią i szarymi bokami piersi (szary kolor mniej widoczny u ♀); wierzch ciała mocno ciemno plamkowany. W locie rzucają się w oczy rdzawo brązowe skrzydła i duże, dyndające nogi [Svensson i in. 2012]. Derkacz jest w Polsce nielicznym, a lokalnie średnio liczny ptakiem lęgowym, gniazdującym na obszarze całego kraju. Większe zagęszczenia osiąga na północy i wschodzie Polski. Lokalnie, w odpowiednich siedliskach, stwierdza się duże zagęszczenia tego gatunku. Na lęgowiskach, jako dalekodystansowy migrant, przebywa tylko 5 miesięcy (maj–wrzesień). Gatunek ten zasiedla otwarte i półotwarte tereny z żyznymi, podmokłymi, ekstensywnie użytkowanymi łąkami, turzycowiskami i ziołoroślami. Występuje w okolicach obfitujących w wodę, np.: w dolinach rzecznych, przy strumieniach, na bagnach, na łąkach ze stagnującą wodą. Mniej chętnie zasiedla wilgotne, użyźnione łąki i pastwiska oraz uprawy zbóż i rzepaku. Niekiedy stwierdzany jest także w uprawach roślin okopowych, a także na zrębach i polanach śródleśnych, w uprawach leśnych oraz w sąsiedztwie zabudowań [Flade 1991, 1997; Juszczak i Olech 1997; Zieliński 2004].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 30 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km) leżących w granicach potencjalnych siedlisk. **Indeks:** samce odzywające się głosem godowym. **Warstwa do inwentaryzacji:** turzycowiska, podmokłe łąki, łąki oraz pozostałe, niesklasyfikowane siedliska nieleśne. Do losowania zostaną wybrane te kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie co najmniej 50% powierzchni całego kwadratu. **Obiekt liczeń:** samce odzywające się głosem godowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w terminach: 20 maja - 5 czerwca; 20 czerwca: 5 lipca. **Pora doby** - od 22.00 do wschodu słońca. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Derkacz – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 400-2000 samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A127 żuraw *Grus grus* – populacja lęgowa i wędrowna

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 96-119 cm, RS 180-222 cm. Ogromny, z bardzo długimi nogami i długą szyją. Ubarwienie jasnopopielate, ale większość ptaków lęgowych ma rdzawobrzęzowy grzbiet. Głowa i górna część szczytu czarno białe, czerwona naga skóra z tyłu ciemienia. Wydłużone lotki III rzędu wyjątkowo bujne i nieuporządkowane wyglądają jak ogon strusia [Svensson i in. 2012]. Światowa populacja żurawia obecnie około 590 000 dorosłych osobników, a jej zasięg wynosi 15 400 000 km² (Metews i in. 2003). Z zimowisk pierwsze ptaki przylatują niekiedy już ok. 20 stycznia – w południowo-zachodniej części kraju [Konieczny 2004]. Większość ptaków przylatuje jednak znacznie później i ma to miejsce na przełomie lutego i marca [Pugacewicz 1999]. W Polsce głównymi ostojami żurawia były i są obfitujące w tereny podmokłe, bagna i wody obszary Warmii i Mazur, Pomorza, Północnego Podlasia, zachodniej Wielkopolski i niektóre fragmenty Dolnego Śląsk [Sokołowski 1972, Tomiałojć 1990, Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Bobrowicz i in. 2007, Sikora 2009b]. Głównym miejscem gniazdowania są przede wszystkim śródleśne torfowiska, silnie podmokłe doliny rzek oraz zarastające obrzeża zbiorników wodnych – stawów i jezior.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 20 powierzchniach próbnych (kwadraty 5x5 km) leżących losowo w granicach potencjalnych siedlisk. **Indeks:** liczenia miały na celu wykrycie frakcji (segmentu) populacji, par odbywających się głosem godowym (głosem antyfonalnym) na danym obszarze (powierzchni próbnej) w terminie 25 III-20 IV. **Warstwa do inwentaryzacji:** cały obszar ostoi z wyłączeniem terenów zabudowanych, pól ornych oraz borów sosnowych porastających wydmy i inne wyżej wymienione miejsca. Do losowania wybrano kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmie co najmniej 50% powierzchni całego kwadratu (czyli więcej niż 12,5 km²). **Obiekt liczeń:** pary odbywające się głosem godowym (głosem antyfonalnym). **Liczba kontroli i ich terminy:** 1 kontrola, termin: 25 III-20 IV. **Pora doby:** od pół godziny przed wschodem słońca do 3 godzin po wschodzie. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Żuraw – widok środowiska żerowania i siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 370-600 par (populacja lęgowa), 5200-9300 (populacja wędrowną)

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B (populacja lęgowa); B (populacja wędrowną)

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A151 batalion *Philomachus pugnax* – populacja wędrowna

Ogólna charakterystyka gatunku. Samiec bataliona ma wielkość 29-32cm, natomiast samica 22-26cm. Rozpiętość skrzydeł samca wznosi 54-60cm, a samicy jest nieco mniejsza - 46-49cm. U tego gatunku występuje wyraźny dymorfizm płciowy oraz różnice w wielkości – samce są zdecydowanie większe od samic. Wgląd: mała głowa na dużym tułowiu, dość długa szyja oraz średniej długości dziób, lekko zakrzywiony. U tego gatunku występuje zwyczaj lekkiego stroszenia piór płoża podczas żerowania, układający się w luźny, spiczasty „czub” na grzbiecie. Wąski, niewyraźny jasny pasek skrzydłowy, ale dwie znamienne owalne plamy po bokach pokryw nadoponowych. Kolor dzioba i nóg jest zmienny. Dorosły samiec jest charakterystyczny w szacie godowej (tylko w okrasie V-VI), ma czub i krezę, które może stroszyć o zróżnicowanym ubarwieniu, od gładkich po grubo prążkowane, czarne, rdzawe, pomarańczowe lub białe. Samica jest brunatna, rozmaicie czarno plamkowana i grubo kropkowana, dziób zwykle cały ciemny, ale nogi pomarańczowe lub brudnoczerwone (rzadko brunatne lub szarozielone). W zimie dorosłe płci różnią się od siebie tylko wielkością. Młode ptaki zimą wyglądają jak dorosłe, ale często są bardziej płowe na spodzie, a wierzch jest wyraźnie łuskowany z jednolicie ciemnymi środkami piór [Svensson i in. 2012].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: całość OSO. **Cenzus** - liczenia w celu wykrycia dużych stad ptaków wodno-błotnych podczas wiosennej wędrówki. **Warstwa do inwentaryzacji** – wskazane punkty obserwacyjne. Jednocześnie kontrola pozostałych miejsca w ekosystemach nieleśnych, ze szczególnym uwzględnieniem rozlewisk i dużych kompleksów podmokłych łąk i pastwisk. **Obiekt liczeń** - wszystkie osobniki ptaków wodno-błotnych. **Liczba kontroli i ich terminy** – 6 kontroli w poszukiwaniu zgrupowań ptaków wodno-błotnych, co dekadę w okresie od drugiej dekady marca do pierwszej dekady maja. Dodatkowo 3 kontrole w celu dokładnego ustalenia liczebności tych zgrupowań, w terminach: 1-30 marca; 1-30 kwietnia; 1-10 maja. **Pora doby** – kontrole dzienne. **Stymulacja głosowa** – nie.

Fot. Żerujące bataliony podczas wiosennej wędrówki w Ostoi Biebrzańskiej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 20000 osobników (pozostawiono wg danych z SDF)

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A153 kszuk *Gallinago gallinago*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 23- 28 cm (w tym dziób ok. 7), RS 39- 45 cm. Średniej wielkości siewkowiec. Charakterystyczne połączenie nieproporcjonalnie długiego, prostego dzioba, dość pękatej, krótkonogiej, skulonej sylwetki oraz paskowanych głowy i tułowia. Poderwany zygzakuje, wydając charakterystyczny głos i ukazując wąski biały, tylny brzeg skrzydła, po czym wznosi się szybko po krętym torze. Upierzenie zasadniczo brązowe, z wyrażeniem paskowanymi głową i wierzchem ciała. Boki ciemno prążkowane, brzuch biały. Wszystkie szaty podobne [Svensson i in. 2012]. Preferuje tereny podmokłe, np. łąki, rozlewiska, bagna, torfowiska. Wyprowadza dwa legi w roku od kwietnia od lipca. W Polsce nieliczny lub średnio liczny. Żywi się bezkręgowcami, mięczakami i owadami [Tomiałoć i Stawczyk 2003].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: punkty kontrolne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia ze 100 losowych punktów kontrolnych leżących w granicach potencjalnych siedlisk; obszar kolonii koło Brzostowa zostanie skontrolowany oddzielnie w celu wyszukania gniazd. **Indeks:** tokujący ptak. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** turzycowiska, podmokłe łąki, łąki oraz pozostałe, niesklasyfikowane siedliska nieleśne. Do losowania zostały użyte punkty leżące w warstwie do inwentaryzacji w siatce 500x500m. Z warstwy do losowania punktów wykluczono obszar kolonii koło Brzostowa. **Obiekt liczeń:** punkty kontrolne: tokujące ptaki; kolonia koło Brzostowa: gniazda. **Liczba kontroli i ich terminy:** punkty kontrolne: 1 kontrola w terminie: 25 kwietnia - 10 maja; kolonia koło Brzostowa: 10 kontroli terenowych od drugiej połowy kwietnia do połowy czerwca, średnio co 7 dni. **Pora doby** - od 1,5 godziny przed zachodem słońca do 0,5 godziny po zachodzie słońca. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** punkty kontrolne: nie; kolonia koło Brzostowa: tak.

Fot. Kszyk – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 2500-8000 tokujących osobników

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A154 dubelt *Gallinago media*

Ogólna charakterystyka gatunku. D 26- 30 cm (w tym dziób 6-7), RS 43- 50 cm. Nieco większy, bardziej, bardziej krępy i o krótszym dziobie niż kszysk, latający stabilniej, niżej i krócej. Na wierzchu skrzydła białe obrzeżone ciemne pole. U siedzącego białe końce pokryw skrzydłowych tworzą wyraźne linie, zaś spód jest cały prążkowany [Svensson i in. 2012]. Lęgowniska dubelta w Polsce położone są przy południowo-zachodniej granicy europejskiego zasięgu gatunku [Kalas i in. 1997]. Dubelt gniazduje bardzo nielicznie we wschodniej połowie kraju, na Podlasiu i na Lubelszczyźnie, oraz skrajnie nielicznie w Wielkopolsce [Winiecki i in. 1997, Krupa i Winiecki 2000], w północnej części Mazowsza [Gorski i Nowakowski 1998, Kasprzykowski i Goławski 2000] i przypuszczalnie w dolinie Nidy [Polak i Wilniewicz 2001]. W latach 90. XX w. krajowa populacja dubelta oceniono na 750–900 tokujących samców – najbardziej znaczące lęgownisko na Bagnach Biebrzańskich liczyło 400–480 samców, a w dolinie Narwi ok. 170 [Pugacewicz 2002a]. Dubelt występuje najliczniej w rozległych dolinach średnich i małych rzek o charakterze nizinnym oraz na rozległych torfowiskach niskich poza dolinami rzecznyymi, np. na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim [Buczek mat. niepublikowane, Pugacewicz 2002a,]. Pierwsze tokujące, pojedyncze dubelty obserwuje się już w pierwszej połowie kwietnia. Główny okres toków przypadał na maj i początek czerwca, z kulminacją od połowy do końca maja – na Podlasiu dubelty tokują jeszcze na początku czerwca [Dyrz i in. 1972, Pugacewicz 2002a].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cała ostoja. **Sposób inwentaryzacji:** cenzus. Badania terenowe obejmowały: (a) wszystkie tokowiska potwierdzone w ostatnich latach w ramach Monitoringu Dubelta (GIOŚ/OTOP), (b) wszystkie inne znane tokowiska ze stwierdzeniami tokujących ptaków w ostatnich latach, (c) wszystkie nowe tokowiska wykryte w trakcie trwających inwentaryzacji innych gatunków. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** klasy „podmokłe łąki”, „turzycowiska”, „łąki”. **Obiekt liczeń:** tokujące samce. **Liczba kontroli i ich terminy:** dwie kontrole: 1 kontrola w okresie od 5 maja do 20 maja, 2 kontrola 20 maja -10 czerwca. **Pora doby:** początek na 1 godzinę przed zachodem Słońca, koniec 2 godziny po zachodzie (możliwe kontrole również o wschodzie słońca). **Stymulacja głosowa:** tak, w przypadku niestwierdzenia ptaków na znanym tokowisku. **Wyszukiwanie gniazd:** nie wyszukiwano.

Fot. Dubelt – widok tokowiska

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 155-186 tokujących samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A156 rycyk *Limosa limosa*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 37- 42 cm (w tym dziób 8-11 cm), RS 63-74 cm. W locie nie do pomylenia: szeroki biały pasek skrzydłowy, czarny pas na ogonie, kwadratowy biały kuper oraz jednakowo silna projekcja dzioba/głowy i ogona/nóg z obu końców tułowia, dając charakterystyczną wydłużoną sylwetkę. Dziób latem żółtawy lub pomarańczowo cielisty z ciemnym końcem [Svensson i in. 2012]. Rycyk jest obecnie w Polsce gatunkiem rzadkim, rozmieszczonym wyspowo. [Wylegała 2007]. Ostatnie oceny liczebności to 6500–7000 par [Tomiałojć i Stawarczyk 2003] lub 5000–6000 par [Wilk i in. 2010]. Zasadnicza część wiosennej wędrówki tego gatunku odbywa się od końca marca do końca kwietnia. Pierwsze ptaki mogą jednak pojawiać się już w pierwszej dekadzie marca. Lęgowiska opuszczane są zazwyczaj w czerwcu, choć po stracie lęgu (co zdarza się bardzo często) opuszczają terytorium już w maju. Polęgowe koncentracje rycyków obserwowane są już od połowy czerwca (głównie na zbiornikach retencyjnych oraz stawach rybnych), a regularny przelot jesienny odbywa się głównie w lipcu i sierpniu. Pojedyncze osobniki obserwowane są do października [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Optymalne siedliska tego gatunku to rozległe, podmokłe łąki kośne lub pastwiska położone w okresowo zalewanych dolinach dużych i średniej wielkości rzek. Preferuje obszary, gdzie występuje mozaika płytko zalanych lub podtopionych miejsc oraz terenów wyżej położonych niezalewanych wiosną. Unika łąk zakrzewionych, graniczących z terenami zalesionymi oraz sąsiedztwa dróg o dużym natężeniu ruchu.

Metodyka. Inwentaryzacja rycyka w trakcie i zgodnie z założeniami metodycznymi (Chylarecki 2014) do inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce. Opracowano na potrzeby projektu POIS.05.01.00-00-380/12 "Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce". **Obszar inwentaryzacji:** powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 30 transektach o długości 4 km, przy czym pierwszy 2 km odcinek leżący w całości w obrębie losowo wyznaczonej powierzchni próbnej (2x2 km). **Indeks:** wszystkie obserwacje ptaków. **Warstwa do inwentaryzacji:** potencjalne siedliska lęgowe. **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje w siedlisku lęgowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 10- 20 kwietnia; 1 maja; 10 maja; 1-10 czerwca. **Pora doby:** cały dzień. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Rycyk – siedlisko lęgowe

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 150-350 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A160 kulik wielki *Numenius arquata*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 48-57 cm (w tym dziób 9-15 cm), RS 89-106 cm. Największy siewkowiec, o charakterystycznym, bardzo długim, równo zagiętym do dołu dziobem (najdłuższy u ♀. Można go jedynie pomylić z mniej pospolitym kulikiem mniejszym. Wierzch jednolicie szarobrunatno kreskowany i prążkowany, bez wyróżniających się cech upierzenia. Lot raczej spokojny, podobny jak mewy [Svensson i in. 2012]. Kulik wielki jest gatunkiem rzadkim, rozmieszczonym w Polsce wyspowo. Wykazano go w 5,1% badanych pól Polskiego Atlasu Ornitologicznego [Dyrz i in. 2007]. Dokładna liczba par kulika wielkiego gniazdujących w Polsce nie jest znana, jednak do określenia najważniejszych ostoi, grupujących ponad 1% krajowej populacji, przyjęto najbardziej aktualną wartość, tj. 450–500 par [Wilk i in. 2010]. Na terenach leżących na zachód od Wisły liczba par tego gatunku spadła z 293–365 par w latach 1980. do 84–109 par w latach 2004–2010 [Ławicki i Wylegała 2011]. Biorąc pod uwagę powyższe dane oraz wielkość populacji w głównych ostojach tego gatunku we wschodniej Polsce [Wilk i in. 2010], można ostrożnie oszacować jego liczebność w Polsce na 250–300 par. Kulik wielki pojawia się na lęgowiskach w drugiej połowie marca lub na początku kwietnia. Na zachodzie Polski podczas łagodnych zim pierwsze ptaki zajmują rewiry już na początku marca, a czasami nawet pod koniec lutego. Lęgowiska opuszczane są zazwyczaj w czerwcu i na początku lipca, choć po stracie lęgu (co zdarza się bardzo często) ptaki mogą opuszczać terytorium już w maju. Regularny przelot jesienny zaczyna się w końcu czerwca i trwa do końca listopada, a nawet początków grudnia. Coraz częściej pojedyncze ptaki pozostają u nas na okres zimowy, zwłaszcza na zachodzie kraju [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Kulik wielki zasiedla rozległe kompleksy łąk i pastwisk charakteryzujących się brakiem lub bardzo niskim udziałem zakrzewień i zadrzewień, położonych w szerokich dolinach dużych i średniej wielkości rzek, bądź w sąsiedztwie większych zbiorników wodnych. Unika terenów, na których zaniechano gospodarki rolnej — z wyższą, nieskoszoną roślinnością, a także kompleksów łąk użytkowanych intensywnie i przesuszonych.

Metodyka. Założenia metodyczne (Chylarecki 2014) do inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce. Opracowano na potrzeby projektu POIS.05.01.00-00-380/12 "Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce". **Obszar inwentaryzacji:** powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 30 transektach o długości 4 km, przy czym pierwszy 2 km odcinek leżący w całości w obrębie losowo wyznaczonej powierzchni próbnej (2x2 km). **Indeks:** wszystkie obserwacje ptaków. **Warstwa do inwentaryzacji:** potencjalne siedliska lęgowe. **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje w siedlisku lęgowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 10- 20 kwietnia; 1 maja: 10 maja; 1-10 czerwca. **Pora doby:** cały dzień. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Kulik wielki – siedlisko lęgowe

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 50-100 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A162 krwawodziób *Tringa totanus*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 24-27 cm, RS 47-53 cm. Czerwone nogi i nasada dzioba. We wszystkich szatach brązowy z wierzchu, z kreskowanymi bokami i piersią oraz białawymi obrączką oczną i przodem brwi. W locie ewidentnie biały klin na kuprze i biały pas na tylnym brzegu kupra. Nieliczny ptak lęgowy. Można go spotkać na terenach lęgowych od marca do sierpnia gdzie w czasie toków zatacza kręgi falistym lotem uderzając szybko i płytko skrzydłami. Żeruje całymi dniami przeszukując muł. Poluje tam na drobne bezkręgowce wydobywane z błotnistej wody i mułu. Zbiera też pokarm z ziemi. Są to owady, mięczaki, skorupiaki, pająki, dietę uzupełnia zielonymi częściami roślin [Svensson i in. 2012].

Metodyka. Inwentaryzacja krwawodzioba w trakcie i zgodnie z założeniami metodycznymi (Chylarecki 2014) do inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce. Opracowano na potrzeby projektu POIS.05.01.00-00-380/12 "Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce". **Obszar inwentaryzacji:** powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 30 transektach o długości 4 km, przy czym pierwszy 2 km odcinek leżący w całości w obrębie losowo wyznaczonej powierzchni próbnej (2x2 km). **Indeks:** wszystkie obserwacje ptaków. **Warstwa do inwentaryzacji:** potencjalne siedliska lęgowe. **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje w siedlisku lęgowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 10- 20 kwietnia; 1 maja: 10 maja; 1-10 czerwca. **Pora doby:** cały dzień. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Krwawodziób – siedlisko lęgowe

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 160-320 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 34-37 (w tym wydłużone sterówki ad. 5-8 cm), RS 70-80 cm. Podobna do rybitwy popielatej, lecz nieco większa; stojący ptak ma inny pokrój: dłuższy dziób i głowę oraz dłuższe nogi. W locie dłuższe szyja i głowa oraz nieco szersze skrzydła, które zdają się osadzone mniej więcej po środku tułowia. Dziób pomarańczowoczerwony z czarnym końcem, spód jasnoszary, zwykle kontrastujący z białym policzkiem [Svensson i in. 2012]. Rybitwa rzeczna występuje w prawie całym kraju. Najlichniesza jest na środkowej Wiśle, gdzie gniazduje ok. 2000–2300 par. [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]) Najnowsze dane wskazują, że jest ona także gatunkiem powszechnie gniazdującym nad większymi rzekami karpackimi, np. w dorzeczach Dunajca i Raby (gdzie łącznie może gniazdować 200–400 par w korytach rzek i na licznych żwirowniach, [Ł. Kajtoch, mat. niepubl.]. Krajowa populacja tego gatunku oceniana jest na 4000–4500 par [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Bukaciński i Bukacińska 2007, Sikora i in. 2012]. Gatunek wędrowny; przeloty: kwiecień – początek maja i koniec lipca/początek sierpnia – początek października. Preferują okresowe wyspy we wczesnych stadiach sukcesji roślinnej oraz niskie piaszczyste, bądź żwirowe łachy i ławice, unikają terenów z wysoką roślinnością zielną i zakrzaczonych [Bukacińska i Bukaciński 2004, Bukaciński i Bukacińska 2009]. Rybitwy rzeczne zakładają gniazda w miejscach otwartych, bądź przy kępach niskiej roślinności. Unikają natomiast roślinności wysokiej oraz górnej osłony — gniazda są zwykle doskonale widoczne od góry [Burger i Gochfeld 1987, Ramos i del Nevo 1995].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cała ostoja. **Sposób inwentaryzacji:** cenzus. Badania terenowe obejmowały: (a) obszary wzdłuż Biebrzy (ze szczególnym uwzględnieniem starorzeczy), (b) wszystkie inne znane z poprzednich lat kolonie lęgowe, (c) wszystkie nowe kolonie wykryte w trakcie trwających inwentaryzacji innych gatunków. **Warstwa do inwentaryzacji:** cały obszar ostoi z wyłączeniem terenów zabudowanych, pól ornych oraz lasów. **Obiekt liczeń:** gniazda, wysiadujące lub niepokojące się ptaki. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 spływy w terminach: 5-25 maja; 5-15 czerwca; 1-15 lipca. Dodatkowo jedna kontrola kolonii oddalonych od cieków w terminie 10 maja-15 lipca. **Pora doby:** od wschodu słońca do około 2 godzin przed zmrokiem. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak, ale jedynie w dostępnych miejscach (np. zalane wodą łąki, torfowiska).

Fot. Siedlisko lęgowe rybitwy rzecznej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 5-50 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U2

A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 24-28 cm, RS 57- 63 cm. Większa, bardziej długonoga i często z mocniejszym dziobem niż inne „bagienne” rybitwy, o locie mniej zwinnym. Ubarwienie może przypominać rybitwę rzeczną lub popielatą lecz z płytszym wcięciem ogona oraz szarawym kuprem i ogonem. Dziób ciemnoczerwony; nogi czerwone. Z daleka może zdawać się dość jasna [Svensson i in. 2012]. Gniazduje nad jeziorami, rzekami i mokradłami. Wędrowna (koniec IV-IX). Ostatnio skolonizowała niemal całą Polskę [Tomiałojć i Stawarczyk 2003].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cała ostoja. **Sposób inwentaryzacji:** cenzus. Badania terenowe obejmowały: (a) obszary wzdłuż Biebrzy (ze szczególnym uwzględnieniem starorzeczy), (b) wszystkie inne znane z poprzednich lat kolonie lęgowe, (c) wszystkie nowe kolonie wykryte w trakcie trwających inwentaryzacji innych gatunków. **Warstwa do inwentaryzacji:** cały obszar ostoi z wyłączeniem terenów zabudowanych, pól ornych oraz lasów. **Obiekt liczeń:** gniazda, wysiadujące lub niepokojące się ptaki. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 spływy w terminach: 5-25 maja; 5-15 czerwca; 1-15 lipca. Dodatkowo jedna kontrola kolonii oddalonych od cieków w terminie 10 maja-15 lipca. **Pora doby:** od wschodu słońca do około 2 godzin przed zmrokiem. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak, ale jedynie w dostępnych miejscach (np. zalane wodą łąki, torfowiska).

Ryc. Siedlisko lęgowe i miejsca żerowania rybitwy białowąsej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 1-200 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 22- 26 cm, RS 56- 62 cm. Głowa i tułów całe czarne, wierzch ciała dość jednolicie ciemnoszary, białe podogonie, a nogi i dziób ciemne. Głowa i spód ciała łaciate u pierzających się ad. wiosną. Młodociane ptaki posiadają rozległą czarną czapeczkę i wyraźne ciemne plamy z boku piersi [Svensson i in. 2012]. Najpospolitsza rybitwa „bagienna”, gniazdująca na mokradłach śródlądowych z płacami niskiej roślinności pływającej, często dla bezpieczeństwa w koloniach śmieszek. Wędrowna (w Polsce koniec IV-IX). Zasiedla cały niż kraju, lecz bardzo nierównomiernie [Tomiałoć i Stawczyk 2003].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cała ostoja. **Sposób inwentaryzacji:** cenzus. Badania terenowe obejmowały: (a) obszary wzdłuż Biebrzy (ze szczególnym uwzględnieniem starorzeczy), (b) wszystkie inne znane z poprzednich lat kolonie łęgowe, (c) wszystkie nowe kolonie wykryte w trakcie trwających inwentaryzacji innych gatunków. **Warstwa do inwentaryzacji:** cały obszar ostoi z wyłączeniem terenów zabudowanych, pól ornych oraz lasów. **Obiekt liczeń:** gniazda, wysiadujące lub niepokojące się ptaki. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 spływy w terminach: 5-25 maja; 5-15 czerwca; 1-15 lipca. Dodatkowo jedna kontrola kolonii oddalonych od cieków w terminie 10 maja-15 lipca. **Pora doby:** od wschodu słońca do około 2 godzin przed zmrokiem. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak, ale jedynie w dostępnych miejscach (np. zalane wodą łąki, torfowiska).

Fot. Środowisko żerowania rybitwy czarnej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 45-50 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A198 rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 20-24 cm, RS 50-56 cm. Od rybitwy czarnej różni się nieco pokrojem: krótszy dziób, dłuższe nogi, szersze skrzydła, a ogon tylko lekko wcięty. Biały przód skrzydła; biały kuper; kontrastowe czarne „siodło” i pokrywy podskrzydłowe; jaskrawoczerwone nogi [Svensson i in. 2012]. Rzadsza i bardziej wschodnia krewna rybitwy czarnej, gniazdująca w podobnych biotopach. Wędrowna (V-IX) [Tomiałoć i Stawarczyk 2003, Chylarecki i in. 2009]. Silne wahania liczebności, w Polsce głównie na północy (Biebrza) [Korniluk i in. 2010].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cała ostoja. **Sposób inwentaryzacji:** cenzus. Badania terenowe obejmowały: (a) obszary wzdłuż Biebrzy (ze szczególnym uwzględnieniem starorzeczy), (b) wszystkie inne znane z poprzednich lat kolonie lęgowe, (c) wszystkie nowe kolonie wykryte w trakcie trwających inwentaryzacji innych gatunków. **Warstwa do inwentaryzacji:** cały obszar ostoi z wyłączeniem terenów zabudowanych, pól ornych oraz lasów. **Obiekt liczeń:** gniazda, wysiadujące lub niepokojące się ptaki. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 spływy w terminach: 5-25 maja; 5-15 czerwca; 1-15 lipca. Dodatkowo jedna kontrola kolonii oddalonych od cieków w terminie 10 maja-15 lipca. **Pora doby:** od wschodu słońca do około 2 godzin przed zmrokiem. **Stymulacja głosowa:** nie stosowano. **Wyszukiwanie gniazd:** tak, ale jedynie w dostępnych miejscach (np. zalane wodą łąki, torfowiska).

Fot. Widok siedliska lęgowego rybitwy białoskrzydłej

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 300-4700 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A215 puchacz *Bubo bubo*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 59-73 cm, RS 138-170 cm. Największa sowa. „Uszy” długie, niewidoczne tylko w locie. Lot energiczny i stabilny, uderzenia skrzydeł dość płytkie, ślizgi proste. Oczy pomarańczowoczerwone, duże. Spód przeważająco żółto-brązowy z ciemnymi kreskami, szerokimi na piersi. Wierzch ciemniej brązowy, pokrywy z wyrazistym czarniawym kreskowaniem i falistym rysunkiem. Gardło białe, ukazywane przy hukaniu [Svensson i in. 2012]. Puchacz występuje niemal w całej Polsce, ale jego liczebność wykazuje silne zróżnicowanie regionalne i znaczne rozproszenie. Zwarte, stabilne populacje zasiedlają Karpaty, Sudety, Lubelszczyznę, północny wschód i północny zachód kraju [Pugacewicz 1995b]. Łączna liczebność szacowana jest na 270 par [Tomiałojć i Stawarczyk 2003] lub 250–270 par [Sikora i in. 2007]. Ostatnie publikowane dane dokumentują liczebność na poziomie 250–280 par [Wilk i in. 2010], lecz z uwzględnieniem zaktualizowanych, niepublikowanych danych z Karpat, może być to ponad 300 par. Gatunek ściśle osiadły. Okres lęgowy (od toków do samodzielności młodych) trwa od stycznia do lipca, czasami dłużej. Puchacz zajmuje terytoria w styczniu lub lutym, zależnie od panujących warunków pogodowych. Jaja składa zwykle w marcu, rzadziej w kwietniu. Terminy rozpoczynania lęgów są rozciągnięte w czasie [Piechocki 1985, Snow i Perrins 1998]. W górach siedliska lęgowe puchacza stanowią prześwietlone lasy bukowe i mieszane, zwykle powyżej 120 lat (co najmniej 70 lat), o znacznym nachyleniu terenu, na ogół zacienione, ze ścianami skalnymi, grupami pojedynczymi większymi skałami, także wysokie i strome skały w terenach o niskiej lesistości w krajobrazie rolniczym. Na nizinach siedliska lęgowe to olsy i łęgi w wieku powyżej 70 lat z licznymi kępami oraz wysepkami, prześwietlone bory na terenach pagórkowatych, rozległe, częściowo zalesione torfowiska, stare drzewostany borowe lub mieszane z gniazdami ptaków szponiastych lub bociana czarnego, położone zawsze w pobliżu terenów otwartych. Żerowiska puchacza to graniczące z lasami jeziora, kompleksy stawów, doliny rzeczne, podmokłe łąki, otwarte torfowiska, fragmenty ekstensywnie użytkowanych pól [Mikusek 2004].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: : cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** zajęte rewiry. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** wszystkie obszary leśne, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk podmokłych. **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje w siedlisku gniazdowym. **Liczba kontroli i ich terminy:** dwie efektywne kontrole (w warunkach pogodowych sprzyjających aktywności puchacza): pierwsza kontrola w lutym, druga kontrola w okresie marzec-kwiecień. **Pora doby:** godziny wieczorne i nocne. **Stymulacja głosowa:** uzupełniająco. **Wyszukiwanie gniazd:** nie prowadzono.

Fot. Puchacz – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 21-27 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A222 uszatka błotna *Asio flammeus*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 33-40 cm, RS 95- 105 cm. Średniej wielkości, skrzydła bardzo długie, wąskie i dość spiczaste, głowa stosunkowo mała, krągła. „Uszy” małe i rzadko widoczne. Ubarwienie jasne żółtobrązowe i płowobiałe, silnie kreskowane. Jasna szlarka z charakterystycznymi czarnymi plamami wokół oczu. Lot sprężysty i chwiejny [Svensson i in. 2012]. Występuje bardzo nielicznie na północy i wschodzie Polski [Pugacewicz i Zub 1999]. Liczebność z roku na rok podlega dużym wahaniom. Jedynym stałym obszarem lęgowym jest Kotlina Biebrzańska. W swojej diecie preferuje przede wszystkim norniki i inne gryzonie, a w okresach ich niskiej liczebności również inne drobne zwierzęta (w tym także ptaki).

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 30 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km) leżących w granicach warstwy do inwentaryzacji (to te same powierzchnie, na których inwentaryzowano błotniaki). Po pierwszym liczeniu odrzucono 10 powierzchni, na których nie stwierdzono uszatek błotnych i ich siedlisk. Druga i trzecia kontrola na pozostałych 20 powierzchniach próbnych. Dodatkowo weryfikowane wszystkie przypadkowe, mogące wskazywać na gniazdowanie, obserwacje z obszaru całej ostoi. **Indeks:** terytorialna para lub osobnik. **Warstwa do inwentaryzacji:** wszystkie obszary nieleśne z wyłączeniem obszarów zabudowanych, pól ornych i wód. Do losowania zostaną wybrane te kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmowała ponad 50% powierzchni całego kwadratu (czyli więcej niż 2 km²). **Obiekt liczeń** - wszystkie obserwacje. **Liczba kontroli i ich terminy:** 3 kontrole w terminach: 20 kwietnia: 10 maja; 11 - 30 maja; 10 czerwca-15 lipca. **Pora doby:** kontrole dzienne, w godzinach od 15.00 - 21.00. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd** – nie stosowano.

Fot. Uszatka błotna – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 0-7 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A224 lelek *Caprimulgus europaeus*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 24-38 cm, RS 52-59 cm. Maskujące plamy o kolorze brązowym, płowo białym, szarym i czarnym, dzięki czemu trudno go wypatrzeć siedzącego wzdłuż gałęzi z przymrużonymi oczami. ♂: ma na skrzydłach i w rogach ogona śnieżnobiałe plamy. Lata bezszelestnie lekko i zwinnie, krótkie zawisy i nagłe szybkie ślizgi [Svensson i in. 2012]. Lelek występuje głównie w rozległych kompleksach leśnych, na siedliskach borów świeżych oraz suchych, gdzie jest na ogół nielicznym, lokalnie średnio licznym lub licznym ptakiem lęgowym. [Dyrcz i in. 1991]. Na niżu jest zdecydowanie bardziej rozpowszechniony oraz liczniejszy niż w górach, jednak i tu jest przypuszczalnie rozmieszczony wyspowo, zwłaszcza jego większe populacje — silnie związane z krajobrazem puszczańskim lub z największymi kompleksami leśnymi. Przyłot lelków na lęgowiska następuje na ogół na początku maja [Dyrcz i in. 1991], chociaż pierwsze wiosenne pojawy mogą być bardzo wczesne, tj. w nawet w połowie kwietnia [M. Radziszewski - mat. niepubl., J. Lewandowski — mat. niepubl.]. Wyprowadza 2 lęgi: w maju i w lipcu. W okresie migracji jesiennej, już w sierpniu notowane były pierwsze przelotne ptaki [L. Tomiałojć - mat. niepubl.] Lelki zasiedlają głównie śródleśne zręby zupełne, młodniki, murawy, wrzosowiska, wydmy, poligony, polany, pożarzyska, szkółki leśne [Dombrowski 2004c] położone w rozległych borach suchych i świeżych na lekkich, piaszczystych glebach. Gatunek ten w sezonie lęgowym może również zasiedlać silnie przerzedzone, starsze drzewostany w sąsiedztwie szerokich linii oddziałowych, piaszczystych duktów leśnych i dróg pożarowych oraz wiatrołomy i halizny. Ważnym elementem w okresie lęgowym w otwartych środowiskach (zręby, polany, murawy) są pojedyncze, wyższe drzewa oraz małe kępy drzew, stanowiące czatownie lub miejsca odpoczynku/snu wykorzystywane przez lelka zarówno w ciągu dnia, jak i w nocy.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 15 losowo wskazanych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x5 km). Ponadto, notowane wszystkie odzywające się głosem godowym ptaki stwierdzone przypadkowo poza tymi powierzchniami. **Indeks:** terytorialne samce. **Warstwa do inwentaryzacji:** lasy. **Obiekt liczeń:** wszystkie stwierdzenia lelków, ze szczególnym uwzględnieniem odzywających się głosem godowym samców wraz z ich równoczesnymi stwierdzeniami. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole, w terminach: 1-20 czerwca, 1-20 lipca. **Pora doby** - od zmierzchu do świtu, z uwzględnieniem wydłużonego okresu stymulacji w godzinach 23.00-1.00, kiedy jest niższa aktywność głosowa. **Stymulacja głosowa:** tak. **Wyszukiwanie gniazd** - nie.

Fot. Lelek – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 108-138 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 27-30 cm. Głowę ma nieco mniejszą od dzięcioła zielonego i okrągłęjszą, co podkreśla nieco krótszy i smuklejszy dziób; bardziej jednolicie szary rysunek na głowie; mniej czerni wokół oka, które jest bursztynowe; węższy ciemny wąs; zaś czerwona plama na czole SAMIEC w ogóle brak czerwieni na głowie ♀. Grzbiet jest oliwkowozielony, spód ciała jasny, bez rysunku i żółtawego odcienia [Svensson i in. 2012]. Dzięcioł zielonosiwy występuje w Polsce w południowej i północno-wschodniej części kraju [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Stajszyk i Sikora 2007]. Jest on w Polsce nielicznym ptakiem lęgowym [Tomiałojć i Stawarczyk 2003]. Łączna liczba par tego gatunku, występujących na terenie krajowych ostoi ptaków wynosi ok. 1600–2000 par [wyliczenia na podstawie Wilk i in. 2010]. Sezon lęgowy dzięcioła zielonosiwego obejmuje okres od połowy kwietnia (zależnie od wysokości n.p.m. i długości/surowości zimy) do początku sierpnia [Cramp 1985]. Z terenu Polski brak jest precyzyjnych danych o fenologii lęgów, jednak składanie jaj następuje prawdopodobnie od pierwszej/drugiej dekady kwietnia, a na północnym-wschodzie i w górach nieco później. Pisklęta opuszczają dziuple w czerwcu [Sikora 2006, Sikora 2009a]. Gatunek ten występuje najczęściej w lasach liściastych — w buczynach i jaworzynach w górach oraz w łęgach i grądach na nizinach [Kempa i Kosiński 2003, Stajszyk i Sikora 2004, Sikora 2006]. Gniazduje głównie w starszych, rzadziej w młodszych fragmentach, a jego rewiry najczęściej rozmieszczone są w pobliżu terenów otwartych [Stajszyk i Sikora 2007]. Zamieszkuje też nadrzeczne lasy łęgowe, olsy, a także lasy mieszane, duże parki i zadrzewienia śródpolne, przy czym najważniejsza dla jego występowania jest obecność przynajmniej pojedynczych, starych drzew [Dyrz 1991, Pugaczewicz 1997c, Wilniewicz 2005].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 40 losowych powierzchniach próbnym (kwadraty 2x2 km). **Indeks:** terytorialne osobniki bądź pary dzięciołów zielonosiwych. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** lasy liściaste i mieszane, z wyłączeniem drzewostanów młodszych niż 40 lat (dotyczy drzewostanów, dla których dostępne są dane urzędniowe). Drogą losowania wybrano 30 kwadratów na których powyższe siedliska zajmowały co najmniej 30% powierzchni oraz 10 kwadratów na których lasy (wszystkie rodzaje) zajmowały powyżej 50%. **Obiekt liczeń.** Notowane wszystkie stwierdzenia słyszanych i widzianych dzięciołów, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków odzywających się głosem godowym, werblujących lub wydających głos zaniepokojenia. Dodatkowo notowane: płeć ptaków, kierunek przylotu i stwierdzenia równoczesne. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w okresach: 15-31 marca, 1 - 15 kwietnia. **Pora doby:** godziny: 7.00 - 13.00. **Stymulacja głosowa:** tak. **Wyszukiwanie gniazd:** nie.

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 10-80 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 19,5-22 cm. Krótki, smukły dziób i krągła, jasna głowa. Płcie podobne: czerwona czapeczka (u ♂ sięga dalej do tyłu, a barwa jest intensywniejsza); czarny wąs nie sięga dzioba; białe czoło i bok głowy; różowawe podogonie przechodzące płynnie w żółto-brązowy brzuch oraz delikatne ciemne kreski na bokach [Svensson i in. 2012]. Dzięcioł średni występuje w całym kraju, lecz jego rozmieszczenie jest nierównomierne i zależy od obecności starych lasów liściastych, głównie dębowych. Liczebność tego gatunku w Polsce szacowana jest na 10 000–20 000 par lęgowych [Chylarecki i Sikora 2007], chociaż dane z Państwowego Monitoringu Środowiska wskazują na liczebność 18 000–29 000 par [Sikora i in. 2012]. Dzięcioł średni jest gatunkiem osiadłym. W zachodniej Polsce sezon lęgowy obejmuje okres od końca kwietnia do początku czerwca. We wschodniej części kraju, w Puszczy Białowieskiej, okres lęgowy rozpoczyna się prawdopodobnie ok. 10 dni później [Kosiński 2009]. Warunkiem występowania dzięcioła średniego jest obecność drzew charakteryzujących się obecnością grubej i spękanej kory (dęby, jesiony, wierzby), w szczelinach której gatunek ten poszukuje stawonogów. Gatunek występuje głównie w lasach w wieku powyżej 80 lat, osiągając jednak najwyższe zagęszczenie w lasach ponad 120-letnich [Kosiński i Winiecki 2005, Kosiński 2006].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 30 losowo wskazanych powierzchniach próbnych (kwadraty 1x1 km). **Indeks:** zajęte terytoria. **warstwa do inwentaryzacji:** lasy liściaste i mieszane z wyłączeniem drzewostanów młodszych niż 40 lat (dotyczy drzewostanów, dla których dostępne są dane urzędniowe). Do losowania wybrano kwadraty na których warstwa do inwentaryzacji zajmie powyżej 50%. **Obiekt liczeń:** notowano wszystkie stwierdzenia słyszanych i widzianych dzięciołów, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków odzywających się głosem godowym, werblujących lub wydających głos zaniepokojenia. Dodatkowo notowano kierunek przylotu i stwierdzenia równoczesne. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w okresach: 20 marca - 5 kwietnia; 5-20 kwietnia. **Pora doby:** cały dzień. **Stymulacja głosowa:** tak. **Wyszukiwanie gniazd:** nie prowadzono.

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 130-340 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A239 dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 25-28. Podogonie jasnoczerwone, niewyraźnie odgraniczone, nikły płowo różowy nalot na brzuchu. Boki kreskowane. Czarny pas z boku głowy nie dochodzi do ciemienia. Pozostawiając biały przesmyk. W locie widoczny biały dół grzbietu [Svensson i in. 2012]. Dzięcioł białogrzbiety w Polsce zasiedla Karpaty, wyżyny i północno-wschodnią część kraju [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Piotrowska i Wesołowski 2007]. Jest gatunkiem osiadłym, jedynie w okresie jesienno-zimowym część osobników, głównie młodych, może koczować i wtedy mogą być okazjonalnie spotykane poza stałymi lęgowiskami. Główny sezon lęgowy obejmuje okres od końca lutego lub początku marca (w zależności od wysokości n.p.m. i długości zimy) do czerwca. Dzięcioł białogrzbiety najliczniej występuje w buczynach, najprawdopodobniej w efekcie dominacji tego typu drzewostanów na skutek zmian wprowadzanych przez człowieka, natomiast w rzeczywistości preferuje zróżnicowane gatunkowo drzewostany liściaste. Na pogórzach i we wschodniej części Beskidów duża część populacji karpackiej zasiedla lasy dolinne a ptaki wykorzystują tam jako żerowiska także opuszczone, zdziczałe, stare sady owocowe. Ponadto może występować na pograniczu buczyn i górnoreglowych borów świerkowych oraz w lasach bagiennych. Siedliska lęgowe, jak i żerowiskowe dzięcioła białogrzbiatego na niżu to ponad 100-letnie lasy liściaste różnego typu, z obecnością martwych i obumierających drzew, w tym złomów i leżaniny [Pugacewicz 2002b, Czeszczewik 2009, 2010].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 40 losowych powierzchniach próbnych (kwadraty 2x2 km). **Indeks:** terytorialne pary lęgowe dzięciołów białogrzbietych. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** lasy liściaste i mieszane, z wyłączeniem drzewostanów młodszych niż 40 lat (dotyczy drzewostanów, dla których dostępne są dane urzędzeniowe). Drogą losowania wybrano 30 kwadratów na których powyższe siedliska zajmą co najmniej 30% powierzchni oraz 10 kwadratów na których lasy (wszystkie rodzaje) zajmą powyżej 50%. **Obiekt liczeń.** Notowano wszystkie stwierdzenia słyszanych i widzianych dzięciołów, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków odzywających się głosem godowym, werblujących lub wydających głos zaniepokojenia. Dodatkowo notowano: płeć ptaków, kierunek przylotu i stwierdzenia równoczesne. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w okresach: 15-31 marca, 1 - 15 kwietnia. **Pora doby:** godziny: 7.00 - 13.00. **Stymulacja głosowa:** tak. **Wyszukiwanie gniazd:** nie.

Fot. Dzięcioł białogrzbisty – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 65-110 par

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A272 podróżniczek *Luscinia svecica*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 13-14 cm. Smukły ptak o długich, cienkich nogach, we wszystkich szatach rozpoznawany po wyraźnej białawej brwi oraz rdzawoczerwonych bokach nasady ogona. ♂: jaskrawy niebieski śliniak obwiedziony od dołu wąską czarno-białą półobrożą i szerszą rdzawą. ♀: zmienny rysunek na gardle: zwykle jeden łuk z czarnych kropek na kremowobiałym tle, u starszych ptaków czasem z odrobiną niebieskiego do tego czarno-rdzawa półobroża na piersi [Svensson i in. 2012]. W Polsce bardzo nieliczny gatunek lęgowy 1300-1600 par. Rozmieszczony bardzo nierównomiernie, gniazduje najliczniej w dolinach większych rzek. Preferuje tereny podmokłe wzdłuż rzek i zbiorników wodnych (turzycowiska, trzcinowiska, zakrzewienia). W górach zasiedla płaty kosówki nad brzegami jezior [Tomiałoć i Stawczyk 2003].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 40 losowo wskazanych powierzchniach próbnych (wielkości 1x0,5km). Ponadto notowano wszystkie śpiewające samce stwierdzone przypadkowo poza tymi powierzchniami. **Indeks:** śpiewające samce. **Warstwa do inwentaryzacji:** siedliska podróżniczka określone w trakcie jednokrotnej kontroli całego obszaru ostoi. **Obiekt liczeń:** notowano wszystkie stwierdzenia podróżniczków, ze szczególnym uwzględnieniem śpiewających samców wraz ze stwierdzeniami równoczesnymi. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole, w terminie: 15 kwietnia-10 maja. **Pora doby** - godziny 3.00-9.00. **Stymulacja głosowa:** tak. **Wyszukiwanie gniazd** - nie.

Fot. Podróżniczek – widok siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 160-360 śpiewających samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A294 wodniczka *Acrocephalus paludicola*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 11,5-13 cm. Podobna do rokitniczki; różni się następującymi cechami: wyraźni wąski żółty środkowy pasek ciemieniowy; dwa wyraźne żółtopłowe paski wzdłuż grzbietu i intensywniejsze czarne kreskowanie wierzchu; jasny kantarek. Charakterystyczna sylwetka podczas śpiewu: ogon opuszczony, szyja wyciągnięta do granic możliwości pod koniec każdej zwrotki. Brak dymorfizmu płciowego [Svensson i in. 2012]. Światowa populacja tego gatunku liczy zaledwie 10 200-14 200 śpiewających samców [Flade i Lachmann, 2008]. Wodniczka tereny bagienne zasiedla z końcem kwietnia, a samce starają się zająć jak największe terytoria. Samice przylatują nieco później. Największą aktywność samce wodniczki wykazują o zmierzchu [Cramp 1992]. Wodniczka związana jest ze środowiskiem podmokłym, a preferuje głównie torfowiska niskie [Krogulec i Kloskowski 1997, Flade i Lachmann, 2008]. Poza tym, istotnymi miejscami dla występowania tego gatunku mogą być: solniska nadmorskie, torfowiska nadkredowe, zalewane muliste brzegi rzek, nizinne i górskie torfowiska zasadowe o charakterze turzycowatym oraz mechowiska [Dyrycz, Maniakowski, 2004]. Średnia data rozpoczęcia pierwszych lęgów przypada w różnych latach na okres między 15 a 22 maja. Drugie lęgi składane są w okresie od 25 czerwca do 5 lipca. W pierwszym lęgu znajdują się zazwyczaj od 4 do 6 jaj, w drugim lęgu samice składają 4-5 jaj. [Cramp 1992, Dyrycz i Maniakowski, 2004].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: 2 metody: pełne liczenie (cały obszar OSO) oraz transekty. **Sposób inwentaryzacji:** pełne liczenie wszystkich śpiewających samców na całym znanym obszarze występowania tego gatunku oraz obszarach występowania potencjalnego tam, gdzie to występowanie jest najbardziej prawdopodobne (ocena ekspercka); metoda transektowa: liczenia na 50 transektach zlokalizowanych na obszarze rzeczywistego występowania wodniczki. **Indeks:** śpiewające samce. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** 2 warstwy: obszar rzeczywistego występowania wodniczki (obszary, gdzie stwierdzono śpiewające samce wodniczki w latach 2003-2010) oraz obszar potencjalnego występowania wodniczki (pozostałe ekosystemy nieleśne w dolinie Biebrzy z wyłączeniem nadrzecznych trzcinowisk oraz obszarów o zbyt niskim uwilgotnieniu: ocena ekspercka). **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje śpiewających samców. **Liczba kontroli i ich terminy:** pełne liczenie: 16.05-22.06.2012 (jedna kontrola); metoda transektowa: 20.05.: 25.06.2012 (trzy kontrole na jednym transekcie). **Pora doby:** pełne liczenie: w godzinach 19.00-21.30; metoda transektowa: od pół godziny przed zachodem słońca do godziny po zachodzie słońca. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Wodniczka – widok optymalnego siedliska lęgowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 2528-2742 śpiewających samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: A

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: FV

A320 muchołówka mała *Ficedula parva*

Ogólna charakterystyka gatunku. Długość ciała: 11-12 cm. Wierzch przeważająco brązowym spód białawy, wąska jasna obrączka wokół ciemnego oka. Dość mały dziób z różowobrązową nasadą żuchwy. ♂ : pomarańczowo czerwona plama na gardle z rozmytym dolnym skrajem, ale z boku ostro odcięta od ołowianoszarych boków szyi [Svensson i in. 2012]. Muchotłówka mała jest umiarkowanie rozpowszechnionym, nielicznym, lokalnie średnio liczny gatunkiem lęgowym. Krajowa populacja lęgowa szacowana jest na 20 000–40 000 par [Stajszczyk 2007], natomiast wg danych Sikory i in. (2012) — na podstawie wyników Monitoringu Pospolitych Ptaków Lęgowych — wynosi 8 000–16 000 par. Przyłot pierwszych ptaków przypada średnio na pierwszą połowę maja, choć wyjątkowo mogą pojawiać się już w połowie kwietnia. Samce przylatują kilka dni przed samicami i zajmują terytoria [Stajszczyk 2004]. Składanie jaj rozpoczyna się od pierwszej dekady maja i trwa do pierwszej dekady czerwca. Po stracie lęgu na etapie składania lub wczesnego wysiadywania jaj, regularnie obserwowane są lęgi zastępcze [Mitrus 2009]. Muchotłówka mała występuje przede wszystkim w dużych kompleksach leśnych, zasiedlając dojrzałe (z reguły ponad 80–100-letnie), cieniste drzewostany liściaste i mieszane, głównie grądy (drzewostany ze znacznym udziałem dębu, lipy lub graba) i buczyny (w górach także jaworzyny i lasy zboczowe z klonem, lipą, wiązem, niżej z dębem; Ł. Kajtoch — mat. niepubl.), a na wschodzie Polski dość licznie występuje w lasach z dominującą osiką i brzozą. Unika drzewostanów młodszych niż 40–50 lat [Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Stajszczyk 2004, 2007, Wichmann i Frank 2007, Mitrus 2009]. Do żerowania wykorzystuje raczej niższe warstwy drzewostanu. Żeruje najczęściej na drzewach (pobierając głównie pokarm z liści), w mniejszym stopniu chwytając owady w powietrzu oraz, rzadko, na ziemi [Korňan 2000].

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: powierzchnie próbne. **Sposób inwentaryzacji:** liczenia na 20 losowo wskazanych powierzchniach próbnych (kwadraty 1x1 km). W 2013 roku liczenia na całości powierzchni siedlisk optymalnych. **Indeks:** śpiewające samce, ptaki wykazujące zachowania lęgowe, gniazda. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** lasy na siedliskach lasowych i olso-wych, starsze niż 60 lat. Do losowania wybrano te kwadraty, na których powierzchnia warstwy do inwentaryzacji zajmowały więcej niż 50% powierzchni całego kwadratu. **Obiekt liczeń:** wszystkie obserwacje muchołówek małych. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 kontrole w terminach: 15-25 maja, 25 maja-5 czerwca. **Pora doby** - od wschodu słońca do 9.00. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd** – nie stosowano.

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 48-350

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: C

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U1

A409 cietrzew *Tetrao tetrix*

Ogólna charakterystyka gatunku. Samiec (♂) wielkość (D) - 49-58 cm (w tym ogon ok.21 cm), samica (♀) 40-45 cm. Umiarkowanie duży kurak z małą głową i małym dziobem. ♂ czarny z fioletowym połyskiem i z białymi pokrywami podogonowymi (demonstrowanymi podczas toków) białym spodem skrzydła i białym pasem skrzydłowym oraz czerwonymi różami. Najbardziej rzucający się w oczy lirowaty ogon, podczas toków podniesiony i rozłożony. ♀- cała szarobrazowa z czarnym prążkowaniem. Ogon szarobrunatny, często z lekkim rdzawym odcieniem, równo ścięty lub lekko wcięty. W locie ukazuje wąski białawy pasek skrzydłowy [Svensson i in. 2012]. Pojedyncze ♂♂ mogą bulgotać z wierchołków drzew. Cietrzew występuje w Polsce w kilku izolowanych populacjach, a łączna liczebność gatunku wynosi poniżej 300 kogutów, czyli ok. 500–600 osobników. W większości krajowych ostoi utrzymuje się silny trend spadkowy [Pugaczewicz 1998, Zawadzka i in. 2009]. Czynne stanowiska cietrzewia zachowały się głównie na południu i północnym wschodzie kraju. Największa, częściowo podzielona i izolowana populacja zasiedla Karpaty. W okresie poza lęgowym dochodzi do koncentracji osobników w stada [Ciach i in. 2010], przy czym wyraźne jest tworzenie stad jednopłciowych, a tendencja do tworzenia większych stad zaznacza się silniej u samców. Toki cietrzewi na nizinach trwają od końca marca do połowy lub końca maja. Cietrzew występuje na obszarach wstępnej fazy sukcesji leśnej, o niskim stopniu zadrzewienia, często silnie uwilgotnionych. Preferuje ubogie siedliska. Najliczniejsze są populacje na obszarach dawnych poligonów, dużych pożarzysk, wilgotnych, częściowo zarastających łąk i torfowisk, łąk powyżej górnej granicy lasu. Kluczowym elementem biotopu cietrzewia są kępy młodych brzoź i olsz, stanowiących pokarm zimowy oraz w mniejszym stopniu występowanie sosny, jarzębiny i jałowca. W sezonie wegetacyjnym podstawę pożywienia stanowią borówka czernica oraz inne krzewinki wrzosowate. Ważnym elementem biotopu jest też występowanie fragmentów gołej ziemi (piasku) na kąpiele oraz żwiru będącego źródłem gastrolitów.

Metodyka. Obszar inwentaryzacji: cenzus na całym obszarze OSO. **Indeks:** tokujące samce. **Warstwa GIS do inwentaryzacji:** wszystkie znane tokowiska w ostoi. **Obiekt liczeń:** wszystkie stwierdzenia tokujących samców. **Liczba kontroli i ich terminy:** 2 liczenia: pierwsze w terminie 25 marca: 5 kwietnia; drugie dwa tygodnie po pierwszym. **Pora doby:** od pół godziny przed wschodem słońca do godz. 9:00. **Stymulacja głosowa i wyszukiwanie gniazd:** nie stosowano.

Fot. Cietrzew – widok „grądzika”- tokowiska w Basenie Dolnym Biebrzańskiego Parku Narodowego

Liczebność na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: 48-50 tokujących samców

Ocena obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 - ocena ogólna: B

Stan zachowania na obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006: U2

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Ocena ogólna stanu ochrony gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska została dokonana na podstawie parametrów dotyczących stanu populacji, stanu siedliska oraz oceny szans zachowania danego gatunku. Zgodnie z założeniami projektu, w ramach prac wstępnych opracowano i uzgodniono z Zamawiającym zestaw indywidualnych (dostosowanych do każdego z gatunków) wskaźników umożliwiających określenie parametrów dotyczących populacji i siedliska gatunku. Charakterystykę poszczególnych wskaźników oraz system przyjętego ich kodowania zamieszczono pod tabelą z oceną stanu.

Ocena parametrów stanu siedliska została dokonana na podstawie oceny stanu siedliska poszczególnych stanowisk (Załącznik nr 9), natomiast ocena parametrów populacji i szans zachowania gatunku została określona dla całego obszaru Natura 2000.

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	A021	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	BS_p1	XX	FV	FV	FV	
					BS_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	BS_s1	XX	FV			
					BS_s2	XX	FV			
					BS_s3	XX	XX			
					BS_s4	XX	XX			
					BS_s5	XX	XX			
					BS_s6	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
2	Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	A022	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	IX_p1	XX	U1	U1	U1	Liczebność populacji wymaga zweryfikowania
					IX_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	IX_s1	XX	XX			
					IX_s2	XX	XX			
					IX_s3	XX	FV			
					IX_s4	XX	FV			
					IX_s5	XX	FV			
					IX_s6	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
3	Czapla biała <i>Egretta alba</i>	A027	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	EGA_p1	XX	FV	FV	FV	
					EGA_p2	XX	FV			
					EGA_p3	XX	FV			
				Stan siedliska	EGA_s1	XX	FV			
					EGA_s2	XX	XX			
					EGA_s3	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
4	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	A030	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CCN_p1	XX	U1	U1	U1	
					CCN_p2	XX	U1			
					CCN_p3	XX	XX			
					CCN_p4	XX	U1			
				Stan siedliska	CCN_s1	XX	U1			
					CCN_s2	XX	U1			
					CCN_s3	XX	U1			
					CCN_s4	XX	U1			
					CCN_s5	XX	FV			
					CCN_s6	XX	U1			
					CCN_s7	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U1			
5	Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	A031	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CCC_p1	XX	FV	FV	FV	
					CCC_p2	XX	FV			
					CCC_p3	XX	XX			
					CCC_p4	XX	FV			
				Stan siedliska	CCC_s1	XX	FV			
					CCC_s2	XX	FV			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					CCC_s3	XX	FV			
					CCC_s4	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
6	Łabędź czarnodzioby <i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>) – populacja wędrowna	A037	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CYB_p1	XX	FV	FV	FV	
					CYB_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	CYB_s1	XX	FV			
					CYB_s2	XX	FV			
					CYB_s3	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
7	Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> – populacja wędrowna	A041	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	ANB_p1	XX	FV	FV	FV	
					ANB_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	ANB_s1	XX	FV			
					ANB_s2	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
8	Świstun <i>Anas penelope</i> - populacja wędrowna	A050	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	ANE_p1	XX	FV	FV	FV	
					ANE_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	ANE_s1	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
9	Rożeniec <i>Anas acuta</i> - populacja wędrowna	A054	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	ANA_p1	XX	FV	FV	FV	
					ANA_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	ANA_s1	XX	FV			
					ANA_s2	XX	U1			
					ANA_s3	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10	Trzmielojad <i>Peris apivorus</i>	A072	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	PAV_p1	XX	XX	FV	FV	
					PAV_p2	XX	XX			
					PAV_p3	XX	XX			
				Stan siedliska	PAV_s1	XX	U1			
					PAV_s2	XX	FV			
					PAV_s3	XX	FV			
					PAV_s3	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
11	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	A075	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	HA_p1	XX	FV	FV	FV	
					HA_p2	XX	FV			
					HA_p3	XX	FV			
				Stan siedliska	HA_s1	XX	XX			
					HA_s2	XX	FV			
					HA_s3	XX	FV			
					HA_s4	XX	FV			
					HA_s5	XX	U1			
					HA_s6	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
12	Gadożer <i>Circaetus gallicus</i>	A080	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CIG_p1	XX	U2	U2	U2	
					CIG_p2	XX	U2			
				Stan siedliska	CIG_s1	XX	XX			
					CIG_s2	XX	XX			
					CIG_s3	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U2			
13	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	A081	Cały obszar Natura 2000	Stan populacji	CIA_p1	XX	U1	U1	U1	
					CIA_p2	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	sus		traktowany jako jedno stanowisko	Stan siedliska	CIA_s1	XX	XX			
					CIA_s2	XX	FV			
					CIA_s3	XX	FV			
					CIA_s4	XX	FV			
					CIA_s5	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
14	Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	A084	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CIP_p1	XX	U2	U2	U2	
					CIP_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	CIP_s1	XX	FV			
					CIP_s2	XX	FV			
					CIP_s3	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U1			
15	Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	A089	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	AQP_p1	XX	U1	U1	U1	
					AQP_p2	XX	U1			
					AQP_p3	XX	U1			
				Stan siedliska	AQP_s1	XX	U1			
					AQP_s2	XX	U1			
					AQP_s3	XX	U1			
					AQP_s4	XX	U2			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U1			
16	Orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	A090	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	AQC_p1	XX	U1	U1	U1	
					AQC_p2	XX	U1			
					AQC_p3	XX	U1			
				Stan siedliska	AQC_s1	XX	U1			
					AQC_s2	XX	U1			
					AQC_s3	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Perspektywy ochrony/ zachowania	AQC_s4	XX	U1			
					AQC_s5	XX	U2			
						XX	U1			
17	Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	A119	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	PZO_p1	XX	FV	FV	FV	
					PZO_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	PZO_s1	XX	U1			
					PZO_s2	XX	FV			
					PZO_s3	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	FV			
18	Zielonka <i>Porzana parva</i>	A120	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	PZA_p1	XX	U1	U1	U1	
					PZA_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	PZA_s1	XX	U1			
					PZA_s2	XX	U1			
					PZA_s3	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
19	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CX_p1	XX	U1	U1	U1	
					CX_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	CX_s1	XX	U1			
					CX_s2	XX	XX			
					CX_s3	XX	U1			
					CX_s4	XX	U1			
					CX_s5	XX	U1			
					CX_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
20	Żuraw <i>Grus grus</i>	A127	Cały obszar	Stan populacji	GR_p1	XX	FV	FV	FV	

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	populacja lęgowa		Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan siedliska	GR_p2	XX	FV			
					GR_s1	XX	FV			
					GR_s2	XX	FV			
					GR_s3	XX	XX			
					GR_s4	XX	U1			
					GR_s5	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
21	Żuraw <i>Grus grus</i> populacja wędrowna	A127	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	GR_wp1	XX	FV			
					GR_wp2	XX	FV			
				Stan siedliska	GR_ws1	XX	FV			
					GR_ws2	XX	FV			
					GR_ws3	XX	U2			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
22	Batalion <i>Philomachus pugnax</i> - populacja wędrowna	A151	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	PHX_p1	XX	U1			
					PHX_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	PHX_s1	XX	FV			
					PHX_s2	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
23	Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	A153	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	GG_p1	XX	FV			
					GG_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	GG_s1	XX	FV			
					GG_s2	XX	FV			
					GG_s3	XX	U1			
					GG_s4	XX	FV			
					GG_s5	XX	FV			
					GG_s6	XX	FV			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					GG_s7	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
24	Dubelt <i>Gallinago media</i>	A154	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	GM_p1	XX	U1	U1	U1	
					GM_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	GM_s1	XX	FV			
					GM_s2	XX	U1			
					GM_s3	XX	U1			
					GM_s4	XX	XX			
					GM_s5	XX	U1			
					GM_s6	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U1			
25	Rycyk <i>Limosa limosa</i>	A156	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	LI_p1	XX	U1	U1	U1	
					LI_p2	XX	U1			
					LI_p3	XX	U1			
				Stan siedliska	LI_s1	XX	FV			
					LI_s2	XX	FV			
					LI_s3	XX	U1			
					LI_s4	XX	XX			
					LI_s5	XX	FV			
					LI_s6	XX	U1			
					LI_s7	XX	U1			
					LI_s8	XX	U1			
					LI_s9	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U1			
26	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	A160	Cały obszar Natura 2000	Stan populacji	NA_p1	XX	U1	U1	U1	
					NA_p2	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
			traktowany jako jedno stanowisko	Stan siedliska	NA_p3	XX	XX			
					NA_s1	XX	U1			
					NA_s2	XX	U1			
					NA_s3	XX	U1			
					NA_s4	XX	XX			
					NA_s5	XX	U1			
					NA_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U1			
27	Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	A162	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	TRT_p1	XX	U1	U1	U1	
					TRT_p2	XX	FV			
					TRT_p3	XX	U1			
				Stan siedliska	TRT_s1	XX	FV			
					TRT_s2	XX	FV			
					TRT_s3	XX	U1			
					TRT_s4	XX	XX			
					TRT_s5	XX	FV			
					TRT_s6	XX	U1			
					TRT_s7	XX	U1			
					TRT_s8	XX	U1			
					TRT_s9	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U1			
28	Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	A193	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	STH_p1	XX	U2	U2	U2	
					STH_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	STH_s1	XX	U2			
					STH_s2	XX	U2			
					STH_s3	XX	U1			
					STH_s4	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					STH_s5	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U1			
29	Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	A196	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CHB_p1	XX	FV	U1	U1	
					CHB_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	CHB_s1	XX	U1			
					CHB_s2	XX	U1			
					CHB_s3	XX	FV			
					CHB_s4	XX	XX			
					CHB_s5	XX	FV			
					CHB_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
30	Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	A197	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CHN_p1	XX	U1	U1	U1	
					CHN_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	CHN_s1	XX	U1			
					CHN_s2	XX	XX			
					CHN_s3	XX	U1			
					CHN_s4	XX	FV			
					CHN_s5	XX	U1			
					CHN_s6	XX	FV			
					CHN_s7	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U1			
31	Rybitwa biało-skrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	A198	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CHL_p1	XX	FV	U1	U1	
					CHL_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	CHL_s1	XX	U1			
					CHL_s2	XX	U1			
					CHL_s3	XX	XX			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Perspektywy ochrony/ zachowania	CHL_s4	XX	U1			
					CHL_s5	XX	U1			
						XX	FV			
32	Puchacz <i>Bubo bubo</i>	A215	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	BB_p1	XX	U1	U1	U1	
					BB_p2	XX	XX			
				Stan siedliska	BB_s1	XX	U1			
					BB_s2	XX	U1			
					BB_s3	XX	XX			
					BB_s4	XX	U1			
					BB_s5	XX	U1			
					BB_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	XX			
33	Uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	A222	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	AFL_p1	XX	U1	U1	U1	
					AFL_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	AFL_s1	XX	FV			
					AFL_s2	XX	FV			
					AFL_s3	XX	U1			
					AFL_s4	XX	FV			
					AFL_s5	XX	XX			
					AFL_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/ zachowania		XX	U1			
34	Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	A224	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	CM_p1	XX	FV	U1	U1	
					CM_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	CM_s1	XX	XX			
					CM_s2	XX	U1			
					CM_s3	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
					CM_s4	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
35	Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	A234	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	PU_p1	XX	U1	U1	U1	
					PU_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	PU_s1	XX	U1			
					PU_s2	XX	U1			
					PU_s3	XX	XX			
					PU_s4	XX	XX			
					PU_s5	XX	U1			
					PU_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
36	Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	A238	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	DE_p1	XX	FV	FV	FV	
					DE_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	DE_s1	XX	FV			
					DE_s2	XX	FV			
					DE_s3	XX	XX			
					DE_s4	XX	XX			
					DE_s5	XX	XX			
					DE_s6	XX	U1			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
37	Dzięcioł biało-grzebiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	A239	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	DL_p1	XX	U1	U1	U1	
					DL_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	DL_s1	XX	U1			
					DL_s2	XX	U1			
					DL_s3	XX	U1			
					DL_s4	XX	U1			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
38	Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	A272	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	LUS_p1	XX	FV	FV	FV	
					LUS_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	LUS_s1	XX	FV			
					LUS_s2	XX	FV			
					LUS_s3	XX	XX			
					LUS_s4	XX	FV			
					LUS_s5	XX	FV			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
39	Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	A294	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	XD_p1	XX	FV	FV	FV	
					XD_p2	XX	FV			
				Stan siedliska	XD_s1	XX	FV			
					XD_s2	XX	FV			
					XD_s3	XX	XX			
					XD_s4	XX	FV			
					XD_s5	XX	FV			
					XD_s6	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
40	Muczołówka mała <i>Ficedula parva</i>	A320	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	FP_p1	XX	U1	U1	U1	
					FP_p2	XX	U1			
				Stan siedliska	FP_s1	XX	U1			
					FP_s2	XX	U1			
					FP_s3	XX	U1			
					FP_s4	XX	U1			
					FP_s5	XX	XX			
					FP_s6	XX	XX			

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji	Ogólna ocena stanu ochrony stanowiska	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	FV			
41	Cietrzew <i>Tetrao tetrix tetrix</i>	A409	Cały obszar Natura 2000 traktowany jako jedno stanowisko	Stan populacji	TX_p1	XX	U2	U2	U2	
					TX_p2	XX	U2			
				Stan siedliska	TX_s1	XX	XX			
					TX_s2	XX	U1			
					TX_s3	XX	XX			
					TX_s4	XX	U1			
					TX_s5	XX	U1			
					TX_s6	XX	U1			
					TX_s7	XX	U1			
					TX_s8	XX	XX			
					TX_s9	XX	U1			
					TX_s10	XX	XX			
				Perspektywy ochrony/zachowania		XX	U2			

*Szczegółową charakterystykę (definicję) poszczególnych wskaźników dla każdego z gatunków oraz sposób wyliczenia paramterów przedstawiono poniżej. **Na czerwono zaznaczono spełnione kryteria dla poszczególnych wskaźników.**

Ocena parametru „Stan populacji” dokonywana była na podstawie 2-4 wskaźników odnoszących się do całego obszaru Natura 2000. Wskaźniki dotyczące liczebności i trendów zmian traktowano jako kardynalne, z których najniższy decydował o ostatecznej ocenie parametru.

Ocena parametru „Stan siedliska” dokonywana była na podstawie kilku (do 10) wskaźników odnoszących się do całego obszaru Natura 2000 (wskaźniki te służyły także do oceny stanu ochrony poszczególnych płatów siedlisk aktualnego i potencjalnego występowania gatunków, opisanej w Załączniku 9). Wskaźnikom z oceną FV przypisano 3 pkt, oceną U1 -2 pkt, a oceną U2 -1 pkt. Ocena parametru wynikała ze średniej arytmetycznej (suma punktacji wskaźników/liczba ocenianych wskaźników), przy czym ocena FV przyznawana była przy punktacji wyższej niż 2,30 pkt, ocena U1 dla zakresu 1,70-2,20, a ocena U2 przy punktacji niższej niż 1,70. W przypadku wskaźników odnoszących się do pojedynczych stanowisk, na potrzeby oceny całego obszaru Natura 2000, przyjmowano wartość uśrednioną dla wszystkich analizowanych. W przypadku braku możliwości dokoania jednoznacznej oceny takich wskaźników były one pomijane (ocena XX – brak danych).

Ocena parametru „Perspektywy ochrony/ zachowania” jest oceną ekspercką.

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
1	Bąk <i>Botaurus stellaris</i>	A021	Stan populacji	BS_p1	>40	40-25	<25
				BS_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	BS_s1	niepofragmentowany płat terenów podmokłych (bagienna dolina rzeczna, jezioro eutroficzne lub jego fragment porośnięty w dużej mierze przez roślinnością wynurzoną, stawy rybne z długą i rozbudowaną linią styku szuwar-lustrowy itp.) zajmujący obszar powyżej 15 ha	płat terenów podmokłych (bagienna dolina rzeczna, jezioro lub jego fragment z roślinnością wynurzoną, stawy rybne z ekstensywną gospodarką hodowlaną itp.) o powierzchni 5-15 ha	silnie pofragmentowany płat terenów podmokłych (dolina rzeczna, jezioro lub jego fragment, stawy rybne, torfianki, żwirownie itp.) o powierzchni poniżej 5 ha
				BS_s2	na co najmniej 30% powierzchni występuje gęsta i wysoka roślinność szuwarowa (szuwar trzcinowy, pałkowy, oczeretowy, kłociowy, skrzypowy itp.)	niewielki udział (5-30%) roślinności wynurzonej (szuwar trzcinowy, pałkowy, oczeretowy, kłociowy, skrzypowy itp.)	minimalny udział (poniżej 5%) roślinności szuwarowej z niskim zagęszczeniem źdźbeł
				BS_s3	woda stojąca o głębokości od 40 do 90 cm	woda stojąca o głębokości od 20 do 40 cm	woda stojąca o głębokości poniżej 20 cm
				BS_s4	w strefie roślinności wynurzonej woda	w strefie roślinności wynurzonej woda	w strefie roślinności wynurzonej woda

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					posiada odpowiednie właściwości fizyko-chemiczne: bardzo dobra przejrzystość wody powyżej 50 cm (mierzona metodą krążka Secchiego)	posiada umiarkowane właściwości fizyko-chemiczne: umiarkowana przejrzystość wody z zakresie 20-50 cm (mierzona metodą krążka Secchiego)	posiada nieodpowiednie właściwości fizyko-chemiczne: słaba przejrzystość wody poniżej 20 cm (mierzona metodą krążka Secchiego)
				BS_s5	w strefie roślinności wynurzonej woda posiada odpowiednie właściwości fizyko-chemiczne: pH 7-7,5	w strefie roślinności wynurzonej woda posiada umiarkowane właściwości fizyko-chemiczne: pH powyżej 7,5	w strefie roślinności wynurzonej woda posiada nieodpowiednie właściwości fizyko-chemiczne: pH poniżej 7
				BS_s6	obszar wyłączony jest spod presji rekreacyjnej i zabudowy	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną (pojedyncze przypadki hałaśliwych sportów wodnych, połowań, jeziora z zabudową letniskową poniżej 50% linii brzegowej)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka (częste przypadki hałaśliwych sportów wodnych, częste połowania, jeziora z zabudową letniskową przekraczająca 50% linii brzegowej)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
2	Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	A022	Stan populacji	IX_p1	>15	15-5	<5
				IX_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	IX_s1	przypadający na 1 stanowisko fragment zbiornika wód stojących (naturalnego lub sztucznego) [lub fragment strefy przybrzeżnej wolno płynących cieków] o powierzchni powyżej 5 ha	przypadający na 1 stanowisko fragment zbiornika wód stojących (naturalnego lub sztucznego) [lub fragment strefy przybrzeżnej wolno płynących cieków] o powierzchni 3-5 ha	przypadający na 1 stanowisko fragment zbiornika wodnego o powierzchni minimum 1-3 ha
				IX_s2	pokrycie przez roślinność (trzcina, pałka itp.) o naturalnie zróżnicowanej strukturze przestrzennej (nieciągłości w pokryciu, oczka wodne itp.) [lub w przypadku cieków najczęściej przez wikliniska/łozowiska] powyżej 30%	pokrycie przez roślinność (trzcina, pałka itp.) o naturalnie zróżnicowanej strukturze przestrzennej (nieciągłości w pokryciu, oczka wodne itp.) (lub w przypadku cieków najczęściej przez wikliniska/łozowska) 10-30% lub pokry-	pokrycie przez roślinność (trzcina, pałka itp.) o naturalnie zróżnicowanej strukturze przestrzennej (nieciągłości w pokryciu, oczka wodne itp.) (lub w przypadku cieków najczęściej przez wikliniska/łozowska) poniżej 10% lub

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
						cie przez ww. roślinność, ale o charakterze jednolitym min. 20%	pokrycie przez ww. roślinność, ale o charakterze jednolitym min. 20%
				IX_s3	średnia szerokość pasa roślinności powyżej 15 m	średnia szerokość pasa roślinności 5-15 m	średnia szerokość pasa roślinności poniżej 5 m
				IX_s4	głębokość wody w strefie roślinności 30-60 cm	głębokość wody w strefie roślinności 10-30 cm	głębokość wody w strefie roślinności poniżej 10 cm lub powyżej 60 cm
				IX_s5	w przypadku trzcinowisk, obecność w sąsiedztwie zakrzaczeń wierzbowych (lub innych) powyżej 50% powierzchni	w przypadku trzcinowisk, obecność w sąsiedztwie zakrzaczeń wierzbowych (lub innych) 10-50% powierzchni	w przypadku trzcinowisk, obecność w sąsiedztwie zakrzaczeń wierzbowych (lub innych) poniżej 10% powierzchni
				IX_s6	obszar wyłączony jest spod presji rekreacyjnej i zabudowy	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną (pojedyncze przypadki wędkowania, hałaśliwych sportów wodnych, polowań, jeziora z zabudową letniskową poniżej 50% linii brzegowej)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka (częste przypadki wędkowania, hałaśliwe sporty wodne, częste polowania, jeziora z zabudową letniskową przekraczająca 50% linii brzegowej)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
3	Czapla biała <i>Egretta alba</i>	A027	Stan populacji	EGA_p1	>25	25-10	<10
				EGA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat liczebność nie wykazuje kierunkowych zmian lub trend wzrostowy	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek liczebności do 50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek liczebności powyżej 50%
				EGA_p3	liczba młodych na gniazdo z sukcesem powyżej 2,0	liczba młodych na gniazdo z sukcesem pomiędzy 1,0-2,0	liczba młodych na gniazdo z sukcesem poniżej 1,0
			Stan siedliska	EGA_s1	siedlisko w kolonii lęgowej: zakrzaczenia wierzbowe o wysokości >2m o powierzchni >3 ha lub trzcinowisko o powierzchni >3ha	siedlisko w kolonii lęgowej: zakrzaczenia wierzbowe o wysokości >2m o powierzchni 1-3 ha lub trzcinowisko o powierzchni 1-3ha	siedlisko w kolonii lęgowej: zakrzaczenia wierzbowe o wysokości >2m o powierzchni <1 ha lub wysokość zakrzaczeń nie przekracza 2m lub trzcinowisko o powierzchni <1ha
				EGA_s2	poziom wody ponad grunt w	poziom wody ponad grunt w	poziom wody ponad grunt w

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
4	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	A030			potencjalnych siedliskach lęgowych w okresie maj-czerwiec średnio powyżej 10 cm	potencjalnych siedliskach lęgowych w okresie maj-czerwiec, średnio od 1 do 10 cm	potencjalnych siedliskach lęgowych w okresie maj-czerwiec, średnio poniżej 1 cm
				EGA_s3	brak presji turystycznej w kolonii presja turystyczna w siedlisku lęgowym poniżej 1 osoby/dzień w okresie marzec-czerwiec	brak presji turystycznej w kolonii, lub sporadyczne przypadki presja turystyczna w siedlisku lęgowym pomiędzy 1-2 os/dzień w okresie marzec-czerwiec	przypadki penetracji ludzkiej w kolonii >3x/sezon lęgowy presja turystyczna w siedlisku lęgowym powyżej 2 osoby/dzień w okresie marzec-czerwiec
				Perspektywy ochrony/ zachowania			
			Stan populacji	CCN_p1	>24	24-10	<10
				CCN_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				CCN_p3	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: średnio powyżej 2,5 pisklęcia na parę zasiedlającą gniazdo	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: średnio 2,0-2,5 pisklęcia na parę przystępującą zasiedlającą gniazdo	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: średnio poniżej 2,0 piskląt na parę zasiedlającą gniazdo
			Stan siedliska	CCN_s1	(biotop lęgowy) płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni ponad 100 ha, w wieku powyżej 80 lat, z co najmniej 2 ocienionymi drzewami liściastymi (dąb, buk, olcha) lub drzewami iglastymi o rozłożystych koronach (sosna, jodła) przypadającymi na 1 ha	(biotop lęgowy) płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni 50-100 ha lub na siedlisku borowym, który przecina sieć rowów melioracyjnych i inne ciek wodne w wieku powyżej 70-100 lat, z co najmniej 1 ocienionym drzewem liściastym (dąb, buk, olcha) lub drzewem iglastym o rozłożystej koronie (sosna, jodła) przypadającymi na 1 ha	(biotop lęgowy) płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni poniżej 50 ha lub na siedlisku borowym, który przecina sieć rowów melioracyjnych i inne ciek wodne w wieku poniżej 70 lat, z co najmniej 1 ocienionym drzewem liściastym (dąb, buk, olcha) lub drzewem iglastym o rozłożystej koronie (sosna, jodła) przypadającymi na 1 ha
				CCN_s2	(biotop lęgowy) drzewa w wieku powyżej 100 lat i pierśnicy powyżej 80 cm, ze średleśnymi wilgotnymi polanami	(biotop lęgowy) drzewa w wieku 90-100 lat i pierśnicy 60-80 cm, ze średleśnymi wilgotnymi polanami	(biotop lęgowy) drzewa w wieku poniżej 90 lat i pierśnicy poniżej 60 cm, ze średleśnymi wilgotnymi polanami
				CCN_s3	(biotop żerowiskowy) położony w doli-	(biotop żerowiskowy) położony w doli-	(biotop żerowiskowy) położony w doli-

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					nie rzecznej lub/i w pobliżu, tj. do 2 km od kompleksów stawów rybnych, starorzeczy, jezior, podmokłych łąk, bagien, otwartych torfowisk	nie rzecznej lub w odległości do 2 km od średniej lub dużej rzeki lub/i kompleksu stawów rybnych, starorzeczy, jezior, podmokłych łąk, bagien, otwartych torfowisk.	nie rzecznej lub w odległości powyżej 2 km od średniej lub dużej rzeki lub/i kompleksu stawów rybnych, starorzeczy, jezior, podmokłych łąk, bagien, otwartych torfowisk.
				CCN_s4	jeśli na obszarze występują rowy melioracyjne, to były one konserwowane co najmniej 5 lat temu	jeśli na obszarze występują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie ostatnich 3-5 lat	jeśli na obszarze występują rowy melioracyjne, to były one konserwowane w okresie do 3 lat
				CCN_s5	konserwacja rowów melioracyjnych poniżej 0,5 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych od 0,5 km do 2 km/10 km długości rowów na obszarze	konserwacja rowów melioracyjnych powyżej 2 km/10 km długości rowów na obszarze
				CCN_s6	w okresie lęgowym (kwiecień-sierpień), promieniu do 200 m od gniazda, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (średnio poniżej 1 osoby/dobę)	w okresie lęgowym (kwiecień-sierpień), w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzkiej (średnio 1-3 osoby/dobę)	w okresie lęgowym (kwiecień-sierpień), w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzkiej (średnio powyżej 3 osób/dobę)
				CCN_s7	brak płoszenia w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej w odległości mniejszej niż 500 m od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych po 15 lipca w odległości mniejszej niż 500 m od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych przed 15 lipca w odległości mniejszej niż 500 m od gniazda
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
5	Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	A031	Stan populacji	CCC_p1	>300	300-200	<200
				CCC_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				CCC_p3	liczba młodych na parę w ciągu	liczba młodych na parę w ciągu	liczba młodych na parę w ciągu

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			Stan siedliska		ostatnich 10 lat: powyżej 2,5 pisklęcia na parę z sukcesem lęgowym	ostatnich 10 lat: 2,0-2,5 pisklęcia na parę z sukcesem lęgowym	ostatnich 10 lat: poniżej 2,0 piskląt na parę z sukcesem lęgowym
				CCC_s1	w promieniu 1 km od gniazda znajdują się powyżej 9 wymienionych elementów krajobrazu: zabudowa wiejska, wilgotne łąki, suche łąki, pastwiska, pola, uprawy koniczny, uprawy lucerny, ugory, płytkie zbiorniki wodne, płytkie rzeki, płytkie starorzecza, miedze, drogi polne	w promieniu 1 km od gniazda znajdują się 6-9 wymienionych elementów krajobrazu: zabudowa wiejska, wilgotne łąki, suche łąki, pastwiska, pola, uprawy koniczny, uprawy lucerny, ugory, płytkie zbiorniki wodne, płytkie rzeki, płytkie starorzecza, miedze, drogi polne	w promieniu 1 km od gniazda znajduje się do 5 wymienionych elementów krajobrazu: zabudowa wiejska, wilgotne łąki, suche łąki, pastwiska, pola, uprawy koniczny, uprawy lucerny, ugory, płytkie zbiorniki wodne, płytkie rzeki, płytkie starorzecza, miedze, drogi polne
				CCC_s2	w promieniu 1 km od gniazda istnieją trwałe użytki zielone koszone przed 1 lipca	w promieniu do 1 km od gniazda istnieją trwałe użytki zielone koszone w lipcu	w promieniu do 1 km od gniazda istnieją trwałe użytki zielone koszone po 1 sierpnia
				CCC_s3	w promieniu 1 km od gniazda nie mam lub występują pojedyncze monokultury upraw (zboża, rzepak, kukurydza, krzewy i drzewa owocowe) – 1 jednolity płat powyżej 30 ha	w promieniu 1 km od gniazda występują monokultury upraw (zboża, rzepak, kukurydza, krzewy i drzewa owocowe) – 2-5 jednolitych płatów powyżej 30 ha	w promieniu 1 km od gniazda występują monokultury upraw (zboża, rzepak, kukurydza, krzewy i drzewa owocowe) – powyżej 5 jednolitych płatów powyżej 30 ha
				CCC_s4	w promieniu 1 km od gniazda lasy zajmują powierzchnię poniżej 10%	w promieniu 1 km od gniazda lasy zajmują powierzchnię 10-30%	w promieniu 1 km od gniazda lasy zajmują powierzchnię powyżej 30%
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
6	Łabędź czarno-dzioby <i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>) – po-	A037	Stan populacji	CYB_p1	>300 (podana liczebność odnosi się do sumarycznej liczby osobników stwierdzonych synchronicznie (w trakcie jednego dnia) na terenie obszaru Natura 2000 (tzw. peak count; patrz Neubauer i in. 2011)	300-150 (podana liczebność odnosi się do sumarycznej liczby osobników stwierdzonych synchronicznie (w trakcie jednego dnia) na terenie obszaru Natura 2000 (tzw. peak count; patrz Neubauer i in. 2011)	<150 (podana liczebność odnosi się do sumarycznej liczby osobników stwierdzonych synchronicznie (w trakcie jednego dnia) na terenie obszaru Natura 2000 (tzw. peak count; patrz Neubauer i in. 2011)
				CYB_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
	pulacja wędrowna				10%		
			Stan siedliska	CYB_s1	rozległe tereny zalewowe o średniej powierzchni powyżej 50 ha	ograniczone tereny zalewowe o średniej powierzchni 10-50 ha	rozproszone niewielkie rozlewiska w dolinach rzek lub obniżeniach terenu o średniej powierzchni poniżej 10 ha
				CYB_s2	średni poziom wody na rozlewiskach do 50 cm	średni poziom wody na rozlewiskach 50 – 100 cm	średni poziom wody na rozlewiskach powyżej 100 cm
				CYB_s3	rozległe pola uprawne i pastwiska w pobliżu rozlewisk	pola uprawne i pastwiska w pobliżu rozlewisk	brak pól uprawnych i pastwisk w pobliżu rozlewisk
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
7	Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> - – populacja wędrowna	A041	Stan populacji	ANB_p1	>50000	50000-25000	<25000
				ANB_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	ANB_s1	rozległe tereny zalewowe o średniej powierzchni powyżej 50 ha	ograniczone tereny zalewowe o średniej powierzchni 10-50 ha	rozproszone niewielkie rozlewiska w dolinach rzek lub obniżeniach terenu o średniej powierzchni poniżej 10 ha
				ANB_s2	rozległe pastwiska i pola uprawne w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk	pastwiska i pola uprawne w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk	brak pól uprawnych i pastwisk w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
8	Świstun <i>Anas penelope</i> - populacja wędrowna	A050	Stan populacji	ANE_p1	>7000	7000-3500	<3500
				ANE_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	ANE_s1	regularnie (corocznie) zalewane łąki (woda do 10 cm) o powierzchni powy-	zalewane łąki łąki o powierzchni 10-50 ha	brak zalewanych łąk lub o powierzchni mniejszej niż 10 ha

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			Perspektywy ochrony/ zachowania		żej 50 ha		
9	Rożeniec <i>Anas acuta</i> - populacja wędrowna	A054	Stan populacji	ANA_p1	>5000	5000-1000	<1000
				ANA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	ANA_s1	nie przekształcone doliny rzeczne z rozlewiskami	przekształcone doliny rzeczne z rozlewiskami i płytkie zbiorniki wodne	głębokie zbiorniki wodne
				ANA_s2	płytkie wody stojące bez drzew	płytkie wody stojące (rozlewiska i zbiorniki wodne) z pojedynczymi drzewami i krzewami	głębokie zbiorniki, otoczone roślinnością krzewiastą i lasami
				ANA_s3	rozległe ekstensywne łąki i pastwiska w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk	łąki i pastwiska w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk	brak łąk i pastwisk w pobliżu terenów podmokłych i rozlewisk
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
10	Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	A072	Stan populacji	PAV_p1	>25	25-12	<12
				PAV_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				PAV_p3	zgęszczenie populacji wynosi >10 par/100 km ²	zgęszczenie populacji wynosi 3-10 par/100 km ²	zgęszczenie populacji wynosi <3 par/100 km ²
			Stan siedliska	PAV_s1	przypadający na 1 terytorium łęgowe drzewostan mieszany lub liściasty o powierzchni 15–20 ha, w wieku ponad 90 lat w dużym kompleksie leśnym, z obecnością śródleśnych łąk i innych	przypadający na 1 terytorium drzewostan mieszany lub liściasty o powierzchni 5-15 ha w wieku 70–90 lat, w dużym kompleksie leśnym, z obecnością niewielkich śródleśnych powierzchni	przypadający na 1 terytorium drzewostan mieszany lub liściasty o powierzchni poniżej 5 ha w wieku poniżej 70 lat, w dużym kompleksie leśnym, z obecnością niewielkich śródleśnych powierzchni

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					powierzchni otwartych, lub w pobliżu granicy lasu z terenami otwartymi	otwartych	ni otwartych
				PAV_s2	lasu liściaste i mieszane o powierzchni powyżej 250 ha, w bezpośrednim sąsiedztwie łąk o powierzchni 100 ha,	lasu liściaste i mieszane o powierzchni 20250 ha, w bezpośrednim sąsiedztwie łąk o powierzchni 30-100 ha,	lasu liściaste i mieszane o powierzchni poniżej 20 ha, w sąsiedztwie łąk o powierzchni poniżej 30 ha,
				PAV_s3	w okresie lęgowym (maj-sierpień), promieniu do 200 m od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (średnio poniżej 1 osoby/dobę)	w okresie lęgowym (maj-sierpień), w promieniu do 200 m r od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków zadkie przypadki penetracji ludzie (średnio 1-3 osoby/dobę)	w okresie lęgowym (maj-sierpień), w promieniu do 200 m od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków częste przypadki penetracji ludzie (średnio powyżej 3 osób/dobę)
				PAV_s4	odległość gniazda jastrzębia od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków większa niż 2500 m	odległość gniazda jastrzębia od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków 1500-2500 m	odległość gniazda jastrzębia od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków mniejsza niż 1500 m
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
11	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	A075	Stan populacji	HA_p1	>11	11-6	<6
				HA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				HA_p3	średnia liczba wyprowadzonych piskląt w przeliczeniu na parę przystępującą do lęgu większa niż 1,00	średnia liczba wyprowadzonych piskląt w przeliczeniu na parę przystępującą do lęgu: 0,90-1,00	średnia liczba wyprowadzonych piskląt w przeliczeniu na parę przystępującą do lęgu poniżej 0,90
			Stan siedliska	HA_s1	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku co najmniej 140 lat (sosna, buk) w odległości poniżej 1 km od gniazda	przypadający na 1 terytorium drzewostan w wieku 90–140 lat (sosna, buk) w odległości poniżej 1-3 km od gniazda	przypadający na 1 terytorium drzewostan w wieku poniżej 90 lat (sosna, buk) w odległości powyżej 3 km od gniazda
				HA_s2	przypadający na 1 terytorium trudno	przypadający na 1 terytorium	przypadający na 1 terytorium

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					dostępny drzewostan w wieku co najmniej 80-100 lat (olsza) w odległości poniżej 1 km od gniazda	drzewostan w wieku 70-80 lat (olsza) w odległości poniżej 1-3 km od gniazda	drzewostan w wieku poniżej 70 lat (olsza) w odległości powyżej 3 km od gniazda
				HA_s3	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan o powierzchni powyżej 100 ha (bory mieszane, buczyny, łęgi lub olsy), zróżnicowany wiekowo i przestrzennie w odległości poniżej 1 km od gniazda	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan o powierzchni 50-100 ha (bory mieszane, buczyny, łęgi lub olsy), zróżnicowany wiekowo i przestrzennie w odległości poniżej 1-3 km od gniazda	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan o powierzchni poniżej 50 ha (bory mieszane, buczyny, łęgi lub olsy), zróżnicowany wiekowo i przestrzennie w odległości powyżej 3 km od gniazda
				HA_s4	obecność w promieniu do 5 km od zajętego gniazda rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych i wilgotnych łąk	obecność w promieniu 5-10 km od zajętego gniazda rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych i wilgotnych łąk	obecność w promieniu powyżej 10 km od zajętego gniazda rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych i wilgotnych łąk
				HA_s5	w promieniu powyżej 10 km od gniazda brak wiatraków lub linii wysokiego i średniego napięcia	w promieniu 5-10 km od gniazda brak wiatraków lub linii wysokiego i średniego napięcia	w promieniu poniżej 5 km od gniazda istnieją wiatraki i linie energetycznymi wysokiego napięcia
				HA_s6	w promieniu do 200 m od gniazda, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (średnio poniżej 1 osoby/dobę)	w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzkiej (średnio 1-3 osoby/dobę)	w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzkiej (średnio powyżej 3 osób/dobę)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
12	Gadożer <i>Circaetus gallicus</i>	A080	Stan populacji	CIG_p1	>2	2-1	<1
				CIG_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek poniżej 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 10%
			Stan siedliska	CIG_s1	przypadający na 1 terytorium podmokły drzewostan sosnowy lub z przewagą sosny (bory bagienne i wilgotne) o powierzchni 100–200 ha w wieku powyżej	przypadający na 1 terytorium wilgotny drzewostan sosnowy lub mieszany o powierzchni 25–50 ha w wieku 60–80 lat	małe (poniżej 25 ha) powierzchnie wilgotnych i podmokłych borów sosnowych w wieku 60–80 lat

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					80 lat		
				CIG_s2	drzewostan w pobliżu otwarte torfowiska i podmokłe łąki	drzewostan położony w pobliżu fragmentów torfowisk i podmokłych łąk	drzewostan w pobliżu małych powierzchni żerowisk — torfowisk i podmokłych łąk
				CIG_s3	w okresie lęgowym (kwiecień-lipiec) w promieniu 200 m od miejsca stwierdzenia terytorialnych ptaków teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (średnio poniżej 1 osoby/dobę)	w okresie lęgowym (kwiecień-lipiec) w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzkiej (średnio 1-3 osoby/dobę)	w okresie lęgowym (kwiecień-lipiec) w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzkiej (średnio powyżej 3 osób/dobę)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
13	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	A081	Stan populacji	CIA_p1	>170	170-50	<50
				CIA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CIA_s1	zbiorniki wodne powyżej 100 ha z pasami trzcin i szuwarów powyżej 30 m szerokości z roślinnością zielną z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi z mozaiką łąk i pól	zbiorniki wodne o powierzchni 10–100 ha z pasami roślinności nadbrzeżnej szerokości 10–30 m, w pobliżu terenów otwartych użytkowanych rolniczo	zbiorniki wodne o powierzchni poniżej 10 ha z pasami roślinności nadbrzeżnej szerokości poniżej 10, w pobliżu terenów otwartych użytkowanych rolniczo
				CIA_s2	brzegi rzek o szerokości trzcin i szuwarów ponad 50 m z roślinnością zielną z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi z mozaiką łąk i pól	brzegi rzek o szerokości trzcin i szuwarów 20-50 m z roślinnością zielną z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi z mozaiką łąk i pól	brzegi rzek o szerokości trzcin i szuwarów poniżej 20 m z roślinnością zielną z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi z mozaiką łąk i pól
				CIA_s3	torfowiska niskie i przejściowe oraz podmokłe łąki o powierzchni ponad 100	torfowiska niskie i przejściowe i podmokłe łąki o powierzchni 50–100 ha w	torfowiska niskie i przejściowe i podmokłe łąki o powierzchni poniżej 50 ha

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					ha z roślinnością zielną z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi z mozaiką łąk i pól	pobliżu terenów otwartych użytkowanych rolniczo	w pobliżu terenów otwartych użytkowanych rolniczo
				CIA_s4	zabudowa <10% powierzchni	zabudowa 10-20% powierzchni	zabudowa powyżej 20% powierzchni
				CIA_s5	lesistość poniżej 20% powierzchni	lesistość 20–40% powierzchni	lesistość powyżej 40% powierzchni
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
14	Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	A084	Stan populacji	CIP_p1	>80	80-50	<50
				CIP_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CIP_s1	otwarty krajobraz z mozaiką siedlisk ekstensywnie użytkowanych rolniczo – monokultury upraw poniżej 10% powierzchni	otwarty krajobraz z mozaiką siedlisk umiarkowanie użytkowanych rolniczo – monokultury upraw 10-30% powierzchni	otwarty krajobraz z mozaiką siedlisk intensywnie użytkowanych rolniczo – monokultury upraw powyżej 30% powierzchni
				CIP_s2	nieużytki, miedze i ugory zajmują powyżej 30% powierzchni	nieużytki, miedze i ugory zajmują 10-30% powierzchni	nieużytki, miedze i ugory zajmują poniżej 10% powierzchni
				CIP_s3	udział trwałych użytków zielonych powyżej 20% powierzchni	udział trwałych użytków zielonych 5–20% powierzchni	udział trwałych użytków zielonych poniżej 5% powierzchni
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
15	Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	A089	Stan populacji	AQP_p1	>40	40-20	<20
				AQP_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				AQP_p3	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: powyżej 0,7 pisklęcia na	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: 0,3-0,6 pisklęcia na parę	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: poniżej 0,3 pisklęcia na parę

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			Stan siedliska		parę		
				AQP_s1	urozmaicone pod względem gatunku i struktury pionowej drzewostany, w wieku powyżej 80 lat, przylegające do żerowisk w postaci użytków zielonych albo drobnej mozaiki upraw i łąk o powierzchni co najmniej 1000 ha	urozmaicone pod względem gatunku i struktury pionowej drzewostany, w wieku 60-80 lat, przylegające do żerowisk w postaci użytków zielonych albo drobnej mozaiki upraw i łąk o powierzchni 800-1000 ha	urozmaicone pod względem gatunku i struktury pionowej drzewostany, w wieku poniżej 60 lat, przylegające do żerowisk w postaci użytków zielonych albo drobnej mozaiki upraw i łąk o powierzchni poniżej 800 ha
				AQP_s2	brak zabudowy lub w promieniu 5 km od gniazda zabudowa zajmuje powierzchnię poniżej 5%	w promieniu 5 km od gniazda zabudowa zajmuje powierzchnię poniżej 5-10%	w promieniu 5 km od gniazda zabudowa zajmuje powierzchnię powyżej 10%
				AQP_s3	w okresie lęgowym, promieniu do 200 m od gniazda, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (średnio poniżej 1 osoby/dobę)	w okresie lęgowym, w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzi (średnio 1-3 osoby/dobę)	w okresie lęgowym, w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzi (średnio powyżej 3 osób/dobę)
				AQP_s4	brak płoszenia w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych po 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych przed 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
16	Orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	A090	Stan populacji	AQC_p1	>18	18-10	<10
				AQC_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				AQC_p3	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: powyżej 0,7 pisklęcia na parę	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: 0,3-0,6 pisklęcia na parę	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: poniżej 0,3 pisklęcia na parę
			Stan siedliska	AQC_s1	las wilgotne, głównie olsy, bagienne	las wilgotne, głównie olsy, bagienne	las wilgotne, głównie olsy, bagienne

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					(mocarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych o powierzchni powyżej 2000 ha,	(mocarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych o powierzchni 1000-2000 ha,	(mocarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych o powierzchni poniżej 1000 ha,
				AQC_s2	las wilgotne, głównie olsy, bagienne (mocarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych z wodą 10-70 cm ponad poziom gruntu w okresie do 15 maja	las wilgotne, głównie olsy, bagienne (mocarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych z wodą 0-10 cm ponad poziom gruntu w okresie do 15 maja	las wilgotne, głównie olsy, bagienne (mocarowe) brzeziny i grądy, w pobliżu otwartych torfowisk niskich i przejściowych bez wody lub woda wyciska się po nastąpieniu
				AQC_s3	w promieniu 5 km od gniazda otwarte torfowiska i łąki zajmują powierzchnię powyżej 50%	w promieniu 5 km od gniazda otwarte torfowiska i łąki zajmują powierzchnię 30-50%	w promieniu 5 km od gniazda otwarte torfowiska i łąki zajmują powierzchnię poniżej 30%
				AQC_s4	w okresie lęgowym, promieniu do 200 m od gniazda, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (średnio poniżej 1 osoby/dobę)	w okresie lęgowym, w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzkiej (średnio 1-3 osoby/dobę)	w okresie lęgowym, w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzkiej (średnio powyżej 3 osób/dobę)
				AQC_s5	brak płoszenia w wyniku polowań lub odstrzału redukcyjnego zwierzyny łownej w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych po 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych przed 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
17	Kropiatka Porzana porzana	A119	Stan populacji	PZO_p1	>300	300-150	<150
				PZO_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	PZO_s1	% siedliska jakie nie jest użytkowane (z wyższą roślinnością zielną) – 75-100%	% siedliska jakie nie jest użytkowane (z wyższą roślinnością zielną) – 33-75%	% siedliska jakie nie jest użytkowane (z wyższą roślinnością zielną) – 1-33%
				PZO_s2	uwilgotnienie – woda powyżej gruntu	uwilgotnienie – woda wyciska się po	uwilgotnienie – woda nie wyciska się po

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
				PZO_s3	krzewy porastają do 33% powierzchni	krzewy porastają 33-66% powierzchni	krzewy porastają powyżej 66% powierzchni
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
18	Zielonka <i>Porzana parva</i>	A120	Stan populacji	PZA_p1	>80	80-10	<10
				PZA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	PZA_s1	przybrzeżne pasy trzciny, pałki wąskolistnej, wysokich turzyc o szerokości powyżej 15 m	przybrzeżne pasy trzciny, pałki wąskolistnej, turzyc o szerokości 5-15 m	przybrzeżne pasy trzciny, pałki wąskolistnej, turzyc o szerokości poniżej 5 m
				PZA_s2	szuwar trzcinowy, pałkowy lub wieloturzycowy z poziomem wody powyżej 50 cm, utrzymującym się przez cały okres lęgowy (maj-lipiec)	szuwar trzcinowy, pałkowy lub wieloturzycowy z poziomem wody 20-50 cm, utrzymującym się przez cały okres lęgowy (maj-lipiec)	szuwar trzcinowy, pałkowy lub wieloturzycowy z poziomem wody poniżej 20 cm, utrzymującym się przez cały okres lęgowy (maj-lipiec)
				PZA_s3	obszar wyłączony jest spod presji rekreacyjnej i zabudowy	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną (pojedyncze przypadki wędkowania, hałaśliwych sportów wodnych, polowań, jeziora z zabudową letniskową poniżej 50% linii brzegowej)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka (częste przypadki wędkowania, hałaśliwe sporty wodne, częste polowania, jeziora z zabudową letniskową przekraczająca 50% linii brzegowej)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
19	Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	Stan populacji	CX_p1	>1200	1200-350	<350
				CX_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			Stan siedliska	CX_s1	50-100 % powierzchni jest dobrze uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	10-50 % powierzchni jest dobrze uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	powierzchnia sucha lub tylko do 10% powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu
				CX_s2	woda ponad gruntem w okresie maj-lipiec do 10% powierzchni siedliska gatunku	woda ponad gruntem w okresie maj-lipiec na 10%-30% powierzchni siedliska gatunku	woda ponad gruntem w okresie maj-lipiec powyżej 30% powierzchni siedliska gatunku
				CX_s3	obszar koszony raz w roku	obszar koszony 1-2 razy w roku	obszar koszony 2 lub więcej raz w roku lub obszar niekoszony
				CX_s4	brak rowów melioracyjnych, bądź są one niekonserwowane (zarastające)	rowy melioracyjne działające, lecz bez widocznych wyraźnych śladów po pracach konserwacyjnych	rowy melioracyjne działające, nowe lub z widocznymi śladami konserwacji
				CX_s5	koszenie po 15 lipca	koszenie przed 15 lipca poniżej 30% powierzchni	koszenie przed 15 lipca powyżej 30% powierzchni
				CX_s6	krzewy porastają do 20% powierzchni	krzewy porastają 20-50% powierzchni	krzewy porastają >50% powierzchni
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
20	Żuraw <i>Grus grus</i> populacja lęgowa	A127	Stan populacji	GR_p1	>210	210-170	<170
				GR_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	GR_s1	podmokłe lasy i torfowiska z poziomem wody 30-60 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy na powierzchni powyżej 50%	podmokłe lasy i torfowiska z poziomem wody 60-100 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy na powierzchni powyżej 10-50%	podmokłe lasy i torfowiska z poziomem wody poniżej 30 lub powyżej 100 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy, poniżej 10% powierzchni
				GR_s2	łąki i pola z „oczkami wodnymi” i innymi zbiornikami wodnymi z poziomem wody 30-60 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy na powierzchni powyżej 50%	łąki i pola z „oczkami wodnymi” i innymi zbiornikami wodnymi z poziomem wody 60-100 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy na powierzchni 10-50%	łąki i pola z „oczkami wodnymi” i innymi zbiornikami wodnymi z poziomem wody poniżej 30 cm lub powyżej 100 cm utrzymującym się przez cały okres lęgowy, na powierzchni poniżej 10%

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
21	Żuraw <i>Grus grus</i> populacja wędrowna	A127		GR_s3	zbiornik wodny z szuwarem o powierzchni powyżej 10 ha	zbiornik wodny z szuwarem o powierzchni 5-10 ha	zbiornik wodny z szuwarem o powierzchni poniżej 5 ha
				GR_s4	obszar wyłączony jest spod presji rekreacyjnej i zabudowy	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną (pojedyncze przypadki wędkowania, hałaśliwych sportów wodnych, polowań)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka (częste przypadki wędkowania, hałaśliwe sporty wodne, częste polowania)
				GR_s5	miejsce lęgowe położone jest w sąsiedztwie użytkowanych łąk, pastwisk i ugorów w odległości 0-1 km	miejsce lęgowe położone jest w sąsiedztwie użytkowanych łąk, pastwisk i ugorów w odległości 1-2 km	miejsce lęgowe położone jest w sąsiedztwie użytkowanych łąk, pastwisk i ugorów w odległości powyżej 2 km
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
			Stan populacji	GR_wp1	>5200	5200-1900	<1900
				GR_wp2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	GR_ws1	poła uprawne, łąki i pastwiska powyżej 500 ha w odległości do 5 km od terenów podmokłych i rozlewisk	poła uprawne, łąki i pastwiska od 100 do 500 ha w odległości do 5 km od terenów podmokłych i rozlewisk	poła uprawne, łąki i pastwiska do 100 ha w odległości do 5 km od terenów podmokłych i rozlewisk
				GR_ws2	płytkie wody stojące bez drzew	płytkie wody stojące (rozlewiska i zbiorniki wodne) z pojedynczymi drzewami i krzewami	głębokie zbiorniki i rozlewiska, otoczone roślinnością krzewiastą i lasami
				GR_ws3	brak płoszenia w wyniku polowań lub odstrzału redukcyjnego zwierzyny łownej w odległości mniejszej niż 1 km od zlotowiska	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych po 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od zlotowiska	płoszenie w wyniku polowań lub ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych przed 1 września w odległości mniejszej niż 1 km od zlotowiska
			Perspektywy ochrony/ zachowania				

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
22	Batalion <i>Philomachus pugnax</i> - populacja wędrowna	A151	Stan populacji	PHX_p1	>7000	7000-3500	<3500
				PHX_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	PHX_s1	ekstensywnie użytkowane podmokłe łąki i pastwiska	użytkowane podmokłe łąki i pastwiska	intensywnie użytkowane podmokłe łąki i pastwiska
				PHX_s2	tereny zalewowe z niską roślinnością do 30 cm wysokości	tereny zalewowe z roślinnością o wysokości 30-100 cm	tereny zalewowe z roślinnością o wysokości powyżej 100 cm
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
23	Kszyk <i>Gallinago gallinago</i>	A153	Stan populacji	GG_p1	>4000	4000-2500	<2500
				GG_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	GG_s1	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk	rozległe kompleksy (20-50 ha) częściowo zmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk	kompleksy (poniżej 20 ha) zmeliorowanych i przesuszonych łąk kośnych i pastwisk
				GG_s2	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (20-50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (poniżej 20 ha) torfowisk niskich
				GG_s3	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień poniżej 5%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-20%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień powyżej 20%
				GG_s4	śródlądne, otwarte torfowiska i bagna o powierzchni powyżej 5 ha	śródlądne, otwarte torfowiska i bagna o powierzchni 1-5 ha	śródlądne, otwarte torfowiska i bagna o powierzchni poniżej 1 ha
				GG_s5	głębokość wody w okresie lęgowym powyżej 10 cm, ale woda zalega do 50% obszaru (kwiecień-lipiec)	głębokość wody w okresie lęgowym powyżej 10 cm, ale woda zalega 30-50% obszaru (kwiecień-lipiec)	woda w okresie lęgowym powyżej poziomu gruntu (kwiecień-lipiec)
				GG_s6	50-100 % powierzchni jest dobrze uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	10-50 % powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	powierzchnia sucha lub tylko do 10% powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
				GG_s7	brak rowów melioracyjnych, bądź są one niekonserwowane (zarastające)	rowy melioracyjne działające, lecz bez widocznych wyraźnych śladów po pracach konserwacyjnych	rowy melioracyjne działające, nowe lub z widocznymi śladami konserwacji
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
24	Dubelt <i>Gallinago media</i>	A154	Stan populacji	GM_p1	>390	390-150	<150
				GM_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	GM_s1	otwarte i płaskie torfowisko niskie lub ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska, tereny zalewowe z niską roślinnością o powierzchni powyżej 100 ha	otwarte i płaskie torfowisko niskie lub ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska, tereny zalewowe z niską roślinnością o powierzchni 50-100 ha	otwarte i płaskie torfowisko niskie lub ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska, tereny zalewowe z niską roślinnością o powierzchni poniżej 50 ha
				GM_s2	uwilgotnienie – woda powyżej gruntu do 10 cm, 50% powierzchni	uwilgotnienie – woda wyciska się po nastąpieniu	uwilgotnienie – woda nie wyciska się po nastąpieniu
				GM_s3	krzewy porastają do 10% powierzchni	krzewy porastają 10-50% powierzchni	krzewy porastają >50% powierzchni
				GM_s4	brak rowów melioracyjnych, bądź są one niekonserwowane (zarastające)	rowy melioracyjne działające, lecz bez widocznych wyraźnych śladów po pracach konserwacyjnych	rowy melioracyjne działające, nowe lub z widocznymi śladami konserwacji
				GM_s5	antropopresja – odległość od dróg, szlaków, zabudowań i innych miejsc przebywania ludzi powyżej 500 m	antropopresja – odległość od dróg, szlaków, zabudowań i innych miejsc przebywania ludzi 100-500 m	antropopresja – odległość od dróg, szlaków, zabudowań i innych miejsc przebywania ludzi poniżej 100
				GM_s6	obszar niekoszony lub koszony raz w roku po 15 lipca	obszar koszony 2 razy w roku	obszar koszony 2 lub więcej razy w roku
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
25	Rycyk <i>Limosa limo-</i>	A156	Stan populacji	LI_p1	>400	400-150	<150
				LI_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6	trend liczebności w ciągu ostatnich 6	trend liczebności w ciągu ostatnich 6

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
	sa				lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	lat: spadek o 10-50%	lat: spadek powyżej 50%
				LI_p3	procent par z sukcesem gniazdowym > 60%	procent par z sukcesem gniazdowym 40-60%	procent par z sukcesem gniazdowym < 40%
			Stan siedliska	LI_s1	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk	rozległe kompleksy (20-50 ha) częściowo zmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk	kompleksy (poniżej 20 ha) zmeliorowanych i przesuszonych łąk kośnych i pastwisk
				LI_s2	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (20-50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (poniżej 20 ha) torfowisk niskich
				LI_s3	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień poniżej 5%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-20%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień powyżej 20%
				LI_s4	pastwiska z niewielką obsadą bydła (poniżej 1DJP/ha)	pastwiska z obsadą bydła 1-1,5DJP/ha	pastwiska z obsadą bydła przekraczającą 1,5DJP/ha lub brak wypasu
				LI_s5	wypas prowadzony po 20 maja	wypas prowadzony przed 20 maja	brak wypasu
				LI_s6	brak koszenia ale wykonywane przynajmniej raz na 3 lata po 1 sierpnia lub koszenie raz w roku po 1 sierpnia	koszenie po 1 lipca	koszenie w maju lub czerwcu
				LI_s7	brak prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec)	pojedyncze przypadki prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – 1-2 zabiegi/10 ha/miesiąc	częste przypadki prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – powyżej 2 zabiegów/10 ha/miesiąc
				LI_s8	brak rowów melioracyjnych, bądź są one niekonserwowane (zarastające)	rowy melioracyjne działające, lecz bez widocznych wyraźnych śladów po pracach konserwacyjnych	rowy melioracyjne działające, nowe lub z widocznymi śladami konserwacji
				LI_s9	50-100 % powierzchni jest dobrze uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu (kwiecień-lipiec)	10-50 % powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu (kwiecień-lipiec)	powierzchnia sucha lub tylko do 10% powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu (kwiecień-lipiec)
			Perspektywy ochrony/ za-				

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			chowania				
26	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	A160	Stan populacji	NA_p1	>100	100-50	<50
				NA_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				NA_p3	procent par z sukcesem gniazdowym > 60%	procent par z sukcesem gniazdowym 40-60%	procent par z sukcesem gniazdowym < 40%
			Stan siedliska	NA_s1	rozległe kompleksy (powyżej 100 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień poniżej 5%), położonych w szerokich dolinach dużych lub średniej wielkości rzek	kompleksy (50-100 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-10%), zwłaszcza na podłożu torfowiskowym, położonych w szerokich dolinach dużych lub średniej wielkości rzek	kompleksy (poniżej 50 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień powyżej 10%), zwłaszcza na podłożu torfowiskowym, położonych w szerokich dolinach dużych lub średniej wielkości rzek
				NA_s2	rozległe kompleksy (powyżej 100 ha) torfowisk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień poniżej 5%)	kompleksy (50-100 ha) torfowisk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-10%)	kompleksy (poniżej 50 ha) torfowisk (powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-10%)
				NA_s3	w siedlisku łągowym występują wszystkie poniżej wymienione rośliny: turzyce <i>Carex</i> sp., firletka poszarpana <i>Lychnis flos-cuculi</i> , knieć błotna <i>Caltha palustris</i> , jaskry <i>Ranunculus</i> sp., rdest wązownik <i>Polygonum bistorta</i>	w siedlisku łągowym występują 3-4 poniżej wymienione rośliny: turzyce <i>Carex</i> sp., firletka poszarpana <i>Lychnis flos-cuculi</i> , knieć błotna <i>Caltha palustris</i> , jaskry <i>Ranunculus</i> sp., rdest wązownik <i>Polygonum bistorta</i>	w siedlisku łągowym występują 1-2 poniżej wymienione rośliny: turzyce <i>Carex</i> sp., firletka poszarpana <i>Lychnis flos-cuculi</i> , knieć błotna <i>Caltha palustris</i> , jaskry <i>Ranunculus</i> sp., rdest wązownik <i>Polygonum bistorta</i>
				NA_s4	brak rowów melioracyjnych, bądź są one niekonserwowane (zarastające)	rowy melioracyjne działające, lecz bez widocznych wyraźnych śladów po pracach konserwacyjnych	rowy melioracyjne działające, nowe lub z widocznymi śladami konserwacji
				NA_s5	brak koszenia ale wykonywane przynajmniej raz na 3 lata po 1 sierpnia lub koszenie raz w roku po 1 sierpnia	koszenie po 1 lipca	koszenie w maju lub czerwcu
				NA_s6	brak prowadzenia prac agrotechnicz-	pojedyncze przypadki prowadzenia prac	częste przypadki prowadzenia prac

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					nych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec)	agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – 1-2 zabiegi/10 ha/miesiąc	agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – powyżej 2 zabiegów/10 ha/miesiąc
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
27	Krwawo-dziób <i>Tringa totanus</i>	A162	Stan populacji	TRT_p1	>250	250-100	<100
				TRT_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				TRT_p3	procent par z sukcesem gniazdowym > 60%	procent par z sukcesem gniazdowym 40-60%	procent par z sukcesem gniazdowym < 40%
			Stan siedliska	TRT_s1	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk	rozległe kompleksy (20-50 ha) częściowo zmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk	kompleksy (poniżej 20 ha) zmeliorowanych i przesuszonych łąk kośnych i pastwisk
				TRT_s2	rozległe kompleksy (powyżej 50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (20-50 ha) torfowisk niskich	kompleksy (poniżej 20 ha) torfowisk niskich
				TRT_s3	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień poniżej 5%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień 5-20%	powierzchnia zakrzewień i zadrzewień powyżej 20%
				TRT_s4	pastwiska z niewielką obsadą bydła (poniżej 1DJP/ha)	pastwiska z obsadą bydła 1-1,5DJP/ha	pastwiska z obsadą bydła przekraczającą 1,5DJP/ha lub brak wypasu
				TRT_s5	wypas prowadzony po 20 maja	wypas prowadzony przed 20 maja	brak wypasu
				TRT_s6	brak koszenia ale wykonywane przynajmniej raz na 3 lata po 1 sierpnia lub koszenie raz w roku po 1 sierpnia	koszenie po 1 lipca	koszenie w maju lub czerwcu
				TRT_s7	brak prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec)	pojedyncze przypadki prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – 1-2 zabiegi/10 ha/miesiąc	częste przypadki prowadzenia prac agrotechnicznych w okresie lęgowym (marzec-czerwiec) – powyżej 2 zabiegów/10 ha/miesiąc
				TRT_s8	50-100 % powierzchni jest dobrze uwil-	10-50 % powierzchni jest uwilgotniona	powierzchnia sucha lub tylko do 10%

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
28	Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	A193			gotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	tak, że woda wyciska się po nastąpieniu	powierzchni jest uwilgotniona tak, że woda wyciska się po nastąpieniu
				TRT_s9	brak rowów melioracyjnych, bądź są one niekonserwowane (zarastające)	rowy melioracyjne działające, lecz bez widocznych wyraźnych śladów po pracach konserwacyjnych	rowy melioracyjne działające, nowe lub z widocznymi śladami konserwacji
				Perspektywy ochrony/ zachowania			
			Stan siedliska	STH_p1	>42	42-25	<25
				STH_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
				STH_s1	wyspy piaszczyste bądź żwirowe (także półwyspy o dużym stopniu izolacji od lądu stałego) w inicjalnym stanie (bez rozwiniętej roślinności zielnej i zakrzaczeń) lub z wykształconą szatą roślinną, ale istniejącą wolną od roślinności plaż (piaszczystą bądź żwirową) o powierzchni powyżej 10 arów	wyspy piaszczyste bądź żwirowe (także półwyspy o dużym stopniu izolacji od lądu stałego) w inicjalnym stanie (bez rozwiniętej roślinności zielnej i zakrzaczeń) lub z wykształconą szatą roślinną, ale istniejącą wolną od roślinności plaż (piaszczystą bądź żwirową) o powierzchni 5-10 arów	wyspy piaszczyste bądź żwirowe (także półwyspy o dużym stopniu izolacji od lądu stałego) w inicjalnym stanie (bez rozwiniętej roślinności zielnej i zakrzaczeń) lub z wykształconą szatą roślinną, ale istniejącą wolną od roślinności plaż (piaszczystą bądź żwirową) o powierzchni poniżej 5 arów
				STH_s2	wyspy piaszczyste bądź żwirowe z roślinnością zwartą o wysokości powyżej 50 cm nad przeciętny stan wody wczesnoletniej	wyspy piaszczyste bądź żwirowe z roślinnością zwartą o wysokości 20-50 cm nad przeciętny stan wody wczesnoletniej	wyspy piaszczyste bądź żwirowe z roślinnością zwartą o wysokości poniżej 20 cm nad przeciętny stan wody wczesnoletniej
				STH_s3	obszar wyłączony jest spod antropopresji: sporadyczne przypadki wędkowania (1-2 wędkujących/godz.)	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: pojedyncze przypadki wędkowania (3-10 wędkujących/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: częste przypadki wędkowania (powyżej 10 wędkujących/godz.)
				STH_s4	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak kąpielisk	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: kąpieliska 1-5 osób	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: kąpieliska powy-

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
				STH_s5	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak sportów i rekreacji wodnej	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: sporty i rekreacja wodna (do 10 osób/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: sporty i rekreacja wodna (powyżej 10 osób/godz.)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
29	Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	A196	Stan populacji	CHB_p1	>100	100-50	<50
				CHB_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CHB_s1	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni powyżej 5 ha	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni 1-5 ha	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni poniżej 1 ha
				CHB_s2	rozlewiska wody powyżej 50 cm głębokości na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości 30-50 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości poniżej 30 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca
				CHB_s3	na zbiorniku wodnym występują przynajmniej 3 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym występują 2 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym brak lub występuje tylko 1 gatunek rośliny, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny
				CHB_s4	obszar wyłączony jest spod antropopresji: sporadyczne przypadki wędkowania (1-2 wędkujących/godz.)	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: pojedyncze przypadki wędkowania (3-10 wędkujących/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: częste przypadki wędkowania (powyżej 10 wędkujących/godz.)
				CHB_s5	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak kąpielisk	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: kąpieliska 1-5 osób	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: kąpieliska powyżej 10 osób
				CHB_s6	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak kąpielisk	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: kąpieliska 1-5 osób	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: kąpieliska powyżej 10 osób

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					sji: brak sportów i rekreacji wodnej	pogeniczną: sporty i rekreacja wodna (do 10 osób/godz.)	działalności człowieka: sporty i rekreacja wodna (powyżej 10 osób/godz.)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
30	Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	A197	Stan populacji	CHN_p1	>200	200-35	<35
				CHN_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CHN_s1	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni powyżej 5 ha	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni 1-5 ha	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni poniżej 1 ha
				CHN_s2	rozlewiska wody powyżej 50 cm głębokości na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości 30-50 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości poniżej 30 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca
				CHN_s3	na zbiorniku wodnym występuje osoka aleosowata i zajmuje 50-100 % powierzchni	na zbiorniku wodnym występuje osoka aleosowata i zajmuje 10-50 % powierzchni	na zbiorniku wodnym występuje osoka aleosowata i zajmuje poniżej 10 % powierzchni
				CHN_s4	na zbiorniku wodnym występują przynajmniej 3 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym występują 2 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym brak lub występuje tylko 1 gatunek rośliny, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny
				CHN_s5	obszar wyłączony jest spod antropopresji: sporadyczne przypadki wędkowania (1-2 wędkujących/godz.)	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: pojedyncze przypadki wędkowania (3-10 wędkujących/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: częste przypadki wędkowania (powyżej 10 wędkujących/godz.)
				CHN_s6	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak kąpielisk	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: kąpieliska 1-5 osób	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: kąpieliska powyżej 10 osób

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
				CHN_s7	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak sportów i rekreacji wodnej	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: sporty i rekreacja wodna (do 10 osób/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: sporty i rekreacja wodna (powyżej 10 osób/godz.)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
31	Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	A198	Stan populacji	CHL_p1	>300	300-100	<100
				CHL_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CHL_s1	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni powyżej 5 ha	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni 1-5 ha	starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni poniżej 1 ha
				CHL_s2	rozlewiska wody powyżej 50 cm głębokości na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości 30-50 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca	rozlewiska wody o głębokości poniżej 30 cm na łąkach i torfowiskach utrzymujące się do końca lipca
				CHL_s3	na zbiorniku wodnym występują przynajmniej 3 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym występują 2 gatunki roślin, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny	na zbiorniku wodnym brak lub występuje tylko 1 gatunek rośliny, spośród wymienionych: manna mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, kotewka orzechwodny
				CHL_s4	obszar wyłączony jest spod antropopresji: sporadyczne przypadki wędkowania (1-2 wędkujących/godz.)	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: pojedyncze przypadki wędkowania (3-10 wędkujących/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: częste przypadki wędkowania (powyżej 10 wędkujących/godz.)
				CHL_s5	obszar wyłączony jest spod antropopresji: brak sportów i rekreacji wodnej	obszar pod umiarkowaną presją antropogeniczną: sporty i rekreacja wodna (do 10 osób/godz.)	obszar jest pod istotnym wpływem działalności człowieka: sporty i rekreacja wodna (powyżej 10 osób/godz.)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			chowania				
32	Puchacz <i>Bubo bubo</i>	A215	Stan populacji	BB_p1	>30	30-20	<20
				BB_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	BB_s1	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku powyżej 80 lat (olsza, brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku 50-80 lat (olsza, brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku poniżej 50 lat (olsza, brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha
				BB_s2	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku powyżej 100 lat (inne gatunki drzew niż olsza i brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku 80-100 lat (inne gatunki drzew niż olsza i brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha	przypadający na 1 terytorium trudno dostępny drzewostan w wieku poniżej 80 lat (inne gatunki drzew niż olsza i brzoza) o powierzchni co najmniej 50-100 ha
				BB_s3	na siedliskach: olsu, łęgu, buczyny, lasów lub borów mieszanych o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej, z gniazdami ptaków szponiastych, bociana czarnego lub wykrotami (powyżej 3 gniazd/wykrotów na 1 km transektu)	na siedliskach: olsu, łęgu, buczyny, lasów lub borów mieszanych o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej, z gniazdami ptaków szponiastych, bociana czarnego lub wykrotami (2-3 gniazda/wykroty na 1 km transektu)	na siedliskach: olsu, łęgu, buczyny, lasów lub borów mieszanych o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej, z gniazdami ptaków szponiastych, bociana czarnego lub wykrotami (0 lub 1 gniazdo/wykrot na 1 km transektu)
				BB_s4	obecność w otoczeniu (do 500 m) rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych, bagien, torfowisk, wilgotnych łąk	obecność w otoczeniu (500-800 m) rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych, bagien, torfowisk, wilgotnych łąk	obecność w otoczeniu (powyżej 800 m) rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych, bagien, torfowisk, wilgotnych łąk
				BB_s5	w promieniu do 200 m od gniazda, teren nie penetrowany przez ludzi lub sporadyczne przypadki penetracji (średnio później 1 osoby/dobę)	w promieniu do 200 m rzadkie przypadki penetracji ludzkiej (średnio 1-3 osoby/dobę)	w promieniu do 200 m częste przypadki penetracji ludzkiej (średnio powyżej 3 osób/dobę)
				BB_s6	brak płoszenia w wyniku polowań lub	płoszenie w wyniku polowań lub	płoszenie w wyniku polowań lub

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					odstrzału redukcyjnego zwierzyny łownej w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych po 15 lipca w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda	ostrzału redukcyjnego zwierzyny łownej, prowadzonych przed 15 lipca w odległości mniejszej niż 1 km od gniazda
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
33	Uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	A222	Stan populacji	AFL_p1	>10	10-1	<1
				AFL_p2	stwierdzono co najmniej 3 przypadki gniazdowania pewnego (kategoria C) lub gniazdowania prawdopodobnego (kategoria B) w różnych latach w ciągu ostatnich 6 lat	stwierdzono przynajmniej jeden przypadek gniazdowania pewnego (kategoria C) lub gniazdowania prawdopodobnego (kategoria B) w różnych latach w ciągu ostatnich 6 lat	nie stwierdzono gniazdowania pewnego lub gniazdowania prawdopodobnego w ciągu ostatnich 6 lat
			Stan siedliska	AFL_s1	otwarte i rozległe wilgotne torfowiska niskie i przejściowe o powierzchni powyżej 100 ha	otwarte i rozległe wilgotne torfowiska niskie i przejściowe o powierzchni 50-100 ha	otwarte i rozległe wilgotne torfowiska niskie i przejściowe o powierzchni poniżej 50 ha
				AFL_s2	obszar użytkowany po 1 sierpnia	obszar użytkowany po 1 lipca	obszar użytkowany po 1 czerwca
				AFL_s3	krzewy i drzewa porastają do 10% powierzchni	krzewy i drzewa porastają 10-50% powierzchni	krzewy i drzewa porastają >50% powierzchni
				AFL_s4	wilgotne turzycowiska i łąki z pojedynczymi krzewami i drzewami które wykorzystywane są jako czatownie i miejsca odpoczynku	wilgotne turzycowiska i łąki z pojedynczymi krzewami i drzewami które wykorzystywane są jako czatownie i miejsca odpoczynku w odległości do 100 m	wilgotne turzycowiska i łąki z pojedynczymi krzewami i drzewami które wykorzystywane są jako czatownie i miejsca odpoczynku w odległości powyżej 100 m
				AFL_s5	brak rowów melioracyjnych, bądź są one niekonserwowane (zarastające)	rowy melioracyjne działające, lecz bez widocznych wyraźnych śladów po pracach konserwacyjnych	rowy melioracyjne działające, nowe lub z widocznymi śladami konserwacji
				AFL_s6	występują kępy turzyc na powyżej 30% powierzchni	występują kępy turzyc na powierzchni 10-30%	występują kępy turzyc na powierzchni poniżej 10%
			Perspektywy ochrony/ zachowania				

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
			chowania				
34	Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	A224	Stan populacji	CM_p1	>100	100-50	<50
				CM_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	CM_s1	rozległe, suche i świeże (nie podmokłe) nizinne puszczańskie bory o znacznej powierzchni (>100 km ²)	suche i świeże, nizinne kompleksy leśne wielkości 50–100 km ² , średniej wielkości (10–100 km ²) wyspowe bory sosnowe	małe (<10 km ²) wyspy leśne położone w znacznej odległości od dużych kompleksów
				CM_s2	wewnątrz kompleksu liczne polany, zręby powyżej 5 ha z pojedynczymi drzewami	wewnątrz kompleksu 3-5 ha otwarte polany	wewnątrz kompleksu niewielkie <3 ha i silnie zarośnięte polany
				CM_s3	uprawy do 5 lat	uprawy do 10 lat i młodnikami powyżej 10 lat	młodniki powyżej 15 lat
				CM_s4	podszyt zajmuje powierzchnię 0-10 %	podszyt zajmuje powierzchnię 10-30 %	podszyt zajmuje powierzchnię powyżej 30 %
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
35	Dzięciol zielonosiwy <i>Picus canus</i>	A234	Stan populacji	PU_p1	>70	70-10	<10
				PU_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	PU_s1	płat drzewostanu liściastego o powierzchni powyżej 200 ha	płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni 100-200 ha	płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni poniżej 100 ha,
				PU_s2	udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 100 lat, powyżej 30%,	udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 80 lat, powyżej 30%,	udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 80 lat, poniżej 30%,
				PU_s3	średnia miąższość martwego drewna w płacie powyżej 15% miąższości dojrzałego drzewostanu lub powyżej 30	średnia miąższość martwego drewna w płacie powyżej 5% miąższości dojrzałego drzewostanu lub powyżej 10 m ³ /ha	średnia miąższość martwego drewna w płacie poniżej 5% miąższości dojrzałego drzewostanu lub poniżej 10 m ³ /ha.

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
36	Dzięciół średni <i>Dendrocopos medius</i>	A238			m3/ha		
				PU_s4	drzewostany niepodlegające użytkowaniu gospodarczemu oraz drzewostany podlegające użytkowaniu gospodarczemu, z pozostawianiem drzew martwych i zamierających oraz części drzew żywych do ich naturalnej śmierci	drzewostany podlegające użytkowaniu gospodarczemu, z pozostawianiem drzew martwych i zamierających oraz części drzew żywych do ich naturalnej śmierci	drzewostany podlegające użytkowaniu gospodarczemu
				PU_s5	przy mniejszym udziale drzew martwych i zamierających (średnia miąższość martwego drewna w płacie 10–15% miąższości dojrzałego drzewostanu lub 20–30 m3/ha)	przy mniejszym udziale drzew martwych i zamierających (średnia miąższość martwego drewna w płacie 5-10% miąższości dojrzałego drzewostanu lub poniżej 10 m3/ha)	przy mniejszym udziale drzew martwych i zamierających (średnia miąższość martwego drewna w płacie poniżej 5 miąższości dojrzałego drzewostanu lub poniżej 10 m3/ha)
				PU_s6	drzewostany graniczące w odległości do 100 m z mozaiką siedlisk otwartych użytkowanych ekstensywnie (trwałe użytki zielone)	drzewostany graniczące w odległości 100-200 m z mozaiką siedlisk otwartych użytkowanych ekstensywnie (trwałe użytki zielone)	drzewostany graniczące w odległości powyżej 200 m z mozaiką siedlisk otwartych użytkowanych ekstensywnie (trwałe użytki zielone)
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
			Stan populacji	DE_p1	>120	120-60	<60
				DE_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	DE_s1	udział płatów lasów liściastych o powierzchni >20 ha w stosunku do całkowitej powierzchni lasów liściastych >80%	udział płatów lasów liściastych o powierzchni >20 ha w stosunku do całkowitej powierzchni lasów liściastych 60–80%	udział płatów lasów liściastych o powierzchni ≤20 ha w stosunku do całkowitej powierzchni lasów liściastych <60%,
				DE_s2	udział w płacie drzewostanów w wieku >120 lat powyżej 80%	udział w płacie drzewostanów w wieku 80-120 lat w przedziale 60–80%	udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 80 lat <60%
				DE_s3	zagęszczenie starych, wolnostojących dębów o średnicy >48 cm większe niż	zagęszczenie starych dębów o średnicy >37 cm większe niż 40 drzew/ha lub	zagęszczenie starych dębów o średnicy >37 cm mniejsze niż 40 drzew/ha lub

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					40 drzew/ha lub całkowita powierzchnia przekroju pierśnicowego starych dębów 10-15 m ² /ha	powierzchnia przekroju pierśnicowego starych dębów <6,5 m ² /ha	powierzchnia przekroju pierśnicowego starych dębów <6,5 m ² /ha
				DE_s4	liczba stojących martwych drzew o średnicy >48 cm >10/ha	liczba stojących martwych drzew o średnicy >20 cm mniejsza niż 5/ha	brak stojących martwych drzew o minimalnej średnicy >20 cm
				DE_s5	drzewostan o wysokim stopniu naturalności, zróżnicowany gatunkowo tj. >2 gatunki drzew liściastych w górnym piętrze lasu i wielopiętrowy (np. grądy i łęgi jesionowo-wiązowe), w którym udział gatunków liściastych >85% warunków zróżnicowania gatunkowego najwyższego piętra lasu nie dotyczy acidofilnych dąbrów, w których dominują dęby.	drzewostan jednogatunkowy i jednowarstwowy	drzewostan jednogatunkowy i jednowarstwowy
				DE_s6	obecność luk w drzewostanie, powyżej 10% drzewostanu	obecność luk w drzewostanie, 5-10% drzewostanu	obecność luk w drzewostanie poniżej 5% drzewostanu
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
37	Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	A239	Stan populacji	DL_p1	>100	100-40	<40
				DL_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	DL_s1	nieużytkowane lasy liściaste	las liściasty w których prowadzona jest zrównoważona gospodarka leśna	odmłodzone drzewostany pozbawione martwych drzew
				DL_s2	niezagospodarowane stare grądy, łęgi, olsy, brzozowe lasy bagienne o powierzchni powyżej 100 ha przypadającej na jedno terytorium	niezagospodarowane stare grądy, łęgi, olsy, brzozowe lasy bagienne o powierzchni 60-100 ha przypadającej na jedno terytorium	niezagospodarowane stare grądy, łęgi, olsy, brzozowe lasy bagienne o powierzchni poniżej 60 ha przypadającej na jedno terytorium
				DL_s3	ilość martwego drewna powyżej 50	ilość martwego drewna 30-50 m ³ /ha	ilość martwego drewna poniżej 30

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					m3/ha		m3/ha
				DL_s4	brak zabiegów (w tym pozyskiwania posuszu) w okresie ostatnich 20 lat	brak zabiegów (w tym pozyskiwania posuszu) w okresie ostatnich 10 lat	zabiegi gospodarcze (w tym pozyskiwania posuszu) w okresie ostatnich 10 lat
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
38	Podrózniczek <i>Luscinia svecica</i>	A272	Stan populacji	LUS_p1	>300	300-50	<50
				LUS_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	LUS_s1	występowanie strefy ekotonu zbiorowisk szuwarowych, zaroślowych i leśnych na torfowiskach niskich lub wzdłuż rzek o długości powyżej 1000 m	występowanie strefy ekotonu zbiorowisk szuwarowych, zaroślowych i leśnych na torfowiskach niskich lub wzdłuż rzek o długości 100-1000 m	strefa ekotonu zbiorowisk szuwarowych, zaroślowych i leśnych jest niewielka, poniżej długości 100 m
				LUS_s2	uwilgotnienie – woda powierzchniowa powyżej gruntu do 5 cm głębokości do 30% obszaru	uwilgotnienie – woda wyciska się po nastąpieniu	uwilgotnienie – woda nie wyciska się po nastąpieniu
				LUS_s3	zwarcie roślinności zielnej 20-70% pokrycia	zwarcie roślinności zielnej 1-20% pokrycia	zwarcie roślinności zielnej powyżej 70% pokrycia
				LUS_s4	brak rowów melioracyjnych, bądź są one niekonserwowane (zarastające)	rowy melioracyjne działające, lecz bez widocznych wyraźnych śladów po pracach konserwacyjnych	rowy melioracyjne działające, nowe lub z widocznymi śladami konserwacji
				LUS_s5	liczne, płytkie do 5 cm głębokości zastoiska wody	pojedyncze, płytkie do 5 cm głębokości zastoiska wody	brak zastoisk wody
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
39	Wodniczka <i>Acrocephalus</i>	A294	Stan populacji	XD_p1	>2500	2500-2000	<2000
				XD_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6	trend liczebności w ciągu ostatnich 6	trend liczebności w ciągu ostatnich 6

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowolający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
	<i>Ius paludicola</i>				lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	lat: spadek o 10-50%	lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	XD_s1	otwarte torfowiska powyżej 100 ha z dominującymi turzycami o wysokości 70-80 cm, obfitą warstwą mchów, obecnością zeszłorocznych, zeschłych turzyc	otwarte torfowiska o wielkości 50-100 ha z dominującymi turzycami średniej wysokości, z niewielką warstwą mchów, obecnością zeszłorocznych, zeschłych turzyc	niewielkie torfowisko poniżej 50 ha, wilgotna łąka lub strefa zalewowa z turzycami 80-120 cm wysokości, brak mchów, brak zeszłorocznych, zeschłych turzyc
				XD_s2	krzewy i drzewa porastają mniej niż 10% powierzchni	krzewy i drzew porastają 10-30% powierzchni siedliska	krzewy i drzew porastają 30-60% powierzchni siedliska
				XD_s3	trzcina porastają mniej niż 10% powierzchni	trzcina porasta 10-20% powierzchni	trzcina porasta 20-50% powierzchni
				XD_s4	brak rowów melioracyjnych, bądź są one niekonserwowane (zarastające)	rowy melioracyjne działające, lecz bez widocznych wyraźnych śladów po pracach konserwacyjnych	rowy melioracyjne działające, nowe lub z widocznymi śladami konserwacji
				XD_s5	pomiędzy kępami turzyc i wysepkami innych roślin, woda ma poziom 1-15 cm	pomiędzy kępami turzyc i wysepkami innych roślin, woda wyciska się po nastąpieniu	pomiędzy kępami turzyc i wysepkami innych roślin, woda nie wyciska się po nastąpieniu
				XD_s6	brak koszenia lub koszenie po 1 września	koszenie po 1 sierpnia	koszenie przed 1 sierpnia
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
40	Muchotówka mała <i>Ficedula parva</i>	A320	Stan populacji	FP_p1	>100	100-25	<25
				FP_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	FP_s1	zwarty płat lasu o powierzchni powyżej 40 ha położony w rozległym kompleksie leśnym i nieprzylegający do brzegu drzewostanu	zwarty płat lasu o powierzchni 20-4 ha, nieprzylegający do brzegu drzewostanu lub większy, ale z obecną strefą brzeżną na granicy z powierzchnią otwartą i/lub	płat lasów liściastych >15 ha

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
						przerwami w zwarcu koron drzew	
				FP_s2	średni wiek drzewostanu >100 lat	średni wiek drzewostanu 50-100 lat	średni wiek drzewostanu <50 lat
				FP_s3	udział gatunków liściastych w płacie >80%	udział gatunków liściastych w płacie 50-80%	udział gatunków liściastych w płacie <50%
				FP_s4	pokrycie przez podrost/podszyt <15%	pokrycie przez podrost/podszyt 15-40%	pokrycie przez podrost/podszyt >40%
				FP_s5	minimum 20 uszkodzonych/obumierających/martwych drzew o pierśnicy > 25 cm na hektar	minimum 5 uszkodzonych/obumierających/martwych drzew o pierśnicy >25 cm na hektar	mniej niż 5 uszkodzonych/obumierających/martwych drzew o pierśnicy >25 cm na hektar
				FP_s6	brak zabiegów gospodarczych (w tym cięć sanitarnych) w okresie ostatnich 10-15 lat	brak zabiegów gospodarczych (w tym cięć sanitarnych) w okresie ostatnich 5-10 lat	brak zabiegów gospodarczych (w tym cięć sanitarnych) w okresie ostatnich 5 lat
			Perspektywy ochrony/ zachowania				
41	Cietrzew <i>Tetrao tetrix tetrix</i>	A409	Stan populacji	TX_p1	>140	140-50	<50
				TX_p2	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: stabilny lub wzrost lub spadek do 10%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek o 10-50%	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat: spadek powyżej 50%
			Stan siedliska	TX_s1	bór bagienny o niskim zadrzewieniu (0,2–0,4) o powierzchni powyżej 100 ha	bór bagienny o niskim zadrzewieniu (0,2–0,4) o powierzchni 50-100 ha	bór bagienny o niskim zadrzewieniu (0,2–0,4) o powierzchni poniżej 50 ha
				TX_s2	torfowiska wysokie z pojedynczymi sosnami lub kępami sosen o powierzchni powyżej 100 ha	torfowiska wysokie z pojedynczymi sosnami lub kępami sosen o powierzchni 50-100 ha	torfowiska wysokie z pojedynczymi sosnami lub kępami sosen o powierzchni poniżej 50 ha
				TX_s3	otwarte wrzosowiska o powierzchni powyżej 100 ha	otwarte wrzosowiska o powierzchni o powierzchni 50-100 ha	otwarte wrzosowiska o powierzchni poniżej 50 ha
				TX_s4	torfowiska niskie o powierzchni powyżej 100 ha	torfowiska niskie o powierzchni 50-100 ha	torfowiska niskie o powierzchni poniżej 50 ha
				TX_s5	wilgotne łąki o powierzchni powyżej 100 ha	wilgotne łąki o powierzchni 50-100 ha	wilgotne łąki o powierzchni poniżej 50 ha
				TX_s6	obecność, dostępność ziemi/piasku na	obecność, dostępność ziemi/piasku na	obecność, dostępność ziemi/piasku na

L.p.	Przedmiot ochrony	Kod Natura	Parametr stanu	Wskaźnik	Kryteria dla oceny FV (stan ochrony właściwy)	Kryteria dla oceny U1 (stan ochrony niezadowalający)	Kryteria dla oceny U2 (stan ochrony zły)
1	2	3	4	6	7	8	9
					„kąpiele piaskowe” do 10% powierzchni obszaru	„kąpiele piaskowe” – 5-10% powierzchni obszaru	„kąpiele piaskowe” – poniżej 5% powierzchni obszaru
				TX_s7	obecność, dostępność żwiru na gastroli-ty – powyżej 3 miejsc/50ha	obecność, dostępność żwiru na gastroli-ty – 2-3 miejsca/50ha	obecność, dostępność żwiru na gastroli-ty – 1 miejsce/50ha
				TX_s8	udział borówek >30%,	udział borówek 10-30%,	udział borówek <10%,
				TX_s9	wysokość runa <30 cm	wysokość runa 30-70 cm	wysokość runa powyżej 70 cm
				TX_s10	udział podszytu powyżej >30%	udział podszytu powyżej 30-50%	udział podszytu powyżej 50%
			Perspektywy ochrony/ zachowania				

4. Analiza zagrożeń

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
1.	A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i>	4-35	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie siedlisk lęgowych i miejsc przebywania w wyniku koszenia trzciny - słaby negatywny wpływ.
2.		1-3	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata lęgowisk i żerowisk, na skutek ich zarastania przez krzewy - średni, negatywny wpływ.
3.		1, 24-33	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
4.	A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	1-30		G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	Niszczenie siedlisk lęgowych i miejsc żerowania ze względu na koszenie trzciny i usuwanie krzewów w ramach czynnej ochrony siedlisk innych przedmiotów ochrony – zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
5.		1-30	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ, ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.
6.		1-30	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
7.	A027 czapla biała <i>Egretta alba</i>	1, 2	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowania szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
8.	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	1, 2	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokoienie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ, ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.
9.		1, 2		H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)	Zmniejszenie zasobności bazy pokarmowej gatunku ze względu na zanieczyszczenie wody - zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
10.		7, 8, 10, 12		K03.04 Drapieżnictwo	Niszczenie lęgów i obniżenie sukcesu lęgowego przez drapieżnictwo kuny leśnej, bielika, puchacza – czynnik o charakterze naturalnym, negatywny wpływ na populację gatunku w Ostoi nie został dotąd wykazany – zagrożenie potencjalne.
11.		1-4, 8, 10		B02.02 Wycinka lasu	Zmniejszenie dostępności miejsc lęgowych w skutek wycinki drzew nadających się do założenia gniazda, w tym także drzew z gniazdami niezasiedlonymi (po zniesieniu ochrony strefowej) - zagrożenie potencjalne.
12.		1-4, 6-12		G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	Płoszenie i niepokoienie w miejscach występowania - zagrożenie potencjalne.
13.		1-6, 11, 12	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
14.		6, 7		D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne	Zwiększenie śmiertelności na skutek kolizji z obiektami i liniami elektroenergetycznymi – zagrożenie potencjalne.
15.		Cały obszar Natura 2000	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej		Niedobór drzew o odpowiednim pokroju, umożliwiających budowę gniazd – średni, negatywny wpływ
16.	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	1-37	A02 Zmiana sposobu uprawy		Zmniejszenie powierzchni żerowisk z powodu zwiększania powierzchni zasięgu uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
17.		1-37	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - słaby negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namotu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.
18.		7, 16, 20, 25, 29-32, 35	D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		Zwiększenie śmiertelności na skutek kolizji z obiektami i liniami elektroenergetycznymi - słaby negatywny wpływ.
19.	A037 łabędź czarnodzioby <i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>) – populacja wędrowna	1-5	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
20.		1-5	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowania szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
21.	A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> – populacja wędrowna	1-5	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokoienie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania, na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.
22.		1-5	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, miejsc odpoczynku i nocowania, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną zalanych fragmentów siedliska.
23.		1-8	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
24.	A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> – populacja wędrowna	1-5	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokoienie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowanie szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.
25.		1-5	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokoienie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania, na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
26.		1-8	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, miejsc odpoczynku i nocowania, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną zalanych fragmentów siedliska.
27.	A050 świstun <i>Anas penelope</i> – populacja wędrowna	1-6	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
28.		1-6	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowania szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.
29.		1-6	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania, na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
30.		1-6	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, miejsc odpoczynku i nocowania, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną zalanych fragmentów siedliska.
31.	A054 rożeniec <i>Anas acuta</i> – populacja wędrowna	1-5	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
32.		1-5	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokoienie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowania szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.
33.		1-5	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokoienie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania, na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
34.		1-5	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, miejsc odpoczynku i nocowania, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną zalanych fragmentów siedliska.
35.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	1-27		B02.02 Wycinka lasu	Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek zrębów zupełnych lub wycinki drzew starszych klas wieku, a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu). Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów gospodarczych w lasach w okresie lęgowym – zagrożenie potencjalne
36.		1-27	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowania szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.
37.	A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	1-3, 6, 7, 13		B02.02 Wycinka lasu	Dotyczy potencjalnych nowych miejsc gniazdowania w przypadku ich nie wyłączenia z użytkowania po zasiedleniu przez ptaki, a także zmniejszenia dostępności miejsc lęgowych na skutek ewentualnej wycinki drzew starszych klas wieku w aktualnych miejscach rozrodu po ich opuszczeniu przez ptaki i zniesieniu ochrony strefowej.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
38.		9, 14	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokoienie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania w wyniku użytkowania szlaków turystycznych - średni, negatywny wpływ.
39.		9	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokoienie podczas żerowania, odpoczynku i nocowania, na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.
40.		1-8, 10-16	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie i niepokoienie w miejscach występowania - średni, negatywny wpływ.
41.		1, 8	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną zalanych fragmentów siedliska.
42.		9, 10, 14, 16		H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)	Zmniejszenie zasobności bazy pokarmowej gatunku ze względu na zanieczyszczenie wody - zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
43.		Cały obszar Natura 2000		B07 Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej	Ograniczona liczba drzew o odpowiednim pokroju, umożliwiającym budowę gniazd

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
44.	A080 gadożer <i>Circaetus gallicus</i>	1-3, 6, 7, 13		B02.02 Wycinka lasu	Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych na skutek wycinki drzew starszych klas wieku, a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu).
45.	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	1-10, 12, 13	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.
46.		1-12	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
47.		1-13	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
48.		1-13	D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		Zwiększenie śmiertelności na skutek kolizji z obiektami i liniami elektroenergetycznymi - słaby negatywny wpływ.
49.		1-13	U. Nieznane zagrożenie lub nacisk		Nierozpoznane przyczyny niskiej liczebności gatunku w stosunku do potencjału siedlisk ich występowania.
50.	A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	1-5, 7, 8, 11-18, 21-23, 25, 27-29	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.
51.		1, 3-6, 8-11, 13, 14, 19-21, 24, 26	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
52.		1-18, 21-25, 27-29	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
53.		2, 6, 7, 9, 10, 12, 15-20, 22-29	D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		Zwiększenie śmiertelności na skutek kolizji z obiektami i liniami elektroenergetycznymi - słaby negatywny wpływ.
54.		1-29	U. Nieznane zagrożenie lub nacisk		Nierozpoznane przyczyny niskiej liczebności gatunku w stosunku do potencjału siedlisk ich występowania.
55.	A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	1-22	B02.02 Wycinka lasu	B02.02 Wycinka lasu	Zmniejszenie dostępności miejsc lęgowych w skutek wycinki drzew nadających się do założenia gniazda, w tym także drzew z gniazdami niezasiedlonymi (po zniesieniu ochrony strefowej) - zagrożenie istniejące dla lasów niepaństwowych, a potencjalnie także dla lasów własności Skarbu Państwa.
56.		1-22	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata żerowisk na skutek zarastania łąk w przypadku zaprzestania ich użytkowania.
57.		1-22	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie w wyniku użytkowania szlaków turystycznych w granicach siedlisk gatunku - słaby, lokalny i sporadyczny, negatywny wpływ, niewymagający podjęcia działań.
58.		1-22	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga w okresie lęgowym wilgotnych fragmentów siedliska.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
59.		1-22		K03.04 – Drapieżnictwo	Niszczenie lęgów i obniżenie sukcesu lęgowego przez drapieżnictwo kuny leśnej, jastrzębia i puchacza – czynnik o charakterze naturalnym, jego długofalowy, negatywny wpływ na populację gatunku w Ostoi nie został dotąd wykazany.
60.		Cały obszar Natura 2000		B07 Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej	Ograniczona liczba drzew o odpowiednim pokroju, umożliwiającym budowę gniazd.
61.	A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	1, 3-7, 9-12, 14-24	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Zmniejszanie zasobności siedlisk żerowiskowych w wyniku zbyt częstego koszenia, bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów lub pozostawiania nieskoszonych fragmentów o zbyt małej powierzchni - średni, negatywny wpływ.
62.		4, 6, 11, 19, 20, 22, 23	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
63.		1, 3, 5, 12-18	B02.02 Wycinka lasu	B02.02 Wycinka lasu	Zmniejszenie dostępności miejsc lęgowych w skutek wycinki drzew nadających się do założenia gniazda, w tym także drzew z gniazdami niezasiedlonymi (po zniesieniu ochrony strefowej) - zagrożenie istniejące dla lasów niepaństwowych, a potencjalne dla lasów własności Skarbu Państwa.
64.		7, 8, 60	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie i niepokojenie w miejscach występowania - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
65.		1-25	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie.		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego, a w efekcie wkraczania konkurencyjnego gatunku - orlika krzykliwego - silny, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.
66.		1-25	K03 Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt		Konkurencja z orlikiem krzykliwym i hybrydyzacja między tymi gatunkami. Zagrożenie znaczące, ale nie do końca rozpoznane.
67.		1-25	K03.04 – Drapieżnictwo		Niszczenie łągów i obniżenie sukcesu łągowego przez drapieżnictwo kuny leśnej, jastrzębia i puchacza – zjawisko o charakterze naturalnym, ale oddziałujące znacząco na niewielką liczebnie populację gatunku w kraju – silny, negatywny wpływ.
68.		Cały obszar Natura 2000	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej		Niedobór drzew o odpowiednim pokroju, umożliwiających budowę gniazd – średni, negatywny wpływ
69.	A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i>	1-10, 12-14, 16-18	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie łągów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk łęgowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
70.		1-18	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
71.		15	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy – lokalny, słaby, negatywny wpływ ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.
72.		15	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku – lokalny, słaby, negatywny wpływ.
73.		1-11, 13, 14, 16-18	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Przekształcenie lub pogorszenie stanu siedlisk lęgowych i miejsc żerowania ze względu na odwadnianie/osuszanie – średni, negatywny wpływ.
74.	A120 zielonka <i>Porzana parva</i>	1-8	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczanie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.
75.		28, 29	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
76.		1-3, 5-27	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
77.		1-3, 5-28	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
78.		4	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
79.	A122 derkacz <i>Crex crex</i>	1, 11-13, 17, 19, 23, 25, 27, 30, 39, 45, 57, 79, 85, 90, 93, 95, 104, 108, 112, 113, 117, 123-125, 127, 129, 131, 132, 134, 137, 139, 141, 145, 146, 150-152, 159, 164, 172, 174, 188, 191, 197, 201, 202, 205, 207-209, 211, 212, 224-226, 228, 230, 231, 238, 239, 242-245, 249, 250, 253, 259, 261, 264-268, 270-273, 277-279, 281-287, 289, 292, 296, 298, 299, 302-305, 311, 314, 317-320, 324, 325, 327-330, 333, 335-337, 340, 342-346, 348, 349, 351-353, 359, 360, 368, 370-372, 374, 376, 379-381, 384, 388, 390, 391, 394, 397, 399-413, 421, 447, 455, 458, 471, 478, 483, 489, 491, 496, 509, 512, 520, 523, 530-539, 540, 543, 545, 547, 549-558, 560, 562, 566, 568, 604, 628-643, 645	A02 Zmiana sposobu uprawy		Degradacja siedliska lęgowego i ograniczenie dostępności miejsc żerowania ze względu na zwiększanie powierzchni uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
80.		1, 2, 5, 8-20, 22-34, 36-41, 43-45, 47, 50, 52, 53, 57, 60, 63, 65, 69, 78-80, 83-86, 89, 90, 92-97, 99, 102, 104, 106, 108, 109, 112-114, 116-118, 123-125, 127, 129-132, 134-139, 141, 143-147, 150-153, 159, 164, 172-174, 178, 179, 188, 191, 197, 201, 202, 205, 207-209, 211-213, 219, 224-226, 228-231, 233, 234, 237-239, 242-251, 253, 256, 257, 259, 261, 264-268, 270-279, 281-287, 289, 291, 292, 294, 296, 298, 299, 301-306, 308, 310, 311, 313-315, 317-330, 333-338, 340, 342-354, 356-360, 362-368, 370-374, 376, 378-382, 384-386, 388-394, 396, 397, 399-408, 410-414, 416-422, 424, 426, 427, 431, 433, 447, 455, 458, 459, 464, 471, 473, 476-478, 482, 483, 485, 488, 489, 491-494, 496-502, 505-510, 512, 513, 515, 518-527, 530-540, 543, 545, 547, 549-560, 562-643, 645	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie łągów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk łągowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
81.		2, 5, 8-10, 14-16, 20, 22, 24, 26, 28, 29, 31-37, 40-44, 47, 48, 50-55, 58-74, 76, 78, 80-84, 86-89, 91, 92, 94, 96-103, 105-107, 109, 110, 114-116, 118-122, 126, 128, 130, 133, 135, 136, 138, 140, 142-144, 147, 149, 153, 155-158, 160-163, 165-171, 173, 176-187, 189-190, 192-196, 198-200, 203, 206, 210, 213-223, 227, 229, 232-237, 241, 246-248, 251, 255-257, 260, 262, 263, 274-276, 280, 288, 291, 293, 294, 297, 301, 306, 307, 308, 310, 313, 315, 316, 318, 321-323, 326, 331, 332, 334, 338, 339, 341, 343, 344, 347, 348, 350, 353, 354, 356-359, 361-375, 377-380, 382, 383, 385, 386, 388, 389, 391-394, 396, 397, 399, 400-411, 414-446, 448-451, 453, 454, 456, 457, 459-469, 472-477, 479-482, 484-488, 490, 492-495, 497-508, 510, 511, 513-519, 521, 522, 524-529, 541, 542, 544, 559, 563-567, 569-603, 605-627	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
82.		18, 38, 108, 111	A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych		Ograniczenie i niszczenie bazy pokarmowej ze względu na stosowanie pestycydów - słaby, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
83.		1, 2, 5, 8-20, 22, 23, 25, 27-30, 32-40, 42-45, 47, 48, 50, 51, 53-55, 57-61, 62, 64-67, 69-74, 76, 78, 79, 81, 82, 84-91, 93-107, 109-129, 131-134, 137, 139-142, 145, 146, 149-152, 155-174, 176-203, 205-213, 215-220, 222-226, 228-239, 242-251, 253, 255-257, 259-262, 264-268, 270-279, 281-289, 291, 292, 294, 296, 298, 299, 301-306, 308, 310, 311, 313-315, 317, 319-330, 333-338, 340, 342, 345-347, 349-352, 354, 356-358, 360-367, 369, 373, 375-378, 381-386, 389, 390, 392, 393, 396, 400-409, 412-420, 422-431, 433, 438, 447, 455, 457-465, 467-469, 471-545, 547, 549-560, 562-603, 605-643, 645	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.
84.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> populacja wędrowna	1, 3, 4, 6, 7, 9	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
85.		2, 4, 5, 8, 9	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Zmniejszenie powierzchni żerowisk, miejsc odpoczynku i nocowania, na skutek osuszania terenów podmokłych (i ich zarastania) w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wody są niekorzystne dla gatunku, który wymaga w okresie migracji wilgotnych lub płytko zalanych fragmentów siedliska wykorzystywanych na noclegowiska.
86.		1-3, 5-8		F03.01 Polowanie	Płoszenie ptaków w miejscach zlotowisk w efekcie polowań – zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
87.		1-9		G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	Płoszenie ptaków w miejscach zlotowisk w trakcie koszenia roślinności zielnej i usuwania krzewów na terenach podmokłych w ramach czynnej ochrony siedlisk innych przedmiotów ochrony – zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
88.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> – populacja lęgowa	139, 147		B02.02 Wycinka lasu	Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych na skutek zrębów zupełnych. Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów gospodarczych w lasach w okresie lęgowym – zagrożenie potencjalne.
89.		1-147	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
90.		139, 147	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
91.	A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i> – populacja wędrowna	7	A04.01 Wypas intensywny		Intensywny wypas powodujący wydeptywanie i niekorzystne, pod względem wymagań gatunku, zmiany roślinności siedliska, mogący ograniczać występowanie gatunku - średni, negatywny wpływ.
92.		1, 3-6, 10, 11	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
93.		1-9	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Ograniczenie lub zanik dostępności żerowisk na skutek odwadniania/osuszania - słaby negatywny wpływ.
94.		2, 8, 9	A02 Zmiana sposobu uprawy		Zmniejszenie powierzchni żerowisk z powodu zwiększania powierzchni zasięgu uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
95.	A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i>	17, 19, 22, 25, 44, 50	A02 Zmiana sposobu uprawy		Degradacja siedliska lęgowego i ograniczenie dostępności miejsc żerowania ze względu na zwiększanie powierzchni uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
96.		1, 3, 5, 6, 8-10, 12, 13, 15-19, 21, 22, 24-26, 30, 33-56	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie łąg w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.
97.		1, 3, 6-9, 11-15, 18, 20, 21, 23, 24, 26-28, 30-33, 35-43, 45-54, 56	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie i zmniejszenie siedlisk lęgowych ze względu na ewolucję biocenotyczną (zarastanie roślinnością, zielną, krzewami i drzewami) - słaby negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
98.		1, 3, 5-13, 15-19, 21, 22, 25-28, 30-46, 49-56	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wody są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.
99.	A154 dubelt <i>Gallinago media</i>	186	A08 Nawożenie (nawozy sztuczne)		Niekorzystne zmiany parametrów roślinności (skład gatunkowy i struktura) siedliska łęgowego i żerowisk spowodowane nawożeniem - słaby, negatywny wpływ.
100.		11, 36, 39, 42-44, 46, 52, 70, 75, 78, 79, 81, 82, 84, 85, 88, 90, 93, 94, 109, 132, 137-139, 145, 146, 148-150, 153, 155, 156, 157, 159, 161-163, 167, 173, 178, 188-193	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie łąk w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk łęgowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.
101.		5, 14, 19	G05.01 Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		Niszczenie siedlisk łęgowych i miejsc żerowania ze względu na wydeptywanie, nadmierne użytkowanie - silny, negatywny wpływ.
102.		1, 3, 4, 6-10, 12, 13, 15-18, 20, 22-42, 45-69, 71-74, 76, 77, 80, 83, 86, 87, 89, 91, 92, 95-108, 110-129-133, 135, 137-139, 141-145, 147, 148, 156, 158, 162-166, 168-172, 174-177, 179-189	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk łęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
103.	A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	1-3, 6-10, 12, 16, 20, 22-24, 27, 51, 59, 71	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		Ograniczenie i zmniejszenie siedlisk łęgowych i żerowisk ze względu na ewolucję biocenotyczną (zarastanie roślinnością, zielną, krzewami i drzewami) w wyniku zarzucenia tradycyjnego wypasu zwierząt hodowlanych - słaby negatywny wpływ.
104.		4, 11, 13, 15, 17, 18, 25, 26, 28-32, 34-43, 46, 52, 55-57, 62, 63, 65, 70, 74-79, 81, 82, 84, 85, 87, 90, 94, 96, 103, 104, 106-109, 112, 114, 117-119, 133-136, 141-144, 146, 147, 149, 150, 153, 155, 157, 159, 161-185, 187-193	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wody są niekorzystne dla gatunku, który wymaga w okresie łęgowym podmokłych fragmentów siedliska.
105.		55, 65, 88, 93, 102, 105, 110, 113, 115	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu łęgowego w wyniku penetracji terenów będących siedliskiem gatunku (tokowiska) - średni, negatywny wpływ.
106.		3, 6, 23, 31, 54, 58, 61, 62, 67, 68	A02 Zmiana sposobu uprawy		Degradacja siedliska łęgowego i ograniczenie dostępności miejsc żerowania ze względu na zwiększanie powierzchni uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
107.		17, 19, 24, 25, 27, 29, 33, 40	A04.01 Wypas intensywny		Intensywny wypas powodujący wydeptywanie i niekorzystne, pod względem wymagań gatunku, zmiany roślinności siedliska, mogący ograniczać występowanie gatunku - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
108.		1, 2-4, 6, 9, 10, 14, 17, 19-29, 31-42, 47, 49-62, 65-77	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie łągów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk łągowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.
109.		2, 4, 5, 7-16, 18, 20-22, 26, 30, 32, 34-39, 41-53, 55-57, 59, 60, 63-66, 69-77	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk łągowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
110.		5, 13	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		Ograniczenie i zmniejszenie siedlisk łągowych i żerowisk ze względu na ewolucję biocenotyczną (zarastanie roślinnością, zielną, krzewami i drzewami) w wyniku zarzucenia tradycyjnego wypasu zwierząt hodowlanych - słaby negatywny wpływ.
111.		44, 45	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu łągowego w wyniku penetracji terenów będących siedliskiem gatunku - słaby, negatywny wpływ
112.		2-4, 6, 8-12, 15, 17-19, 21-25, 27-29, 31-35, 38, 40, 42, 43, 46-62, 65-77	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łągowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego – silny, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
113.		1-77	K03.04 Drapieżnictwo		Niszczenie lęgów i obniżenie sukcesu lęgowego z powodu drapieżnictwa norki amerykańskiej i innych zwierząt – średni, negatywny wpływ.
114.	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	1-3, 7-9, 27, 42, 49, 52, 62, 77, 81, 82, 85, 88, 89, 93, 97, 99-102, 104, 107, 111, 113, 114, 120, 125, 128, 129, 131, 132, 134, 151, 161, 173, 174, 179, 184, 186, 191, 192, 194, 195, 198-209	A02 Zmiana sposobu uprawy		Degradacja siedliska lęgowego i ograniczenie dostępności miejsc żerowania ze względu na zwiększanie powierzchni uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
115.		4-6, 10-2, 14, 15, 17, 19, 22, 24, 32, 34, 35, 38, 41, 44-46, 48, 50, 51, 53-61, 63-65, 71, 84, 91, 95, 96, 103, 109, 118, 121, 123, 133, 136, 138, 141, 142, 144-147, 149, 152, 153, 160, 164	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.
116.		4-6, 10-17, 19, 20, 22, 24, 25, 28-41, 43-48, 50, 51, 53-61, 63-76, 78-80, 83, 84, 86, 87, 90-92, 95, 96, 98, 103, 105, 106, 108, 110, 112, 115-117, 119, 122, 124, 126, 127, 130, 135, 137, 139, 143, 148, 150, 154-158, 162, 163, 172, 175-177, 180-183, 185, 187-190, 193, 196, 197, 210-232	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
117.		1-3, 7-9, 27, 42, 49, 52, 62, 77, 81, 82, 85, 88, 89, 93, 94, 97, 99-102, 104, 107, 111-114, 116, 117, 120, 122, 124, 125, 128, 129, 131, 132, 134, 135, 137, 139, 143, 148, 150, 151, 154-159, 161-163, 165-177, 179-181, 184, 186-232	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.
118.	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	3, 6, 22, 30, 53, 57, 60, 61, 66, 67	A02 Zmiana sposobu uprawy		Degradacja siedliska łęgowego i ograniczenie dostępności miejsc żerowania ze względu na zwiększanie powierzchni uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
119.		16, 18, 23, 24, 26, 28, 32, 39	A04.01 Wypas intensywny		Intensywny wypas powodujący wydeptywanie i niekorzystne, pod względem wymagań gatunku, zmiany roślinności siedliska, mogący ograniczać występowanie gatunku - średni, negatywny wpływ.
120.		1-4, 6, 9, 10, 14, 16, 18-28, 30-41, 46, 48-61, 64, 75	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczanie łąk w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk łęgowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - silny, negatywny wpływ.
121.		2, 4, 5, 7-15, 17, 19-21, 25, 29, 31, 33-38, 40-52, 54-56, 58, 59, 62-65, 68-74	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk łęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
122.		5, 12	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		Ograniczenie i zmniejszenie siedlisk łągowych i żerowisk ze względu na ewolucję biocenotyczną (zarastanie roślinnością, zielną, krzewami i drzewami) w wyniku zarzucenia tradycyjnego wypasu zwierząt hodowlanych - słaby negatywny wpływ.
123.		3, 6, 18, 20-24, 26, 30-33, 37, 39, 41, 42, 45-61, 64-75	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łągowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego – średni lub lokalnie silny, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.
124.		43, 44	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu łągowego w wyniku penetracji terenów będących siedliskiem gatunku - słaby, negatywny wpływ
125.		2, 4, 8-11, 13, 16, 17, 27, 28, 34	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łągowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego- silny, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
126.		1-75	K03.04 Drapieżnictwo		Niszczenie lęgów i obniżenie sukcesu lęgowego z powodu drapieżnictwa norki amerykańskiej i innych zwierząt – średni, negatywny wpływ.
127.	A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	1-6	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w lęgach oraz porzucanie miejsc lęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ.
128.		1-6	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu lęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
129.		1-6	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną zalanych fragmentów siedliska.
130.		1-6	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
131.	A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	1-6	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
132.		1-6	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w łęgach oraz porzucanie miejsc łęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.
133.		1-6	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu łęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
134.		1-6	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego – silny, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną zalanych fragmentów siedliska.
135.		1-6	K03.04 Drapieżnictwo		Niszczenie łęgów i obniżenie sukcesu łęgowego z powodu drapieżnictwa norki amerykańskiej i innych zwierząt – silny, negatywny wpływ.
136.	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	1-7	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk łęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
137.		1-7	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w łęgach oraz porzucanie miejsc łęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.
138.		1-7	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu łęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
139.		1-7	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną zalanych fragmentów siedliska.
140.		1-7	K03.04 Drapieżnictwo		Niszczenie łęgów i obniżenie sukcesu łęgowego z powodu drapieżnictwa norki amerykańskiej i innych zwierząt – silny, negatywny wpływ.
141.	A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	1-11	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk łęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
142.		1-11	F02.03 Wędkarstwo		Płoszenie i niepokojenie, a przez to zwiększenie śmiertelności w łęgach oraz porzucanie miejsc łęgowych na skutek płoszenia ptaków w wyniku penetracji siedlisk gatunku przez wędkarzy - średni, negatywny wpływ ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko.
143.		1-11	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze		Płoszenie, niepokojenie, a przez to zmniejszenie sukcesu łęgowego w wyniku nadmiernego użytkowania szlaków turystycznych w pobliżu siedlisk gatunku - silny, negatywny wpływ.
144.		1-11	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną zalanych fragmentów siedliska.
145.		1-11	K03.04 Drapieżnictwo		Niszczenie łęgów i obniżenie sukcesu łęgowego z powodu drapieżnictwa norki amerykańskiej i innych zwierząt – silny, negatywny wpływ.
146.	A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	1-4, 6-8	B02.02 Wycinka lasu	B02.02 Wycinka lasu	Zmniejszenie dostępności miejsc łęgowych w skutek wycinki drzew nadających się do założenia gniazda, w tym także drzew z gniazdami niezasiedlonymi (po zniesieniu ochrony strefowej) -zagrożenie istniejące dla lasów niepaństwowych, a potencjalnie także dla lasów własności Skarbu Państwa.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
147.		1-4, 6-8	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ poza BbPN, w granicach Parku słaby, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga podmokłych fragmentów siedliska.
148.		2	A02 Zmiana sposobu uprawy		Zmniejszenie powierzchni żerowisk z powodu zwiększania powierzchni zasięgu uprawy kukurydzy - średni, negatywny wpływ.
149.		1-4, 6-8	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie i niepokoienie podczas prac w lasach prywatnych i poprzez inne formy penetracji terenu w granicach siedlisk gatunku - średni, negatywny wpływ
150.	A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	1, 2	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie lęgów w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk lęgowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
151.		1, 2	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu łąk i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną wilgotnych fragmentów siedliska.
152.		1, 2	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk łęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez krzewy i drzewa - średni, negatywny wpływ.
153.	A224 lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	1-64, 66-101		B01.01 Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)	Zmniejszenie powierzchni żerowisk ze względu na zalesianie terenów otwartych, użytkowanych rolniczo - zagrożenie potencjalne, aktualnie o nieznacznym negatywnym wpływie.
154.	A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	1-16, 18-21	B02.02 Wycinka lasu	B02.02 Wycinka lasu	Ograniczenie dostępności miejsc łęgowych oraz żerowisk na skutek zrębów zupełnych lub wycinki drzew starszych klas wieku (w tym drzew obumierających), a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu), będącego wynikiem prowadzenia cięć w przeszłości. Zmniejszenie sukcesu łęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia łąk w wyniku prowadzenia zabiegów w lasach w okresie łęgowym. Silny, negatywny wpływ w lasach niepaństwowych, słaby negatywny wpływ w lasach Skarbu Państwa poza BbPN oraz potencjalny negatywny wpływ w lasach Skarbu Państwa w BbPN.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
155.		1-16, 18-21	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wody są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wilgotnych fragmentów siedliska.
156.		1-16, 18-21	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew		Utrata miejsc lęgowych i żerowisk ze względu na usuwanie martwych i obumierających drzew - silny w lasach prywatnych i słaby w Lasach Państwowych, negatywny wpływ poza BbPN, w pozostałych bardziej jako zagrożenie potencjalne.
157.	A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	1-6, 10, 12-15, 17-22, 24-29, 31, 33-35	B02.02 Wycinka lasu	B02.02 Wycinka lasu	Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek zrębów zupełnych lub wycinki drzew starszych klas wieku (w tym drzew obumierających), a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu), będącego wynikiem prowadzenia cięć w przeszłości. Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów w lasach w okresie lęgowym. Silny, negatywny wpływ w lasach niepaństwowych, słaby negatywny wpływ w lasach Skarbu Państwa poza BbPN oraz potencjalny w lasach Skarbu Państwa w BbPN.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
158.		18	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wody są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wilgotnych fragmentów siedliska.
159.		1-36	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew		Utrata miejsc lęgowych i żerowisk ze względu na usuwanie martwych i obumierających drzew - silny negatywny wpływ w lasach prywatnych, w Lasach Państwowych słaby, który można traktować jako zagrożenie potencjalne.
160.	A239 dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	1-21, 23-25, 27-35, 37-42, 44-48	B02.02 Wycinka lasu	B02.02 Wycinka lasu	Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych oraz żerowisk na skutek zrębów zupełnych lub wycinki drzew starszych klas wieku (w tym drzew obumierających), a także na skutek braku większych powierzchni drzewostanów starszych klas wieku (starodrzewu), będącego wynikiem prowadzenia cięć w przeszłości. Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów w lasach w okresie lęgowym. Silny, negatywny wpływ w lasach niepaństwowych, słaby negatywny wpływ w lasach Skarbu Państwa poza BbPN oraz potencjalny negatywny wpływ w lasach Skarbu Państwa w BbPN.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
161.		1-48	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wody są niekorzystne dla gatunku, który wymaga podmokłych fragmentów siedliska.
162.		1-21, 23-35, 37-42, 44-48	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew		Utrata miejsc łęgowych i żerowisk ze względu na usuwanie martwych i obumierających drzew - silny negatywny wpływ w lasach prywatnych, w Lasach Państwowych słaby, który można traktować jako zagrożenie potencjalne.
163.	A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	10, 12, 39, 40-46, 56-58, 61, 64, 67-73, 78-92, 96-98, 101-103, 105, 324-377, 401, 404, 413-415	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk łęgowych i żerowisk, na skutek zarastania przez trzcinę torfowisk, rzek, rozlewisk, starorzeczy i innych terenów podmokłych - średni, negatywny wpływ.
164.		1-55, 59, 60, 62, 63, 65-415	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
165.	A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	5, 27, 32	A04.01 Wypas intensywny		Intensywny wypas powodujący wydeptywanie i niekorzystne, pod względem wymagań gatunku, zmiany roślinności siedliska, mogący ograniczać występowanie gatunku - średni, negatywny wpływ.
166.		1-6, 9, 10, 17-19, 23, 36, 40, 44-51, 53, 59, 61-70, 74, 75	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja		Niszczenie łąg w wyniku niedostosowania terminów koszenia do wymogów gatunku. Ograniczanie siedlisk łągowych w wyniku zbyt częstego koszenia bez pozostawiania nieskoszonych fragmentów o odpowiedniej wielkości - średni, negatywny wpływ.
167.		1-75	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk łągowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
168.		4, 6-9, 11, 13, 15-17, 21, 22, 24, 26, 29, 30, 36, 47, 48, 50-53, 55-56, 60, 62-65, 68, 70-75	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk łągowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest szybsze odprowadzanie wody są niekorzystne dla gatunku, który wymaga podmokłych fragmentów siedliska.
169.	A320 muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>	1-27	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew		Utrata miejsc łągowych i żerowisk ze względu na usuwanie martwych i obumierających drzew - silny negatywny wpływ w lasach prywatnych, w Lasach Państwowych słaby, który można traktować jako zagrożenie potencjalne.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
170.	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	1-15	K03.04 Drapieżnictwo		Niszczenie lęgów i obniżenie sukcesu lęgowego ze względu na drapieżnictwo norki amerykańskiej, lisa, jenota, kuny leśnej, dzika - zjawisko o charakterze naturalnym, ale oddziałujące znacząco na niewielką liczebnie populację gatunku w kraju –silny, negatywny wpływ. Nierozpoznany wpływ ze strony dziczyńskich psów i kotów.
171.		1-5, 7, 9-15	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		Ograniczenie dostępności lub utrata siedlisk lęgowych i żerowisk, na skutek zarastania torfowisk, wilgotnych łąk, i innych terenów podmokłych przez trzcinę, krzewy i drzewa - silny, negatywny wpływ.
172.		1-6, 8, 9, 11-15	G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		Płoszenie i niepokojenie w miejscach występowania - średni, negatywny wpływ.
173.		6, 7, 13	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie — ogólnie		Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ poza BbPN, w granicach Parku słaby, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namułu, których celem jest szybsze odprowadzanie wody są niekorzystne dla gatunku.
174.		1-15	K03.03 Zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe)		Przenoszenie chorób i pasożytów przez bażanty introdukowane w granicach i w otoczeniu obszaru Natura 2000. Zagrożenie istniejące, o nieznanej intensywności oddziaływania, potencjalnie oddziaływanie może być znaczące.

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1	2	3	4	5	6
175.	Wszystkie gatunki będące przedmiotami ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków migrujących oraz gniazdujących w obszarze, a żerujących poza jego granicami	Cały obszar Natura 2000		C03.03 Produkcja energii wiatrowej	Zwiększenie śmiertelności wskutek kolizji z wiatrakami - zagrożenie zewnętrzne, potencjalne, mogące mieć znacząco negatywne oddziaływania w przypadku lokalizacji wiatraków w obrębie intensywnie wykorzystywanych korytarzy migracyjnych oraz żerowisk bocianów i ptaków szponiastych.

5. Cele działań ochronnych

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
1	A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i>	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 40 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
2	A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	U1	Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	Bączek jest gatunkiem czapli, który prowadzi skryty tryb życia, a to powoduje sporo problemów metodycznych w wiarygodnym określeniu liczebności. Liczebność gatunku wymaga zweryfikowania. Określenie perspektywy osiągnięcia stanu populacji na poziomie FV, możliwe będzie dopiero po wykonaniu ekspertyzy/badań dotyczących weryfikacji liczebności i preferencji siedliskowych bączka.
3	A027 czapla biała <i>Egretta alba</i>	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 25 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona, z tym zastrzeżeniem, że pomimo tego, że następuje wzrost populacji lęgowej, jednocześnie zdarzają się takie sezony lęgowe (jak miało to miejsca w 2009 r.) że czaple nie będą przystępowały do lęgów.
4	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 24 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie udziału starodrzewu oraz ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej	Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV, wydaje się możliwe w okresie realizacji PZO, pomimo spadku liczebności populacji krajowej. Perspektywa poprawy stanu siedliska jest możliwa na pod koniec okresu obowiązywania PZO.

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
			na skuteczniejszą jego ochronę.	
5	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
6	A037 łabędź czarnodzioby <i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>) – populacja wędrowna	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
7	A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> – populacja wędrowna	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 50000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
8	A050 świstun <i>Anas penelope</i> – populacja wędrowna	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 7000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona, chociaż w porównaniu z danymi z aktualizacji SDF w roku 2011 wskazują na spadek liczebności populacji. Należy zwrócić uwagę, że liczebność gatunku kształtuje się poza granicami ostoi.
9	A054 rożeniec <i>Anas acuta</i> – populacja wędrowna	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 5000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona, chociaż w porównaniu z danymi z aktualizacji SDF w roku 2011 wskazują na spadek liczebności populacji. Należy zwrócić uwagę, że liczebność gatunku kształtuje się poza granicami ostoi.

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
10	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	FV	Osiągnięcie właściwego stanu ochrony populacji (FV), to jest ponad 25 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.	Uzyskane w trakcie prac nad PZO wyniki nie pozwalają na wiarygodną ocenę stanu populacji (12-35 par) Określenie perspektywy osiągnięcia stanu populacji na poziomie FV, możliwe będzie dopiero po wykonaniu ekspertyzy/badań dotyczących weryfikacji liczebności i preferencji siedliskowych trzmielojada.
11	A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 11 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
12	A080 gadożer <i>Circaetus gallicus</i>	U2	Poprawa stanu populacji do stanu właściwego (FV), to jest ponad 2 par lęgowych. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony siedliska (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.	Ze względu na spadek liczebności populacji krajowej, określenie perspektywy osiągnięcia właściwego stanu populacji jest trudne określenia. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska, możliwa dopiero po przeprowadzeniu dodatkowych badań (ekspertyzy) dotyczących wybiórczości siedliskowej tego gatunku w Ostoi Biebrzańskiej.
13	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 170 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat przyczyn spadku liczebności gatunku, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę.	Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV, wydaje się możliwa do osiągnięcia w okresie obowiązywania PZO. Podobnie perspektywa utrzymania stanu siedliska jest możliwa w okresie obowiązywania PZO.
14	A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	U2	Poprawa stanu populacji ze złego (U2) przynajmniej do niezadowalającego (U1) stanu ochrony, to jest co najmniej 50 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat przyczyn spadku liczebności gatunku, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę.	Ze względu na spadek liczebności populacji krajowej, określenie perspektywy osiągnięcia właściwego stanu populacji jest trudne określenia. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska, możliwa w okresie obowiązywania PZO.

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
15	A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	U1	Utrzymanie stanu populacji w niezadowalającym stanie ochrony (U1), to jest 20 – 40 par lęgowych (bez dążenia do przekroczenia tego progu ze względu na zachodzący proces hybrydyzacji z rzadszym i cenniejszym orlikiem grubodziobym). Zachowanie stanu siedliska w niezadowalającym stanie ochrony (U1). Uzupełnienie wiedzy na temat procesu hybrydyzacji z orlikiem grubodziobym, pozwalającej na skuteczniejszą ochronę gatunku.	Ze względu na to że istotnym zagrożeniem dla bliźniaczego gatunku czyli orlika grubodziobego, jest hybrydyzacja z orlikiem krzykliwym, dlatego też, należy utrzymać istniejący stan populacji i nie należy dążyć do zwiększania populacji orlika krzykliwego. Podobnie, nie należy wprowadzać zmian związanych ze stanem siedliska.
16	A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest co najmniej 18 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie udziału terenów otwartych w pobliżu gniazd, poprawę uwilgotnienia siedlisk oraz ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Uzupełnienie wiedzy na temat procesu hybrydyzacji z orlikiem krzykliwym, pozwalającej na skuteczniejszą ochronę gatunku.	Ze względu na spadek liczebności populacji europejskiej, w tym też i populacji krajowej, określenie perspektywy osiągnięcia właściwego stanu populacji jest trudne określenia. Ważnym zadaniem w poprawie stanu siedlisk gatunku, jest zwiększanie uwilgotnienia, lecz będzie to trudne do przeprowadzenia w okresie obowiązywania PZO. Dlatego też, perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska jest także trudna do określenia.
17	A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i>	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
18	A120 zielonka <i>Porzana parva</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 80 terytorialnych samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk oraz ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym.	Zielonka jest gatunkiem chruściela który prowadzi skryty tryb życia, a to powoduje problemy metodyczne w wiarygodnym określeniu liczebności. Dlatego też, określenie perspektywy osiągnięcia stanu populacji i stanu siedliska na poziomie FV, możliwe będzie dopiero po wykonaniu ekspertyzy/badań dotyczących liczebności i preferencji siedliskowych gatunku.
19	A122 derkacz <i>Crex crex</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 1200 terytorialnych samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
20	A127 żuraw <i>Grus grus</i> – populacja lęgowa	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 210 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
21	A127 żuraw <i>Grus grus</i> – populacja wędrowna	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 5200 osobników na zlotowiskach podczas jesiennej wędrówki. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
22	A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i> – populacja wędrowna	U1	Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV może być trudne do osiągnięcia, ze względu na to że liczebność gatunku kształtuje się poza granicami obszaru Natura 2000. Perspektywa utrzymania stanu siedliska jest możliwa w okresie obowiązywania PZO.

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
23	A153 kszczyk <i>Gallinago gallinago</i>	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 4000 par. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być nie zagrożona.
24	A154 dubelt <i>Gallinago media</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 390 tokujących samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na spadek liczebności populacji europejskiej, w tym spadek liczebności populacji krajowej. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO
25	A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 400 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę.	Ze względu na spadek liczebności populacji krajowej, określenie perspektywy osiągnięcia właściwego stanu populacji jest trudne określenia. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO
26	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na spadek liczebności populacji światowej, w tym spadek liczebności populacji krajowej. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
			sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę.	
27	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), poprzez osiągnięcie liczebności ponad 250 par lęgowych, przy jednoczesnym podniesieniu wskaźnika procent par z sukcesem gniazdowym do ponad 60%. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO
28	A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	U2	Poprawa stanu populacji ze złego (U2) przynajmniej do niezadowalającego (U1) stanu ochrony, to jest co najmniej 25 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska przynajmniej do niezadowalającego (U1) stanu ochrony, między innymi poprzez ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na fluktuacje liczebności populacji związane ze zmiennymi stanami poziomu wód w rzekach. Podobnie perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska, ze względu na duże fluktuacje poziomu wody w rzekach jest trudna do określenia.
29	A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	U1	Utrzymanie właściwego stanu populacji (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez ograniczenie	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na to że gatunek podlega dużym fluktuacjom liczebności. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO.

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
			płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek.	
30	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 200 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na to że gatunek podlega dużym fluktuacjom liczebności. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO.
31	A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	U1	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony populacji jest trudna do określenia, ze względu na to że gatunek podlega dużym fluktuacjom liczebności. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu siedliska – okres obowiązywania PZO.
32	A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	U1	Utrzymanie stanu populacji co najmniej w niezadowalającym stanie ochrony (U1), to jest ponad 20 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska co najmniej w niezadowalającym stanie ochrony (U1).	Nie należy dążyć do zwiększania stanu populacji puchacza do poziomu FV, ponieważ jest to duży drapieżnik który może polować na inne cenne gatunki, w tym np. na pisklęta orlika grubodziobego czy bociana czarnego
33	A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 10 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie udziału terenów otwartych.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO wydaje się być trudna do określania, ze względu na duże fluktuacje liczebności gatunku związane z fluktuacjami liczebności drobnych gryzoni, które są głównym źródłem pokarmu dla tego gatunku. Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu – okres obowiązywania PZO

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
34	A224 lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	U1	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 100 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska co najmniej w niezadawalającym stanie ochrony (U1)	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO, przy czym możliwy jest także spadek populacji, ze względu na zmniejszanie się powierzchni siedlisk w miarę sukcesji i dorastania upraw. Właściwą metodą polepszenia stanu siedlisk, jest wycinanie drzew w lasach i tworzenie, zarośniętych przestrzeni, wielkości ok. 5 ha. Ze względu na to, że wycinane drzew, powoduje utratę siedlisk dla innych przedmiotów ochrony, dlatego też, stan siedlisk należy utrzymywać na istniejącym poziomie, czyli U1.
35	A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	U1	Poprawa stanu populacji – osiągnięcie co najmniej 35 par. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie powierzchni starodrzewu oraz udziału martwego drewna w drzewostanach.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony w okresie obowiązywania PZO może okazać się trudne, ze względu na szereg czynników ograniczających liczebność populacji.
36	A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 120 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa utrzymania właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
37	A239 dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie powierzchni starodrzewu oraz udziału martwego drewna w drzewostanach.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
38	A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 160 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.

L.p.	Przedmiot ochrony	Ogólna ocena stanu ochrony gatunku w granicach obszaru Natura 2000	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	2	3	4	5
39	A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	FV	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 2500 śpiewających samców. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Perspektywa utrzymanie właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
40	A320 muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>	U1	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie powierzchni starodrzewu oraz udziału gatunków liściastych, a także martwego drewna w drzewostanach.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony - okres obowiązywania PZO.
41	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	U2	Poprawa stanu populacji ze złego (U2) przynajmniej do niezadawalającego (U1) stanu ochrony, to jest co najmniej 50 tokujących samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie udziału terenów otwartych (niezarośniętych łąk i torfowisk), występujących w mozaice z zakrzaczeniami i zadrzewieniami.	Cietrzew jest gatunkiem wymierającym w Polsce, dlatego perspektywa osiągnięcia właściwego stanu populacji jest niemożliwa do określenia. Natomiast perspektywa poprawy stanu siedlisk do poziomu FV, wydaje się możliwa w okresie obowiązywania PZO.

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Przystępując do określania działań ochronnych, na podstawie zgromadzonych danych wytypowano gatunki ptaków, które w obszarze Natura 2000 Ostoja Biebrzańska należy uznać za kluczowe (Wytyczne GDOŚ 2012). Potrzeby ich ochrony uznano za nadrzędne w przypadku konfliktu potrzeb ochrony innych gatunków. Do gatunków kluczowych zaliczono:

1. wodniczka ze względu na fakt, że w obszarze występuje ok. 20% populacji światowej gatunku i ok. 80% populacji krajowej,
 2. dubelta ze względu na fakt, że w obszarze występuje ok. 7% populacji Unii Europejskiej i ok. 20% populacji krajowej,
 3. orlika grubodziobego ze względu na fakt, że w obszarze występuje ok. 50% populacji Unii Europejskiej i ok. 70% populacji krajowej,
 4. cietrzewia ze względu na fakt, że jest to w Polsce gatunek na skraju wymarcia, a w obszarze występuje ok. 20% populacji krajowej
- oraz w drugiej kolejności:
5. rycyka ze względu na fakt, że jest gatunkiem zagrożonym globalnie, a w obszarze rozmnaża się około 5% populacji krajowej,
 6. derkacza ze względu na fakt, że w obszarze rozmnaża się około 1% populacji krajowej,
 7. kszyka ze względu na fakt, że ostoja jest jednym z najważniejszych obszarów lęgowych w Polsce,
 8. kulika wielkiego ze względu na fakt, że jest gatunkiem zagrożonym globalnie, poza tym w obszarze rozmnaża się około 20% populacji krajowej,
 9. krwawodzioba ze względu na fakt, że w obszarze rozmnaża się około 10% populacji krajowej.

W sytuacjach w których w obrębie siedlisk występowania gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 występowały przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy, dokonywano analizy ewentualnych sprzeczności potrzeb ich ochrony i o ile to możliwe ujednolicono zapisy w obu dokumentach. Dla zapewnienia ich spójności, obszary dla których w ramach Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy zaplanowano działania ochronne, uznane przez zespół autorski za nadrzędne w stosunku do działań zaplanowanych dla ochrony ptaków, wyłączono z określania działań ochronnych i zgrupowano je w poniższej tabeli jako „działanie” 64. Dla czytelności dokumentacji, w Załączniku nr 6 (Szczegółowy wykaz działek ewidencyjnych, w obrębie których planowane są poszczególne działania ochronne), opisano działania na rzecz przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy odnoszące się do tych obszarów i podano ich szczegółową lokalizację.

Realizacja działań ochronnych zaplanowanych dla ww. siedlisk przyrodniczych pozwoli na utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk gatunków ptaków lub poprawę stanu siedlisk tych gatunków.

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		A	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
1.	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> - populacja wędrowna A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i> A120 zielonka <i>Porzana parva</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A127 żuraw <i>Grus grus</i> - populacja lęgowa A127 żuraw <i>Grus grus</i> - populacja wędrowna A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i> – populacja wędrowna A153 kszuk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	1	Ograniczenie zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego	1) Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej uwzględniającej: potrzebę, możliwości oraz sposób zwiększenia uwilgotnienia i zmniejszenia odpływu wód (zwłaszcza w okresie wiosennym), uwarunkowania przyrodnicze (w tym cenne gatunki roślin i zwierząt występujące w ciekach w rejonie oddziaływania ew. inwestycji) oraz studium wykonalności inwestycji na danym cieku lub obszarze. Szczególnie uwzględnione powinny zostać: renaturalizacja całości lub fragmentu Lebieczki, Jazewianki, Rowu Wogzańskiego, Kosódki i Klimaszewnicy (wszystkie oprócz Rowu Wogzańskiego w granicach BbPN); załadowanie całości lub części, wykonanie przetamowań na Kanale Łęg w Brzezinach Kapickich, rowach w Brzezinach Ciszewskich oraz rowach na Bagnie Ławki; spowolnienie odpływu wód systemem rowów w okolicach Krasnegoboru, Jastrzębnej, Polkowa, Okrasina i Zajek oraz rowach opaskowych wokół Bieli Suchowolskich, Brzezin Ciszewskich i południowej strony Brzezin Kapickich; 2) Realizacja inwestycji wynikających z powyższej ekspertyzy hydrologicznej oraz	Zlewnia powierzchniowa i podziemna rzeki Biebrzy w granicach obszaru Natura 2000; renaturalizacja rzeki Ełk: od wężła Modelówka do ujścia rzeki Jęgrzeni	W okresie obowiązywania PZO	1) Wykonanie ekspertyzy – 1 000; 2) Realizacja inwestycji – w zależności od zakresu; 3) renaturalizacja rzeki Ełk 14100	1) Wykonanie ekspertyzy: Dyrektor BbPN; 2) Realizacja ekspertyzy: Dyrektor BbPN (w granicach BbPN, RDOŚ w Białymstoku (poza BbPN); 3) Renaturalizacja rzeki Ełk: Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>			uwzględnianie jej założeń przy planowaniu i realizacji prac konserwacyjnych i odtworzeniowych na istniejącej sieci rowów. Do czasu wykonania ekspertyzy w przypadku prac konserwacyjnych istniejących rowów należy szczegółowo rozpoznać lokalne warunki hydrologiczne i wpływu na nie planowanych prac; 3) Renaturalizacja rzeki Ełk - przebudowa węzła, urządzeń wodnych Modzelówka wraz z modernizacją jazu, odtworzenie i udrożnienie koryta rzeki Ełk – zgodnie z decyzją Burmistrza Goniądza znak: OŚ.62220.6.19.2013 z dnia 30.09.2014 r.				
2.	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	2	Budowa 20 platform gniazdowych	Budowa 20 szt. sztucznych platform lęgowych w miarę potrzeb (w miejscu istniejących gniazd w przypadku wywrócenia się lub prawdopodobieństwa wywrócenia się dotychczasowego gniazda oraz trudności w samodzielnej odbudowie gniazda przez ptaki)	Obszar Natura 2000	W okresie obowiązywania PZO	2,5 x 20 = 50	Dyrektor BbPN (na obszarze Parku) lub RDOŚ Białystok (poza Parkiem), na terenach Lasów Państwowych w uzgodnieniu z właściwym nadleśniczym

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	3	Montaż platform lęgowych pod gniazda bociana białego.	Montaż 100 platform lęgowych pod gniazda bociana białego w miejsce istniejących gniazd w złym stanie bądź stanowiących zagrożenie.	Obszar Natura 2000	W okresie obowiązywania PZO	2,5 x 100 = 250	Dyrektor BbPN w granicach Parku, RDOŚ w Białymstoku poza BbPN w porozumieniu z właścicielem lub zarządcą obiektu na którym zlokalizowane jest gniazdo.
4.	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	4	Zapobieganie drapieżnictwu kuny	Zabezpieczenie drzew gniazdowych i sąsiednich (mających styczność koron) repelentami uniemożliwiającymi ssakom drapieżnym (głównie kunom) dostęp do gniazd	Obszar Natura 2000	W okresie obowiązywania PZO	10	Dyrektor BbPN w granicach Parku, poza BbPN miejscowy Nadleśniczy na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku
5.	A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	5	Redukcja liczebności norki amerykańskiej	Redukcja liczebności norki amerykańskiej poprzez odłowy do pułapek żywołownych: dwa razy w ciągu roku w okresach luty-marzec i listopad-grudzień, co najmniej 20 pułapek rozstawianych na 21 dni. Po odłowieniu norki będą usypiane. Nielimitowany odstrzał norki amerykańskiej wykonywany w granicach BbPN	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	20 x 10 {lata trwania PZO} = 200	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>			przez wyznaczonych pracowników BbPN				
6.	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	6	Redukcja zagęszczenia lisa i jenota	Obniżenie zagęszczenia lisa i jenota do maks. 2 os./10 km ² i utrzymywanie tego zagęszczenia na tym poziomie	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Działania stałe	100 rocznie x 10 [lata trwania PZO] = 1 000	Dyrektor BbPN w granicach Parku, poza BbPN właściciel lub dzierżawca obwodu łowieckiego w porozumieniu z RDOŚ w Białymstoku.
7.	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	7	Eliminacja bażanta	Odstrzał wszystkich stwierdzonych bażantów w granicach Biebrzańskiego Parku Narodowego przez wyznaczonych pracowników BbPN	Biebrzański Park Narodowy	Działanie stałe	Koszt ujęty w działaniu nr 6	Dyrektor BbPN
		B	Utrzymanie lub modyfikacja metod gospodarowania					
8.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	8	DZIAŁANIA OBLIGATORYJNE: Zachowanie siedliska gatunku	Zachowanie siedliska gatunku położonego na trwałych użytkach zielonych poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe oraz zapobiegnięcie skutkom jego odwodnienia poprzez odstąpienie od obniżania poziomu wód gruntowych na stanowiskach gatunku	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie, w okresie obowiązywania PZO	0	właściciel lub posiadacz obszaru

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A122 derkacz <i>Crex crex</i> A127 żuraw <i>Grus grus</i> - populacja wędrowna A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>							
9.	A072 trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i>	9	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 15-50% (ewentualnie 85%) powierzchni po 15.VIII oraz inne	Koszenie (zalecane ręczne) raz w roku w terminie 16.VIII – 15.XI, 15-50% powierzchni co roku w innym miejscu (lub na przemian) lub koszenie 30-100% powierzchni co 2 lata; w wypadku braku stwierdzenia występowania wodniczki, kulika wielkiego lub dubelta	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co dwa lata, w okresie obowiązywania PZO	[0,5 {stawka za koszenie maszynowe} x (75% powierzchni	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A153 kszyc <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>		działania	dopuszczalne koszenie raz w roku do 85% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian); koszenie odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy po zamrożniętym lub wyschniętym gruncie, tak by nie spowodować mechanicznych uszkodzeń struktury gleby; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)			gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) + 1,5 {stawka za koszenie ręczne} x (25% powierzchni gruntów SP x + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] x 10 {lata trwania PZO} = 21697,7705 (grunty SP 2767,24 ha; grunty pryw. 2695,63 ha)	podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
10.	A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	10	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie ręczne 15-20% powierzchni po 15.VIII oraz inne działania	Koszenie ręczne raz w roku na 15-20% powierzchni co roku w innym miejscu lub całej powierzchni raz na 5 lat, w terminie 16.VIII – 15.XI; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną,	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co 5 lat, w okresie obowiązywania PZO	1,5 x (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; ręczny zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą po zamarzniętym gruncie; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)			gruntów prywatnych) x 10 {lata trwania PZO} = 41,58 (grunty SP 2 ha; grunty przyw. 15,44 ha)	podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
11.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszyszek <i>Gallinago gallinago</i>	11	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 15-50% powierzchni (ewentualnie do 85%, 2 pokosy) po 15.VIII, ekstensywny	Koszenie raz w roku na 15-50% powierzchni, (co roku w innym miejscu) lub koszenie 30-100% powierzchni co 2 lata, w terminie 16.VIII – 15.XI; w wypadku braku stwierdzenia występowania wodniczki, kulika wielkiego lub dubelta dopuszczalne koszenie raz w roku do 85% powierzchni (powierzchnia niekoszona	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co dwa lata, w okresie obowiązywania PZO	[0,5 {stawka za koszenie maszynowe} x (75% powierzchni gruntów SP +	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>		wypas oraz inne działania	powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian), a na glebach o podłożu nietorfowym dwa pokosy w terminie 1.VII – 15.XI; koszenie odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas zarówno w latach kiedy jest pokos (przed pokosem lub po pokosie), jak i w latach kiedy nie ma pokosu, w terminie 15.V – 31.VII przy obsadzie zwierząt do 0,5 DJP/ha i 1.VIII – 31.X przy obsadzie zwierząt do 1 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy po zamrożniętym lub wyschniętym gruncie, tak by nie spowodować mechanicznych uszkodzeń struktury gleby; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)			4% powierzchni gruntów prywatnych) + 1,5 {stawka za koszenie ręczne} x (25% powierzchni gruntów SP x + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] x 10 {lata trwania PZO} = 3672,1955 (grunty SP 371,74 ha; grunty pryw. 2526,13 ha)	zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
12.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	12	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 15-25% powierzchni po 15.VIII oraz inne działania	Koszenie (zalecane ręczne) raz w roku na 15-25% powierzchni (co roku w innym miejscu) lub całości co 4-7 lat, w terminie 16.VIII – 15.XI, odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy po zamrożeniu lub wyschnięciu gruncie, tak by nie spowodować mechanicznych uszkodzeń struktury gleby; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co 4-7 lat, w okresie obowiązywania PZO	[0,5 {stawka za koszenie maszynowe} x (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) + 1,5 {stawka za koszenie ręczne} x (25% powierzchni gruntów SP x + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] x 10 {lata trwania PZO} = 10575,877 (grunty SP 1372,33 ha; grunty pryw. 809,72 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
13.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	13	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 15-25% powierzchni po 15.VIII; ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów oraz inne działania	Koszenie raz w roku na 15-25% powierzchni (co roku w innym miejscu) lub całości co 4-7 lat, w terminie 16.VIII – 15.XI; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trziną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy po zamrożeniu lub wyschniętym gruncie, tak by nie spowodować mechanicznych uszkodzeń struktury gleby; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie); w miarę potrzeby ręczne usuwanie drzew, krzewów i ich odrostów	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co 4-7 lat, w okresie obowiązywania PZO	$[0,7 \{ \text{stawka za koszenie maszynowe} \} \times (75\% \text{ powierzchni gruntów SP} + 4\% \text{ powierzchni gruntów prywatnych}) + 1,7 \{ \text{stawka za koszenie ręczne} \} \times (25\% \text{ powierzchni gruntów SP} \times 1\% \text{ powierzchni gruntów prywatnych})] \times 10 \{ \text{lata trwania PZO} \} = 3000,2685$ (grunty SP 296,13 ha; grunty pryw. 415,63 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
14.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	14	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie ręczne 5% powierzchni od 15.VIII do 31.I; ręczne usuwanie drzew, krzewów i ich odrostów (w miarę potrzeby)	Koszenie ręczne raz w roku 5% powierzchni lub 10% co dwa lata, co roku w innym miejscu; w terminie 16.VIII – 31.I; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak wykonania zabiegu w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby lub wysokość pokrywy śniegowej jest zbyt duża; ręczny zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą po zamarzniętym gruncie; monitoring roślinności krzewiastej i drzewiastej i w miarę potrzeby usuwanie drzew, krzewów i ich odrostów.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co dwa lata, w okresie obowiązywania PZO	0,8 x (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) x 10 {lata trwania PZO} = 1585,668 (grunty SP 197,82 ha; grunty pryw. 7,77 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
15.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	15	DZIAŁANIA	Koszenie raz w roku 50-85% powierzchni	Lokalizacja	Corocznie lub co	0,8 x	na gruntach

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszyszek <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>		FAKULTATYWNE: Koszenie 50-85% powierzchni po 15.VII (ewentualnie 2 pokosy), ekstensywny wypas oraz inne działania	(powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) lub całości co dwa lata, w terminie 16.VII – 15.XI; na glebach o podłożu nietorfowym, w wypadku braku stwierdzenia występowania wodniczki, kulika wielkiego lub dubelta, dopuszczalne dwa pokosy w terminie 1.VII – 15.XI; koszenie odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas zarówno w latach kiedy jest pokos (przed pokosem lub po pokosie), jak i w latach kiedy nie ma pokosu, w terminie 15.V – 31.VII przy obsadzie zwierząt do 0,5 DJP/ha i 1.VIII - 31.X przy obsadzie zwierząt do 1 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np.	działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	dwa lata, w okresie obowiązywania PZO	(powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) x 10 {lata trwania PZO} = 1965,212 (grunty SP 206,36 ha; grunty pryw. 785,83 ha)	objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				mazaczy herbicydowych); nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)				
16.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszyc <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	16	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 50-85% powierzchni po 15.VII oraz inne działania	Koszenie raz w roku 50-70% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) lub całości co dwa lata, w terminie 16.VII – 15.X; w wypadku braku stwierdzenia występowania wodniczki, kulika wielkiego lub dubelta dopuszczalne koszenie raz w roku 80-85% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian); koszenie odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co dwa lata, w okresie obowiązywania PZO	0,8 x (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) x 10 {lata trwania PZO} = 156,736 (grunty SP 6,5 ha; grunty pryw. 261,84 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)				lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
17.	A072 trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i> A153 kszuk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	17	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 50-85% powierzchni po 15.VII z ekstensywnym wypasem lub całoroczny wypas koników polskich z dokaszaniem niedojadów oraz inne działania	Koszenie raz w roku 50-85% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) w terminie 16.VII – 15.XI; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas od 01.VIII do 15.X w obsadzie 0, 5 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie). Zamiast użytkowania kośnego dopuszczalny wypas całoroczny koników polskich w obsadzie do 0, 5 DJP/ha z dokaszaniem niedojadów w terminie od 15.VIII do 15.XI	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie, w okresie obowiązywania PZO	0,8 x (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) x 10 {lata trwania PZO} = 446,56 (grunty SP 55,82 ha; grunty pryw. 0 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
								Białymstoku (poza Parkiem)
18.	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	18	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 50-85% powierzchni po 15.VII lub ekstensywny wypas z dokaszaniem niedojadów oraz inne działania	Koszenie raz w roku 50-70% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) w terminie 16.VII – 15.XI; w wypadku braku stwierdzenia występowania wodniczki, kulika wielkiego lub dubelta dopuszczalne koszenie raz w roku 80-85% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian); koszenie; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas od 15.V (lecz nie wcześniej niż 2 tygodnie po ustąpieniu zalewu) do 15.X w obsadzie 1 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia. Zamiast użytkowania kośnego dopuszczalny wypas, w terminie 15.V – 15.VI przy obsadzie zwierząt do 0,5 DJP/ha i 15.VI - 31.X przy	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie, w okresie obowiązywania PZO	1 x (powierzchnia gruntów SP + 75% powierzchni gruntów prywatnych) x 10 {lata trwania PZO} = 3648,225 (grunty SP 142,71 ha; grunty pryw. 296,15 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				obsadzie zwierząt do 1 DJP/ha (dopuszczalny brak wypasu w czasie trwania zalewu i do dwóch tygodni po jego ustąpieniu) z dokaszaniem niedojadów w terminie od 15.VIII do 15.XI października, zbiór skoszonej biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia. Nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)				Parkiem)
19.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa</i>	19	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 50-85% powierzchni, jeden lub dwa pokosy, ekstensywny wypas oraz inne działania	Użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe; kośne – na 50-85% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian); dwa razy w roku w terminie 15.VI – 15.XI lub raz w roku w terminie 15.VII – 15.XI, lub całości co dwa lata w terminie 15.VII – 15.XI; koszenie odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; użytkowanie kośno-pastwiskowe - jak kośne tylko zamiast drugiego pokosu dopuszczalny wypas w obsadzie 0,5-1,0	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co dwa lata, w okresie obowiązywania PZO	[0,6 {stawka w przypadku dwóch pokosów} x 5% powierzchni gruntów prywatnych + 1,2 {stawka w przypadku jednego pokosu} x powierzchnia gruntów SP] x	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	<i>totanus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>			DJP/ha, wprowadzony nie wcześniej niż 2 tygodnie po pierwszym pokosie do 15.X. Dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie lub wypas bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych); nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)			10 {lata trwania PZO} = 81111,525 (grunty SP 220,77 ha; grunty pryw. 10814,87 ha)	pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
20.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszyszek <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	20	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 15- 50% powierzchni oraz inne działania	Koszenie (zalecane ręczne) raz w roku 15-50% powierzchni (co roku w innym miejscu) lub całości co 4-7 lat, w terminie 15.VII – 15.XI; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co 4-7 lat, w okresie obowiązywania PZO	[0,5 {stawka za koszenie maszynowe} x (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) +	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>			naruszenia wierzchniej warstwy gleby; ręczny zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy po zamrożeniu lub wyschnięciu gruncie, tak by nie spowodować mechanicznych uszkodzeń struktury gleby; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)			1,5 {stawka za koszenie ręczne} x (25% powierzchni gruntów SPx + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] x 10 {lata trwania PZO} = 2853,9405 (grunty SP 350,97 ha; grunty przyw. 633,33 ha)	programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
21.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszyc <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	21	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 15-25% powierzchni po 15.VII, ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów z części niekoszonej oraz inne działania	Koszenie (zalecane ręczne) raz w roku w terminie 16.VII – 15.XI; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; koszenie 15-25% powierzchni, co roku w innym miejscu lub całości co 4-7 lat; zalecane ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów z części niekoszonej; dopuszczalny brak użytkowania w	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co 4-7 lat, w okresie obowiązywania PZO	[0,7 {stawka za koszenie maszynowe} x (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) +	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>			przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy zimą, po zamarzniętym gruncie; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)			1,7 {stawka za koszenie ręczne} x (25% powierzchni gruntów SP x + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] x 10 {lata trwania PZO} = 626,11 (grunty SP 52,07 ha; grunty pryw. 292,1 ha)	programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
22.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszyszek <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	22	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: 20-80% powierzchni, ekstensywny wypas oraz inne działania	Koszenie (zalecane ręczne) raz w roku w terminie 16.VII – 15.XI; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; koszenie 20-80% powierzchni, co roku w innym miejscu lub całości co 2 lata; dopuszczalny dodatkowy wypas zarówno w latach kiedy jest pokos (przed pokosem lub po pokosie), jak i w latach	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co 2 lata, w okresie obowiązywania PZO	[0,5 {stawka za koszenie maszynowe} x (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) +	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>			kiedy nie ma pokosu, w terminie 15.V – 31.VII przy obsadzie zwierząt do 0,5 DJP/ha i 1.VIII – 31.X przy obsadzie zwierząt do 1 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; wywóz biomasy po zamarzniętym lub wyschniętym gruncie, tak by nie spowodować mechanicznych uszkodzeń struktury gleby; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)			1,5 {stawka za koszenie ręczne} x (25% powierzchni gruntów SP x + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] x 10 {lata trwania PZO} = 1089,8795 (grunty SP 107,15 ha; grunty pryw. 817,87 ha)	programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
23.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszczyk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	23	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie (1 lub 2 pokosy) 50-85% powierzchni po 15.VI, ekstensywny wypas oraz inne działania	Użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe; kośne – na 50-85% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) dwa razy w roku w terminie 16.VI – 15.XI lub raz w roku w terminie 15.VII – 15.X; koszenie odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3%	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie, w okresie obowiązywania PZO	[0,6 {stawka w przypadku dwóch pokosów} x 5% powierzchni gruntów prywatnych + 1,2 {stawka w przypadku	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>			całej powierzchni; użytkowanie kośno-pastwiskowe - jak kośne tylko zamiast drugiego pokosu dopuszczalny wypas w obsadzie 0,5-1,5 DJP/ha, wprowadzony nie wcześniej niż 2 tygodnie po pierwszym pokosie do 15.X; użytkowanie pastwiskowe - wypas przy obsadzie zwierząt do 0,5 DJP/ha w terminie od 15 V (lecz nie wcześniej niż 2 tygodnie po ustąpieniu zalewu) do 15 VI oraz przy obsadzie zwierząt od 0,5 do 1,5 DJP/ha po 15 VI do 31 X; wykaszanie niedojadów (raz w roku) w terminie od 15 VIII do 15 XI wraz z zebraniem i usunięciem skoszonej biomasy. Dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie lub wypas bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych); nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)			jednego pokosu} x powierzchnia gruntów SP] x 10 {lata trwania PZO} = 97215,525 (grunty SP 422,79 ha; grunty pryw. 12962,07 ha)	programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
24.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszyc <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	24	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 50-85% powierzchni od 1.VIII (ewentualnie 2 pokosy), ekstensywny wypas oraz inne działania	Koszenie raz w roku 50-85% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) lub całości co dwa lata, w terminie 1.VIII – 15.XI; na glebach o podłożu nietorfowym, w wypadku braku stwierdzenia występowania wodniczki, kulika wielkiego lub dubelta, dopuszczalne dwa pokosy w terminie 1.VII – 15.XI; koszenie odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas zarówno w latach kiedy jest pokos (przed pokosem lub po pokosie), jak i w latach kiedy nie ma pokosu, w terminie 15.V – 31.VII przy obsadzie zwierząt do 0,5 DJP/ha i 1.VIII - 31.X przy obsadzie zwierząt do 1 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co 2 lata, w okresie obowiązywania PZO	0,8 x (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) x 10 [lata trwania PZO] = 1034,76 (grunty SP 61,52 ha; grunty pryw. 1356,5 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych); nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)				
25.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszyszek <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rzyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	25	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 50-85% powierzchni po 15.VII, ekstensywny wypas oraz inne działania	Koszenie 50-85% powierzchni raz w roku lub całości co dwa lata (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) w terminie 16.VII – 15.XI; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny dodatkowy wypas zarówno w latach kiedy jest pokos (przed pokosem lub po pokosie), jak i w latach kiedy nie ma pokosu, w terminie 15.V – 31.VII przy obsadzie zwierząt do 0,5 DJP/ha i 1.VIII - 31.X przy obsadzie zwierząt do 1 DJP/ha; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co dwa lata, w okresie obowiązywania PZO	1 x (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) x 10 [lata trwania PZO] = 2416,875 (grunty SP 175,5 ha; grunty pryw. 1323,75 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub żyznych wód (nawadnianie)				(na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
26.	A072 trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	26	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Koszenie 15-85% powierzchni po 31.VIII, ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów z części niekoszonej oraz inne działania	Usunięcie drzew i krzewów (zgodnie z potrzebą), a następnie koszenie (zalecane ręczne) 15-85% powierzchni raz w roku (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) lub 30-100% co dwa lata, w terminie 1.IX – 15.XI; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; zalecane ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów z części niekoszonej; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co dwa lata, w okresie obowiązywania PZO	0,7 {stawka za koszenie maszynowe} x (75% powierzchni gruntów SP + 4% powierzchni gruntów prywatnych) + 1,7 {stawka za koszenie ręczne} x (25% powierzchni gruntów SP x + 1% powierzchni gruntów prywatnych)] x 10 {lata trwania PZO} = 445,825	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				żywnych wód (nawadnianie)			(grunty SP 46,82 ha; grunty pryw. 2,3 ha)	lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
27.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rzyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	27	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Usunięcie zakrzaceń, koszenie 20-50% powierzchni (ewentualnie do 85%) po 15.VII oraz inne działania	Usunięcie drzew i krzewów (zgodnie z potrzebą), a następnie koszenie 20-50% powierzchni raz w roku lub 40-100% co dwa lata (co roku w innym miejscu), w terminie 16.VII – 15.XI; w wypadku braku stwierdzenia występowania wodniczki, kulika wielkiego lub dubelta dopuszczalne koszenie raz w roku do 85% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian); koszenie odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin; nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co dwa lata, w okresie obowiązywania PZO	1 x (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) x 10 [lata trwania PZO] = 304,88 (grunty SP 24,27 ha; grunty pryw. 124,36 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku)

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				nawozu lub żyznych wód (nawadnianie).				lub z RDOŚ w Białymstoku (poza Parkiem)
28.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszyc <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	28	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Usunięcie drzew i krzewów, koszenie 25-85% powierzchni od 1.VIII oraz inne działania	Usunięcie drzew i krzewów (zgodnie z potrzebą), a następnie koszenie 25-85% powierzchni (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu lub na przemian) raz w roku lub 50-100% powierzchni co 2 lata, w terminie 1.VIII – 15.XI; odśrodkowe lub z boku na bok; dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trziną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia; nie stosowanie: bronowania, wałowania, osadów ściekowych, podsiewu oraz środków ochrony roślin z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych gatunków inwazyjnych z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych); nie niszczenie mechaniczne struktury glebowej; nie nawożenie azotem w formie nawozu lub	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie lub co 2 lata, w okresie obowiązywania PZO	1 x (powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) x 10 [lata trwania PZO] = 6056,505 (grunty SP 524,65 ha; grunty pryw. 1620,01 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				żywnych wód (nawadnianie)				Białymstoku (poza Parkiem)
29.	A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i> A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A153 kszyszek <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	29	DZIAŁANIA FAKULTATYWNE: Usunięcie ręczne drzew i krzewów	Usunięcie ręczne drzew i krzewów wraz z usunięciem biomasy w terminie od początku września do końca stycznia. Na obszarach silnie uwodnionych wywóz biomasy zimą, po zamarzniętym gruncie. Dopuszczalne pozostawienie bez zabiegów miejsc pokrytych krzewami, drzewami, trzciną, szczególnie podmokłych lub wrażliwych na obszarze stanowiącym do 3% całej powierzchni	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Jednokrotnie w ciągu całego okresu obowiązywania PZO	0,5 x (10% powierzchni gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) = 514,04325 (grunty SP 4527,02 ha; grunty pryw. 11507,69 ha)	na gruntach objętych wsparciem unijnym właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości; na pozostałych gruntach: właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN (na terenie Parku) lub z RDOŚ w Białymstoku (poza

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>							Parkiem)
30.	A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	30	Koszenie ręczne 25-80% powierzchni	Koszenie (zalecane ręczne) 25-80% powierzchni raz w roku (powierzchnia niekoszona powinna być co roku w innym miejscu), w terminie 15.VII – 15.XI; dopuszczalny brak użytkowania w przypadku, gdy poziom wody uniemożliwia koszenie bez naruszenia wierzchniej warstwy gleby; zbiór biomasy (ręczny w przypadku koszenia ręcznego) w kopy, stogi lub bele w ciągu dwóch tygodni od skoszenia oraz jej wywóz po zamrożniętym lub wyschniętym gruncie, tak by nie spowodować mechanicznych uszkodzeń struktury gleby	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	Corocznie, w okresie obowiązywania PZO	2 x powierzchnia w ha x 10 lat = 1143,4 (grunty 57,17 ha)	Dyrektor BbPN
31.	A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	31	Wykonanie ekspertyzy dotyczącej tworzenia stref przejściowych (ekotonów) i wdrożenie jej zaleceń	1) Wykonanie ekspertyzy ustalającej dokładną lokalizację, powierzchnię, termin, możliwości i sposób wykonania przerzedzeń zwartych zakrzaczeń i zadrzewień oraz wydłużenia, poszerzenia i utrzymania stref przejścia pomiędzy obszarami otwartymi a zadrzewionymi i zakrzaczonymi. 2) Realizacja zabiegów ochronnych wynikających z powyższej ekspertyzy	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	1) Wykonanie ekspertyzy – 25; 2) Realizacja zabiegów – brak danych	1) Wykonanie ekspertyzy: Dyrektor BbPN; 2) Realizacja ekspertyzy: Dyrektor BbPN w granicach Parku, RDOŚ w Białymstoku poza BbPN
32.	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	32	Wykonanie ekspertyzy	1) Wykonanie ekspertyzy ustalającej dokładny sposób odtworzenia i utrzymania	Lokalizacja działań w	W okresie obowiązywania	1) Wykonanie ekspertyzy –	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			dotyczącej możliwości odtworzenia i utrzymania siedliska cietrzewia	zróżnicowanej struktury siedliska z obecnością takich komponentów jak kośne i zarastające łąki oraz zakrzaczenia i zadrzewienia o różnym stopniu zwarcia; z podaniem lokalizacji, terminów, możliwości i sposobu wykonywania zabiegów, potrzeby dokonania wykupów gruntów na rzecz Skarbu Państwa. 2) Realizacja zabiegów ochronnych wynikających z ekspertyzy	Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	PZO	20; 2) Realizacja zabiegów - 0,5 x (5%powierzchnia gruntów SP + 5% powierzchni gruntów prywatnych) x 9 [lata trwania PZO po wykonaniu ekspertyzy] = 4328,2665 (grunty SP 9052,68 ha; grunty pryw. 10184,06 ha)	
33.	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	33	Wspomaganie rozrodu bądź zasilanie populacji cietrzewi	Wsiedlenie do 200 dodatkowych osobników o pochodzeniu genetycznym właściwym dla północno-wschodniej Polski	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	200 rocznie x 10 [lata trwania PZO] = 2 000	Dyrektor BbPN
34.	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	34	Ograniczenie penetracji ludzkiej w	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN	W miejscach stwierdzenia	W przypadku stwierdzenia	0	Dyrektor BbPN w granicach Parku,

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			okresie od 1.II do 31.VII	ograniczeń ruchu turystycznego w okresie od 1.II do 31.VII; odstąpienie od prowadzenia przez BbPN lub RDOŚ w Białymstoku zabiegów ochronnych w tym okresie.	występowania gatunku	występowania gatunku w rejonach narażonych na penetrację, a tym samym płoszenie		RDOŚ w Białymstoku poza BbPN
35.	A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A027 czapla biała <i>Egretta alba</i> A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A037 łabędź czarnodzioby <i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>) – populacja wędrowna A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> – populacja wędrowna A050 świstun <i>Anas penelope</i> – populacja wędrowna A054 rożeniec <i>Anas acuta</i> – populacja wędrowna A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i> – populacja wędrowna A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	35	Ograniczenie udostępniania BbPN do wędkowania	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN następujących ograniczeń: 1) nieudostępnienie do wędkowania rzeki Biebrzy od Osowca do ujścia Wissy oraz rzeki Ełk od Jęgrzni do ujścia; 2) wprowadzenie zakazu wędkowania w okresie 1.II-10.V na rzece Wissie w graniach BbPN; 3) wprowadzenie na rzece Biebrzy od ujścia Wissy do ujścia Biebrzy zakazu wędkowania z lewego brzegu w okresie 1.II-14.VII oraz zakazu wędkowania z łodzi w okresie 1.II-10.V; 4) wprowadzenie na rzece Biebrzy od Dolistowa do Kanału Kapickiego zakazu wędkowania z prawego brzegu oraz z łodzi w okresie wyznaczanym corocznie przez Dyrektora BbPN w zależności od poziomu wody;	Biebrzański Park Narodowy	W okresie obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>			5) wprowadzenie zakazu wstępu i połowu na starorzeczach i rozlewiskach w okresie 1.II-14.VII w Basenie Dolnym oraz w okresie 1.II-30.VI w Basenie Środkowym i Górnym.				
36.	A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A027 czapla biała <i>Egretta alba</i> A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A037 łabędź czarnodzioby <i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>) – populacja wędrowna A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> – populacja wędrowna A050 świstun <i>Anas penelope</i> – populacja wędrowna A054 rożeniec <i>Anas acuta</i> – populacja wędrowna A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i> – populacja wędrowna A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	36	Ograniczenie udostępniania szlaków wodnych BbPN do celów turystycznych	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN następujących ograniczeń: 1) ograniczenie ilości spływów w okresie 1.II-30.VI do max. 3 spływów dziennie do 50 osób łącznie na rzece Biebrzy od Dolistowa do Osowca oraz na rzece Ełk od Jegrzni do ujścia; 2) ograniczenie ilości spływów w okresie 1.II-14.VII do max. 1 spływu dziennie do 25 osób łącznie na rzece Biebrzy od Osowca do ujścia Wissy oraz na Kanale Rudzkim w granicach BbPN; 3) ograniczenie ilości spływów w okresie 1.II-14.VII do max. 3 spływów dziennie do 50 osób łącznie na rzece Biebrzy od ujścia Wissy do ujścia Biebrzy oraz na rzece Wissie w granicach BbPN; 4) wyłączenie przez cały rok z używania tratw rzeki Biebrzy od Osowca do Brzostowa oraz Wissy, Ełku, Brzozówki i Kanału Rudzkiego w granicach BbPN; 5) wyłączenie z używania tratw rzeki Biebrzy	Biebrzański Park Narodowy	W okresie obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				od Lipska do Osowca w okresie 1.II-30.VI oraz rzeki Biebrzy od Brzostowa do ujścia w okresie 1.II-14.VII.				
37.	A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A027 czapla biała <i>Egretta alba</i> A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A037 łabędź czarnodzioby <i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>) – populacja wędrowna A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> – populacja wędrowna A050 świstun <i>Anas penelope</i> – populacja wędrowna A054 rożeniec <i>Anas acuta</i> – populacja wędrowna A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i> – populacja wędrowna A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	37	Ograniczenie używania silników elektrycznych i spalinowych w BbPN	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN następujących ograniczeń: 1) wprowadzenie zakazu używania silników elektrycznych i spalinowych (nie dotyczy służb BbPN) przez cały rok na rzece Biebrzy od Osowca do ujścia Wissy oraz na rzece Ełk od Jegrzni do ujścia; 2) wprowadzenie zakazu używania silników elektrycznych i spalinowych (nie dotyczy służb BbPN) w okresie 1.II-30.VI na rzece Biebrzy od Lipska do Osowca oraz na rzece Brzozówce; 3) wprowadzenie zakazu używania silników elektrycznych i spalinowych (nie dotyczy służb BbPN) w okresie 1.II-14.VII na rzece Biebrzy od ujścia Wissy do ujścia Biebrzy oraz na rzece Wissie w granicach BbPN.	Biebrzański Park Narodowy	W okresie obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN
38.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> – populacja	38	Ograniczenie	Ograniczenie użytkowania (tj. nie wykonywanie	Lokalizacja	W okresie	0	Dyrektor BbPN w

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	wędrowna		przebywania ludzi na noclegowiskach żurawia w godzinach nocnych	zabiegów ochronnych, prac rolnych i polowania) i przebywania w porze zlotów i nocowania żurawi: od 2 godzin przed zachodem słońca do 2 godzin po wschodzie słońca w okresie 01.IX. - 31.X	działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	obowiązywania PZO		granicach Parku, RDOŚ w Białymstoku poza BbPN
39.	A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	39	Ograniczenia w ruchu turystycznym	Wprowadzenie do zarządzeń Dyrektora BbPN dotyczących udostępniania obszaru BbPN zakazu użytkowania szlaków turystycznych w O.O. Basen Środkowy Północ BbPN na odcinku od uroczyska Kapli Dołek do zejścia z Solistowskiej Góry w okresie lęgowym orlika grubodziobego tj. od 15.III do 31.VIII. W wypadku stwierdzenia w danym sezonie braku gniazdowania orlików grubodziobych w odległości do 1 km od ww. odcinka szlaku, dopuszczalne jest skrócenie zakazu wstępu do 30 czerwca.	Obwód Ochronny Basen Środkowy Północ	Przez pierwsze pięć lat obowiązywania PZO, a w razie skuteczności działania przez cały okres obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN
40.	A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i> A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A027 czapla biała <i>Egretta alba</i> A037 łabędź czarnodzioby <i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>) – populacja wędrowna A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> – populacja wędrowna A050 świstun <i>Anas penelope</i> –	40	Zachowanie siedliska gatunku	Zachowanie siedliska gatunku, poprzez zabezpieczenie przed zalesieniem, zaorywaniem i odwadnianiem	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	0	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN w granicach Parku lub RDOŚ w Białymstoku poza Parkiem

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	populacja wędrowną A054 rożeniec <i>Anas acuta</i> – populacja wędrowną A127 żuraw <i>Grus grus</i> - populacja wędrowną A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i> – populacja wędrowną							
41.	A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A224 lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> A239 dzięcioł białostrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i> A320 muchotłówka mała <i>Ficedula parva</i>	41	Zachowanie siedliska gatunku	Zachowania siedliska gatunku poprzez zabezpieczenie siedliska przed trwałym odlesieniem (zamianą na grunty rolne lub budowlane) i odwadnianiem	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązkiwania PZO	0	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN w granicach Parku lub RDOŚ w Białymstoku poza Parkiem
42.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> - populacja lęgowa A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> A239 dzięcioł białostrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	42	Nieprzewodzenie cięć w okresie lęgowym	Nieprzewodzenie zabiegów ochronnych polegających na wycinaniu drzew w okresie lęgowym tj. od 01.II do 31.VIII z wyłączeniem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązkiwania PZO	0	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A320 muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>							
43.	A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> A239 dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i> A320 muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>	43	Nieprowadzenie cięć rębnych i sanitarnych drzew liściastych	Nieprowadzenie cięć mających charakter użytkowania rębego oraz cięć sanitarnych drzew liściastych z wyłączeniem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN
44.	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	44	Zachowanie siedlisk lęgowych	Nie stosowanie rębni oraz cięć sanitarnych w istniejących oraz w powoływanych w trakcie obowiązywania PZO okresowych strefach ochrony wokół gniazd wymienionych gatunków na obszarach leśnych w granicach BbPN. W przypadku ewentualnego opuszczenia stanowiska przez gatunek strefowy i zniesienia strefy ochrony pozostawienie drzewa gniazdowego wraz z otaczającym go drzewostanem w promieniu co najmniej 100 metrów od gniazda	Strefy ochrony w granicach BbPN	W okresie obowiązywania PZO	0	Dyrektor BbPN
45.	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	45	Zachowanie siedlisk lęgowych	Nie stosowanie rębni zupełnych i częściowych (przy dopuszczeniu rębni przerębowej, stopniowej i gniazdowej, z pozostawieniem drzew nadających się do założenia gniazd) w	Strefy ochrony w granicach obszaru Natura 2000 poza BbPN	W okresie obowiązywania PZO	0	Miejscowy Nadleśniczy.

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>			istniejących oraz w powoływanych w trakcie obowiązywania PZO okresowych strefach ochrony wokół gniazd wymienionych gatunków poza granicami BbPN. W przypadku ewentualnego opuszczenia stanowiska przez bociana czarnego lub orlika grubodziobego i zniesienia strefy ochrony pozostawienie drzewa gniazdowego wraz z otaczającym go drzewostanem w promieniu co najmniej 50 metrów od gniazda				
46.	A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	46	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiającą osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 140 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych z udziałem dębów, jesionów i olch pozostawionych do naturalnej śmierci i rozkładu. dębów, jesionów i olch do naturalnej śmierci	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Augustów
47.	A238 dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	47	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiającą osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 30 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych z udziałem dębów,	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rajgród

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				jesionów i olch pozostawionych do naturalnej śmierci i rozkładu				
48.	A239 dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	48	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiająca osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 165 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych z udziałem kęp ekologicznych lub pojedynczych drzew liściastych pozostawionych do naturalnej śmierci oraz martwym drewnem w ilości co najmniej 10 m ³ na ha.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Augustów
49.	A239 dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	49	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiająca osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 100 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych z udziałem kęp ekologicznych lub pojedynczych drzew liściastych pozostawionych do naturalnej śmierci oraz martwym drewnem w ilości ok. 20 m ³ na ha.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rajgród
50.	A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	50	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i	W okresie obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Augustów

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				śmierci, umożliwiającą osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 75 ha drzewostanów w wieku 90 lat lub starszych z udziałem kęp ekologicznych lub pojedynczych drzew pozostawionych do naturalnej śmierci oraz martwym drewnem w ilości co najmniej 10 m ³ na ha.	na mapie w Załączniku nr 8			
51.	A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	51	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiającą osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 75 ha drzewostanów w wieku 90 lat lub starszych z udziałem kęp ekologicznych lub pojedynczych drzew pozostawionych do naturalnej śmierci oraz martwym drewnem w ilości ok. 20 m ³ na ha.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rajgród
52.	A320 muchotłówka mała <i>Ficedula parva</i>	52	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiającą osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 60 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych z udziałem kęp ekologicznych lub pojedynczych drzew pozostawionych do naturalnej śmierci oraz martwym drewnem w ilości co najmniej 10 m ³ na ha.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Augustów

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
53.	A320 muchotłówka mała <i>Ficedula parva</i>	53	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu	Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiającą osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 16 ha drzewostanów w wieku 65 lat lub starszych z udziałem kęp ekologicznych lub pojedynczych drzew pozostawionych do naturalnej śmierci oraz martwym drewnem w ilości ok. 20 m ³ na ha.	Lokalizacja działań w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 8	W okresie obowiązywania PZO	brak danych	Nadleśniczy Nadleśnictwa Rajgród
54.	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	54	Modyfikacja gospodarki kół łowieckich	Prowadzenie w obwodach łowieckich gospodarki łowieckiej wyłącznie w oparciu o gatunki rodzime (tj. z wyłączeniem w szczególności wsiedleń bażanta i innych gatunków obcych)	Obwody łowieckie przylegające do Biebrzańskiego Parku Narodowego	W okresie obowiązywania PZO	0	Koła łowieckie, Dyrektor BbPN
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
55.	Gatunki, dla ochrony których wśród działań ochronnych przewidziano koszenia	55	Monitoring zgodności wykonywania koszeń z ustaleniami PZO	Ocena zgodności wykonywania koszeń z ustaleniami PZO - na podstawie dostępnych danych (sprawozdań dzierżawców BbPN, informacji ARiMR i in.)	Grunty prywatne i dzierżawione od Skarbu Państwa w granicach obszaru Natura 2000	Co roku w terminach określonych dla danych działań, wyrywkowo co najmniej 5 % działek objętych koszeniami	5 / rok = 50	Dyrektor BbPN w granicach Parku, RDOŚ w Białymstoku poza BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochronnym					
56.	A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	56	Uzupełnienie wiedzy na temat występowania bączka w granicach obszaru Natura 2000	Przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji bączka	Cały obszar Natura 2000.	Jednokrotnie w okresie obowiązywania PZO	30	Dyrektor BbPN w granicach Parku, RDOŚ w Białymstoku poza BbPN
57.	A072 trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i>	57	Uzupełnienie wiedzy na temat występowania trzmiełojada w granicach obszaru Natura 2000	Przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji trzmiełojada	Cały obszar Natura 2000.	Jednokrotnie w okresie obowiązywania PZO	30	Dyrektor BbPN w granicach Parku, RDOŚ w Białymstoku poza BbPN
58.	A080 gadożer <i>Circaetus gallicus</i>	58	Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gadożera w granicach obszaru Natura 2000	Badania w celu wykrycia gniazd i rewirów lęgowych. Po potwierdzeniu występowania w obszarze ocena stanu ochrony gatunku	Cały obszar Natura 2000.	W okresie obowiązywania PZO	6	Dyrektor BbPN w granicach Parku, RDOŚ w Białymstoku poza BbPN
59.	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	59	Rozpoznanie przyczyn spadku liczebności błotniaka łąkowego i błotniaka stawowego	Przeprowadzenie badań dotyczących oceny sukcesu lęgowego oraz tempa wzrostu piskląt błotniaka łąkowego i błotniaka stawowego w porównaniu z jakością siedlisk obszaru Natura 2000	Cały obszar Natura 2000.	W okresie obowiązywania PZO	20	Dyrektor BbPN
60.	A090 orlik krzykliwy <i>Aquila clanga</i>	60	Rozpoznanie skali i	Przeprowadzenie badań dotyczących oceny	Cały obszar	W okresie	50	Dyrektor BbPN

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>		tempa hybrydyzacji orlika grubodziobego i orlika krzykliwego	skali i tempa hybrydyzacji orlika grubodziobego i orlika krzykliwego, z wykorzystaniem technik analizy DNA piór ptaków	Natura 2000.	obowiązywania PZO		
61.	A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A156 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	61	Rozpoznanie uwarunkowań sukcesu lęgowego siewkowców	Przeprowadzenie badań dotyczących oceny uwarunkowań sukcesu lęgowego siewkowców gniazdujących w zróżnicowanych warunkach siedliskowych	Cały obszar Natura 2000.	W okresie obowiązywania PZO	30	Dyrektor BbPN
62.	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	62	Przeprowadzenie badań mających na celu określenie czynników wpływających na sukces lęgowy gatunku	Przeprowadzenie badań mających na celu określenie czynników wpływających na sukces lęgowy gatunku i stopnia ich oddziaływania za pomocą fotopułapek rejestrujących przebieg lęgów na 10 stanowiskach łącznie oraz przeprowadzenie badań skuteczności sposobów ochrony gniazd przed drapieżnictwem kuny	Cały obszar Natura 2000.	W okresie obowiązywania PZO	50	Dyrektor BbPN
		E	Obszary wyłączone z planowania działań ochronnych					
63.	A037 łabędź czarnodzioby <i>Cygnus bewickii</i> (<i>Cygnus columbianus</i>) – populacja wędrowna A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> – populacja wędrowna A050 świstun <i>Anas penelope</i> – populacja wędrowna	63	Obszary wyłączone z planowania działań ochronnych dla obszaru Natura 2000	We wskazanych lokalizacjach dla przedmiotowych gatunków ptaków nie przedstawiono działań ochronnych dotyczących ochrony czynnej oraz utrzymania i modyfikacji metod gospodarowania terenów otwartych, ponieważ w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina	Lokalizacja obszarów w Załączniku nr 6 i na mapie w Załączniku nr 11	Zgodnie z określonymi w Planie Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy	W ramach kosztów realizacji Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000	Zgodnie z określonymi w Planie Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH20008 Dolina Biebrzy

L.p.	Przedmiot działań ochronnych	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa działania	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	A054 rożeniec <i>Anas acuta</i> – populacja wędrowna A072 trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i> A122 derkacz <i>Crex crex</i> A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i> – populacja wędrowna A153 kszysk <i>Gallinago gallinago</i> A154 dubelt <i>Gallinago media</i> A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> A160 kulik wielk <i>Numenius arquata</i> A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A198 rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A215 puchacz <i>Bubo bubo</i> A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>			Biebrzy PLH200008, w tej samej lokalizacji zaplanowane zostały działania ochronne dla siedlisk przyrodniczych: 2330, 3150, 6120, 6210, 6230, 6410, 6440, 6510, 7140 i 7230. Realizacja działań ochronnych zaplanowanych dla ww. siedlisk przyrodniczych pozwoli na utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk gatunków ptaków lub poprawę stanu siedlisk tych gatunków			PLH20008 Dolina Biebrzy	

Dla ułatwienia realizacji działań ochronnych zestawionych w tabeli 6, wskazane jest kontynuowanie wykupów terenów na rzecz Skarbu Państwa. Szczególnie dotyczy to gruntów położonych w granicach BbPN obejmujących rejony gniazdowania A090 orlika grubodziobego *Aquila clanga* oraz występowania A409 cietrzewia *Tetrao tetrix*, A234 dzięcioła zielonosiwego *Picus canus*, A238 dzięcioła średniego *Dendrocopos medius*, A239 dzięcioła biało-grzbieczonego *Dendrocopos leucotos*, A320 muchotłówki małej *Ficedula parva*.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i>	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 40 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba samców odżywiających się głosem godowym	3 dwuosobowe kontrole poranne z punktów.	W drugim, czwartym, szóstym i ósmym roku obowiązywania planu zadań ochronnych, w terminach: 20-30.04; 1-10.05; 10-20.05	10 par punktów nasłuchowych.	Dyrektor BbPN	0,15x2x3x10x4=36 [koszt jednej kontroli x ilość obserwatorów x ilość kontroli x ilość punktów próbnych x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
			Stan siedliska (wybrane wskaźniki)	Wskaźniki: BS_s1, BS_s2, BS_s7 (tab. 3)	Ocena wskaźników zbiorczo dla siedliska w całej ostoii.	W drugim, czwartym, szóstym i ósmym roku obowiązywania planu zadań ochronnych	Całe siedlisko bąka w obszarze Natura 2000	Dyrektor BbPN	0,5x4= 2 [koszt jednej oceny x ilość ocen w ciągu trwania PZO]
2.	A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba wszystkich stwierdzeń bączka	Obserwacje ptaków w trakcie spływów.	Corocznie, 3 spływy w ciągu roku	Biebrza w raz z obszarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy rybitwie białoskrzydłej)
3.	A027 czapla biała <i>Egretta alba</i>	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 25 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba par lęgowych, liczba młodych na gniazdo z sukcesem	Monitoring kolonii lęgowych – liczenie par lęgowych oraz piskląt w gniazdach.	Corocznie, na przełomie maja i czerwca	Kolonie lęgowe	Dyrektor BbPN	0,5x10 = 4 [koszty kontroli x liczba lat trwania PZO]
			Stan siedli-	Wskaźniki:	Ocena wskaźników	W drugim, czwartym,	Kolonie lęgowe	Dyrektor	0 (koszty

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	ska	EGA_s1, EGA_s3 (tab. 3)	stanu siedliska w kolonii lęgowej	szóstym i ósmym roku obowiązywania planu zadań ochronnych		BbPN	uwzględnione przy monitoringu populacji)
4.	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 24 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie udziału starodrzewu oraz ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych stanowisk	Kontrola starych i wyszukiwanie nowych stanowisk	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	0,3 /za gniazdo
			Stan siedliska (wybrane wskaźniki)	Wskaźnik CCN_s1 (tab.3)	Wskaźnik oceniany dla strefy ochrony całorocznej (~200 m od gniazda) podczas dodatkowej kontroli	Co 5 lat	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	0,2 /za gniazdo
				Wskaźnik CCN_s6 (tab. 3)	Wskaźnik oceniany co 5 lat na podstawie danych zbieranych co roku w trakcie monitoringu gniazd i lęgów	Co 5 lat	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	0
5.	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 par lęgowych. Utrzymanie	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba gniazd zajętych na początku lipca	Wyszukiwanie i kontrola gniazd w 22 miejscowościach objętych dotychczasowym	Corocznie	22 miejscowości w obrębie BbPN objęte monitoringiem	Dyrektor BbPN	0,02 /za gniazdo

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).			monitoringiem				
6.	A037 łąbiedź czarnodzioby – populacja wędrowna	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników	Zgodnie z metodą liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych (kontrola mobilna) – (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*) z dodatkowymi 4 kontrolami w czasie występowania największych koncentracji ptaków	Corocznie, marzec-kwiecień	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc koncentracji ptaków przelotnych wyznaczonych w latach 2012-13	Dyrektor BbPN	0,4x10x10 = 40 [koszty kontroli x liczba kontroli x liczba lat trwania PZO]
7.	A041 gęś białoczelna – populacja wędrowna	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 50000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników	Zgodnie z metodą liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych (kontrola mobilna) – (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*) z dodatkowymi 4 kontrolami w czasie występowania największych koncentracji ptaków	Corocznie, marzec-kwiecień	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc koncentracji ptaków przelotnych wyznaczonych w latach 2012-13	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy łąbiedziu czarnodziobym)
8.	A050 świstun	Utrzymanie stanu	Stan populacji	Liczba osobników	Zgodnie z metody-	Corocznie, marzec-	Cały obszar Natura	Dyrektor	0 (koszty

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Anas penelope</i> – populacja wędrowna	populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 7000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	cji (wybrane wskaźniki)	ków	ką liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych (kontrola mobilna) – (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*) z dodatkowymi 4 kontrolami w czasie występowania największych koncentracji ptaków	kwiecień	2000 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc koncentracji ptaków przelotnych wyznaczonych w latach 2012-13	BbPN	uwzględnione przy łabędzie czarnodziobym)
9.	A054 rożeniec <i>Anas acuta</i> – populacja wędrowna	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 5000 osobników podczas wędrówki wiosennej. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników	Zgodnie z metodą liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych (kontrola mobilna) – (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*) z dodatkowymi 4 kontrolami w czasie występowania największych koncentracji ptaków	Corocznie, marzec-kwiecień	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc koncentracji ptaków przelotnych wyznaczonych w latach 2012-13	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy łabędzie czarnodziobym)
10.	A072 trzmielaj <i>Pernis apivorus</i>	Osiągnięcie właściwego stanu ochrony populacji (FV), to jest ponad 25 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba rewirów w wybranych miejscach	Zgodnie z metodą liczeń trzmielaj (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*)	W drugim i siódmym roku obowiązywania planu zadań ochronnych	20 punktów kontrolnych	Dyrektor BbPN	0,3x20x2x2 = 72 [koszt jednej kontroli x ilość powierzchni próbnych x ilość

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.							kontroli x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
11.	A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 11 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych stanowisk	Kontrola starych i wyszukiwanie nowych stanowisk	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	0,3 /za gniazdo
12.	A080 gadożer	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 2 par lęgowych. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony siedliska (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych stanowisk	Kontrola miejsc, co do których zachodzi podejrzenie lęgów gadożera (obserwacje dorosłych ptaków)	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	0,3 /za gniazdo
13.	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 170 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat przyczyn spadku	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników na transektach	3 kontrole poranne na 30 transektach (2 km)	Corocznie, w terminach: 11-20.04, 01-10.05., 01-10.06	30 transektów	Dyrektor BbPN	0,4x3x30x10 = 360 [koszt jednej kontroli x ilość kontroli x ilość transektów x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
			Stan siedliska	Wskaźniki: CIA_s2 – s5 (tab.	Ocena wskaźników siedliska na tran-	W czwartym, siódmym i dziesiątym roku obo-			0,5x3 = 1,5

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		liczebności gatunku, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę.		3)	sektach	wiązywania planu zadań ochronnych			
14.	A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Poprawa stanu populacji ze złego (U2) przynajmniej do niezadawalającego (U1) stanu ochrony, to jest co najmniej 50 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat przyczyn spadku liczebności gatunku, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników transektach	3 kontrole poranne na 30 transektach (2 km)	Corocznie, w terminach: 11-20.04, 01-10.05., 01-10.06	30 transektów	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy błotniaku stawowym)
			Stan siedliska	Wskaźniki: CIP_s1 – s3 (tab. 3)	Ocena wskaźników siedliska na transektach	W czwartym, siódmym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych			0,5x3 = 1,5
15.	A089 orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	Utrzymanie stanu populacji w niezadawalającym stanie ochrony (U1), to jest 20 – 40 par lęgowych (bez dążenia do przekroczenia tego progu ze względu na zachodzący proces hybrydyzacji z rzadszym i cenniejszym orlikiem grubodziobym).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych stanowisk	Kontrola starych i wyszukiwanie nowych stanowisk	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	0,3 /za gniazdo

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Zachowanie stanu siedliska w niezadowalającym stanie ochrony (U1). Uzupełnienie wiedzy na temat procesu hybrydyzacji z orlikiem grubodziobym, pozwalającej na skuteczniejszą ochronę gatunku.							
16.	A090 orlik grubodzioby <i>Aquila clanga</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest co najmniej 18 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie udziału terenów otwartych w pobliżu gniazd, poprawę uwilgotnienia siedlisk oraz ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Uzupełnienie wiedzy na temat procesu hybrydyzacji z orlikiem krzykliwym, pozwalającej na skuteczniejszą ochronę	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych stanowisk	Kontrola starych i wyszukiwanie nowych stanowisk	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (liczenia w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska)	0

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		gatunku.							
17.	A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba odzywających się samców stwierdzona na transektach	Liczenia odzywających się ptaków na 30 2-km transektach, 3 kontrole nocne w ciągu roku	Corocznie, w terminach: 5-15.05, 20-31.05 i 20.06-05.07	30 losowych transektów	Dyrektor BbPN	0,5x3x30x10 = 450 [koszt jednej kontroli x ilość kontroli x ilość powierzchni próbnych x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
			Stan siedliska	Wskaźniki: PZO_s1 – s3 (tab. 3)	Ocena wszystkich wskaźników na transektach w czasie kontroli dziennej, dodatkowo wskaźnik PZO_s2 w ciągu 3 kontroli nocnych. Dodatkowo w czasie kontroli dziennej obecność i stan rowów melioracyjnych (analogicznie do CX_s4)	W trzecim, szóstym i dziewiątym roku obowiązywania, w terminach jw., dodatkowo jedna kontrola dzienna 10-20.07.	30 losowych transektów; uzupełniając na transektach do monitoringu rzyka położonych w siedliskach kropiatki (tylko kontrola dzienna).		0 (koszty uwzględnione przy derkaczu)
18.	A120 zielonka <i>Porzana parva</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), , to jest ponad 80 terytorialnych samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV),	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba odzywających się samców stwierdzona na transektach	Liczenia odzywających się ptaków na 30 2-km transektach, 3 kontrole nocne w ciągu roku	Corocznie, w terminach: 5-15.05, 20-31.05, 20.06-05.07	30 losowych transektów	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy kropiatce)

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk oraz ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym.							
19.	A122 derkacz <i>Crex crex</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), , to jest ponad 1200 terytorialnych samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba odżywiających się samców stwierdzona na transektach	Liczenia odżywiających się ptaków na 30 2-km transektach, 3 kontrole nocne w ciągu roku	Corocznie, w terminach: 5-15.05, 20-31.05 i 20.06-05.07	30 losowych transektów	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy kropiatce)
			Stan siedliska	Wskaźniki: CX_s1 – s6 (tab. 3)	Ocena wszystkich wskaźników na transektach w czasie kontroli dziennej, dodatkowo wskaźniki CX_s1, s2, s3 i s5 w ciągu 3 kontroli nocnych	W trzecim, szóstym i dziewiątym roku obowiązywania, w terminach jw., dodatkowo jedna kontrola dzienna 10-20.07	30 losowych transektów; uzupełniając na transektach do monitoringu rycyka położonych w siedliskach derkacza (tylko kontrola dzienna)		0,3x1x60x3 = 54 [koszt jednej kontroli dziennej x ilość kontroli x prawdopodobna ilość powierzchni próbnych x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
20.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> – populacja wędrowna	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 5200 osobników na zlotowiskach podczas jesiennej wędrówki. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników na noclegowiskach	Zgodnie z metodyką opracowaną w ramach PMŚ na zlecenie GIOŚ	Corocznie	Miejsca koncentracji żurawi w okresie od początku września do pierwszej dekady października	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska)	0

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
21.	A127 żuraw <i>Grus grus</i> – populacja lęgowa	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), , to jest ponad 210 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba odżywiających się par na powierzchniach próbnych (5x5km)	Liczenia odżywiających się par na 15 transektach (4 km), 1 kontrola poranna	W czwartym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych	Liczenia na transektach (4 km)	Dyrektor BbPN	0,4x15x2 = 12 [koszt jednej kontroli x liczba transektów x liczba liczeń w ciągu trwania PZO]
22.	A151 batalion <i>Philomachus pugnax</i> – populacja wędrowna	Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników	Zgodnie z metodą liczeń migrujących ptaków wodno-błotnych (kontrola mobilna) – (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*) z dodatkowymi 4 kontrolami w czasie występowania największych koncentracji ptaków	Corocznie, marzec-kwiecień- 1. dekada maja	Cały obszar Natura 2000 ze szczególnym uwzględnieniem miejsc koncentracji ptaków przelotnych wyznaczonych w latach 2012-13	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy łabędziu czarnodziobym)
23.	A153 kszyszek <i>Gallinago gallinago</i>	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 4000 par. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników	Obserwacje na 40 punktach kontrolnych	W piątym i dziesiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych; kontrola wieczorna w okresie od 25.04 do 10.05	40 losowych punktów kontrolnych	Dyrektor BbPN	0,1x40x2 = 8 [koszt kontroli na jednym punkcie x ilość punktów kontrolnych x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
24.	A154 dubelt	Poprawa stanu populacji	Stan populacji	Liczba osobników	Zgodnie z metody-	Corocznie	Cały obszar Natura	Główny	0

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	<i>Gallinago media</i>	do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 390 tokujących samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń.	cji (wybrane wskaźniki)	ków na tokowiskach	ką opracowaną w ramach PMŚ na zlecenie GIOŚ		2000	Inspektorat Ochrony Środowiska (w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska)	
25.	A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 400 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników na transektach	3 kontrole poranne na 30 transektach (2 km)	Corocznie, w terminach: 11-20.04, 01-10.05., 01-10.06	30 transektów	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy błotniaku stawowym)

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		skuteczniejszą jego ochronę.							
26.	A160 kulik wielki <i>Nemius arquata</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników na transektach	3 kontrole poranne na 30 transektach (2 km)	Corocznie, w terminach: 11-20.04, 01-10.05., 01-10.06	30 transektów	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy błotniaku stawowym)
27.	A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), poprzez utrzymanie liczebności ponad 250 par lęgowych, przy jednoczesnym podniesieniu wskaźnika procent par z sukcesem	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników na transektach	3 kontrole poranne na 30 transektach (2 km)	Corocznie, w terminach: 11-20.04, 01-10.05., 01-10.06	30 transektów	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy błotniaku stawowym)

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		gniazdowym do ponad 60%. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez poprawę uwilgotnienia siedlisk, zwiększenie udziału terenów otwartych oraz opóźnienie koszeń. Uzupełnienie wiedzy na temat uwarunkowań sukcesu lęgowego gatunku w warunkach obszaru Natura 2000, pozwalającej na skuteczniejszą jego ochronę.							
28.	A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Poprawa stanu populacji ze złego (U2) przynajmniej do niezadowolającego (U1) stanu ochrony, to jest co najmniej 25 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska przynajmniej do niezadowolającego (U1) stanu ochrony), między innymi poprzez ograniczenie płoszenia	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników wykazujących zachowania lęgowe	Obserwacje w trakcie spływów	Corocznie, 3 spływy w ciągu roku	Biebrza w raz z obszarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy rybitwie białoskrzydłej)

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek.							
29.	A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Utrzymanie właściwego stanu populacji (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników wykazujących zachowania lęgowe	Obserwacje w trakcie spływów, kontrole kolonii lęgowych (w celu potwierdzenia kategorii lęgowości)	Corocznie, 3 spływy w ciągu roku	Biebrza w raz z obszarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy rybitwie białoskrzydłej)
30.	A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 200 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba osobników wykazujących zachowania lęgowe	Obserwacje w trakcie spływów, kontrole kolonii lęgowych (w celu potwierdzenia kategorii lęgowości)	Corocznie, 3 spływy w ciągu roku	Biebrza w raz z obszarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy rybitwie białoskrzydłej)
31.	A198 rybitwa	Utrzymanie stanu	Stan populacji	Liczba osobni-	Obserwacje w	Corocznie, 3 spływy w	Biebrza w raz z ob-	Dyrektor	0,4 x 2 x 4 x 3 x

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 300 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez ograniczenie płoszenia ptaków w okresie lęgowym. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek.	cji (wybrane wskaźniki)	ków nad koloniami lęgowymi	trakcie spływów, kontrole kolonii lęgowych (w celu potwierdzenia kategorii lęgowości)	ciągu roku	szarami przylegającymi na odcinku Dolistowo Stare - Ruś	BbPN	10 = 96 [koszt osobodnia x ilość osób x ilość dni spływu x ilość spływów w ciągu roku x ilość lat trwania PZO]
32.	A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	Utrzymanie stanu populacji co najmniej w niezadawalającym stanie ochrony (U1), to jest ponad 20 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska co najmniej w niezadawalającym stanie ochrony (U1).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba zajętych rewirów	Nasłuchy odbywających się samców z 30 punktów kontrolnych, 2 razy w ciągu sezonu	W lata parzyste w ciągu trwania PZO	30 punktów kontrolnych, wybranych ze względu na bliskość znanych rewirów bądź siedlisk puchacza	Dyrektor BbPN	0,4x15x5 = 30 [koszt osobodnia x ilość osobodni potrzebna do wykonania liczeń x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
33.	A222 uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 10 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba obserwowanych osobników	2 kontrole wieczorne na stanowiskach z ostatnich 15 lat oraz wszelkie inne obserwacje	Corocznie w terminach: 20.04-10.05 i 11-30.05	stanowiska znane z ostatnich 15 lat	Dyrektor BbPN	3x10 = 30

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		zwiększenie udziału terenów otwartych.							
34.	A224 lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 100 terytorialnych samców. Utrzymanie stanu siedliska co najmniej w niezadawalającym stanie ochrony (U1)	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba samców odżywających się głosem tokowym na powierzchniach próbnych	Nasłuchy odżywających się samców (ze stymulacją) na 10 powierzchniach próbnych	W pierwszym, piątym i ósmym roku obowiązywania planu zadań ochronnych	10 losowo wskazanych powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0,5x10x3 = 15 [koszt kontroli jednej powierzchni x ilość powierzchni próbnych x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
35.	A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Poprawa stanu populacji – osiągnięcie co najmniej 35 par. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie powierzchni starodrzewu oraz udziału martwego drewna w drzewostanach.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba stanowisk na powierzchniach próbnych	Obserwacje (ze stymulacją) ptaków wykazujących zachowania lęgowe na powierzchniach próbnych	W trzecim, szóstym i ósmym roku obowiązywania PZO	10 losowych powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0,4x2x10x3 = 24 [koszt jednej kontroli x ilość kontroli na powierzchni x ilość powierzchni x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
36.	A238 dzięcioł średni <i>Dendrocoptes medius</i>	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 120 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba stanowisk na powierzchniach próbnych	Obserwacje (ze stymulacją) ptaków wykazujących zachowania lęgowe na powierzchniach próbnych	W trzecim, szóstym i ósmym roku obowiązywania PZO	10 losowych powierzchni próbnych	Dyrektor BbPN	0 (koszty uwzględnione przy dzięciole zielonosiwym)

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
37.	A239 dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie powierzchni starodrzewu oraz udziału martwego drewna w drzewostanach.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	1) Liczba stanowisk na powierzchniach próbnych 2) Liczba obserwowanych osobników na powierzchniach próbnych	1) Zgodnie z metodą opracowaną w ramach PMŚ na zlecenie GIOŚ 2) Obserwacje na powierzchniach próbnych w trakcie monitoringu dzięcioła zielonosiwego i średniego	1) Corocznie 2) W trzecim, szóstym i ósmym roku obowiązywania PZO	1) 7 powierzchni próbnych 2x2 km 2). 10 losowych powierzchni próbnych	1) Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska) 2) Dyrektor BbPN	1) 0 2) 0 (koszty uwzględnione przy dzięciole zielonosiwym)
38.	A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 160 par lęgowych. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba śpiewających samców na transektach kontrolnych	Liczenia śpiewających samców na transektach kontrolnych (ze stymulacją).	W pierwszym, piątym i dziewiątym roku obowiązywania PZO	10 transektów	Dyrektor BbPN	0,4x10x3 = 12 [koszt jednej kontroli x liczba transektów x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]
39.	A294 wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	Utrzymanie stanu populacji we właściwym stanie ochrony (FV), to jest ponad 2500 śpiewających samców. Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	1) Liczba śpiewających samców na transektach. 2) Liczba śpiewających samców na powierzchniach siedliska, na której występują śpiewające samce	Zgodnie z metodą opracowaną w ramach PMŚ na zlecenie GIOŚ – dwie metody transektowa i liczenia na całym siedlisku	1) Transekty – corocznie; 2) całość siedliska – dwa razy w ciągu obowiązywania PZO (preferowany drugi i ósmy rok obowiązywania PZO)	80 losowych transektów; całość siedliska wodniczki	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska)	0

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
40.	A320 muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>	Poprawa stanu populacji do właściwego stanu ochrony (FV), to jest ponad 100 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie powierzchni starodrzewu oraz udziału gatunków liściastych, a także martwego drewna w drzewostanach.	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba śpiewających samców na powierzchniach próbnych	Liczenia zgodnie z metodyką liczeń muchołówki małej (Grzywaczewski, Marczakiewicz 2013*) na 5 powierzchniach próbnych (1x1 km). Liczenia wykonać dwukrotnie z co najmniej czternastodniową przerwą pomiędzy kontrolami.	W trzecim i dziewiątym roku obowiązywania planu zadań ochronnych	5 powierzchni próbnych wylosowanych w siedliskach preferowanych przez gatunek	Dyrektor BbPN	0,2x2x5x2 = 4 [koszt jednej kontroli x liczba kontroli x liczba powierzchni próbnych x ilość liczeń w trakcie obowiązywania PZO]
41.	A409 cietrzew <i>Tetrao tetrix</i>	Poprawa stanu populacji ze złego (U2) przynajmniej do niezadawalającego (U1) stanu ochrony, to jest co najmniej 50 tokujących samców. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV), między innymi poprzez zwiększenie udziału terenów otwartych (niezarośniętych łąk i torfowisk), występujących w mozaice z	Stan populacji (wybrane wskaźniki)	Liczba samców tokujących na tokowiskach	Liczenia tokujących samców na wszystkich znanych tokowiskach (z wyszukiwaniem nowych tokowisk)	Corocznie	Cały obszar Natura 2000	Dyrektor BbPN	5x2x10 = 100 [koszt jednej kontroli x liczba dni x ilość liczeń w ciągu trwania PZO]

L.p.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		zakrzaczeniami i zadrzewieniami.							

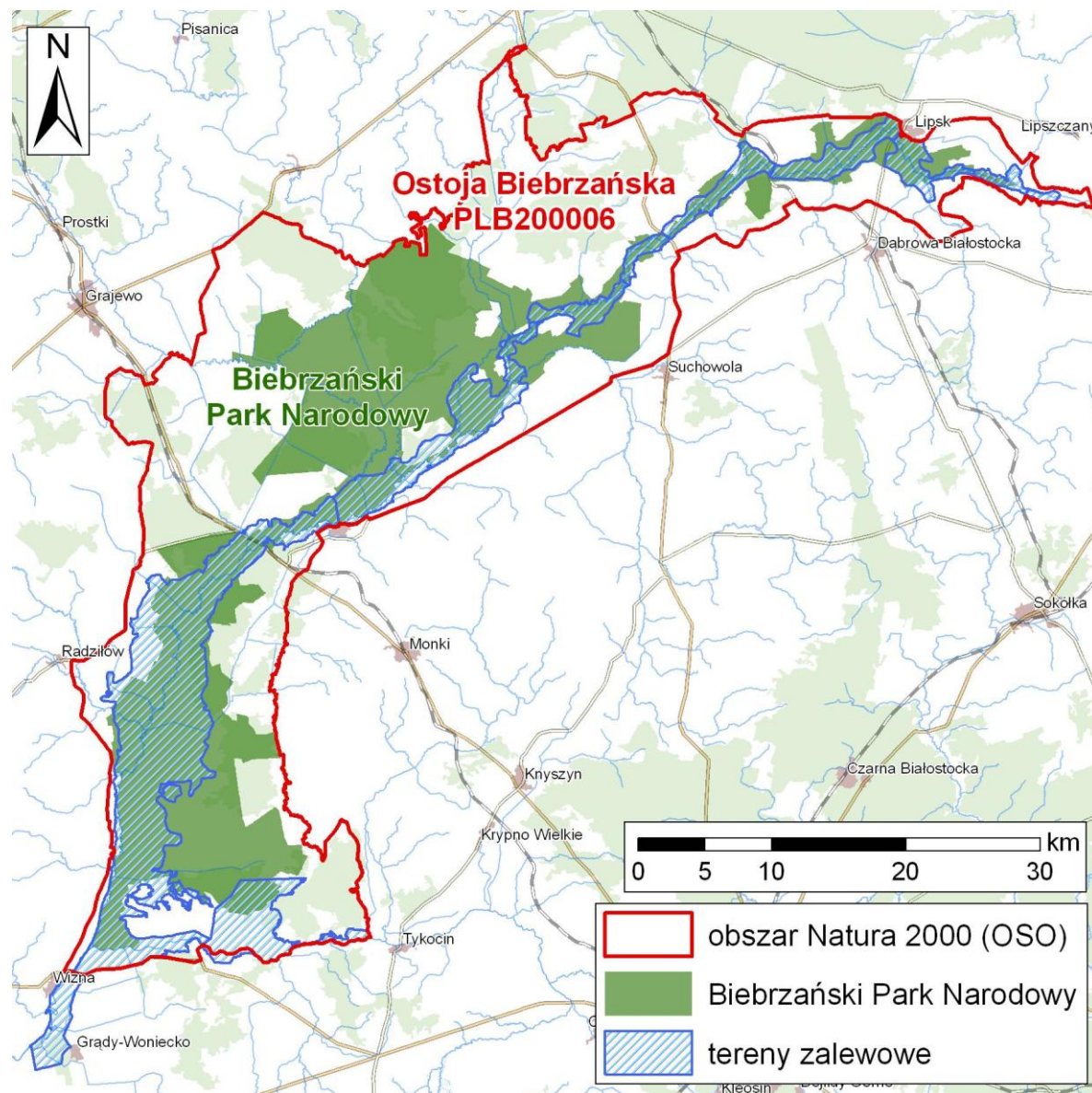
* Grzywczewski, Marczakiewicz 2013 to metodyka inwentaryzacji ptaków, będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska przygotowana w ramach projektu, przedstawiona z załączniku nr 3.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

L.p.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000
1	2	3
1.	Obowiązujące studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Augustów, Bargłów Kościelny, Dąbrowa Białostocka, Goniądz, Grajewo, Jaświły, Jedwabne, Lipsk, Mońki, Nowy Dwór, Radziłów, Rajgród, Suchowola, Sztabin, Trzcianne, Tykocin, Wizna, Zawady.	Uwzględnienie granic obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 oraz lokalizacji przedmiotów ochrony tego obszaru.
2.		Wprowadzenie zapisów „Lokalizacja przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 oraz zalecenia odnośnie działań ochronnych winny być brane pod uwagę przy realizacji zadań z zakresu gospodarki przestrzennej i lokalizacji przyszłych inwestycji” oraz „Żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 lub w jego sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na stan gatunków będących przedmiotem ochrony tego obszaru.”
3.		Wyłączenie z zalesień obszarów występowania siedlisk gatunków wymagających terenów otwartych, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska.
4.		Wprowadzenie zakazu lokalizacji farm wiatrowych i wiatraków oraz linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia oraz zalecenia prowadzenia jako podziemne nowych linii niskiego i średniego napięcia.
5.		Wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach zalewowych, wyznaczonych zgodnie z Mapą Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego, opracowaną przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej http://mapy.isok.gov.pl , a dla dolnego basenu Biebrzy uszczegółowionych w oparciu o materiały: Grygoruk M., Kwiatkowski G., Szarnecki A., Fabiszewski M., Rutkowski A., 2012. Flood extent maps – Biebrza Valley, Lower Biebrza Basin. Output 4.6.3, 2CE168P3 HABIT-CHANGE Project (rys. 4).
6.	Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dotyczące: - części obszaru gminy Trzcianne. Uchwała Nr 48/IX/03 Rady Gminy Trzcianne z dnia 21 sierpnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 88, poz. 1722) - części wsi Bargłów Kościelny, w Gminie Bargłów Kościelny. Uchwała nr V/41/07 Rady Gminy Bargłów z dnia 20 lipca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 190, poz. 1929)	Brak wskazań do zmian.

L.p.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000
1	2	3
	• części wsi Barszcze-Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/30/98 Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 57) • części wsi Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/32/98 Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 59) • gminy Goniądz. Uchwała Rady Miejskiej w Goniądzu Nr XIII/60/03 z dnia 21 grudnia 2003 r. wraz z zm. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 2, poz. 39) • gminy Jaświły. Uchwała Nr XVIII/86/08 Rady Gminy Jaświły z dnia 4 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 289, poz. 2899) • gminy Mońki. Uchwała Nr IX/64/03 Rady Miejskiej w Mońkach (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 122, poz. 2247) • gminy Radziłów. Uchwała Nr XXXVIII/189/02 Rady Gminy Radziłów z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 59, poz. 1328) • gminy Sztabin. Uchwała Nr VI/91/2003 Rady Gminy Sztabin z dnia 29 lipca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 88, poz. 1707) • miasta Goniądz. Uchwała Rady Miejskiej w Goniądzu Nr XIX/75/04 z dnia 28 kwietnia 2004 r. wraz z zm. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 64, poz. 1089) • terenów lotniskowych we wsi Dreństwo, gm. Bargłów Kościelny. Uchwała nr III/31/98 Rady Gminy Bargłów z dnia 30 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 6, poz. 58) • terenów wsi: Czarna Wieś, Pieńczykowo, Woźnawieś i w mieście Rajgrodzie. Uchwała Nr VIII/53/03 Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 14 sierpnia 2003 r.	
7.	Przyszłe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gmin: Augustów, Bargłów Kościelny, Dąbrowa Białostocka, Goniądz, Grajewo, Jaświły, Jedwabne, Lipsk, Mońki, Nowy Dwór, Radziłów, Rajgród, Suchowola, Sztabin, Trzcianne, Tykocin, Wizna, Zawady, w granicach lub bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska	Wprowadzenie zapisów „Lokalizacja przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 oraz zalecenia odnośnie działań ochronnych winny być brane pod uwagę przy realizacji zadań z zakresu gospodarki przestrzennej i lokalizacji przyszłych inwestycji” oraz „Żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 lub w jego

L.p.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000
1	2	3
		<i>sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na stan gatunków będących przedmiotem ochrony tego obszaru."</i>
8.		Wprowadzenie zakazu zalesień obszarów występowania siedlisk gatunków wymagających terenów otwartych, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska.
9.		Wprowadzenie zakazu lokalizacji farm wiatrowych i wiatraków oraz linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia oraz zalecenia prowadzenia jako podziemne nowych linii niskiego i średniego napięcia.
10.		Wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach zalewowych, wyznaczonych zgodnie z Mapą Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego, opracowaną przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej http://mapy.isok.gov.pl , a dla dolnego basenu Biebrzy uszczegółowionych w oparciu o materiały: Grygoruk M., Kwiatkowski G., Szarnecki A., Fabiszewski M., Rutkowski A., 2012. Flood extent maps – Biebrza Valley, Lower Biebrza Basin. Output 4.6.3, 2CE168P3 HABIT-CHANGE Project (rys. 4).
11.	Przyszłe plany urządzania lasu nadleśnictw: Augustów, Czarna Białostocka, Knyszyn, Łomża, Płaska, Rajgród	Uwzględnienie lokalizacji przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 oraz ustaleń wynikających z Planu Zadań Ochronnych tego obszaru, w tym działań ochronnych określonych w pkt. 6. PZO

Rys. 4 Tereny zalewowe obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Brak przesłanek dla potrzeby sporządzenia planu ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Na czerwono zaznaczono propozycje zapisów do zmiany Standardowego Formularza Danych. Projekt nowego SDF zawiera Załącznik nr 10.

3.2 GATUNKI OBJĘTE ART. 4 DYREKTYWY 2009/147/WE I GATUNKI WYMNIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II DO DYREKTYWY 92/43/EWG ORAZ OCENA ZNACZENIA OBSZARU DLA TYCH GATUNKÓW

W tabeli poniżej zestawiono wyłącznie gatunki będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska. Jako punkt odniesienia dla oceny liczebności populacji w granicach obszaru Natura 2000 w porównaniu do populacji krajowej, o ile nie zaznaczono inaczej, przyjęto Raport opracowany na zlecenie GDOŚ, przesłany przez rząd Polski do Komisji Europejskiej z wdrażania postanowień Dyrektywy Ptasiej w latach 2008-2012, dostępny na stronie internetowej EEA (European Environment Agency, agencji Komisji Europejskiej) <http://bd.eionet.europa.eu/article12/>. Przy porównywaniach przyjmowano wartości średnie liczebności populacji biebrzańskiej i ogólnopolskiej.

Gatunek		Aktualny zapis w SDF w pkt 3.2							Proponowany zapis w SDF w pkt 3.2							Uzasadnianie zmiany*
Kod	Nazwa naukowa	Wielkość		Jednostka	A/B/C/D	A/B/C			Wielkość		Jednostka	A/B/C/D	A/B/C			
		Min	Max		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna	Min	Max		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna	
A054	Anas acuta								0	11	p	A	B	A	B	Lęgi stwierdzono w 2014 r. (Świętochowski 2014); Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 0-11 par lęgowych [17], co stanowi niemal 100% populacji krajowej – ocena A [3]; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (zalewane łąki w dolinie rzeki); Izolacja: ocena A - populacja izolowana.
A054	Anas acuta	10000	10000	i	C	C	C	C	10000	10000	i	C	B	C	C	Ocena ogólna C, w tym: Populacja wędrowna: 10000 osobników [17,19], która stanowi co najmniej 1,2% populacji krajowej [19] – ocena C; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (rozległe łąki w dolinach rzecznych regularnie zalewane w okresie wiosennych wzebrań) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A050	Anas penelope	25000	25000	i	C	C	C	C	25000	25000	i	C	B	C	C	Ocena ogólna C, w tym: Populacja wędrowna: 25000 osobników [17,19], która stanowi co najmniej 1,4% populacji krajowej [19] – ocena C; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy

																zachowane w dobrym stanie (rozległe łąki w dolinach rzecznych regularnie zalewane w okresie wiosennych wezbrań) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A041	<i>Anser albifrons</i>	50000	50000	i	C	C	C	C	50000	90000	i	B	B	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja wędrowna: 50000-90000 osobników [9,12], co stanowi co najmniej 4,4% populacji krajowej [19] – ocena B; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie terenów podmokłych i zalewowych, głównie w dolinach nizinnych rzek) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A090	<i>Aquila clanga</i>	21	23	p	A	A	A	A	13	18	p	A	B	A	A	Ocena ogólna A, w tym: Populacja: 13-18 par [20,27], co stanowi niemal 100% populacji krajowej [3] – ocena A; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie dużych (powyżej 500 ha) bagiennych kompleksów leśnych – najczęściej olsy lub brzeziny moczarowe - w otoczeniu rozległych kompleksów torfowisk niskich i przejściowych z występowaniem płytkiego wiosennego zalewu) [20]. Izolacja: ocena A - populacja (prawie) izolowana.
A089	<i>Aquila pomarina</i>	34	35	p	B	A	C	B	20	25	p	C	A	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 20-25 par [20], co stanowi ok. 0,9% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (urozmaicone pod względem gatunku i struktury pionowej drzewostany, w wieku powyżej 80 lat, przylegające do żerowisk w postaci użytków zielonych albo drobnej mozaiki upraw i łąk) [20]. Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A222	<i>Asio flammeus</i>		4	p	A	A	C	A		7	p	A	B	B	A	Ocena ogólna A, w tym: Populacja: 0-7 par [20] charakteryzująca się bardzo dużymi zmianami liczebności [14], co stanowi ok. 17% populacji krajowej [3] – ocena A; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (otwarte, ekstensywnie użytkowane torfowiska niskie i wilgotne łąki) [20]; Izolacja: ocena B - populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku.
A021	<i>Botaurus stellaris</i>	27	120	males	B	A	C	B	43	65	males	C	A	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 43-65 samców [20], co stanowi ok. 1,4% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień za-

																chowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (rozległe obszary porośnięte szuwarami zlokalizowane w podmokłej dolinie Biebrzy) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A215	<i>Bubo bubo</i>	34	35	p	B	A	C	B	21	27	p	B	A	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 21-27 par [13,20], co stanowi ok. 7,4% populacji krajowej [3] – ocena B; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (występowanie trudno dostępnych drzewostanów w wieku co najmniej 80 lat (olsza, brzoza) lub 100 lat (inne gatunki drzew) o powierzchni co najmniej 50-100 ha na siedliskach: olsu, lasów lub borów mieszanych o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej, z gniazdami ptaków szponiastych lub bociana czarnego, obecność w otoczeniu (do 500 m) rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych, bagien, torfowisk, wilgotnych łąk) [20]. Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>	138	138	p	B	B	C	B	108	138	males	C	B	C	C	Ocena ogólna C, w tym: Populacja: 108-138 par [20], co stanowi ok. 1,5% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w dobrym stanie (kompleksy leśne, na siedliskach borów świeżych lub suchych z polanami i zrębami) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A196	<i>Chlidonias hybridus</i>	1	150	p	B	A	C	B	1	200	p	B	B	B	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 1-200 par [20], co stanowi ok. 4% populacji krajowej [3] – ocena B; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie starorzeczy i innych miejsc z wodą stojącą gdzie występuje roślinność wynurzona) [20]; Izolacja: ocena B - populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku.
A197	<i>Chlidonias niger</i>	200	700	p	A	A	C	A	45	50	p	C	A	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 45-50 par [20], co stanowi ok. 1,9% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (występowanie bagiennych dolin rzecznych, ze starorzeczami i torfowiska z oczkami wody) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

A031	<i>Ciconia ciconia</i>	300	400	p	B	B	C	B	300	490	p	C	B	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 300-490 par [20,25], co stanowi ok. 0,7% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie łąk, pastwisk, pól, płytkich rzek, starorzeczy, torfowisk) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A030	<i>Ciconia nigra</i>	24	26	p	B	A	C	B	14	18	p	C	B	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 14-18 par [20,25], co stanowi ok. 1,1% populacji krajowej [3] - ocena C; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie starych lasów liściastych i mieszanych w pobliżu rzek, starorzeczy, oczek wodnych, podmokłych łąk, bagien i rozlewisk) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A080	<i>Circaetus gallicus</i>	0	1	p	A	B	B	B	0	1	p	D				Ocena populacji D. Gatunek ten nie został potwierdzony jako lęgowy po 2004 r. W drugiej połowie XX wieku w granicach obszaru Natura 2000 prawdopodobnie regularnie występowały dwie pary lęgowe - jedno gniazdo znaleziono w 1981 r., drugie w 1992 r. (Dyrz i in. 1973, Tomiłow i Stawarczyk 2003). W XXI wieku nie potwierdzono gniazdowania gatunku w obszarze (Sikora i in. 2007), pomimo że prowadzono w tym okresie intensywne obserwacje ptaków szponiastych. W raportach Komisji Faunistycznej Sekcji Ornitologicznej PTZool wykazywane są tylko nieregularne obserwacje nielęgowych osobników. Również podczas inwentaryzacji ptaków w ramach przygotowania PZO nie dokonano obserwacji sugerujących możliwość gniazdowania gatunku w obszarze. W związku z tym, należy uznać wpisanie w 2004 roku populacji lęgowej gadożera do SDF obszaru jako nieuzasadnione.
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	170	296	p	A	A	C	A	55	140	p	C	B	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 55-140 par [20], co stanowi ok. 1,4% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (brzegi rzek porośniętych trzciną i szuwarami i otwarte torfowiska niskie, podmokłe łąki z nielicznymi kępami krzewiastych wierzb graniczące z terenami otwartymi będącymi mozaiką łąk i pól) [20]; Izolacja:

																ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A084	<i>Circus pygargus</i>	97	97	p	A	A	C	A	45	97	p	C	A	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 45-97 par [20], co stanowi ok. 1,8% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (rozległe obszary krajobrazu otwartego z mozaiką siedlisk ekstensywnie użytkowanych rolniczo i obecnością nieużytków) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A122	<i>Crex crex</i>	700	2000	males	A	A	C	A	400	2000	males	B	B	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 400-2000 samców [20], co stanowi ok. 3,1% populacji krajowej [3] – ocena B; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (podmokłe łąki, torfowiska niskie w dolinach rzek) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A037	<i>Cygnus columbianus bewickii</i>	300	300	i	C	C	C	C	320	400	i	B	B	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja wędrowna: 320-400 osobników [10,12,20], co stanowi ok. 18% populacji krajowej [8] – ocena B; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie rozlewisk w szerokich dolinach rzecznych) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A038	<i>Cygnus cygnus</i>	1	1	i	D				1	2	p	C	C	C	C	Ocena ogólna C, w tym: Populacja 1-2 pary [25], co stanowi ok. 1,5% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena C, w tym: Stopień zachowania siedliska: III – elementy częściowo zdegradowane (część stanowisk jest mocno przesuszona), możliwość odtworzenia: możliwe przy średnim nakładzie środków (zmniejszenie odpływu wody ze stanowiska np. poprzez zbudowanie zastawek na istniejącym systemie melioracyjnym) [25]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	80	110	p	A	A	A	A	65	110	p	B	A	A	A	Ocena ogólna A, w tym: Populacja: 65-110 par [20], co stanowi 7,4% populacji krajowej [3] - ocena B; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (naturalne drzewostany liściaste (olchowe, grądowe) ze znaczącym udziałem drzew starszych niż 80 lat i

																martwym drewnem) [20]; Izolacja: ocena A - populacja (prawie) izolowana.
A027	<i>Egretta alba</i>	10	p	C	C	C	C	10	116	p	A	B	B	B	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 10-116 samców [20,25,31], co stanowi ok. 40% populacji krajowej [31] – ocena A; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie zarośli wierzbowych w bagiennej, zlewowej dolinie Biebrzy) [20]; Izolacja: ocena B (populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku).
A320	<i>Ficedula parva</i>	250	350	p	B	B	C	B	48	350	p	C	B	C	C	Ocena ogólna C, w tym: Populacja: 48-350 par [20], co stanowi ok. 0,5% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (lasu charakteryzujące się zróżnicowaną strukturą pionową i poziomą, występowaniem drzew żywych i martwych z obecnością grubej i spękanej kory (dęby, jesiony, wierzy, olchy) [20]. Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A153	<i>Gallinago gallinago</i>	2500	2500	p	A	C	C	B	2500	8000	p	A	A	C	A	Ocena ogólna A, w tym: Populacja: 2500-8000 par [20], co stanowi ok. 10% populacji krajowej [3] – ocena A; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (otwarte, ekstensywnie użytkowane torfowiska niskie i wilgotne łąki, podmokłe lasy i bagna) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A154	<i>Gallinago media</i>	400	480	males	A	A	B	A	155	186	males	A	A	B	A	Rozmieszczenie w obszarze: wilgotne łąki i turzycowiska na terenach otwartych przede wszystkim w basenie dolnym i środkowym Biebrzy [20] Ocena ogólna A, w tym: Populacja: 155-186 tokujących samców [20], co stanowi ok. 52% populacji krajowej [3] – ocena A; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (otwarte, ekstensywnie użytkowane torfowiska niskie i wilgotne łąki) [20]; Izolacja: ocena B - populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku.
A127	<i>Grus grus</i>	600	600	p	B	A	C	B	250	600	p	B	A	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 370-600 par [20], co stanowi ok. 2% populacji krajowej [3] – ocena B; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (zabagnione doliny rzeczne, starorzeczka, podmokłe

																lasy i bagna, torfowiska, wilgotne łąki, oczka wodne) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A127	<i>Grus grus</i>	1900	1900	i	B	A	C	B	5200	9300	i	B	A	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja wędrowna: 5200-9300 os. [4,20,25], co ok. 6% populacji krajowej [4] – ocena B; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (otwarte torfowiska niskie i doliny rzeczne z płytką wodą) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	12	13	p	C	C	C	C	11	13	p	C	B	C	C	Ocena ogólna C w tym: Populacja: 11-13 par [20,25], co stanowi ok. 1% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie starych lasów liściastych i mieszanych w pobliżu rzek, starorzeczy, oczek wodnych, podmokłych łąk, bagien i rozlewisk) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	7	7	p	C	A	C	C	7	10	p	C	A	C	C	Ocena ogólna C, w tym: Populacja: 7-10 par [20], co stanowi ok. 1,7% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (rozległe obszary z płytką wodą z dobrze rozwiniętą roślinnością – trzcinowiska, szuwały pałki, zarośla krzewiaste wierzb) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A156	<i>Limosa limosa</i>	200	200	p	B	C	C	C	150	350	p	B	B	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 150-350 par [20], co stanowi ok. 14% populacji krajowej [3] – ocena B; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie rozległych (powyżej 50 ha) podmokłych niezmeliorowanych otwartych łąk kośnych i pastwisk położonych w okresowo i regularnie zalewanych szerokich dolinach dużych lub średniej wielkości rzek oraz występowanie otwartych, ekstensywnie użytkowanych torfowisk niskich) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A272	<i>Luscinia svecica</i>	100	100	p	B	C	C	C	160	360	p	B	B	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 160-360 par [20], co stanowi ok. 14,8% populacji krajowej [3] – ocena B; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania

																siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie strefy krzewów pomiędzy lasami a otwartymi, podmokłymi łąkami i torfowiskami) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A160	<i>Numenius arquata</i>	50	50	p	B	C	C	C	50	100	p	A	B	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 50-100 par [20], co stanowi ok. 25% populacji krajowej [3] – ocena A; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (otwarte, ekstensywnie użytkowane torfowiska niskie i wilgotne łąki) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A072	<i>Pernis apivorus</i>	28	35	p	B	A	C	B	12	35	p	C	A	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 12-35 par [20], co stanowi ok. 0,6% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (występowanie drzewostanów mieszanych lub liściastych o powierzchni 15–20 ha, w wieku ponad 90 lat w dużym kompleksie leśnym, z obecnością śródleśnych łąk i innych powierzchni otwartych, lub w pobliżu granicy lasu z terenami otwartymi) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A151	<i>Philomachus pugnax</i>	20000	20000	i	C	C	C	C	20000	20000	i	C	B	C	C	Ocena ogólna C, w tym: Populacja wędrowna: 20000 osobników [15,20], która stanowi co najmniej 1,6 % populacji krajowej [19] – ocena C; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie wilgotnych i podmokłych łąk i turzycowisk na otwartych terenach) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A234	<i>Picus canus</i>	70	80	p	B	A	C	B	10	80	p	C	A	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 10-80 par [20], co stanowi ok. 1,1% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (drzewostany liściaste lub mieszane o powierzchni powyżej 200 ha, z udziałem drzewostanów w wieku ponad 90-100 lat, z występowaniem martwego drewna) [20]. Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A120	<i>Porzana parva</i>	27	80	males	B	A	C	B	18	80	males	B	A	B	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 18-80 terytorialnych samców [20], co stanowi ok. 2,8% populacji krajowej [3] – ocena B; Zachowanie: ocena A, w tym:

																stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (występowanie wód stojących lub obrzeża cieków wodnych z roślinnością wynurzoną) [20]; Izolacja: ocena B - populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku.
A119	<i>Porzana porzana</i>	300	1500	males	A	A	C	A	300	3250	males	A	A	C	A	Ocena ogólna A, w tym: Populacja: 300-3250 terytorialnych samców [20], co stanowi ok. 44% populacji krajowej [3] – ocena A; Zachowanie: ocena A, w tym: stopień zachowania siedliska I: elementy zachowane w doskonałym stanie (występowanie podmokłych łąk i turzycowisk, starorzeczy porośniętych turzycami i rzadką trzciną oraz oczek wodnych) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A193	<i>Sterna hirundo</i>	42	50	p	C	C	C	C	5	50	p	C	C	C	C	Ocena ogólna C, w tym: Populacja: 5-50 par [16,17,20], co stanowi ok. 0,5% populacji krajowej [3] – ocena C; Zachowanie: ocena C, w tym: stopień zachowania siedliska III: elementy zachowane w średnim stanie lub częściowo zdegradowane (brak lub niewiele w korycie rzeki min. 80 arów powierzchni wysp wolnej od zwartej roślinności, lub takiej samej powierzchni wysp na zbiornikach wód stojących); renaturyzacja trudna lub niemożliwa [20]. Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.
A409	<i>Tetrao tetrix tetrix</i>	107	107	males	B	B	C	B	48	50	males	A	B	A	A	Ocena ogólna A, w tym: Populacja: 48-50 tokujących samców (kogutów) w latach 2012-2013 [20], co stanowi 18% populacji krajowej [3] – ocena A; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (otwarte, ekstensywnie użytkowane torfowiska niskie i wilgotne łąki) [20]; Izolacja: ocena A - populacja (prawie) izolowana.
A162	<i>Tringa totanus</i>	195	195	p	C	C	C	C	160	320	p	A	B	C	B	Ocena ogólna B, w tym: Populacja: 160-320 par [20], co stanowi ok. 19% populacji krajowej [3] – ocena A; Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska II: elementy zachowane w dobrym stanie (występowanie rozległych podmokłych otwartych łąk kośnych i pastwisk położonych w okresowo i regularnie zalewanych szerokich dolinach dużych lub średniej wielkości rzek oraz występowanie otwartych, ekstensywnie użytkowanych torfowisk niskich) [20]; Izolacja: ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

*Uzasadnieniem dla zmian liczebności są wyniki inwentaryzacji i efekty analiz prowadzonych w ramach prac nad PZO. Dla niektórych gatunków ptaków, stwierdzono wyższe wyniki niż w ostatniej wersji SDF. Podwyższenie liczebności nie zawsze jest odzwierciedleniem wzrostowego trendu liczebności populacji gatunku - w latach kiedy jest wyższy poziom wody liczebność będzie wyższa, w lata suche liczebności będą niższe. Podczas prowadzonej inwentaryzacji poziom wody był wyższy i stąd możliwe wyższe liczebności. Poza tym, możliwe jest że zastosowana metodyka inwentaryzacji gatunków, wpływała na zawyżenie lub zaniżenie wyników.

W tabeli poniżej zestawiono inne gatunki ujęte w załączniku I do Dyrektywy Ptasiej, nie spełniające kryteriów (liczebność populacji) pozwalających na uznanie ich za przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska.

Gatunek		Zapis SDF							Proponowany zapis SDF							Uzasadnienie do zmiany
		Populacja w obszarze						Ocena obszaru	Populacja w obszarze					Ocena obszaru		
Kod	Nazwa naukowa	Typ populacji	Wielkość		Jednostka	Kategoria C/R/V/P	Jakość danych G/M/P/ DD	A/B/C/D	Typ populacji	Wielkość		Jednostka	Kategoria C/R/V/P	Jakość danych G/M/P/ DD	A/B/C/D	
			Min	Max				Populacja		Min	Max				Populacja	
A042	Anser erythropus								c				V		D	Pojedyncze osobniki stwierdzane są nieregularnie podczas wędrówki wiosennej [9,22,23,24]. Ocena populacji – D.
A091	Aquila chrysaetos	r		1	p	R	M	D	c				V		D	Brak przypadków gniazdowania gatunku w obszarze Natura 2000 po 2004 r. Ostatnich obserwacji sugerujących gniazdowanie dokonano w II połowie XX wieku: w 1968 widywano rodzinę, a w latach 1977-1982 parę ptaków (Tomiałojć i Stawarczyk 2003). W związku z powyższym wpisanie do SDF populacji lęgowej było nieuzasadnione.
A060	Aythya nyroca								c				V		D	Pojedyncze osobniki obserwowane są nieregularnie podczas wędrówki wiosennej [22,23,24]. Ocena populacji – D.
A045	Branta leucopsis								c				R		D	Obserwowana regularnie, zwłaszcza podczas migracji wiosennej, w stadach innych gęsi. Maksymalne koncentracje osiągają wielkość kilkudziesięciu osobników [9,22,23,24]. Ocena populacji – D.
A396	Branta ruficollis								c				V		D	Bardzo nielicznie stwierdzana niemal corocznie w okresie migracji wiosennej [9,22,23,24]. Ocena populacji – D.
A149	Calidris alpina	r					P	D								Ostatnie dane o lęgowych biegusach zmiennych w obszarze Natura 2000 pochodzą z 1997 r. – 2 pary lęgowe pod Brzostowem (Sterzyńska i Lesiński 1999).

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006 (wersja 29.01.2016)

																W XXI wieku nad Biebrzą nie obserwowano lęgowych biegusów zmiennych (Sikora i inni 2007). W związku z zanikiem populacji lęgowej gatunku przed 2004 r. wpisanie jej do SDF było nieuzasadnione.
A082	<i>Circus cyaneus</i>	r				P	M	D	r	1	p		M	D		Gatunek wymarły w kraju jako lęgowy. W Ostoi Biebrzańskiej od 2004 roku tylko raz odnotowano prawdopodobne gniazdowanie w 2006 r. w basenie środkowym [6]. Nielicznie przelotny i zimujący w granicach obszaru Natura 2000 [25]. Ocena populacji – D.
A083	<i>Circus macrourus</i>								c				V	D		Pojedyncze osobniki są stwierdzane niemal corocznie podczas migracji. Ponadto w 2008 r. w sezonie lęgowym obserwowano samca noszącego materiał na gniazdo, ale do gniazdowania nie doszło [22,23,24,29]. Ocena populacji – D.
A231	<i>Coracias garrulus</i>	r		3	p		M	D	c				V	D		Lęgowa populacja gatunku zanikła w granicach obszaru Natura 2000 pod koniec XX wieku (Sterzyńska i Lesiński 1999). W XXI wieku tylko wyjątkowo obserwowano wyłącznie nielegowe osobniki. W związku z brakiem przypadków gniazdowania gatunku po 2004 r. wpisanie do SDF populacji lęgowej było nieuzasadnione.
A038	<i>Cygnus cygnus</i>								c	200	i		M	D		W okresie wędrówki wiosennej regularnie spotyka się zgrupowania liczące łącznie do 200 os. [10,25], mniej liczny w okresie wędrówki jesiennej oraz w łagodnych zimach [25]. Ocena populacji – D.
A236	<i>Dryocopus martius</i>	p	150	200	p		M	D	p	100	160	p		M	D	W trakcie inwentaryzacji do PZO oszacowano populację na 100-160 par lęgowych [20], co jednak stanowi poniżej 0,5% populacji krajowej [3]. Ocena populacji – D.
A026	<i>Egretta garzetta</i>								c				V	D		Nieregularnie obserwuje się pojedyncze osobniki lub małe ich grupy zwłaszcza w okresie późno wiosennym i letnim [22,23,24]. Ocena populacji – D.
A098	<i>Falco columbarius</i>								c				R	D		Nielicznie spotykany w okresie pozalego-

																wym, zwłaszcza w okresie wrzesień-kwiecień [22,23,24]. Ocena populacji – D.
A097	<i>Falco vespertinus</i>								c				R		D	Nieliczenie spotykany w okresie wędrówki wiosennej i jesiennej [22,23,24]. Podczas nalotu jesienią 2014 r. obserwowano stada do 60 os. [25]. Ocena populacji – D.
A002	<i>Gavia arctica</i>								c				V		D	Nieliczenie i nieregularnie stwierdzany na obszarze Ostoi Biebrzańskiej, zwłaszcza w okresie migracji wiosennej [22,23,24]. Ocena populacji – D.
A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>	r		2	p		M	D	c				V		D	Brak przypadków gniazdowania gatunku w obszarze Natura 2000 po 2004 r. Ostatni pewny łęg orzełka w kraju stwierdzono w 1985 r. (Chodkiewicz i inni 2015). W latach 2004-2014 w Ostoi Biebrzańskiej obserwowano pojedyncze, nielegowe ptaki zaledwie trzykrotnie: dwa razy w 2005 r. (Komisja Faunistyczna 2006) i raz w 2011 r. (Komisja Faunistyczna 2012). W związku z powyższym wpisanie do SDF populacji łęgowej było nieuzasadnione.
A131	<i>Himantopus himantopus</i>								c				V		D	Nieregularnie stwierdzano nielegowe osobniki w okresie migracji wiosennej [22,23,24]. Ocena populacji – D.
A338	<i>Lanius collurio</i>								r				C		D	Dość częsty gatunek łęgowy w granicach Ostoi Biebrzańskiej, wielkość populacji nieznana [25]. Ocena populacji - D.
A176	<i>Larus melanocephalus</i>								c				V		D	Nieregularnie stwierdzano nielegowe osobniki w okresie migracji wiosennej [22,23,24]. Ocena populacji – D.
A177	<i>Larus minutus</i>	r		3	p		M	D	c				R		D	Brak przypadków gniazdowania gatunku w obszarze Natura 2000 po 2004 r. Ostatni przypadek gniazdowania mewy małej w dolinie Biebrzy odnotowano w 1996 r. (Sterzyńska i Lesiński 1999, Tomiałojć i Stawarczyk 2003). Ostatni przypadek łęgu mewy małej w Polsce miał miejsce w 2002 r. (Chodkiewicz i inni 2015). W związku z powyższym wpisanie do SDF populacji łęgowej było nieuzasadnione.
A246	<i>Lullula arborea</i>	r	150	300	p		M	D	r	92	213	p		M	D	W trakcie inwentaryzacji do PZO oszacowano populację na 92-213 par łęgowych [20], co jednak stanowi poniżej 0,5%

																populacji krajowej [3]. Ocena populacji – D.
A068	<i>Mergus albellus</i> (<i>Mergellus albellus</i>)								c				R		D	Gatunek nielicznie stwierdzany w granicach Ostoi Biebrzańskiej, zwłaszcza w okresie migracji wiosennej [25]. Ocena populacji – D.
A074	<i>Milvus milvus</i>	r		3	p		M	D	r		1	p	M	D		Liczebność 0-1 para [25]. Ocena populacji – D.
A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>								r		2	p		G	D	Skrajnie nieliczny, nieregularnie lęgowy gatunek w Ostoi Biebrzańskiej. Liczebność 0-2 pary [26]. Ocena populacji – D.
A094	<i>Pandion haliaetus</i>								c				R		D	Regularnie, ale bardzo nielicznie obserwowany w okresie migracji [25]. Ocena populacji – D.
A151	<i>Philomachus pugnax</i>	r				P	M	D	r		2	fe-males		M	D	Po 2004 r. stwierdzono tylko raz gniazdowanie 2 samic w Basenie Środkowym Biebrzy [11]. Ocena populacji – D.
A140	<i>Pluvialis apricaria</i>								c				R		D	Rzadki ptak nielegowy spotykany regularnie w okresie migracji, zwłaszcza wiosennej [22,23,24]. Ocena populacji – D.
A007	<i>Podiceps auritus</i>								c				V		D	Niecorocznie stwierdza się pojedyncze osobniki w okresie migracji wiosennej [22,23,24]. Ocena populacji – D.
A132	<i>Recurvirostra avosetta</i>								c				V		D	Bardzo rzadko obserwowany w okresie migracji wiosennej [22,23,24]. Ocena populacji – D.
A195	<i>Sterna albifrons</i>	r	8	8	p		M	D	r	0	8	p		M	D	Skrajnie nieliczny ptak lęgowy w Ostoi Biebrzańskiej. Liczebność 0-8 par [16,17,25]. Ocena populacji – D.
A190	<i>Sterna caspia</i>								c				R		D	Stwierdzana regularnie, ale nielicznie w okresie migracji wiosennej [22,23,24,25]. Ocena populacji – D.
A307	<i>Sylvia nisoria</i>								r				C		D	Dość częsty gatunek lęgowy w granicach Ostoi Biebrzańskiej, wielkość populacji nieznana [25]. Ocena populacji - D
A166	<i>Tringa glareola</i>								r		1	p		M	D	Wyjątkowo stwierdzono 1 parę lęgową w Ostoi Biebrzańskiej w 2010 r. [30]. Ocena populacji – D.

Pozostałe zmiany w SDF:

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1	Pkt 4.1 SDF Ogólna charakterystyka obszaru. N06 – 0,13%, N07 – 18,01%, N10 – 29,01%, N23 – 0,43%, N16-15,71%, N17 – 14,09%, N19 – 5,42%, N12 – 17,2% [...]	Pkt 4.1 SDF Ogólna charakterystyka obszaru. N06 – 1,20%, N15 – 13,94%, N21 – 0,08%, N23 – 23,48%, N25 – 32,56%, N26 – 28,74% [...]	Aktualizacja danych na temat rodzaju pokrycia obszaru
2	Pkt 4.2 SDF Wartość przyrodnicza i znaczenie: W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku IDyrektywy Ptasiej. Liczebności 19 gatunków mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto 25 gatunków zostało zamieszczonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Ostoja Biebrzańska jest najważniejszą w Polsce i Unii Europejskiej ostoją wodniczki i orlika grubodziobego. Największa liczebność w Polsce i jedna z największych w Unii Europejskiej, osiągają ponadto: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, uszatka błotna, kropiatka, rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła (w lata o wysokim poziomie wody). Bardzo ważna ostoja ptaków drapieżnych (kania ruda, kania czarna, bielik, błotniak zbożowy, gadożer, orzeł przedni i orzełek). Obszar ten obejmuje teren poprzednio wyznaczonego OSOP Dolina Biebrzy PLC200001. Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> – ocena ogólna B, w tym: Gatunek występuje w borach na obszarze całej ostoi: 138 par, co stanowi ok. 2,8% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena B (przedział 15%>p>2%); Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska: II – elementy zachowane w dobrym stanie (rozległe tereny leśne, występowanie zrębów, upraw leśnych, młodników do 20 lat i innych starszych drzewostanów borów sosnowych suchych i świeżych), możliwość odtworzenia: nie oceniano; Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania). Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> – ocena ogólna B, w tym: Populacja występuje na terenach zalewowych i innych miejscach z wodą na obszarze całej ostoi: 300-4700 par, co stanowi co najmniej 40% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007, Ławicki i in. 2011) – ocena A (przedział 100%>p>15%); Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska: II – elementy zachowane w dobrym stanie (otwarte, tereny zalewowe i inne miejsca z otwartą wodą), możliwość odtworzenia: nie oceniano; Izolacja: ocena B (populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku).	Pkt 4.2 SDF Wartość przyrodnicza i znaczenie: Według załącznika nr 10 do Dokumentacji	Aktualizacja opisu wartości przyrodniczych i znaczenia obszaru. Uzasadnienie danych ocen.

	<i>Dzięcioł średni Dendrocopos medius</i> – ocena ogólna C, w tym: Populacja występuje w starszych drzewostanach liściastych i mieszanych na obszarze całej ostoi: 130-340 par, co stanowi ok. 1,6% populacji krajowej (Sikora i inni 2007) – ocena C (przedział 2%>p>0%). Zachowanie: ocena B, w tym: stopień zachowania siedliska: II – elementy zachowane w dobrym stanie (obecne stare drzewostany liściaste, częściowo wyłączone z gospodarki leśnej), możliwość odtworzenia: nie oceniano; Izolacja: ocena C (populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania).		
3	Pkt 4.3 SDF Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar: J01, F03.02.03, G01, J02.01, A04.03, K02.03, H04, A08, X, A02	Pkt 4.3 SDF Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar: Według załącznika nr 10 do Dokumentacji	Aktualizacja zagrożeń na podstawie zagrożeń zidentyfikowanych w trakcie przygotowywania planu zadań ochronnych dla poszczególnych gatunków, w tym w trakcie prowadzonych prac terenowych.
4	Pkt 4.5 SDF Dokumentacja Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa. Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk. Msc. Heath M.F., Evans M.I. (red.). 2000. Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation, Northern Europe. Birdlife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 8). Komisja Faunistyczna 1998 Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1997. Not.Orn. 39 151- 174 Komisja Faunistyczna. 1993 Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1991. Not.Orn 34 347- 358 Krogulec J. Kłoskowski J. 1997. Występowanie, liczebność i wybiórczość siedliskowa wodniczki (<i>Acrocephalus paludicola</i>) w Polsce w 1997 roku. Raport Końcowy OTOP. OTOP, Gdańsk (mat. niepubl.). Lewartowski Z. - Inwazja rybitw białoskrzydłej i białowąsej (<i>Chlidonias leucopterus</i>, Ch. hybridus) na Nizinie Północnopodlaskiej. Orlik 14 Ławicki Ł., Niedźwiecki S., Sawicki W., Świętochowski P., Gołowski A., Kasprzykowski Z., Urban M., Wylegała P., Czechowski P., Prange M., Janiszewski T., Menderski S., Lenkiewicz W., Jantarski M. 2011. Liczne gniazdowanie rybitwy białoskrzydłej <i>Chlidonias leucopterus</i> w Polsce w roku 2010. Orn. Polonica 52: 85-96.	Pkt 4.5 SDF Dokumentacja [1]Dyrcz A., Okulewicz J., Tomiałojć L., Witkowski J. 1972. Breeding avifauna of the Biebrza Marshes and adjacent territories. Acta orn. 13: 343-422. [2]Dyrcz A., Okulewicz J., Witkowski J., Jesionowski J. Nawrocki P., Winiecki A. 1984. Ptaki torfowisk niskich Kotliny Biebrzańskiej. Opracowanie faunistyczne. Acta orn. 20: 1-108. [3]GDOŚ 2014. General report format, ref. Article 12 of the Birds Directive, for the 2008-2012 report. Annex 2: Bird species' status and trends reporting format for the period 2008-2012. http://bd.eionet.europa.eu/article12/ Data dostępu: 2015-02-10 [4]GIOŚ 2015. Monitoring noclegowisk żurawi. Najważniejsze wyniki. http://www.monitoringptakow.gios.gov.pl/migrujace-zurawie Data dostępu 2015-02-11 [5]Korniluk M., Świętochowski P., Tumiel T., Wereszczuk M. 2010. Liczebność i rozmieszczenie rybitwy białoskrzydłej <i>Chlidonias leucopterus</i> w dolnym basenie Biebrzy w roku 2010. Dubelt 2: 90-93. [6]Ławicki Ł., Lontkowski J., Wylegała P., Zieliński P. 2013. Wymieranie populacji lęgowej błotniaka zbożowego <i>Circus cyaneus</i> w Polsce. Orn. Polonica 54: 1-11. [7]Ławicki Ł., Niedźwiecki S., Sawicki W., Świętochowski P., Gołowski A., Kasprzykowski Z., Urban M., Wylegała P., Czechowski P., Prange M., Janiszewski T., Menderski S., Lenkiewicz W., Jantarski M. 2011.	Aktualizacja spisu literatury

Pugacewicz E. 1994. Populacja orlika krzykliwego (<i>Aquila pomarina</i>) na Nizinie Północnopodlaskiej. Not. Orn. 35,1-2: 139-156. Pugacewicz E. 1994. Stan populacji bociana czarnego (<i>Ciconia nigra</i>) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1985-1994. Not. Orn. 35, 3-4: 297-308. Pugacewicz E. 1995. Stan populacji orlika grubodziobego (<i>Aquila clanga</i>) w Kotlinie Biebrzańskiej w latach 1989-1994. Not. Orn. 36, 3-4: 311-322. Pugacewicz E. 1995. Stan populacji puchacza (<i>Bubo bubo</i>) na Nizinie Północno-podlaskiej w latach 1984-1994. Not. Orn. 36, 1-2: 119-134. Pugacewicz E. 1998 Aktualna sytuacja populacji cietrzewia (<i>Tetrao tetrix</i>) w Kotlinie Biebrzańskiej. Not.Orn. 39 77-90 Pugacewicz E. 1999 Stan populacji żurawia (<i>Grus grus</i>) na Nizinie Północnopodlaskiej. Chrońmy Przyr. Ojcz. 4 20-31 Pugacewicz E. 2002. Liczebność i rozmieszczenie dubelta <i>Gallinago media</i>. Not. Orn. 43, 1 1-7. Pugacewicz E. 2002. Stan populacji dzięcioła białogrzbiatego <i>Dendrocopos leucotos</i> (Bechstein, 1803) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1984-2000. Chrońmy Przyr. Ojcz. 58, 1: 5-24. Pugacewicz E., Kowalski J. 1997 Pierwsze w 20-tym wieku lęgi czapli białej (<i>Egretta alba</i>) w Polsce. Not.Orn. 38 323-325 Pugacewicz E., Zub K. 1999 Liczebność, rozród oraz pokarm sowy błotnej (<i>Asio flammeus</i>) w Kotlinie Biebrzańskiej. Not.Orn. 40 69-77 Sidło P.O., Błaskowska B. & Chylarecki P.(red.) 2004 Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP.Warszawa Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007 Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003 Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP "proNatura", Wrocław Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP Marki Włodarczyk A. 1999 Rozmieszczenie i liczebność Polskiej populacji biegusa zmiennego <i>Calidris alpina schinzii</i>. Not.Orn. 40 45-49	Liczne gniazdowanie rybitwy białoskrzydłej <i>Chlidonias leucopterus</i> w Polsce w roku 2010. Ornis Polonica 52: 85-96. [8] Ławicki Ł., Wylegała P., Wieloch M., Sikora A., Grygoruk G., Dombrowski A., Chmielewski S., Lenkiewicz W., Włodarczyk R. 2011. Liczebność i rozmieszczenie łabędzia czarnodziobego <i>Cygnus columbianus bewickii</i> w Polsce wiosną 2010 roku. Ornis Polonica 2011, 52: 196-210 [9] Polakowski M., Broniszewska B., Jankowiak Ł., Ławicki Ł., Siuchno M. 2011. Liczebność i dynamika wiosennego przelotu gęsi w Kotlinie Biebrzańskiej. Ornis Polonica 52: 169-180. [10] Polakowski M., Broniszewska M. 2013. Wiosenna wędrówka łabędzi w Kotlinie Biebrzańskiej. Ornis Pol. 54: 96-108. [11] Polakowski M., Broniszewska M., Marczakiewicz P., Krajewski Ł. 2015. Powrót lęgowego bataliona <i>Calidris pugnax</i> do doliny Biebrzy w 2013 roku. Chrońmy Przyr. Ojcz. 71: 68-70. [12] Polakowski M. 2014. Dane niepublikowane na temat liczebności gęsi białoczelnej i łabędzia czarnodziobego w Ostoi Biebrzańskiej. [13] Pugacewicz E. 1995. Stan populacji puchacza (<i>Bubo bubo</i>) na Nizinie Północno-podlaskiej w latach 1984-1994. Not. Orn. 36, 1-2: 119-134. [14] Pugacewicz E., Zub K. 1999 Liczebność, rozród oraz pokarm sowy błotnej (<i>Asio flammeus</i>) w Kotlinie Biebrzańskiej. Not.Orn. 40 69-77 [15] Świętochowski P., Maciorowski G., Henel K., Marczakiewicz P., Grygoruk G. 2010 Dolina Biebrzy. W: Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red) 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki [16] Świętochowski P. 2012. Monitoring parametrów rozrodu wybranych gatunków siewkowych Charadriiformes na niektórych obszarach Biebrzańskiego Parku Narodowego - raport z prac w roku 2012. Maszynopis, Biebrzański Park Narodowy. [17] Świętochowski P. 2014. Monitoring parametrów rozrodu wybranych gatunków siewkowych Charadriiformes na niektórych obszarach Biebrzańskiego Parku Narodowego - raport z prac w roku 2014. Maszynopis, Biebrzański Park Narodowy. [18] Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003 Awifauna Polski.	
---	--	--

		Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP "proNatura", Wrocław [19]Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki [20]Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku. 2015. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska PLB200006. Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza, msc. [21]Zadrąg M. 2012. Inwentaryzacja wodniczki w Polsce w 2012 r. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki, msc. [22]Niedźwiecki S., Grygoruk G. 2009. Faunistycznie ważne obserwacje ptaków na Północnym Podlasiu w roku 2008. Dubelt 1: 79-113. [23]Grygoruk G., Niedźwiecki 2010. Faunistycznie ważne obserwacje ptaków na Północnym Podlasiu w roku 2009. Dubelt 2: 105-134. [24]Grygoruk G., Niedźwiecki 2011. Faunistycznie ważne obserwacje ptaków na Północnym Podlasiu w roku 2010. Dubelt 2: 103-127. [25]Biebrzański Park Narodowy 2015. Dane niepublikowane [26]Tumiel T., Białomyzy P., Korniluk M., Świętochowski P., Wereszczuk M., Henel K., Krajewski Ł. 2012. Drugi przypadek łęgów ślepowrona <i>Nycticorax nycticorax</i> na północnym Podlasiu. Dubelt 4: 121-123. [27]Chodkiewicz T., , Neubauer G., Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Ostasiewicz M., Wylegała P., Ławicki Ł., Smyk B., Betleja J., Gaszewski K., Górski A., Grygoruk G., Kajtoch Ł., Kata K., Krogulec J., Lenkiewicz W., Marczakiewicz P., Nowak D., Pietrasz K., Rohde Z., Rubacha S., Stachyra P., Świętochowski P., Tumiel T., Urban M., Wieloch M., Woźniak B., Zielińska M., Zieliński P. 2013. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2012–2013. Biuletyn Monitoringu Przyrody 11: 1–72. [28]Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007 Atlas rozmieszczenia ptaków łęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań [29]Komisja Faunistyczna 2009. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2008. Notatki Ornitologiczne 50: 111-142. [30]Komisja Faunistyczna 2011. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce	
--	--	--	--

		w roku 2010. <i>Ornis Polonica</i> 52: 117-149. [31]Komisja Faunistyczna 2013. <i>Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2012. Ornis Polonica</i> 54: 109-150. [32]Komisja Faunistyczna 2006. <i>Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2005. Notatki Ornitologiczne</i> 2006, 47: 97-124. [33]Komisja Faunistyczna 2012. <i>Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2011. Ornis Polonica</i> 2012, 53: 105-140.	
5	Pkt 3.2 SDF Kolumna S (wrażliwość danych) – brak danych	Pkt 3.2 SDF Kolumna S (wrażliwość danych) – A090 <i>Aquila clanga</i>, A154 <i>Gallinago media</i>, A409 – <i>Tetrao tetrix tetrix</i>	Dopisanie przy 3 gatunkach ptaków informacji, że dane na temat ich występowania są wrażliwe.
6	Pkt 3.2 SDF Jakość danych: A090 <i>Aquila clanga</i> – M A038 <i>Cygnus cygnus</i> – M A075 <i>Haliaeetus albicilla</i> – M A409 <i>Tetrao tetrix tetrix</i> - M	Pkt 3.2 SDF Jakość danych: A090 <i>Aquila clanga</i> – G A038 <i>Cygnus cygnus</i> – G A075 <i>Haliaeetus albicilla</i> – G A409 <i>Tetrao tetrix tetrix</i> - G	Aktualizacja dla części gatunków jakości danych o ich liczebności. Dane o liczebności ww. gatunków są podawane na podstawie szczegółowych inwentaryzacji wielkości ich populacji.

Propozycje zmian granic obszaru Natura 2000 PLB20006 Ostoja Biebrzańska, wynikające z potrzeby ich dowiązania do granic ewidencyjnych lub granic użytkowania, zawiera Załącznik nr 11. Mapa proponowanych zmian zamieszczona została w Załączniku nr 12.

11.Zestawienie uwag i wniosków

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Nie zgłoszono		
	Moduł B		
	Nie zgłoszono		
	Moduł C		
1	Usunięcie zagrożeń dla wybranych przedmiotów ochrony wynikających z prowadzenia gospodarki leśnej	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (pismo ZO.II.7322/14/14 z 12.05.2014)	Nie uwzględniono – zdaniem autorów, pomimo tego że gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z ustawą o lasach i w oparciu o zatwierdzone plany urządzania lasów, niektóre z działań stanowią zagrożenia dla przedmiotów ochrony.
2	Uwzględnienie nadleśniczego jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (pismo ZO.II.7322/14/14 z 12.05.2014)	Uwzględniono, uwzględniając nadleśniczego jako nadzór podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań ochronnych
3	Usunięcie działań dotyczących pozostawienia niezalesionych fragmentów terenów leśnych oraz martwych i umierających drzew i płatów drzewostanów	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (pismo ZO.II.7322/14/14 z 12.05.2014)	Uwzględniono, przeredagowując zapisy
4	Uwaga do Dokumentacji PZO Ostoja Biebrzańska. Zapis „Liczenia w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska” przenieść z kolumny „Szacowany koszt” do kolumny „Podmiot odpowiedzialny”	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwagę uwzględniono
5	Uwaga dot. szablonu. Brak wśród osób pracujących nad PZO "specjalisty od ptaków"	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwzględniono dodając pominiętą osobę
6	Uwaga dot. szablonu. Poprawić pisownie trzmiejojad	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z	Uwzględniono, poprawiając pisownię

		30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	
7	Uwaga dot. szablonu. Dlaczego ocena U1 dotyczące wodniczki (perspektywa ochrony) jest tak pesymistyczna	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Zmieniono ocenę parametru szanse zachowania dla wodniczki z U1 (niezadowalający) na FV (właściwy). Nie obserwuje się negatywnych zmian w populacji. Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne. W związku z powyższym zmieniono ocenę ogólną dla wodniczki z U1 (niezadowalający) na FV (właściwy).
8	Uwaga dot. celów działań ochronnych. Brak możliwości przeprowadzenia realnych działań dla zwiększenia populacji błotniaka stawowego, bataliona i podrózniczka.	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwagę uwzględniono w przypadku bataliona zmieniając cel na: "Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV)." Uwaga odrzucona w przypadku podrózniczka, dla którego zaplanowano działania mające zwiększyć powierzchnię i polepszyć jakość siedliska (Działanie 1: "Ograniczenie zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego" i Działanie 32 "Wykonanie ekspertyzy dotyczącej tworzenia stref przejściowych (ekotonów) i wdrożenie jej zaleceń"), co powinno pozytywnie wpłynąć na jego liczebność. Uwagę odrzucono w przypadku błotniaka stawowego – populacja tego gatunku może być limitowana nie tylko przez powierzchnię dogodnych siedlisk, ale także np. przez niską udatność łęgów wynikającą z drapieżnictwa dzika, lisa i norki amerykańskiej, ale także: kumulacją pestycydów pobieranych z pokarmem, kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi, wiatrakami albo nadmierna penetracja ludzka skutkująca porzuceniem łęgów. W tym kontekście, niezbędne jest przeprowadzenie działania nr 61 polegającego na lepszym rozpoznaniu przyczyn spadku liczebności błotniaka stawowego.
9	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Utrzymywanie stanu populacji na poziomie FV przy zwiększeniu ponad 300 liczby terytorialnych samców- zapis niezrozumiały - dot. kropiatki, podobnie bataliona, podrózniczka	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwzględniono odstępując od formułowania celu dotyczącego liczebności populacji bataliona oraz poprawiając brzmienie dla kropiatki i podrózniczka
10	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Na jakiej podstawie właściciele i zarządcy gruntów są podmiotem odpowiedzialnym za działania ochronne nr 43 i 44?	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwzględniono zmieniając na "Właściciele i posiadacze obszarów na podstawie porozumienia z Dyrektorem BbPN w granicach Parku lub RDOŚ w Białymstoku poza Parkiem"
11	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Brak podstaw do uznania Komitetu Ochrony Orłów za podmiot odpowiedzialny za działania ochronne dot. orlika krzykliwego	GDOŚ (pismo DZO-WP.6320.83.2014.jb z 30.12.2014, uwagi naniesione na tekście)	Uwzględniono usuwając Komitet Ochrony Orłów
12	Uwaga dot. zarządzenia. Zgodnie ze stanowiskiem	RDOŚ (pismo	Uwzględniono, usuwając numerację

	MŚ, numerowanie aktów prawa miejscowego, w tym zarządzeń, jest praktyką nie mającą oparcia w obowiązujących przepisach prawnych.	WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	
13	Uwaga dot. zarządzenia. W treści zarządzenia zmienić na: "Opis granic obszaru Natura 2000 w formie współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie PL-1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, zmieniając brzmienie zapisu
14	Uwaga dot. zarządzenia. Zmienić tytuł załącznika nr 3 na: "Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony" zamiast "Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony"	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, zmieniając brzmienie zapisu
15	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Zagrożenie „B02.02 – wycinka lasu” w przypadku bociana czarnego – zmodyfikować opis zagrożenia i wskazać, iż wycinka może być zagrożeniem potencjalnym w okresie do 5 lat od opuszczenia gniazda przez ptaki.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono częściowo poprzez przeredagowanie opisu zagrożenia. Dane z pracy Siwak i Olech (2011) wskazują iż w 18% przypadków drzewostan w strefie ochronnej bociana czarnego może zostać zasiedlony po okresie dłuższym niż 5 lat. Zieliński i in. (2011a, b) wskazują, że ochrona strefowa jest niewystarczająca dla ochrony siedlisk gniazdowych bociana czarnego i postulują pozostawianie drzew gniazdowych z drzewostanem w promieniu 50 m.
16	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Sugestia, że zagrożenia G05 i D02.01.01 nie są zagrożeniami istniejącymi, ale potencjalnymi dla bociana czarnego.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwagę uwzględniono przenosząc zagrożenia G05 i D02.01.01 do zagrożeń potencjalnych.
17	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej nie jest działaniem zapobiegającym zagrożeniu dotyczącego bociana czarnego - zweryfikować	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwagę uwzględniono przez zmianę opisu zagrożenia J02.01 dla bociana czarnego, a także innych gatunków, których to dotyczyło.

18	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Opis zagrożenia B02.02 dla orlika krzykliwego i orlika grubodziobego wymaga uszczegółowienia oraz przeniesienia zagrożeń potencjalnych	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga uwzględniono częściowo. Zagrożenie B02.02 zostało wskazane jako zagrożenie potencjalne dla lasów własności Skarbu Państwa, a istniejące dla lasów prywatnych.
19	Uwaga dot. zarządzenia. Wycinka starodrzewia wskazana w opisie zagrożenie B02.02 Wycinka lasu, nie jest zagrożeniem dla żurawia	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwagę uwzględniono.
20	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Zweryfikować poprawność opisów zagrożeń dotyczących m.in problemu konserwacji rowów oraz innych, odnoszących się do następujących przedmiotów ochrony: A030 (B02.02, G05, J02.01, D02.01.01), A031(J02.01), A037 (J02.01) , A041 (J02.01), A054 (J02.01), A075 (J02.01), A084 (A03.01), A089 (B02.02), A089 (J02.01), A090 (B02.02), A090 (J02.01), A120 (J02.01), A127 (B02.02), A127 (J02.01), A151 (A03.01), A153 (J02.01), A156 (J02.01), A160 (A03.01), A162 (J02.01), A193 (J02.01), A196 (J02.01), A197 (J02.01), A215 (J02.01), A222 (A03.01), A234 (J02.01), A239 (J02.01), A409 (J02.01)	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono korygując opisy poszczególnych zagrożeń
21	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Zweryfikować cele działań ochronnych dla bączka, bociana czarnego i gadożera	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono - przeredagowano cele ochronne: dla bączka: "Utrzymanie stanu siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku. Utrzymanie naturalnego reżimu hydrologicznego rzek", dla bociana czarnego: "Poprawa stanu populacji - osiągnięcie co najmniej 20 par lęgowych. Poprawa stanu siedliska do właściwego stanu ochrony (FV).", a dla gadożera: "-Osiągnięcie właściwego stanu ochrony siedliska (FV). Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku."
22	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. W opisach działań ochronnych: 7,32,33,35,59,60,66 poprawić opisy dotyczące nieodwadniania, rozwinąć skróty F: i O:, w terminach zmienić na "w okresie	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie	Uwzględniono, zgodnie z zaleceniami, korygując opisy działań ochronnych

	obowiązywania PZO"	komentarzy)	
23	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. W opisach działań ochronnych: 49-56,59,60,66 przededagować zapisy dotyczące zmian Planu Urządzania Lasu	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, zgodnie z zaleceniami, korygując opisy działań ochronnych
24	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. W działaniu 3 należy wskazać konkretną lokalizację gniazd bociana białego w złym stanie bądź stanowiących zagrożenie.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga odrzucona. Corocznie do Biebrzańskiego Parku Narodowego zgłaszane są wnioski dotyczące gniazd bociana białego będących w złym stanie bądź stanowiących zagrożenie dla ptaków, ludzi, lub mienia (średnio co najmniej 10 gniazd wymagających interwencji rocznie). Zjawisko to ma charakter stały i z całą pewnością będzie trwało podczas okresu obowiązywania PZO, ze względu na pogarszający się stan założonych dotychczas platform gniazdowych wraz z upływem czasu. Nie można przewidzieć, które dokładnie gniazda ulegną osłabieniu i będą wymagały zabezpieczenia lub odbudowy, co uniemożliwia podanie lokalizacji wszystkich takich gniazd. Z dotychczasowych doświadczeń BbPN wynika jednak, że liczba 100 platform (czyli 10 rocznie) jest liczbą minimalną, poniżej całkowitego poziomu potrzeb trudnego w tym momencie do oszacowania.
25	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Działanie nr 1. Wykonanie kolejnej ekspertyzy hydrologicznej dla renaturyzacji rzeki Ełk jest bezcelowe ze względu na to, że ekspertyza taka została już wykonana, a nawet wydano już na jej podstawie decyzję środowiskową (decyzja Burmistrza Goniądza znak: OŚ.62220.6.19.2013 z dnia 30.09.2014). Nie należy wpisywać do PZO działań, które zostały już wykonane, więc działanie to powinno zostać usunięte.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga częściowo uwzględniona. Intencją autorów nie było proponowanie wykonania kolejnej ekspertyzy dotyczącej renaturyzacji rzeki Ełk, a jedynie realizacja działań wynikających z ekspertyzy już istniejącej. Uwaga RDOŚ oznacza, że nie było to dostatecznie jasno określone. Zmieniono więc nazwę działania na "Ograniczenie zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego", wydzielono renaturyzację rzeki Ełk jako odrębną część tego działania i zmieniono jego opis na: "Renaturalizacja rzeki Ełk - przebudowa węzła, urządzeń wodnych Modzelówka wraz z modernizacją jazu, odtworzenie i udroźnienie koryta rzeki Ełk – zgodnie z decyzją Burmistrza Goniądza znak: OŚ.62220.6.19.2013 z dnia 30.09.2014".
26	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Uzupełnić/zmodyfikować opis podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działania ochronnego w przypadku: działań ochronnych 2-4,6,8-26,28,29,30,49-56	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, korygując opis podmiotów odpowiedzialnych za dane działanie
27	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć następujące działania ochronne: 41,47,48.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione	Uwaga odrzucona. Zaproponowane działania 47 i 48 wykraczają poza zakres określony w ustawie o ochronie przyrody i rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej. W przypadku działania 41, pomimo iż ocena stanu populacji jest właściwa,

		na tekście w formie komentarzy)	stwierdzono konflikty związane z użytkowaniem terenu, a tym samym płoszeniem żurawi w obrębie zlotowisk i noclegowisk .
28	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć działanie 57 dotyczące monitoringu zgodności wykonywanych koszeń, które jest niezasadne, będzie jedynie generować niepotrzebne koszty. Informacje na temat działań ochronnych realizowanych w obszarze Ostoja Biebrzańska są możliwe do uzyskania bez względu na zapisy w PZO. Dyrektor BbPN otrzymuje roczne sprawozdania od dzierżawców gruntów z wykonania działań ochronnych na terenie Parku. Istnieje również możliwość uzyskania z ARMiR danych na temat realizowanych w obszarze pakietów rolnośrodowiskowych oraz danych pokontrolnych.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga częściowo uwzględniona. Działania ochronne polegające na koszeniu są zaplanowane w Ostoi Biebrzańskiej w bardzo dużej skali. Będą one miały bardzo znaczący wpływ na stan ochrony większości przedmiotów ochrony. Nawet jeśli będzie polegał tylko na analizie dostępnych danych, monitoring realizacji koszeń jest bardzo istotny i powinien być prowadzony na bieżąco, tak, by możliwe było podjęcie działań w wypadku, jeśli koszenia te będą za bardzo odbiegały od ustaleń PZO. Jednak uwaga o generowaniu kosztów została uwzględniona i opis działania został zmieniony na: "Zakres: Ocena zgodności wykonywania koszeń z ustaleniami PZO - na podstawie dostępnych danych (sprawozdań dzierżawców BbPN, informacji ARMiR i in.) Termin realizacji: Co roku w okresie obowiązywania PZO".
29	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć działanie 61 "Rozpoznanie przyczyn spadku liczebności błotniaka łąkowego i błotniaka stawowego". Prowadzenie badań nie jest odpowiedzią na żadne ze zidentyfikowanych zagrożeń dla tych gatunków. Badania naukowe dotyczące tempa wzrostu piskląt w porównaniu z jakością siedlisk należy oczywiście prowadzić ale nie w ramach realizacji PZO. Prowadzenie tego typu badań nie wynika ze zidentyfikowanych zagrożeń. Działanie do usunięcia.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga częściowo uwzględniona. Dodano zagrożenie uzasadniające podjęcie badań. Liczebności błotniaka stawowego oraz błotniaka łąkowego kształtują się na stosunkowo niskim poziomie w stosunku do powierzchni i jakości siedlisk. W trakcie prac na PZO nie zostały zidentyfikowane czynniki odpowiedzialne za ten stan. Zaproponowane badania są próbą znalezienia przyczyn niskiej liczebności błotniaków, a co za tym idzie mogą pomóc w określeniu działań, które pozwolą na jej zwiększenie.
30	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć działanie 62 ("Rozpoznanie skali i tempa hybrydyzacji orlika grubodziobego i orlika krzykliwego") nie wynika z zidentyfikowanych zagrożeń dla tych gatunków. Badania tego typu są bardzo ważne, ale nie w kontekście realizacji PZO. Działania ochronne mają być odpowiedzią na zidentyfikowane zagrożenia i prowadzić do realizacji zakładanych celów to działanie takie nie jest. Działanie do usunięcia	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga częściowo uwzględniona. Dodano zagrożenie uzasadniające podjęcie badań. Działanie jest odpowiedzią na zagrożenie "Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt (K03)". Poznanie skali i tempa hybrydyzacji pozwoli na lepsze zidentyfikowanie zagrożenia i może pomóc w określeniu środków zaradczych.

31	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć działanie 63 ("Rozpoznanie uwarunkowań sukcesu lęgowego siewkowców") nie wynika z zidentyfikowanych zagrożeń dla tych gatunków. Działania ochronne mają być odpowiedzią na zidentyfikowane zagrożenia i prowadzić do realizacji zakładanych celów to działanie takie nie jest. Działanie do usunięcia.	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwaga odrzucona. Działanie jest odpowiedzią na szereg zagrożeń mających wpływ na sukces lęgowy: A02, A04.01, A03.01, A04.03, a także drapieżnictwa. Pozwoli to na dokładniejsze określenie środków zaradczych. Dla rycyka i krwawodzioba dodano istniejące zagrożenie: "K03.04 Drapieżnictwo "z opisem: "Niszczenie lęgów i obniżenie sukcesu lęgowego z powodu drapieżnictwa norki amerykańskiej i innych zwierząt – średni, negatywny wpływ." Zagrożenie to dodano także dla rybitw: białoskrzydłej, białowąsej i czarnej, z określeniem silny, negatywny wpływ.
32	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Usunąć działania ochronne: 64 i 65	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, usuwając działania
33	Uwaga dot. załącznika nr 9 do zarządzenia. Brak wskazań do dokumentów planistycznych	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono, wprowadzając wskazania do wniosków planistycznych, zgodnie z wnioskami zawartymi w szablonie dokumentacji
34	Uwaga dot. szablonu. Uzupełnić treść uzasadnienia o informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono poprzez dodanie w szablonie i uzasadnieniu niniejszej tabeli
35	Uwaga 1 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Zagrożenie "B.02.02 wycinka lasu" powinno zostać przeniesione z istniejących do potencjalnych w przypadku trzmielojada. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej utrzymywana jest stała powierzchnia niezbędnych do gniazdowania tego gatunku drzewostanów starszych klas wieku.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono. W tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu zagrożenie „B02.02” przeniesiono do zagrożeń potencjalnych
36	Uwaga 2 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Wniosek o usunięcie bądź przeniesienie do potencjalnych zagrożenia "B07 inne rodzaje praktyk leśnych" (brak	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono. W tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu zagrożenie „B07” przeniesiono do zagrożeń potencjalnych

	odpowiednich drzew do gniazdowania) w przypadku bielika. Prowadzona gospodarka leśna zapewnia odpowiednie warunki do gniazdowania tego gatunku.		
37	Uwaga 3 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Wniosek o przeniesienie zagrożenia "B02.02 wycinka lasu" w przypadku orlika krzykliwego i orlika grubodziobego do zagrożeń potencjalnych. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej utrzymywana jest stała powierzchnia niezbędnych do gniazdowania tych gatunku drzewostanów starszych klas wieku. Ponadto prowadzony jest intensywny monitoring siedlisk wymienionych gatunków przez ornitologów i służbę leśną.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono dla lasów własności Skarbu Państwa poprzez przeniesienie zagrożenia do zagrożeń potencjalnych oraz modyfikację opisu tego zagrożenia w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu.
38	Uwaga 4 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Wniosek o usunięcie bądź przeniesienie do potencjalnych zagrożenia "B07 inne rodzaje praktyk leśnych" (brak odpowiednich drzew do gniazdowania) w przypadku orlika krzykliwego. Prowadzona gospodarka leśna zapewnia odpowiednie warunki do gniazdowania tego gatunku.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono. W tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu zagrożenie B07 przeniesiono do zagrożeń potencjalnych
39	Uwaga 5 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Wniosek o usunięcie zagrożenia "wycinka lasu" w przypadku żurawia. Gatunek ten nie jest gatunkiem ściśle związanych z ekosystemem leśnym.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono częściowo. Jednym z typowych siedlisk lęgowych żurawia są lasy (głównie olsy), dlatego ewentualna wycinka drzew może wpłynąć na niego negatywnie. Zagrożenie zostało jednak uznane jako potencjalne oraz zmodyfikowano jego opis na: "Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych na skutek zrębów zupełnych. Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów gospodarczych w lasach w okresie lęgowym."
40	Uwaga 6 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Wniosek o przeniesienie zagrożenia "B02.02 wycinka lasu" w przypadku puchacza do potencjalnych. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej utrzymywana jest stała powierzchnia niezbędnych do gniazdowania tych gatunku drzewostanów starszych klas wieku. Ponadto prowadzony jest intensywny monitoring	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono dla lasów własności Skarbu Państwa poprzez dodanie omawianego zagrożenia do kolumny zagrożeń potencjalnych oraz modyfikację opisu tego zagrożenia w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu.

	siedlisk wymienionych gatunków przez ornitologów i służbę leśną.		
41	Uwaga 7 dot. załącznika nr 3 zarządzenia. Zagrożenie "B02.02 wycinka lasu" powinno zostać przeniesione z istniejących do potencjalnych w przypadku dzięcioła zielonosiwego, średniego oraz białogrzbietego. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej utrzymywana jest stała powierzchnia niezbędnych do gniazdowania tego gatunku drzewostanów starszych klas wieku.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono częściowo. W przypadku dzięcioła średniego - prace leśne, zwłaszcza użytkowanie rębne oraz usuwanie obumierających drzew uznaje się za podstawowe zagrożenie dla tego gatunku. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Jednak ze względu na różnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu. W przypadku dzięcioła zielonosiwego - jest to gatunek wymagający obecności zróżnicowanych drzewostanów liściastych w wyższych klasach wieku z dużą ilością martwych i zamierających drzew. Użytkowanie lasu pod kątem pozyskania drewna obniża powierzchnię takich drzewostanów i ilość takich drzew. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Ze względu na różnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został jednak opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu. W przypadku dzięcioła białogrzbietego - optymalnym siedliskiem tego gatunku są drzewostany naturalne o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej ze znacznym udziałem drzew martwych i obumierających (w ilości nawet 50-70 m3 martwego drewna na 1 ha). W lasach użytkowanych pod kątem pozyskania drewna osiągnięcie takiej ilości martwego drewna jest nierealne. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Ze względu na różnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został jednak opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu.
42	Uwaga 1 dot. załącznika nr 4 do zarządzenia. Wniosek o zmianę celu działań ochronnych dla bociana czarnego. Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV (powyżej 24 pary lęgowe) jest celem nierealnym. Wynika to z faktu, że bocian czarny jest gatunkiem wędrownym oraz z prognozowanego wzrostu liczebności bielika.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14)	Uwagi nie uwzględniono. Ponad połowa gatunków stanowiących przedmiot ochrony OSO Ostoja Biebrzańska wykonuje dalekodystansowe migracje, i przy żadnym z nich nie wskazywano, że wędrowki udaremniają możliwości utrzymania lub odtworzenia liczebności. Również art. 6 ust. 2 Dyrektywy Siedliskowej nie różnicuje wymogów zachowania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony z uwagi na zwyczajne wędrowkowe gatunku. Natomiast art. 4 ust. 2 Dyrektywy Ptasiej mówi o konieczności specjalnej ochrony właśnie ptaków migrujących, obejmującej tworzenie specjalnych obszarów ochrony (art. 4 ust. 3 Dyrektywy Ptasiej), do których stosuje się (jak mówi art. 7 Dyrektywy Siedliskowej)

	Uwaga 2-3 dot. załącznika nr 4 do zarządzenia. Poprawa stanu populacji do poziomu FV dla trzmielojada (ponad 25 par), gadożera (ponad 2 pary) oraz orlika krzykliwego (co najmniej 18 par) – cel jest nierealny, z uwagi na dalekie wędrówki na zimowiska nie mamy wpływu na populację tych gatunków.		wymogi art. 6 ust. 2 Dyrektywy Siedliskowej.
43	Uwaga 5 dot. załącznika nr 4 zarządzenia. Wniosek o zmianę celu przypadku działań ochronnych dla dzięcioła zielonosiwego i dzięcioła białogrzbiatego. Osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV w przypadku tych gatunków jest wymaga więcej czasu niż 10 lat. Istnieje zbyt dużo czynników ograniczających populację.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono częściowo. Podczas inwentaryzacji w ramach przygotowywania PZO stwierdzono 65-100 par dzięciołów białogrzbiatych (wartość średnia 83 pary). Zwiększenie stanu populacji o około 20 par lęgowych w perspektywie 10 lat wydaje się celem dość realnym. W przypadku dzięcioła zielonosiwego uwaga jest zasadna – zwiększenie liczebności z poziomu 10-50 par (wartość średnia 30 par) do ponad 70 jest nie realna. W związku z powyższym, dla dzięcioła zielonosiwego zmieniono cel z „Poprawa stanu populacji do poziomu FV, to jest ponad 70 par lęgowych”, na „Poprawa stanu populacji – osiągnięcie co najmniej 35 par”.
44	Uwaga 6 dot. załącznika nr 4 zarządzenia. Wniosek o zmianę celu w przypadku cietrzewia. Obserwacje dotyczące stanu populacji cietrzewia w kraju i Dolinie Biebrzy pokazują, że osiągnięcie stanu populacji na poziomie FV (ponad 140 tokujących samców) jest nierealne.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono poprzez zmianę celu do osiągnięcia (U1 powyżej 50 samców)
45	Uwaga dot. załącznika nr 5. Rozwinięcie skrótów O: i F:	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono, wprowadzając pełne nazwy "działania obligatoryjne" i "działania fakultatywne"
46	Uwaga dot. działania nr 4. Skuteczność ograniczenia drapieżnictwa kuny poprzez zabezpieczanie drzew repelentami jest wysoce wątpliwa, a jednocześnie niesie ze sobą duże koszty. Działanie te należy wykreślić. Jednocześnie można działanie to zastąpić ograniczaniem populacji kuny.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwagę odrzucono w przypadku orlika grubodziobego, uwzględniono częściowo w przypadku bociana czarnego poprzez modyfikację zapisów w tab. 6 (Ustalenie działań ochronnych) dokumentacji oraz w tabeli z działaniami ochronnymi w zarządzeniu. Dotychczasowe doświadczenia z ochroną lęgów orlika grubodziobego wskazują na skuteczność tego sposobu ochrony przed presją kuny. W przypadku bociana czarnego zaplanowano dodatkowe badania pozwalające zweryfikować skuteczność zastosowania repelentów do zabezpieczania gniazd tego gatunku.
47	Uwaga dot. działania nr 5. W przypadku ograniczania liczebności norki amerykańskiej nie	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14)	Uwzględniono poprzez zmianę zakresu działania na: „Redukcja liczebności norki amerykańskiej poprzez odłowy do pułapek żywołownych: dwa razy w ciągu roku w

	uwzględniono dalszego postępowania z odłowionymi osobnikami.		okresach luty-marzec i listopad-grudzień, co najmniej 20 pułapek rozstawianych na 21 dni. Po odłowieniu norki będą usypiane. Nielimitowany odstrzał norki amerykańskiej wykonywany w granicach BbPN przez wyznaczonych pracowników BbPN."
48	Uwaga dot. działania nr 48. Wniosek o zmianę zapisu dotyczącego zachowania siedlisk lęgowych (orlik krzykliwy i grubodzioby, bielika, puchacza, bociana czarnego) 3 lata po opuszczeniu gniazda nie ma uzasadnionej potrzeby utrzymywania 50 metrowej "strefy".	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono częściowo poprzez przeredagowanie opisu zagrożenia. Przytoczone w uwadze dane z pracy Siwak i Olech (2011) wskazują iż w 18% przypadków drzewostan w strefie ochronnej bociana czarnego może zostać zasiedlony po okresie dłuższym niż 5 lat. Zieliński i in. (2011a, b) wskazują, że ochrona strefowa jest niewystarczająca dla ochrony siedlisk gniazdowych bociana czarnego i postulują pozostawianie drzew gniazdowych z drzewostanem w promieniu 50 m.
49	Uwaga dot. działania nr 49-56. Nie ma możliwości zmiany planu urządzania lasu. Kwestie te regulowane są jedynie ustawą o lasach i nie istnieje możliwość zmiany z innych przyczyn. Utrzymywanie pewnej powierzchni drzewostanów o określonych cechach nie wymaga jednakże zmian w planie urządzania lasu. Jednocześnie Wniosek o zmianę zapisu i złagodzenie wymogów poprzez zastąpienie konkretnych areatów i ilości martwego drewna zapisem "utrzymywanie możliwie dużej powierzchni starszych drzewostanów liściastych, pozostawienie większej ilości martwych drzew, tworzenie możliwie większych kęp ekologicznych dla naturalnego rozkładu". Nierealne jest osiągnięcie wygórowanych ilości pozostawionego martwego drewna (20m3/ha) w lasach gospodarczych.	RDLP Białystok (pismo ZO.II.7310-42/14 z 31.12.2014)	Uwzględniono poprzez zmianę nazwy działania na "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu" oraz w konsekwencji zakres działania na: "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiająca ..." Zmiana terminu realizacji na: "W okresie obowiązywania PZO". Dla Nadleśnictwa Augustów zmieniono ilość martwego drewna na 10m3/ha.
50	Uwaga 4 dot. zarządzenia. Niezgodność z Ustawą o lasach wielu zapisów zawartych w PZO. Dotyczy to między innymi wielokrotnego wskazania nadleśniczego jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zmian Planu Zarządzania Lasu. Konieczność wydzielenia określonych powierzchni o określonym wieku z gospodarowania w przypadku Nadleśnictwa Augustów doprowadzi do rozpadu i	Nadleśnictwo Augustów (pismo Z.7210.1.2015 z 02.01.2015)	Uwzględniono poprzez zmianę nazwy działania na "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu" oraz w konsekwencji zakres działania na: "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiająca ..." Zmiana terminu realizacji na: "W ciągu całego okresu obowiązywania PZO". Uwzględniono, poprzez obniżenie wymaganego poziomu martwego drewna w działaniu 49, 51, 53 i 55 do 10m3. Należy podkreślić, że wg danych wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów w Polsce (Wyniki 2009-2013. BULiGL, Sękocin Stary, 2014) średnia miąższość

	zaniku siedlisk wskazanych dla ochrony gatunków ptaków (działania 49, 51, 53, 55 w kompleksie leśnym Sosnowo). Pozostawienie co najmniej 20 m ³ martwego drewna w lesie jest nierealne do realizacji, sprzeczne z wieloma przepisami prawa, nie będzie miało akceptacji w społeczeństwie, spowoduje straty ekonomiczne, stworzy zagrożenie przeciwpożarowe i wymusi zakaz wstępu do lasu ze względu na zagrożenie zdrowia i życia ludzi.		drzew martwych stojących i leżących w lasach będących w zarządzie parków narodowych wynosi 36,7 m ³ /ha, czyli blisko dwukrotnie więcej niż pierwotnie planowane w projekcie PZO 20m ³ /ha. Nie powoduje to zdecydowanej większości negatywnych konsekwencji opisywanych w uwagach.
51	Uwagi 1 i 5 dot. bazy danych. Obiekty z udostępnianych warstw PZO nie są zgodne z powszechną ewidencją gruntów (obiekty nie pokrywają się z działkami ewidencyjnymi oraz Leśną Mapą Numeryczną). W takiej sytuacji niemożliwe jest określenie granic planowanych działań.	Nadleśnictwo Augustów (pismo Z.7210.1.2015 z 02.01.2015)	Uwzględniono częściowo w przypadku niezamierzonej niezgodności przebiegu granic poligonów z granicami wydzielen w Leśnej Mapy Numerycznej. Część poligonów (stanowisk siedlisk i gatunków, a także planowanych działań) nie pokrywa się z granicami działek ewidencyjnych czy wydzielen leśnych. W załączniku nr 6 z zestawieniem działek dla działań ochronnych dopisano, że obejmuje ono zarówno działki objęte nimi w całości, jak i tylko częściowo. Szczegółowa lokalizacja poligonów okazana jest na mapach oraz w bazie danych GIS.
52	Uwaga 5 dot. zarządzenia. Niezgodność warstw mapowych PZO z Leśną Mapą Numeryczną wymaga wyjaśnień i korekt (na przykład działań 30 i 55 nie da się zlokalizować na gruncie)	Nadleśnictwo Augustów (pismo Z.7210.1.2015 z 02.01.2015)	Powtórzenie uwagi 1. Działanie 30 nie dotyczy terenów leśnych. Uwzględniono częściowo w przypadku niezamierzonej niezgodności przebiegu granic poligonów z granicami wydzielen w Leśnej Mapy Numerycznej. Część poligonów (stanowisk siedlisk i gatunków, a także planowanych działań) nie pokrywa się z granicami działek ewidencyjnych czy wydzielen leśnych. W załączniku nr 6 z zestawieniem działek dla działań ochronnych dopisano, że obejmuje ono zarówno działki objęte nimi w całości, jak i tylko częściowo. Szczegółowa lokalizacja poligonów okazana jest na mapach oraz w bazie danych GIS.
53	Uwaga 1 dot. szablonu. Wniosek o zmianę błędnego adresu e-mail (z 29amocki@bialystok.lasy.gov.pl na knyszyn@bialystok.lasy.gov.pl)-s. 29	Nadleśnictwo Knyszyn (pismo ZG-7-73-23/2014)	Uwzględniono
54	Uwaga 2 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o usunięcie bądź przeniesienie do potencjalnych zagrożeń "inne rodzaje praktyk leśnych" (brak odpowiednich drzew do gniazdowania) w przypadku bielika oraz orlika krzykliwego. Prowadzona gospodarka leśna zapewnia odpowiednie warunki do gniazdowania tego gatunku.	Nadleśnictwo Knyszyn (pismo ZG-7-73-23/2014)	Uwaga uwzględniona. W tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu zagrożenie „B07” zostało uznane jako potencjalne. Dodatkowo zmieniono zapis w opisie zagrożenia dla bielika z „Brak drzew o odpowiednim pokroju...” na „Niedobór drzew o odpowiednim pokroju...”. W przypadku bielika i orlika krzykliwego trudno jest wykazać jednoznacznie istotny wpływ niedoboru starych drzew na populację. Wynika to m.in. z korzystnych trendów populacyjnych tych gatunków – wzrostu liczebności bielika w skali ostoi i kraju oraz stabilności krajowej populacji orlika krzykliwego.

			Dla gatunków tych nie ma też obecnie potrzeby stosowania działań ochronnych odpowiadających temu zagrożeniu w postaci budowy sztucznych platform gniazdowych.
55	Uwaga 3 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o przeniesienie zagrożenia " wycinka lasu" w przypadku orlika krzykliwego, bielika, dzięcioła zielonosiwego, dzięcioła średniego, dzięcioła białogrzbiatego do potencjalnych. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej utrzymywana jest stała powierzchnia niezbędnych do gniazdowania tych gatunku drzewostanów starszych klas wieku.	Nadleśnictwo Knyszyn (pismo ZG-7-73-23/2014)	Uwaga częściowo uwzględniona w treści dokumentacji PZO. W przypadku bielika zagrożenie zostało uznane za potencjalne już w wersji PZO wyłożonej do konsultacji. W przypadku orlika krzykliwego uwaga została uwzględniona dla lasów własności Skarbu Państwa poprzez dodanie omawianego zagrożenia do kolumny zagrożeń potencjalnych oraz modyfikację opisu tego zagrożenia w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu. Uwaga odrzucona w przypadku dzięcioła średniego. Prace leśne, zwłaszcza użytkowanie rębne oraz usuwanie obumierających drzew uznaje się za podstawowe zagrożenie dla tego gatunku. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Jednak ze względu na zróżnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu. Uwaga odrzucona w przypadku dzięcioła zielonosiwego. Jest to gatunek wymagający obecności zróżnicowanych drzewostanów liściastych w wyższych klasach wieku z dużą ilością martwych i zamierających drzew. Użytkowanie lasu pod kątem pozyskania drewna obniża powierzchnię takich drzewostanów i ilość takich drzew. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Ze względu na zróżnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został jednak opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu. Uwaga odrzucona w przypadku dzięcioła białogrzbiatego. Optymalnym siedliskiem tego gatunku są drzewostany naturalne o zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej ze znacznym udziałem drzew martwych i obumierających (w ilości nawet 50-70 m3 martwego drewna na 1 ha). W lasach użytkowanych pod kątem pozyskania drewna osiągnięcie takiej ilości martwego drewna jest nierealne. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej łagodzi skutki użytkowania lasu, lecz nie usuwa ich całkowicie. Ze względu na zróżnicowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach w Ostoi Biebrzańskiej zmodyfikowany został jednak opis zagrożenia i zostało ono dodane również do kolumny zagrożeń potencjalnych w tabeli 4 (Analiza zagrożeń) dokumentacji oraz tabeli z identyfikacją zagrożeń w zarządzeniu.

56	Uwaga 4 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o usunięcie zagrożenia "wycinka lasu " w przypadku żurawia. Gatunek ten nie jest gatunkiem ściśle związanych z ekosystemem leśnym.	Nadleśnictwo Knyszyn (pismo ZG-7-73-23/2014)	Uwzględniono częściowo. Jednym z typowych siedlisk lęgowych żurawia są lasy (głównie olsy), dlatego ewentualna wycinka drzew może wpłynąć na niego negatywnie. Zagrożenie zostało jednak uznane jako potencjalne oraz zmodyfikowano jego opis na: Ograniczenie dostępności miejsc lęgowych na skutek zrębów zupełnych. Zmniejszenie sukcesu lęgowego na skutek płoszenia ptaków lub niszczenia lęgów w wyniku prowadzenia zabiegów gospodarczych w lasach w okresie lęgowym.
57	Uwaga 1 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 7 (zachowanie siedliska gatunku) powierzchni figurujących w powszechnej ewidencji gruntów jako las (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
58	Uwaga 2 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 11 (koszenie 15-25% powierzchni po 15 VIII oraz inne działania) powierzchni figurujących w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
59	Uwaga 3 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 12 (koszenie 15-25% powierzchni po 15 VIII; ręczne usuwanie odrostów drzew i krzewów oraz inne działania) powierzchni figurujących w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
60	Uwaga 4 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 18 (koszenie 50-90% powierzchni, jeden lub dwa pokosy, ekstensywny wypas oraz inne działania) powierzchni figurującej w powszechnej ewidencji gruntów jako las (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
61	Uwaga 5 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 22 (koszenie (1 lub 2 pokosy) 80-90% powierzchni po 15 VI, ekstensywny wypas oraz inne działania) powierzchni figurujących w powszechnej ewidencji gruntów jako	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw. Działka 373/1 może zostać zalesiona (odnowiona) niezależnie od zapisów PZO

	las (wymienione w piśmie). Dodatkowo odnośnie działki ewidencyjnej 373/1 działanie ochronne powinno polegać na zalesianiu (odnowieniu), co będzie służyło powiększeniu i ograniczeniu penetracji ostoi- strefy okresowej gniazda orlika grubodziobego.		
62	Uwaga 6 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 23 (koszenie 50-90% powierzchni po 1 VIII, ekstensywny wypas oraz inne działania) powierzchni figurujących w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono częściowo w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
63	Uwaga 7 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 24 (koszenie 25-90% powierzchni po 1 VIII, ekstensywny wypas oraz inne działania) powierzchni figurującej w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
64	Uwaga 8 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 26 (koszenie 25-90 % powierzchni po 15 VII, ekstensywny wypas oraz inne działania) powierzchni figurującej w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
65	Uwaga 9 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 29 (usuwanie drzew i krzewów, koszenie 25-70% powierzchni po 1 VIII oraz inne działania) powierzchni figurującej w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (wymienione w piśmie)	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.
66	Uwaga 10 dot. lokalizacji działań. Wniosek o wyłączenie z działania ochronnego nr 30 (usuwanie ręczne drzew i krzewów) powierzchni figurującej w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez usunięcie działek leśnych z warstwy działań obejmujących koszenia. Analogiczną zmianę wprowadzono także dla wydzieleń leśnych należących do pozostałych nadleśnictw.

	(wymienione w piśmie). Odkrzaczenie w wydzieleniach 137 j, i stoi w sprzeczności z potrzebami ochronnymi orlika grubodziobego.		
67	Uwaga 11 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o dopuszczenie stosowania rębni gniazdowych w strefie ochrony okresowej dla bielika . Gatunek ten jest w wyraźnej ekspansji, posiada liczne stanowiska poza obszarem Ostoi Biebrzańskiej i jest antagonistą orlika grubodziobego. Dodatkowe działania ochronne prowadzące do dalszego namnażania stwarza zagrożenie dla orlika grubodziobego i krzykliwego.	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez dopisanie w zakresie działania: "Nie stosowanie rębni zupełnych, częściowych (przy dopuszczeniu rębni przerębowej, stopniowej oraz gniazdowych, ... "
68	Uwaga 12 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o zmniejszenie poziomu drzewostanów w wieku 80 lub starszych do 30 ha w 2020 roku. Cel ten związany jest z ochroną dzięcioła średniego.	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Uwzględniono w treści dokumentacji PZO i zarządzenia, poprzez zmianę zakresu działania na: "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiającą osiągnięcie i utrzymanie powierzchni co najmniej 30 ha drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych z udziałem dębów, jesionów i olch pozostawionych do naturalnej śmierci i rozkładu". Zmiana terminu realizacji na: "W ciągu całego okresu obowiązywania PZO"
69	Uwaga 13 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o wyłączenie do postanowienia drzewostanów w wieku 80 lat lub starszych obrębu ewidencyjnego Przechody z działania nr 52, ze względu na brak drzewostanu o wymaganym wieku (bezpośrednie sąsiedztwo lasów ochronnych w BbPN kompensuje potrzeby ochronne dzięcioła białogrzbietego .	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Odrzucono - działanie obejmuje znacznie większy obszar i uzyskanie założonego efektu nie wymusza ich podejmowania w obrębie Przechody.
70	Uwaga 14 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o wyłączenie do postanowienia drzewostanów w wieku 90 lat lub starszych obrębu ewidencyjnego Przechody, z działania nr 54 ze względu na brak drzewostanu o wymagany wiek(bezpośrednie sąsiedztwo lasów ochronnych w BbPN kompensuje potrzeby ochronne dzięcioła zielonosiwego .	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia 18.12.2014)	Odrzucono - działanie obejmuje znacznie większy obszar i uzyskanie założonego efektu nie wymusza ich podejmowania w obrębie Przechody.
71	Uwaga 15 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o zmianę terminu realizacji działania ochronnego nr	Nadleśnictwo Rajgród (pismo ZG3-732-14/14 z dnia	Uwzględniono poprzez zmianę terminu realizacji na: "W ciągu całego okresu obowiązywania PZO". Dodatkowo dla działań 49-56 zmieniono nazwę działania na:

	56 (zmiana Planu Urządzenia Lasu, muchówka mała) na rok 2020 (zakończenie rewizji PUL dla Nadleśnictwa Rajgród)	18.12.2014)	"Modyfikacja sposobu użytkowania lasu" oraz w konsekwencji zakres działania na: "Modyfikacja sposobu użytkowania lasu polegająca na podwyższeniu wieku rębności oraz pozostawieniu części drzew do naturalnej śmierci, umożliwiającą ..."
72	Uwaga 1 dot. zarządzenia. Wniosek o wskazanie konieczności zmian w istniejących studiach i planach miejscowych, których treści kolidują z celami obszaru	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwzględniono przenosząc do projektu zarządzenia wnioski do studiów zawarte w szablonie
73	Uwaga 2 dot. zarządzenia i szablonu. Wskazanie jako istotnego zagrożenia intensyfikacji hodowli bydła (w tym rozwoju hodowli zamkniętej kosztem otwartej). Konsekwencją tego będzie trend do przekształcania łąk i pastwisk w pola orne oraz trend do „regulowania” warunków wodnych użytków zielonych w celu intensyfikacji produkcji	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwaga odrzucona. Intensyfikacja hodowli bydła (a także ogólniej - produkcji rolnej) jest przyczyną, ale właściwym zagrożeniem jest zmiana stosunków wodnych - odwadnianie (J02.01) oraz zmiana sposobu użytkowania gruntów - z łąk i pastwisk na orne, głównie z kukurydzą (A.02). Oba te zagrożenia zostały wskazane dla wielu przedmiotów ochrony.
74	Uwaga 3 dot. zarządzenia i szablonu. Wskazanie jako istotnego zagrożenia jakim są prace utrzymaniowe na ciekach i rowach. Prace te mogą przyspieszyć spływ wód, co może prowadzić lokalnie do utraty bagiennego charakteru terenu.	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwzględniono rozszerzając opis zagrożenia J02.01 na: "Utrata lub pogorszenie jakości siedlisk lęgowych i żerowisk na skutek osuszania terenów podmokłych w wyniku budowania nowych lub funkcjonowania istniejących rowów melioracyjnych (w tym w wyniku prac utrzymaniowych i odtworzeniowych) albo innych zaburzeń naturalnego reżimu hydrologicznego - średni, negatywny wpływ. Prace konserwacyjne istniejących rowów, polegające na usunięciu do 30 cm namotu, których celem jest skrócenie czasu zalewu i szybsze odprowadzenie wód zalewowych są niekorzystne dla gatunku, który wymaga wiosną płytko zalanych fragmentów siedliska."
75	Uwaga 4 dot. zarządzenia i szablonu. Sprecyzować zagrożenie dotyczące odwadniania terenu – chodzi nie tylko o „pogłębianie”, ale także o odtwarzanie rowów melioracyjnych	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwzględniono (patrz opis powyżej)
76	Uwaga 5 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o zdefiniowanie celów bez odnoszenia się do symboli FV, U1, U2, ponieważ interpretacja tych symboli wymaga sięgnięcia do źródeł zewnętrznych oraz o opisanie stanu (liczebności) populacji i stanu siedliska	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwzględniono, przereformując opis celów
77	Uwaga 6 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o	Klub Przyrodników (pismo	Uwzględniono dopisując do wybranych gatunków cel: "Utrzymanie naturalnego reżimu

	zawarcie w celach zachowania naturalnego reżimu hydrologicznego rzek	2.01.2015)	hydrologicznego rzek"
78	Uwaga 7 dot. zarządzenia i szablonu. Ograniczenie presji wędkarstwa i turystyki powinno być wyraźniej zaakcentowane w działaniach i celach. Same działania edukacyjne nie wystarczą.	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Odrzucono - ograniczenie presji jest przedmiotem działań 36-40, które obejmują inne sposoby ograniczenia zagrożenia niż tylko edukacja
79	Uwaga 8 dot. zarządzenia i szablonu. Pytanie dlaczego w ramach nad PZO nie zrobiono nic w kierunku kształtowania stosunków wodnych. Opracowanie takiej koncepcji jest dopiero działaniem do wykonania w ramach PZO.	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwaga niezrozumiała - opracowywanie PZO nie może zastąpić przygotowania specjalistycznego opracowania hydrologicznego i hydrotechnicznego. Prace w tym kierunku prowadzone są przez BbPN niezależnie od prac nad PZO
80	Uwaga 9 dot. zarządzenia i szablonu. Do czasu uzyskania pełnej koncepcji kształtowania stosunków wodnych PZO powinno prowizorycznie określić kierunki dopuszczalnych i niedopuszczalnych działań	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Wyjaśnienia patrz opis powyżej
81	Uwaga 10 dot. zarządzenia i szablonu. Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie wszystkich działań na terenie Lasów Państwowych powinien być nadleśniczy a nie RDOŚ w uzgodnieniu z nadleśniczym	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwzględniono, zmieniając odpowiedzialnego
82	Uwaga 11 dot. zarządzenia i szablonu. Zabezpieczenie gniazd przed kunami jest nadmierną ingerencją w naturalne procesu.	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwagę odrzucono w przypadku orlika grubodziobego, uwzględniono częściowo w przypadku bociana czarnego oraz całkowicie dla orlika krzykliwego poprzez modyfikację zapisów w tab. 6 (Ustalenie działań ochronnych) dokumentacji oraz w tabeli z działaniami ochronnymi w zarządzeniu. Pomimo naturalnego charakteru drapieżnictwo kuny jest rzeczywistym, istniejącym zagrożeniem dla orlika grubodziobego. Znaczenie tego czynnika wynika ze skrajnie niskiej liczebności populacji tego gatunku. Przeciwdziałanie presji kuny jest jednym z działań niezbędnych dla zachowania krajowej populacji orlika grubodziobego. Zostało ono zapisane również w projekcie „Krajowego programu ochrony orlika grubodziobego”. W Ostoi Biebrzańskiej stwierdzono niski sukces lęgowy bociana czarnego (49% dla lat 2008 – 2014) oraz parametry rozrodu niższe niż w innych regionach kraju (produkcja młodych na parę przystępującą do rozrodu JZa = 1,26). Wartości te nie gwarantują utrzymania się gatunku w ostoi w perspektywie wieloletniej. Większość rozpoznanych przyczyn strat lęgów wynika tu z drapieżnictwa, głównie kuny. W sytuacji wyraźnego spadku liczebności

			populacji bociana czarnego w regionie niski przez wiele lat sukces lęgowy, wspólnie ze śmiertelnością ptaków dorosłych podczas migracji, może uniemożliwić przetrwanie gatunku. Spadek liczebności bociana czarnego jest tu zjawiskiem nowym, a dane o przyczynach strat lęgów i wpływie drapieżnictwa oparte są na dość małej próbie. Z tego względu zaplanowano dalsze, szczegółowe badania określające przyczyny strat lęgów bociana czarnego oraz skuteczność metod przeciwdziałania tym stratom. W przypadku utrzymywania się niekorzystnych wartości parametrów rozrodu gatunku w Ostoi i potwierdzenia dominującej roli kuny, jako przyczyny strat, uzasadniona będzie ochrona lęgów przed drapieżnictwem także w przypadku tego gatunku. W przypadku orlika krzykliwego, jako gatunku o stabilnej obecnie populacji krajowej odstąpiono od zabezpieczania lęgów przed wpływem kuny.
83	Uwaga 12 dot. zarządzenia i szablonu. Budowanie sztucznych platform gniazdowych dla ptaków leśnych jest zabiegiem zbędny. Wystarczy pozostawiać drzewa o odpowiednich cechach.	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwagę odrzucono w przypadku orlika grubodziobego i bociana czarnego, a uwzględniono w przypadku orlika krzykliwego wykreślając go z zapisów w tab. 6, pkt 2 (Ustalenie działań ochronnych) dokumentacji oraz w tabeli z działaniami ochronnymi w zarządzeniu. Budowa sztucznych platform gniazdowych dla ptaków leśnych w warunkach doliny Biebrzy jest potrzebna w ściśle określonych przypadkach. Dotyczy to par na istniejących już stanowiskach lęgowych, które mają problem z odbudową gniazda po utracie poprzedniego w wyniku złamania się konarów czy całego drzewa gniazdowego oraz przypadków, kiedy dotychczasowe gniazdo przed nowym sezonem lęgowym jest w złym stanie (np. z powodu przechylenia) i brak interwencji stwarza groźbę upadku gniazda podczas lęgu. Sytuacja ta jest często związana z tym, że gatunki te budują gniazda przeważnie w siedliskach bagiennych, gdzie w warunkach biebrzańskich drzewa zwykle nie osiągają rozmiarów umożliwiających bezpieczne utrzymanie dużego gniazda. Zagrożenia te są istotne zwłaszcza w przypadku bociana czarnego i orlika grubodziobego, z uwagi na negatywne trendy lub niewielką liczebność ich populacji w Ostoi Biebrzańskiej. W przypadku orlika krzykliwego mają mniejsze znaczenia, ze względu na stabilność krajowej populacji tego gatunku.
84	Uwaga 13 dot. zarządzenia i szablonu. Doprecyzować, co oznacza „konstrukcja urządzeń mających na celu dostosowanie poziomu wód, wykorzystując istniejące systemy melioracyjne, do wymogów siedliskowych gatunków”.	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Uwaga niezrozumiała - w szablonie dokumentacji i zarządzeniu nie ma cytowanego tekstu
85	Uwaga 14 dot. zarządzenia i szablonu. Pochwała dotycząca właściwego podziału na działania	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Nie wymaga zmian

	obligatoryjne i fakultatywne i uwzględnienia w działaniach obligatoryjnych zabezpieczenia przed odwadnianiem		
86	Uwaga 15 dot. zarządzenia i szablonu. Pytanie w jaki sposób będzie monitorowany stan siedliska przedmiotów ochrony. Zaplanowany monitoring obejmuje jedynie monitorowanie stanu populacji.	Klub Przyrodników (pismo 2.01.2015)	Odrzucono. W przypadku kilku gatunków uwzględniony był monitoring siedlisk. Zmiany pozostałych zostaną ocenione po 10 latach, przy okazji sporządzania kolejnego PZO
87	Uwaga 1 dot. zarządzenia i szablonu. Usunięcie zagrożenia dla ptaków ze strony wędkarstwa (płoszenie)	Koło Łowieckie Leśnik	Uwzględniono częściowo poprzez dopisanie w opisie zagrożenia: "ograniczony do odcinków cieków intensywniej użytkowanych wędkarsko"
88	Uwaga 2 i 3 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o uwzględnienie w przypadku praktycznie wszystkich gatunków ptaków (niedrapieżnych) zagrożenia ze strony drapieżników oraz określenie działań ochronnych w celu redukcji drapieżników (w szczególności kuny, lisa, jenota). Działania te powinny polegać na redukcji liczebności drapieżników poprzez zastosowanie odstrzału i pułapek żywołownych. Na obszarze BbPN za ich realizację odpowiedzialny byłby dyrektor BbPN, a poza tym obszarem RDLP we współpracy z PZŁ.	Koło Łowieckie Leśnik	Odrzucono ze względu na niewspółmierny nakład sił i środków do możliwych efektów. Skuteczna redukcja zagęszczenia tych drapieżników na tak dużym obszarze jest praktycznie niemożliwa, a będzie się dodatkowo wiązała z bardzo dużym obciążeniem środowiska (penetracja przez ludzi, płoszenie obecnością i wystrzałami).
89	Uwaga 4 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o uwzględnienie zapisów dotyczących regulowanie populacji krukowatych i jastrzębi oraz niedopuszczenie do nadmiernego wzrostu liczebności dzików w celu ochrony populacji ptaków (niedrapieżnych).	Koło Łowieckie Leśnik	Odrzucono - kruk i jastrząb należą do gatunków chronionych, a ich wpływ na cietrzewia, bociana czarnego i orliki (a więc na gatunki dla których jako zagrożenie wskazano drapieżnictwo) nie został rozpoznany.
90	Uwaga 5 dot. zarządzenia i szablonu. Wniosek o konieczności eliminacji poprzez odstrzał antropogenicznych drapieżników - dziczających psów i kotów (niezbędne zmiany w ustawie o ochronie zwierząt).	Koło Łowieckie Leśnik	Odrzucono - wpływ dziczających kotów i psów na cietrzewia, bociana czarnego i orliki (a więc na gatunki dla których jako zagrożenie wskazano drapieżnictwo) nie został rozpoznany. Dodatkowo nie jest to możliwe bez zmian w ustawie o ochronie zwierząt
91	Uwaga 6 dot. zarządzenia i szablonu. Zwracanie	Koło Łowieckie Leśnik	Uwaga niezrozumiała - znaczenie martwego drewna dla różnorodności biologicznej, w tym

	uwagi tylko na wyłączenia z użytkowania lasu i pozostawianie martwego drzewa jest zdecydowanie niewystarczające i niepotwierdzone ani praktycznie, ani naukowo.		awifauny, jest dobrze udokumentowane naukowo
92	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Wątpliwości odnośnie działania 2	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Uwzględniono poprzez wykreślenie orlika krzykliwego i zmniejszenie liczby platform do 20.
93	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Dlaczego działanie 31 nie jest ujęte jako fakultatywne ?	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Odrzucono. Działanie zostało zaplanowane w celu ochrony orlika grubodziobego. Nie jest to gatunek, który kwalifikowałby te działania do jakiegokolwiek pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego.
94	Uwaga dot. zarządzenia i szablonu. Dlaczego działanie 43 nie jest ujęte jako fakultatywne ?	RDOŚ (pismo WPN.6320.48.2014.IN z 23.12.2014, uwagi naniesione na tekście w formie komentarzy)	Odrzucono. Działanie to obejmuje trzcinowiska, które nie powinny być traktowane jako trwałe użytki zielone, na których realizowane są działania w ramach pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego.

12.Literatura

Zestawienie materiałów publikowanych i niepublikowanych dotyczących bezpośrednio przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska znajduje się w pkt. 2.1 Dokumentacji. Poniżej wymieniono inne cytowane w niej pozycje lub wykorzystane w przygotowaniu Planu Zadań Ochronnych.

- Anderwald D., Janiszewski T., Przybyliński T., Zieliński P. 2007. Rozwój populacji lęgowej bielika *Haliaeetus albicilla* w województwie łódzkim w latach 1985–2007. Stud. Mat. CEPL, Rogów, 2/3: 419–430.
- Anderwald D., Przybyliński T. 2011. Porównanie populacji lęgowej bielika *Haliaeetus albicilla* w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej PLB100001 i na Wielkim Sandrze Brdy PLB 220001. Stud. i Mat. CEPL, Rogów, 2: 105–113.
- Betleja J. 2009. Bączek *Ixobrychus minutus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 109–112.
- Bobrowicz G., Konieczny K., Sikora A. 2007. Żuraw *Grus grus*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 180–181.

- Buczek T. 2007. Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 140–141.
- Buczek T., Keller M. 1994. Breeding ecology of the Marsh Harrier *Circus aeruginosus* in eastern Poland. Part.1. Population numbers and phenology of onset of laying. Acta Ornithol. 29: 67–80.
- Bukacińska M., Bukaciński D. 2004. *Sterna hirundo* (L., 1758) — rybitwa rzeczna. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 8 (cz. II). Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 186–191.
- Bukaciński D., Bukacińska M. 2007. Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 242–243.
- Bukaciński D., Bukacińska M. 2009. Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 418–426.
- Burger J., Gochfeld M. 1987. Nest site selection: comparison of Roseate and Common Terns (*Sterna dougallii* and *S. hirundo*) in a Long Island, New York Colony. Bird Behavior 7: 58–66.
- Cempulik P. 1994. Bestandsentwicklung, Brutbiologie und Ökologie der Zwergdommel *Ixobrychus minutus* an Fisch- und Industrieteichen Oberschlesiens. Vogelwelt 115: 19–27.
- Cenian Z. 2009. Państwowy Monitoring Ptaków Drapieżnych — metodyka oceny liczebności i rozpowszechniania na rozległych powierzchniach próbnych. Stud. Mat. CEPL, Rogów 3: 10–21.
- Cenian Z. 2009. Wpływ mechanizmów ekonomicznych Wspólnej Polityki Rolnej UE na zachowanie właściwego stanu ochrony orlika krzykliwego. Stud. Mat. CEPL, Rogów 22: 32–44.
- Cenian Z., Kalisiński M., Kapowicz R., Rodziejewicz M., Stój M., Wójciak J. 2006. Sytuacja i stan ochrony orlika krzykliwego *Aquila pomarina* w Polsce na przełomie XX/XXI w. Stud. Mat. CEPL, Rogów 12: 93–103.
- Chylarecki P. 2014. Wyniki inwentaryzacji kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce w roku 2013. Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian”, Warszawa. Maszynopis..
- Chylarecki P., Sikora A. 2007. Ocena liczebności gatunków lęgowych w Polsce. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 35–42.
- Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa
- Ciach M., Wikar D., Bylicka M., Bylicka M. 2010. Flocking behaviour and sexual segregation in Black Grouse *Tetrao tetrix* during the nonbreeding period. Zoological Studies 49: 453–460.
- Cramp S. (red.). 1985. The Birds of the Western Palearctic. 4. Oxford Univ. Press, Oxford.
- Cramp S., Simmons K. (red.) 1980. The Birds of the Western Palearctic. Vol. 2. Oxford Univ. Press, Oxford.
- Cramp. S. (red.) 1992. The Birds of the Western Palearctic, Vol VI, Warblers: *Acrocephalus paludicola* Aquatic Warbler, pp 117–130. Oxford University Press, Oxford.
- Czeszczewik D. 2009. Foraging behaviour of White-backed Woodpeckers *Dendrocopos leucotos* in a primeval forest (Białowieża National Park, NE Poland): dependence on habitat resources and season. Acta Ornithol. 44: 109–118.
- Czeszczewik D. 2010. Wide intersexual niche overlap of the specialized White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* under the rich primeval stands in the Białowieża Forest, Poland. Ornis Polonica. 51: 241–251.
- Czuchnowski R., Profus P. 2009. Bocian czarny *Ciconia nigra*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 134–143.

- Delany S., Scott D. 2006. *Waterbirds population estimates* – 4th edition. Wetlands International Global Series 13, Wetlands International, Wageningen, The Netherlands.
- Dombrowski A. 2001. Bąk (*Botaurus stellaris*). W: Głowaciński Z. (red.). Polska Czerwona Księga Zwierząt. PWRiL, Warszawa, ss. 110–112.
- Dombrowski A. 2004.c *Caprimulgus europaeus* – lelek. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki (część I). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 8. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 242–244.
- Dombrowski A. 2004a. Bączek *Ixobrychus minutus*. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T.7 (cz. I). Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 63–66.
- Dombrowski A. 2004b. *Botaurus stellaris* (L., 1758) – Bąk. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. Warszawa, ss. 58–63.
- Dombrowski A. 2004d. *Porzana parva* (L., 1766) – zielonka. W: Gromadzki M. (red.), Ptaki (część I). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny; ss. 294–297. Ministerstwo Środowiska. Warszawa.
- Dudzik K., Kaczorowski G., Dobosz R. 2012. Obserwacje łabędzia czarnodziobego *Cygnus columbianus bewickii* w regionie świętokrzyskim w pierwszej dekadzie XXI wieku. Chrońmy Przyr. Ojcz. 68(1): 13–19.
- Dyrz A, Werpachowski C. (red.) 2005. Przyroda Biebrzańskiego Parku Narodowego. Monografia. Biebrzański Park Narodowy, Osowiec-Twierdza.
- Dyrz A. 1991. Dzieciół zielonosiwy *Picus canus* Gmel., 1788. W: Dyrz A., Grabiński W., Stawarczyk T., Witkowski J. (red.). Ptaki Śląska. Monografia faunistyczna. Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, ss. 294–296.
- Dyrz A., Grabiński W., Stawarczyk T., Witkowski J. 1991. Ptaki Śląska. Monografia faunistyczna. Uniwersytet Wrocławski. Wrocław.
- Dyrz A., Jermaczek A., Wójciak J. 2007. Kulik wielki *Numenius arquata*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk. Poznań, ss. 212–213.
- Dyrz A., Maniakowski M. 2004. *Acrocephalus paludicola* (Vieill., 1817) – wodniczka. W: Gromadzki M. (red.): Ptaki (część II). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. Warszawa. T. 8. ss. 325–329.
- Dyrz A., Okulewicz J., Tomiałojc L. i Witkowski J. 1972. Breeding avifauna of the Biebrza Marshes and adjacent territories. Acta orn. 13: 343–422.
- Flade M. 1991. The habitats of the Corncrake during the breeding season in three European stream valleys (Aller, Sava, Biebrza). Vogelwelt 112: 16–40.
- Flade M. 1997. Habitat of the Corncrake *Crex crex* in primaeval landscapes. Vogelwelt 118: 141–146.
- Flade M., Lachmann L. 2008. International Species Action Plan for the Aquatic Warbler *Acrocephalus paludicola*. BirdLife International.
- GDOŚ 2014. General report format, ref. Article 12 of the Birds Directive, for the 2008–2012 report. Annex 2: Bird species' status and trends reporting format for the period 2008–2012. <http://bd.eionet.europa.eu/article12/> Data dostępu: 2015-02-10
- GIOŚ 2015. Monitoring noclegowisk żurawi. Najważniejsze wyniki. <http://www.monitoringptakow.gios.gov.pl/migrujace-zurawie> Data dostępu: 2015-02-11
- Grzywaczewski G, Marczakiewicz P. 2013 Metodyka inwentaryzacji – ptaki (w ramach dokumentacji Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Biebrzańska i Dolina Biebrzy). Maszynopis. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska.
- Janiszewski T. 2009. Czapla biała *Casmerodius albus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodycznydotyczący gatunków chronionych

- Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 123–129.
- Janiszewski T., Głubowski M. 2002. Gniazdowanie czapli białej *Egretta alba* i ślepowrona *Nycticorax nycticorax* na zbiorniku Jezioro w roku 2002. Notatki Ornitologiczne 43:259–262.
- Juszczak K., Olech B. 1997. Liczebność i rozmieszczenie derkacza *Crex crex* na terenach otwartych Kampinoskiego Parku Narodowego i jego okolic w latach 1996–1997. Not. Orn. 38: 197–213.
- Kasprzykowski Z. i Goławski A. 2000. Awifauna doliny Środkowej i dolnej Omulwi. Kulon 5: 45–59.
- Kempa M., Kosiński Z. 2003. Ekspansja i pierwsze przypadki gniazdowania dzięcioła zielonosiwego *Picus canus* w Wielkopolsce. Not. Orn. 44: 131–135.
- Komisja Faunistyczna. 2013. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2012. Ornis Polonica 54:109–150.
- Konieczny K. 2004. Ekologia rozrodu żurawia *Grus grus* na ziemi wołowskiej. W: Wolfram K. (red.). Żuraw. Materiały z sesji popularnonaukowej poświęconej żurawiowi jako zjawisku przyrodniczemu i kulturowemu. IX spotkania z naturą i sztuką, Uroczysko, Supraśl, ss. 33–65.
- Korňan M. 2000. Interspecific foraging substrate preferences among flycatchers in a primeval mixed forest (Šrámková National Nature Reserve). Oecologia 9: 36–43.
- Korniluk M., Świętochowski P., Tumiel T., Wereszczuk M. 2010. Liczebność i rozmieszczenie rybitwy białoskrzydłej *Chlidonias leucopterus* w dolnym basenie Biebrzy w roku 2010. Dubelt 2: 90–93.
- Kosiński Z. 2006. Factors affecting the occurrence of middle spotted and great spotted woodpeckers in deciduous forests — a case study from Poland. Ann. Zool. Fennici 43: 198–210.
- Kosiński Z. 2009. Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ, Warszawa, ss. 528–538.
- Kosiński Z., Winiecki A. 2000. *Cygnus columbianus* (Ord., 1815) — łabędź czarnodzioby. W: Bednorz J., Kupczyk M., Kuźniak S., Winiecki A. (red.). Ptaki Wielkopolski. Monografia faunistyczna. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 63–67.
- Kosiński Z., Winiecki A. 2005. Factors affecting the density of the middle spotted woodpecker *Dendrocopos medius*: a macrohabitat approach. J. Ornithol. 146: 263–270.
- Krogulec J., Kloskowski J. 1997. Występowanie, liczebność i wybiórczość siedliskowa wodniczki (*Acrocephalus paludicola*) w Polsce w 1997 roku. Raport Końcowy OTOP. OTOP, Gdańsk (mat. niepubl.).
- Krupa A. i Winiecki A. 2000. Awifauna Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego. W: Winiecki A. (red.). Ptaki parków krajobrazowych Wielkopolski. Wielkopolskie Prace Ornitologiczne 9: 201–241.
- Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.
- Kuczyński L., Krupiński D. 2013. Krajowy Cenzus Błotniaka Łąkowego. Raport roczny. Towarzystwo Przyrodnicze "Bocian", Poznań-Warszawa
- Kupczyk M. 2000. *Botaurus stellaris* (L. 1758) — Bąk. W: Bednorz J., Kupczyk M., Kuźniak S., Winiecki A. (red.). Ptaki Wielkopolski. Poznań, ss. 43–44.
- Kupczyk M., Cempulik P. 2007. Bączek *Ixobrychus minutus*. W: Sikora A., Rhode Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2000. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 114–115.
- Lewartowski Z., Pugacewicz E. 1992. *Botaurus stellaris* (L. 1758) — Bąk. W: Głowaciński Z. (red.). Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa, ss. 102–103.
- Lontkowski J. 2007. Zielonka *Porzana parva*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G. i Chylarecki P. (red.), Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004; ss. 172–173. Bogucki Wydawnictwo Naukowe; Poznań.

- Lontkowski J. 2009a. Gadożer *Circaetus gallicus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa, ss. 203–206.
- Lontkowski J. 2009b. Trzmielojad *Penis apivorus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa, ss. 167–176.
- Ławicki Ł., Staszewski A., Czeraszewicz R. 2010a. Wędrówka i zimowanie gęsi zbożowej *Anser fabalis* i gęsi białoczelnej *A. albifrons* na Pomorzu Zachodnim w latach 1991–2008. Orn. Polonica 51: 93–106.
- Ławicki Ł., Wylegała P. 2011. Spadek liczebności kulika wielkiego *Numenius arquata* w zachodniej Polsce w latach 1980–2010. Orn. Polonica 52: 40–52.
- Ławicki Ł., Wylegała P., Polakowski M., Wuczyński A., Smyk B. 2010b. New data of Bean Goose *Anser fabalis* and White-fronted Goose *Anser albifrons* migration and wintering in Poland. Goose Bulletin 11: 10–14.
- Ławicki Ł., Wylegała P., Wieloch M., Sikora A., Grygoruk G., Dombrowski A., Chmielewski S., Lenkiewicz W., Włodarczyk R. 2011. Liczebność i rozmieszczenie łabędzia czarnodziobego *Cygnus columbianus bewickii* w Polsce wiosną 2010 roku. Orn. Pol. 52: 196–210.
- Maciorowski G., Mizera T. 2009. Orlik grubodzioby – *Aquila clanga*. [w:] Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. GIOŚ, Warszawa: 244–253.
- Maciorowski G., Mizera T., Meyburg B.-U. 2006. Występowanie i ochrona orlika grubodziobego *Aquila clanga* na obszarze Kotliny Biebrzańskiej. W: Anderwald D. (red.), Ochrona drapieżnych zwierząt. Poszukiwanie kompromisów; ss. 105–114. CEPL; Rogów.
- Mathiasson S. 1991. Eurasian Whooper Swan *Cygnus cygnus* migration, with particular reference to birds wintering in southern Sweden. *Wildfowl* supplement 1, Third IWRB International Swan Symposium: 201–208.
- Matusiak J., Wójciak J., Keller M. 2002. Rozmieszczenie, liczebność i efekty lęgów ptaków szponiastych Falconiformes w Lasach Strzeleckich. Not. Orn. 43: 145–162.
- Mikusek R. 2004. Puchacz *Bubo bubo*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. GIOŚ, Warszawa, ss. 444–450.
- Mirski P. 2009. Selection of nesting and foraging habitat by the Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina* (Brehm) in the Knyszyńska Forest (NE Poland). Pol. J. Ecol. 57: 577–583.
- Mirski P., Cenian Z., Lontkowski J., Stój M., Wójciak J., Zawadzka D. 2013. Krajowy program ochrony orlika krzykliwego. Projekt. Komitet Ochrony Orłów, Olsztyn, manuskrypt.
- Mitrus C. 2009. Muchołówka mała *Ficedula parva*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. GIOŚ, Warszawa, ss. 583–589.
- Mizera T. 1999. Bielik. Lubuski Klub Przyrodników, Świebodzin.
- Nagy, S., Petkov, N., Rees, E., Solokha, A., Hilton, G., Beekman, J. and Nolet, B. 2012. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Northwest European Population of Bewick's Swan (*Cygnus columbianus bewickii*). AEWA Technical Series No. 44. Bonn, Germany.
- Neubauer G., Sikora A., Chodkiewicz T., Cenian Z., Chylarecki P., Archita B., Betleja J., Rohde Z., Wieloch M., Woźniak B., Zieliński P., Zielińska M. 2011. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2008–2009. Biul. Monit. Przyr. 8: 1–40.
- Nieoczym M. 2007. Znaczenie stawów hodowlanych w Samokłeskach na Lubelszczyźnie w zachowaniu lokalnej różnorodności ptaków wodno-błotnych. Chrońmy Przyr. Ojcz. 63: 83–97.
- Piechocki R. 1985. Der Uhu. A. Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt.

- Piotrowska M., Wesołowski T. 2007. Dzieciół białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 308–309.
- Polak M. i Wilniewicz P. 2001. Ptaki lęgowe doliny Nidy. Not. Orn. 42: 89-102
- Polak M., Kasprzykowski Z. 2009. Liczebność i zagęszczenie populacji bąka *Botaurus stellaris* na wybranych stawach rybnych Lubelszczyzny i Południowego Podlasia. Not. Orn. 50: 155–164.
- Polak M., Krogulec J. 2006. Threats and opportunities for the bittern within fishpond management in Poland. W: White G., Purps J., Alsbury S. (red.). The Bittern in Europe: a guide to species and habitat management. The RSPB, Sandy, ss. 159–161.
- Pugacewicz E. 1994a. Populacja orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*) na Nizinie Północnopodlaskiej. Not. Orn. 35: 139-156.
- Pugacewicz E. 1994b. Stan populacji bociana czarnego (*Ciconia nigra*) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1985-1994. Not. Orn. 35: 297-308.
- Pugacewicz E. 1995a. Stan populacji orlika grubodziobego (*Aquila clanga*) w Kotlinie Biebrzańskiej w latach 1989-1994. Not. Orn. 36: 311-322.
- Pugacewicz E. 1995b. Stan populacji puchacza (*Bubo bubo*) na Nizinie Północno-podlaskiej w latach 1984-1994. Not. Orn. 36: 119-134.
- Pugacewicz E. 1997a. Zmiany liczebności ptaków drapieżnych w krajobrazie rolniczym Równiny Bielskiej w latach 1983–1996. Not. Orn. 38: 183–195.
- Pugacewicz E. 1997b. Nowości ornitologiczne z Bagien Biebrzańskich. Biul. Inf. PTO 2–3: 4–7.
- Pugacewicz E. 1997c. Ptaki lęgowe Puszczy Białowieskiej. Północnopodlaskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Białowieża
- Pugacewicz E. 1998 Aktualna sytuacja populacji cietrzewia (*Tetrao tetrix*) w Kotlinie Biebrzańskiej. Not. Orn. 39: 77-90
- Pugacewicz E. 1999. Stan populacji żurawia *Grus grus* na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1976-1996. Chrońmy Przyr. Ojcz. 55, 4: 20-31.
- Pugacewicz E. 2002a. Liczebność i rozmieszczenie dubelta *Gallinago media* na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1976-2000. Not. Orn. 43: 1-7.
- Pugacewicz E. 2002b. Stan populacji dziecięcia białogrzbietego *Dendrocopos leucotos* (Bechstein, 1803) na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 1984-2000. Chrońmy Przyr. Ojcz. 58, 1: 5-24.
- Pugacewicz E., Kowalski J. 1997 Pierwsze w 20-tym wieku lęgi czapli białej (*Egretta alba*) w Polsce. Not. Orn. 38: 323-325
- Pugacewicz E., Zub K. 1999 Liczebność, rozród oraz pokarm sowy błotnej (*Asio flammeus*) w Kotlinie Biebrzańskiej. Not. Orn. 40: 69-77
- Ramos J. A., del Nevo A. J. 1995. Nest-site selection by Roseate Terns and Common Terns in the Azores. Auk 112: 580–589.
- Rodziewicz M., Stój M., Wójciak J., Kalisiński M. 2007. Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 128–129.
- Sikora A. 2006. Rozmieszczenie i liczebność dziecięcia zielonosiwego *Picus canus* na Wysoczyźnie Elbląskiej i jego ekspansja na Warmii i Mazurach. Not. Orn. 47: 32–42.
- Sikora A. 2009. Dzieciół czarny *Dryocopus martius*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. GIOŚ, Warszawa, ss. 513–520.
- Sikora A. 2009. Dzieciół zielonosiwy *Picus canus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. GIOŚ, Warszawa, ss. 505–512.
- Sikora A. 2009. Metodyka liczenia żurawia *Grus grus* na zlotowiskach - propozycja monitoringu w Polsce. Not. Orn. 50: 29-41.
- Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L., Neubauer G., Chodkiewicz T., Woźniak B. 2012. Opracowanie wstępnej wersji raportu dla KE z wdrażania Dyrektywy Ptasiej w zakresie monitoringu.

GIOŚ, manuskrypt.

- Sikora A., Rhode Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007 Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań
- Snow D. W., Perrins C. M. 1998. The birds of Western Palearctic, Vol. 1. Oxford Univ. Press, Oxford: 893–896.
- Sokołowski J. 1972. Ptaki Ziem Polskich. T. 2. Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Warszawa.
- Stajszczyk M. 2004. *Ficedula parva* (Bechst., 1794) — muchołówka mała. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. T. 8 (cz. II). Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 340–343.
- Stajszczyk M. 2007. Muchołówka mała *Ficedula parva*. W: Sikora A., Rhode Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2000. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 418–419.
- Stajszczyk M., Sikora A. 2004. *Picus canus* (Gmel., 1788) — Dzięcioł zielonosiwy. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, ss. 258–262.
- Stajszczyk M., Sikora A. 2007. Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*. W: Sikora A., Rhode Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań, ss. 296–297.
- Staszewski A., Czeraszewicz R. 2001. Rozmieszczenie i liczebność gęsi w Polsce podczas jesiennej migracji i zimowania w latach 1991–1997. Not. Orn. 42: 15–36.
- Stawarczyk T. 2004. *Egretta alba* (L., 1758) — czapla biała. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki (część I). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7, ss. 70–72.
- Svensson L., Mullarney K., Zetterstrom D., Grant P.J. 2012. Ptaki Europy i Obszaru Śródziemnego. MULTICO, Warszawa.
- Świętochowski P., Korniluk M., Tumie T., Wereszczuk M. 2010. Liczebność i rozród czapli białej *Egretta alba* na Bagnach Biebrzańskich w roku 2010. Dubelt 2: 97-99.
- Tomiałojć L. 1990. Ptaki polski. Liczebność i rozmieszczenie. PWN. Warszawa.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „pro Natura”, Wrocław.
- Treiny R., Stončius D., Augutis D., Skuja S. 2009. Breeding habitat of the Black Stork *Ciconia nigra* in Lithuania: Implications for conservation planning. Baltic Forestry 15: 33–40.
- Väli Ü., Treiny R., Lohmus A. 2004. Geographical variation in macrohabitat use and preferences of the Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina*. Ibis 146: 661–671.
- Walasz K., Mielczarek P. (red.). 1992. Atlas ptaków lęgowych Małopolski 1985–1991. Biologica Silesiae, Wrocław.
- Wichmann G., Frank G. 2007. Habitat choice of Red-breasted Flycatchers *Ficedula parva* is dependent on forestry management and game activity in a deciduous forest in Vienna (Austria). Bird Study 54: 289–295.
- Wieloch M. 2002. Zimowanie łabędzi *Cygnus sp.* w Polsce – wyniki liczeń w styczniu 1995 i 2000 roku. Biuletyn Polskiej Grupy Badania Łabędzi 4–5: 55–59.
- Wieloch M., Czyż S. 2008. Preliminary results of ringing of the Whooper Swan *Cygnus cygnus* breeding in Poland and the origin of birds ringed abroad and recovered in Poland. Programme and Book of Abstracts of The 1st European Swan Conference. Swan ecology and biology. 08–11.10.2008, Daugavpils, Latvia, 16.
- Wieloch M., Czyż S. 2009. Bewick's Swan *Cygnus columbianus bewickii* in Poland. North West Europe Flyway Population Action Plan Workshop 25th September to 29th September 2009, St. Petersburg, Russia (pps).
- Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.). 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki.

- Wilniewicz P. 2005. Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* Gmel., 1788. W: Chmielewski S., Fijewski Z., Nawrocki P., Polak M., Sułek J., Tabor J., Wilniewicz P. (red.). Ptaki Krainy Gór Świętokrzyskich. Monografia faunistyczna. Bogucki Wyd. Nauk., Kielce-Poznań, ss: 280–281.
- Winięcki A., Grzybek J., Krupa A. i Mielczarek S. 1997. Awifauna łęgowa doliny Środkowej Warty – stan aktualny i kierunki zmian. Not. Orn. 38: 87-120.
- Wójciak J. 2005. Gadożer *Circaetus gallicus*. W: Wójciak J., Biaduń W., Buczek T., Piotrowska M. (red.). Atlas ptaków łęgowych Lubelszczyzny. Lublin. ss. 92–93.
- Wylegała P. 2003. Zmiany liczebności wybranych gatunków ptaków w dolinie Dolnej Noteci na odcinku Ujście–Wieleń w latach 1980–2003. Not. Orn. 44: 187–194.
- Wylegała P. 2007. Rycyk *Limosa limosa*. W: Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). Atlas rozmieszczenia ptaków łęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk. Poznań, ss. 210–211.
- Wylegała P. 2012. Występowanie łabędzia czarnodziobego *Cygnus columbianus bewickii* i łabędzia krzykliwego *C. cygnus* w Wielkopolsce wiosną 2010 roku. Ptaki Wielkopolski 1: 68-75.
- Wylegała P., Batycki A., Rudzionek B., Drab K., Blank M., Blank T., Barteczka J., Bagiński W., Konopka A. 2010. Awifauna Doliny Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego – stan aktualny oraz zmiany liczebności. Orn. Polonica 51: 43–55.
- Wylegała P., Batycki A., Kasprzak A. 2012. Awifauna Doliny Dolnej Noteci – stan aktualny oraz zmiany liczebności. Orn. Polonica. 53: 39–49.
- Wylegała P., Krąkowski B. 2010. Liczebność oraz rozmieszczenie gęsi w czasie migracji i zimowania w Wielkopolsce w latach 2000–2009. Orn. Polonica. 51: 107–116.
- Wytyczne GDOŚ. 2012. Opracowanie Planu Zadań Ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 (zaakceptowane przez Dyrektora GDOŚ, 12.12.2012)
- Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa.
- Zawadzka D., Mizera T., Cenian Z. 2009. Dynamika liczebności bielika *Haliaeetus albicilla* w Polsce. Stud. Mat. CEPL, Rogów, 3: 22–33.
- Zawadzka D., Zawadzki J., Keller M. 2009. Głuszczyk *Tetrao urogallus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). Monitoring ptaków łęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. GIOŚ, Warszawa, ss. 302–311.
- Zieliński P. 2004. *Crex crex* – derkacz. W: Gromadzki M. (red.), Ptaki (część I). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. ss. 298-301. Ministerstwo Środowiska; Warszawa.
- Zieliński P., Stopczyński M., Janic B., Gapys A., Bańbura J. 2011b. Czy ochrona strefowa miejsc gniazdowych bociana czarnego *Ciconia nigra* jest wystarczająca? W: Anderwald D. (red.). Zarządzanie ekosystemami leśnymi a zachowanie populacji ptaków leśnych. Stud. Mat. CEPL, Rogów 2: 49–56.
- Zieliński P., Profus P., Czuchnowski R. 2011a. Present situation of the Black Stork (*Ciconia nigra*) in Poland. 8th Conference of the European Ornithologists' Union Riga, 27–30 August 2011.
- Zub K., Pugaczewicz E., Jędrzejewska B., Jędrzejewski W. 2010. Factors affecting habitat selection by breeding Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina* in northeastern Poland. Acta Ornithol. 45: 105–114.

13. Spis załączników

1. Opis granic obszaru Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska w formie współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie PL-1992
2. Aktualny SDF
3. Metodyka prowadzenia prac inwentaryzacyjnych
4. Szczegółowy opis wyników inwentaryzacji przedmiotów ochrony
5. Mapa siedlisk gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska w skali 1:10 000
6. Wykaz działek ewidencyjnych planowanych działań ochronnych oraz działek wyłączonych z planowania ze względu na ustalenia Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy
7. Projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku wraz z uzasadnieniem
8. Mapa działań ochronnych dla gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska w skali 1:10 000
9. Ocena stanu ochrony siedlisk poszczególnych stanowisk występowania przedmiotów ochrony
10. Projekt aktualizacji SDF
11. Propozycja zmian granic obszaru Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska – opis w formie współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie PL-1992
12. Mapa proponowanych zmian granic obszaru Natura 2000 PLB200006 Ostoja Biebrzańska w skali 1:5 000
13. Baza danych GIS

14. Indeks skrótów

ARMiR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

BbPN – Biebrzański Park Narodowy

BULiGL – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku

GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GIS – System Informacji Przestrzennej

MŚ – Minister Środowiska

NFOŚ – Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

OChK – Obszar Chronionego Krajobrazu

OTOP – Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

OSO - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

POIS – Program operacyjny Infrastruktura i Środowisko

PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

PZO – Plan Zadań Ochronnych

RDOŚ – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

SDF – Standardowy Formularz Danych

SIWZ – Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia

SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000

SP – Skarb Państwa / grunty Skarbu Państwa

WZMiUW – Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych